AYTUNÇ ALTINDAL

Haşhaş ve Emperyalizm

5. BASKI

ALFA

HAŞHAŞ VE EMPERYALİZM

Aytunç Altındal

Alfa Yayınları **1520**
Aytunç Altındal Kitapları **7**

HAŞHAŞ VE EMPERYALİZM

Aytunç Altındal

1. Basım : 1979 (Havass Yay.)
2. Basım : 2002 (Yeni Avrasya)
3. Basım : 2004
4. Basım : Ağustos 2007
ISBN : 975-297-544-5

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Yayın Koordinatörü ve Editör Rana Gürtuna
Pazarlama ve Satış Müdürü Vedat Bayrak
Kapak Tasarımı Işıl Tekdal

© 2004, ALFA Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.

Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu 34410 İstanbul, Turkey
Tel: (212) 511 53 03 - 513 87 51 - 512 30 46 Faks: (212) 519 33 00
www.alfakitap.com
info@alfakitap.com

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa - İstanbul
Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

İÇİNDEKİLER

Önsöz ..... *vii*
Yeni Baskıya Önsöz ..... *ix*

BİRİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM
Haşhaş ve 12 Mart 3
İKİNCİ BÖLÜM
Haşhaş ve Uyuşturucu Maddeler 13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Haşhaş ve Emperyalizm 25

İKİNCİ KISIM

Hippilerin İlk Durağı İstanbul (1970) 41
Gençleri Var Amerika'nın (1971) 85
Amerikalılar ile Uşak'taki Haşhaş Ekicileri (1971) 121
Take Tea and See / Take LSD and Be (1972) 127
Uyuşturucu Maddeler Sorunu (1972) 191
Haşhaş Politikası (1973) 195
Amerika ve Haşhaş Politikası (1974) 199

Açıklamalar, Tanımlar ve Notlar 221
Kaynaklar 231

EK

Special Document No: 4 The Opium and
Narcotic Drug Situation in China 235

ÖNSÖZ

Kitap iki kısımdan oluşuyor. Birinde *'Haşhaş'*ın 12 Mart, uyuşturucu maddeler ve Emperyalizm karşısındaki konumu irdeleniyor. Diğerinde ise, 1969-1974 yılları arasında hazırlanmış ve yine aynı yıllar arasında yayınlanmış inceleme ve makalelerimiz yer alıyor. Yayınlandıkları günlerde oldukça ilgi çekmiş olan bu yazıları bir kez daha okurlara sunarken, isteğimiz, şu namlı Batı-Kapitalist uygarlığı karşısında gençlerimizi yeniden uyarmaktır. İkinci kısımda yer alan yazıları, sekterce değil de, içtenlikle değerlendirebilenler kapitalist-emperyalist sömürünün belirli bir alandaki özelliklerini gösteren bazı somut örnekleri bulacaklardır.

Her ülkenin gençliği, onun geleceğinin teminatıdır. Gençliğine sahip çıkamayan, onu, çağının tutarlı dünya görüşü ve bilimiyle donatamayan ülkeler, her türlü sömürü ve baskıdan kendilerini kurtaramazlar. Pısırıklaştırılmış, sünepeleştirilmiş ve şaşırtılmış bir gençlik, açıktır ki, bir ülkenin geleceğinin teminatı değil zaafı olur. Fakat, Batı'da olduğu gibi, Türkiye'de de tam tabiriyle pasifize edilmiş bir gençlik oluşmasını arzulayan egemen bir sınıf vardır. İşte, çağımızda kısaca Burjuvazi diye tanımlanan bu sınıf için, her türlü

'Uyuşturucu' bir manipulation (aldatmaca, şaşırtmaca, yönünden saptırma) aracıdır. Sadece gençleri değil, tüm halkı uyuşukluğa, adamsendeciliğe sevk edebilecek araçlardır *'Uyuşturucular'*. Çağımızda *'Uyuşturucular'*ı en çekici şekillerde piyasaya süren de, bunların sonuçlarından yakınan da Burjuvazi'dir. *'Uyuşturucular'*ın sağladığı tatlı kârlardan* vazgeçmeyen de Burjuvazi'dir, bunların tahribatlarından üzüntü duyduğunu(!) söyleyen de Burjuvazi'dir. Bu durumda gençlerin ve özellikle de çeşitli siyasal eylemlerde onlara yol gösterenlerin son derece uyanık olmaları gerekmektedir. Türkiye'de dışa-bağımlı tekelleşmenin hız kazandığı şu son yıllarda Burjuvazi tarafından halka sunulan Batı kültürünün bağrında neler taşıdığına ve söz konusu kültüre gözü kapalı öykünmenin nelere mal olacağına azami dikkat gösterilmelidir.

Türkiye için *henüz* sorun olmayan *'Uyuşturucu'* nitelikteki nesneler, yurdumuzdaki kapitalist-emperyalist sömürü ağırlaştıkça bir sorun haline gelebileceklerdir. Türkiye'de iktidarı yönlendirmekte olan işbirlikçi sermayenin bunu önleyeceğini ümit etmek hayalcilik değilse, gaflettir. Bu nedenledir ki, gençliğe sahip çıkmak görevi öncelikle vatanseverlere düşmektedir. Bu yakın tehlikenin önlenebilmesi, tabiidir ki, Türkiye'deki milli mücadeleyle sımsıkı ilişkilidir.

Kitap, işte bu görev anlayışıyla hazırlanmıştır. Her türlü eksiği ve hatası bize aittir. Amacımız, çağımızın bilimsel ve öğretisini yöntem edinmiş olanları uyarmak ve bu tehlikeye karşı dikkat ve desteklerini harekete geçirebilmektir. Bilimsel yöntemin yol göstericiliğinde, elbirliğiyle düşünülecek ve alınacak tedbirlerin bu belayı yurdumuzdan savuşturacağını kesinlikle biliyoruz.

Aytunç Altındal
İstanbul / Nisan 1979

---

* *L'Humanite*'nin bildirdiğine göre, *'Uyuşturucular'* Borsası'nın yıllık cirosu 50 milyar Fransız Frankı'dır. Bkz. 20 Şubat, 1979, s. 11.

YENİ BASKIYA ÖNSÖZ

Haşhaş ve Emperyalizm adlı kitabımın ilginç bir özelliği vardır. Kitapta esas itibariyle, 1969-74 yılları arasında yazdığım ve o yıllarda saygın gazetelerde yayınlanmış inceleme ve araştırmalarım yer almaktadır. İlginç olan nedir? Bu kitapta öngörülmüş olan tüm varsayımların daha sonraki yıllarda bu öngörüleri doğrulayacak şekilde gerçekleşmiş olmasıdır. Hepsine tek tek değinmeyeceğim. Birkaç örnek yeterli olur sanıyorum. Örneğin günümüzden yaklaşık 30 yıl önce Tolkien'in ünlü romanı *Yüzüklerin Efendisi*'ni Türkiye'ye tanıtmıştım. Ve eklemiştim: Bu yazar ve kitabı önümüzdeki onyıllarda dünyada çok *'ünlendirilecektir'*! Benzer şekilde yine otuz-otuz iki yıl önce Zen-Budizm'in Türkiye'de *'Yaygınlaştırılacağını'* çünkü böyle bir *'Üst Tasarım'* bulunduğunu yazmıştım, aynen öyle oldu. Şaşırtıcıdır ama özellikle İstanbul'da hangi semtlerde, hangi toplumsal katmanlarda *'Uyuşturucu Bağımlılığının'* artacağını ve suç oranlarının yükseleceğini de gerçeğe en yakın sayılarla tahmin edebilmiştim.

Bir başka ilginç husus da, uyuşturucu maddeler kullanılarak yapılan *'Gizli Zihin Kontrol'* mekanizmalarının ilk kez bu kitapta belgeleriyle açıklanmış olmasıydı (1979). Diğer bir deyişle günümüzden yirmi üç yıl önce ABD'nin gizli güvenlik ve savunma servislerinin (CIA ve FBI) bizzat Amerikalı erlerin ve yabancı savaş tutsak-

larının üzerlerinde LSD ve benzeri *'Droglarla'* yaptıkları *'Zihin Kontrol ve Yönlendirme'* faaliyetlerinin açıklanmasıdır. Türkiye'de o günlerde hiç kimse bu tür bir *'Kirli Savaş'*ın bizzat ABD'nin *'Derin Servisleri'* aracılığıyla yürütülmekte olduğunu bilmiyordu. (NOT: Adını anmadan geçemeyeceğim: Değerli Prof. Osman Nuri Koçtürk ise SSCB'nin ve ABD'nin gizli silahlar kullanarak yoksul ülkelerde *'Tarımı ve İklimi'* değiştirdiklerini öne sürmüştü 1973'te. O dönemde *'Cahil Okumuşlar'* Koçtürk Hoca'yı *'Komplo Teorileri'* üretmekle suçlamışlar ve adının ve eserlerinin duyulmasını engellemişlerdi. Koçtürk Hoca *'Mason'* olmayı reddettiği için bugün adı sanı anımsanmıyor. Yoksa onun adına ödüller konur, mason medyasında her gün bir yazı yayınlanırdı.)

ABD'nin yürüttüğü bu kirli savaşın kod adı *'Phoenix'*di. Merkezi Arizona'daydı ve ABD ordusundan Lloyd Frenz adlı bir Tuğgeneral tarafından yönlendiriliyordu. 1969-71 yılları arasında Phoenix Projesi'nin ABD'li ajanları Türkiye'de, İran'da ve ilginçtir ki Afganistan'da cirit atıyorlardı! Özellikle de güzel yurdumuzun Güneydoğu'sunda bu ajanlar –ki aralarında kadınlar da vardı– her türden *'Beşinci Kol'* faaliyetlerini de örgütlüyorlar ve *'Bölücülüğün'* temellerini atıyorlardı... Kimbilir kaç masum yurttaşımız bu kadın ajanların ojeli elleriyle *'Meyve Sularına'* ya da *'Kebaplarına'* karıştırılmış iki-üç damla LSD'yi alarak, kendinden geçirtilmiş ve *'yönlendirilmiştir'*!

1970'li yıllarda SSCB'de *'Alkol Bağımlılığı'* çok yüksekti. 2000'li yıllara gelindiğinde durum tersine döndü. ABD'li ilaç firmalarının ürettikleri *'Sentetik/Psikotrop'* Droglar, *'Glasnost ve Prestoroyka'* sarhoşu Rusları da avlayıverdi. 1970'lerin Phoenix ajanları, yeni adlar ve kimlikler altında bugünkü Rusya'da da *'Kirli Savaşlarını'* sürdürüyorlardır hiç kuşkusuz! Günümüzde eski sosyalist ülkelerde *'Uyuşturucu Maddelere'* olan bağımlılığın %2000-3000 oranında artmış olduğu çeşitli uluslararası kurumlar tarafından (ör. BM) belirtiliyor. Bu gelişme de önceden planlanmış bir *'Üst Tasarım'* idi. Kapitalist –kibarcası, liberal-özgürlükçü düzen– sömürü yoğunlaştıkça çeşitli bağımlılıklar ve ahlaki yozlaşma da orantısal olarak artar. Kural budur. Yüzbinlerce Rus açlık ve sefalete sürüklenirken kızları, kadınları da hem uyuşturuculara alıştırıldılar hem de *'Fahişeleştirildiler'*! Otuz yıl öncesinin dünyanın en güçlü ülkesinin gençleri bugün, ha-

zindir ki, içine çekildikleri *'Uyuşturucu'* batağında intiharı ve/veya erken ölümleri seçiyorlar. *Bu çok acı bir 'Ders Olmalıdır'...*

Haşhaş ve Emperyalizm'de Uyuşturucu Maddeler Sorunu'yla ilgili o günlere ait birçok istatistik vardır. Bu yeni baskıya önsöz yazmak için bilgilerine başvurduğum yetkililerin belirttiklerine göre bugün itibariyle Türkiye'de ceza ve tevkif evlerinde toplam 1036 yabancı uyruklu tutuklu vardır ve bunların 518'i uyuşturucudan tutukludur. Bu sayının yarısına yakını (258 kişi) eski sosyalist ülkelerin ve 6'sı da Çin'in vatandaşlarıdır. 1970'li yıllarda bu sayı '0' (sıfır)dı!

Haşhaş ve Emperyalizm kendi alanında bir *'ilk'* kitaptır. O yıllarda çok okunmuş ve tartışılmıştı. Özü itibariyle o gün vermek istediği mesaj bugün, belki de, o günlerdekinden daha da önemlidir. Kitap başta Emniyet Genel Müdürlüğü olmak üzere, Tarım, İçişleri ve Sağlık bakanlıklarıyla, TBMM'nin ve Genelkurmay Başkanlığı'nın arşivlerindedir. Bazı üniversitelerimizde *'yardımcı ders kitabı'* olarak okutulmaktadır.

Kitabın bu yeni baskısını canları kadar çok sevdikleri evlatlarını Emperyalizm'in –kibarcası Küreselleşme– bu en kirli *'tuzağına'* kaptırmak istemeyen genç anne ve babalara okumaları için salık veriyorum. Güzel yurdumuzun *'Ulusal Sağlığı'*nı (Ruhsal ve Bedensel/Maddi ve Manevi Sağlık) dimdik ve tertemiz tutabilmek için bu kitap kendi alanında bir 'rehber' olabilir. Unutmayalım ki *'Ulusal Sağlık Ulusal Güvenliğin Teminatıdır'*.

Kitabın bu yeni baskısında hiçbir değişiklik yapılmamasını özellikle istedim. Umarım okuyanlara bir yararı olur.

Biliyorsunuz önemli olan geçmişten *'Ders'* almaktır.* Benim içinden *'tanık ve taraf'* olduğum bu deneylerin günümüzün gençleri için bir *'ibret'* vesilesi ve *'bilgi'* birikimi olmasını yürekten dilerim.

Aytunç Altındal

İspilandit / 24 Temmuz 2002

* Bu konuda araştırma yapmak isteyenlere yol göstermek amacıyla kısaca bazı kaynakları açıklamak gerekiyor diye düşünüyorum: *'Afyon Trafiği'* diye bilinen konu ilk kez 1922'de Türkiye ve ABD arasında sorun olmuştu. 24 Temmuz 1933'te Türkiye *'Milletler Cemiyeti'* ile bu konuda uzlaştı. 14 Mayıs 1945'te İnönü hükümeti afyon üretimine bazı sınırlamalar getirdi. Ve ilk kez 1966 sonbaharında ABD gizli servislerine mensup *'Narkotikçiler'*(!) Türk Polisi'yle birlikte çalışmaya başladılar. Bu ortak çalışmalar günümüzde de en gelişmiş teknolojiler kullanılarak yapılıyor.

BİRİNCİ BÖLÜM
HAŞHAŞ VE 12 MART

Haşhaş ve Emperyalizm arasında var olduğunu (axiomatically) kabul ettiğimiz doğrudan bağlantıyı sergileyebilmek için ilkin 12 Mart'a (1971) ve bununla birlikte Türkiye'nin içine itekllendiği dönemin tarihsel, toplumsal, siyasal ve iktisadi ortamına bakmamız gerekmektedir. İlkin 12 Mart'a diyoruz, çünkü Türkiye'de kamuoyu, özel olarak da Devrimci-Demokrat kesim Haşhaş Bitkisi'nin ulusal ve uluslararası ilişkilerde taşıdığı değer ve önemin bilincine, gecikerek de olsa, 12 Mart'tan sonra varabilmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) üyesi bir yazarın bu konudaki görüşü şöyledir: "12 Mart öncesinde Türkiye'nin müttefiki Amerika'yla arasında çıkan başlıca anlaşmazlık konularından biri, 'haşhaş'tı. İtiraf etmek gerekir ki, o dönemin dikkatli gözlemcileri bile, bu konunun ve anlaşmazlığın önemini bütünüyle kavrayamamıştır. Kavrayamamıştır, çünkü tam anlamıyla 'Amerikanvari' bir anlaşmazlıktır bu; önce, tümüyle soyuttur ve Türkiye'de haşhaş ekimi yasaklansa bile Amerika açısından pek bir şeyin değişmeyeceği, ABD gençliğini zehirleyecek afyonun dünyanın başka bölgelerinden ânında sağlanabileceği, sentetik olanının yapılabileceği açıktır. Anlamsızdır, zira, Türkiye'nin o dönemdeki iktidarı, haşhaşı büyük ölçüde zaten sınırlamıştır, yahut sınırlamayı taahhüt etmiştir. Direnmesi, ancak birkaç konu ile ilişkindir. Dolayısıyla, olaylara dışarıdan bakan bir göz, haşhaş sorununun bir üsler sorunu gibi, Türkiye'nin Ortadoğu politikasındaki değişim gibi önemli olduğunu kavrayamaz. Ne var ki, 12 Mart'ın hemen sonrasındaki gelişmeler ve 12 Mart'a ilişkin açıklamalar haşhaşın ABD açısından sınırsız bir önem taşıdığını, Türk hükümetiyle arasındaki en büyük üç sorundan biri olduğunu kesinlikle ortaya koymuştur."[1]

Şurası net ve kesindir ki, 12 Mart'ın haşhaşla gizlenemeyecek bir göbek bağı olmuştur. Nitekim, 1971'deki Adalet Partisi (AP) hükümetinde Dışişleri Bakanı olarak görev almış olan İhsan Sabri Çağlayangil de, iktidardan uzaklaştıktan beş yıl sonra bir gazeteye verdiği demeçte, "...12 Mart'ta CIA vardır; büyük ölçüde vardır, 12 Mart'ta haşhaş vardır..."[2] demiştir.

Açıkçası, ABD kapitalizminin emperyalist temsilcileri, 12 Mart'ın devreye sokulmasıyla oluşan ortamın ilişki ve koşullarından yararlanarak, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin sınırları dahilinde haşhaş ekimini bizzat ülkenin başbakanının ve kabinesinin gönüllü onaylarıyla, bir süre için de olsa, tamamen ve kesinlikle yasaklatabilmişlerdir. Bilebildiğimiz kadarıyla tarihin hiçbir döneminde, hiçbir dış güç, ister müttefik ister düşman olarak, Anadolu'daki devletlere haşhaş ekimini yasaklatabilmiş değildir. En az dört bin yıldır haşhaş ekimi yapılan Anadolu'ya bu yasak, bir dış gücün baskısıyla, ilk ve dileğimiz odur ki, son olarak 12 Mart'ın namlı Başbakanı Nihat Erim tarafından konmuştur. Ve kuvvetle muhtemeldir ki, dört bin yılda bir yetişen devlet adamı olmak rekoru da, belki de daha uzun yıllar sadece Anayasa Profesörü Nihat Erim'in uhdesinde kalacaktır.

Nedir ki, 12 Mart, Nihat Erim gibi dört bin yılda bir gelen benzeri görülmedik cinsten bir olay değildi. Binlerce yıllık Anadolu topraklarında sayısız kez yinelenmiş olan girişimlerden farkı değişik bir zaman ve mekânda gerçekleştirilmiş olmasıydı. Benzeri girişimler gibi 12 Mart *'da'* Maddesi itibariyle tarihsel *'Baskı'* ve hareketi itibariyle de toplumsal *'Denetim'* amaçları üzerinde yükseltilmişti. *'Baskı ve Denetim'* sınıflı topluma geçildiğinden bu yana –günümüzün Sosyalizm'e yönelmiş ülkeleri dışında– egemen sınıfların, tarih ve toplumlar ne denli değişik olurlarsa olsunlar, varoluş gerekçelerine uygun olarak süregetirdikleri mirastır. Özetle söylenecek olursa, ne muhtırayı verenler/imzalayanlar ne de (varsa) perde arkasındaki hazırlayıcıları bu girişimleriyle Türkiye ve Dünya tarihine özgün bir *'Düşünce ve Davranış'* ekliyor değildir. 12 Mart dönemini yönlendirmek iddiasıyla T.C. Devleti'nin başına oturtulanlar da süregeti-

rilmiş olan *'Gelenek'*e uymamazlık edemediler. Hız kazanarak gelişen iktisadi-siyasal değişimler karşısında baskı ve denetimi giderek şiddetlendirmekten başka çıkar yol göremediler. Oysa, baskı ve denetimle tarihte hiçbir başarı kazanamamıştı, hiçbir egemen sınıf.[3]

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Memduh Tağmaç, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Faruk Gürler, Deniz Kuvvetleri Komutanı Celal Eyiceoğlu ve Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Muhsin Batur tarafından imzalanmış olan Muhtıra 12 Mart 1971'de Türkiye radyolarının öğlen haber bültenlerinde okutulmuştur. Muhtıra üç maddeden oluşuyordu ve aynen şöyleydi:

> 1. Parlamento ve Hükümet, süregelen tutum, görüş ve icraatı ile yurdumuzu anarşi, kardeş kavgası, sosyal ve ekonomik huzursuzluklar içine sokmuş, Atatürk'ün bize verdiği çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak ümidini kamuoyunda yitirmiş ve Anayasa'nın öngördüğü reformları tahakkuk ettirmemiş olup, Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği ağır bir tehlike içine düşürülmüştür.
>
> 2. Türk milletinin ve sinesinden çıkan Silahlı Kuvvetleri'nin bu vahim ortam hakkında, duyduğu üzüntü ve ümitsizliği giderek çarelerin partiler üstü bir anlayışla Meclislerimizce değerlendirilerek mevcut anarşik durumu giderecek ve Anayasa'nın öngördüğü reformları Atatürkçü bir görüşle ele alacak ve inkılap kanunlarını uygulayacak kuvvetli ve inandırıcı bir hükümetin demokratik kurallar içinde teşkili zaruri görülmektedir.
>
> 3. Bu husus süratle tahakkuk ettirilmediği takdirde Türk Silahlı Kuvvetleri, kanunların kendisine vermiş olduğu Türkiye Cumhuriyeti'ni korumak ve kollamak görevini yerine getirerek idareyi doğrudan doğruya üzerine almaya kararlıdır.
>
> Bilgilerinize...[4]

Muhtıra'nın radyolardan okutulması tebliği anlamına geliyordu. Dönemin Başbakanı Süleyman Demirel kabinesiyle yaptığı iki saatlik bir toplantıdan sonra istifa etti. Muhtıra zoruyla istifayı İsmet İnönü şöyle nitelendirmiştir: "Demokratik bir istifa var. Demokratik mekanizma işliyor. Olayları takip ediyorum; bakalım göreceğiz."[5]

İsmet İnönü, olayları takip edip kendince belirli bir kanıya varmış olmalıydı ki, birkaç gün sonra, 21 Mart 1971 günü partisinin ortak grup toplantısında şöyle konuşmuştu: "İçinde bulunduğumuz durumun özelliği vardır. Bir askeri müdahale vaki olmuştur. Bir an önce, bu müdahaleden kurtulup demokratik rejimin muhafazası için intikal hükümetini kurmamız söz konusudur. Bu kurulacak hükümet, anarşik hareketleri önleyecek ve ciddi reformları yapacak nitelikte görülüyor. Tarafsız Başbakan, tanıdığımız bir arkadaşımızdır. Uzun zaman, siyaset hayatında bulunmuş bir siyaset adamımızdır. Başbakan'ın tecrübesi ve ehliyeti bulunduğu bir gerçektir."[6]

İşte 12 Mart Muhtırası ve işte Türkiye'nin Atatürk'ten sonraki en önemli devlet adamı diye bilinen İsmet İnönü'nün ilk izlenimleri. Üyesi bulunduğu CHP'den istifa ettirilerek bir gecede *'Tarafsızlaştırılan'* Nihat Erim'in Başbakanlığı'nın onanmasında, başta İsmet İnönü olmak üzere CHP üst kademe yöneticilerinin vebali vardır.

Çağımızda kısaca Burjuvazi diye adlandırılan Baskıcı (oppressive) ve Egemen sınıf da, tarihteki gelip geçmiş tüm Baskıcı ve Egemen (dominant) sınıflar gibi, olayların Tezahürleriyle (Görünüşleriyle) uğraşmayı *'Gerçekçilik'* sanmaktadır. Bunlara göre insanoğlu olayların *'Özünü'* kavrayamaz; Tanrı'nın ve/veya Allah'ın[7] sırrına nasıl eremiyorsa, bu da böyledir... Böyle olduğu için de, daima *'Görünüşler'* mutlaklaştırılmış, 'Öz', Bilinemez olarak bırakılmıştır. Bu tespitin geçerliliği 1. Nihat Erim Hükümeti'nin aldığı haşhaş ekimini yasaklama kararının gerekçesinde açıkça görülebilir. Bu hususa ileriki sayfalarda değineceğiz, şimdi yine 12 Mart Muhtırası'na dönelim.

Şu soru sorulabilir: 12 Mart Muhtırası nelerin ifadelendirilişidir?

Bu soruyu, Muhtıra'yı, *'Biçim'*i, *'İçerik'*i, *'Görünüş'*ü ve *'Öz'*ü[8] itibariyle ele alarak yanıtlamaya çalışalım.

Biçimi itibariyle Muhtıra, T.C. Devleti'nin belirli bir tarihsel dönemde, çeşitli nedenlerle bir *'vahim ortam'*a sürüklendiğinin tespit ve ifadelendirilişidir. Diğer bir anlatımla, süregelen olaylar *'vahim ortam'* çerçevesi çizmektedirler. T.C. Devleti'nin bu

vahim ortama sürüklenmesinden ise, somut şahıslar ve bunların tasarrufundaki sorumluluklar değil, tüzel kuruluşların tutum, görüş ve icraatları sorumludurlar. Parlamento ve hükümet, süregelen tutum, görüş ve icraatı ile vahim ortam çerçevesinin oluşumuna (Becoming) yol açmıştır.

İçeriği itibariyle Muhtıra, *'Genel/Soyut'* bir gerekçeye dayandırılmıştır. Biçimsel olanı –vahim ortam çerçevesini– belirleyen içerik, Muhtıra'ya göre; Atatürk'ün bize verdiği çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak ümidinin kamuoyunda yitirilmiş olması ve Anayasa'nın öngördüğü reformların tahakkuk ettirilememiş olmasıdır. Bu beyanı *'Genel/Soyut'* olan İçerik diye nitelendiriyoruz, çünkü Atatürk'ün bize verdiği çağdaş uygarlık seviyesi nedir... Bundan ne anlaşılmalıdır? Anayasa'nın öngördüğü reformlar nelerdir ve elli yıldır niçin gerçekleştirilmemişlerdir? gibi sorulara ne muhtıracıların ne de Türkiye'deki Egemen Sınıf'ın verebilecekleri yanıtlar yoktur. Nitekim öylesine yoktur ki, 12 Mart'ın şoven günlerinde, Atatürk'ün bize (biz dedikleri kendileridir) verdiği çağdaş uygarlık seviyesinin nerede ve ne olduğunu bulabilmek için bir Atatürk İnkılaplarını Araştırma Enstitüsü kurmak ve (kaçınılmaz olarak da) kısa zamanda lağvetmek zorunda kaldılar. Böylesi bir beyan *'Soyut'*tur diyoruz, çünkü gerçekte bir *'Çağdaş Uygarlık Düzeyi'* vardır ve bu yadsınamayacak bir *'Olgu'*dur (Being), ama bunun özellikleri bir türlü tayin edilememekte ve Batı dünyasının kapitalist kalkınma yolu bizde de aynen ve doğru dürüst işletilebilse buna ulaşılır sanılmaktadır. Ki, bu gerçekte bir *'Sanı'* (Supposition) bile değil, adeta bir *'Sanrı'*dır (Hallucination). Tıpkı Marx'ın, Bonapartizm'le ilgili görüşlerini açıklarken yaptığı bir benzetmede olduğu gibi.[9]

Tezahür'ü (Görünüşü) itibariyle Muhtıra, *'coup de support'* nitelikte siyasal bir girişimdir. Bir anlamda 27 Mayıs 1960'taki 'coup de main'e[10] verilmiş bir karşılıktır. Muhtıra'ya her ne kadar partiler –dolayısıyla politika– üstü (suprapolitical) bir hava verilmişse de Türk Silahlı Kuvvetleri'nin *'İdare'*yi ele almaya kararlı olduğu da, zikredilmişti. Muhtıra'yı, Tezahür'ü itibariyle *'Destek(leyici) Darbe'* diye nitelendirişimizin nedeni buradadır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, *'İktidar'*ı değil, *'İdare'*yi ele almak kararındaydı. Oysa belirli bir *'İktidar'*ın yönlendirmediği bir *'İdare'* bugüne dek hiç kimse tarafından keşfedilebilmiş değildir. *'İktidar-sız'* bir *'İdare'* (ki kastedilen yönetimdir) göstermeye heveslenenler sonunda, *'İktidar'* olmazsa kendilerini bile *'İdare'* edemeyeceklerini gördüler.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kumandanları verdikleri Muhtıra'yla *'İdare'*ye talip olmuşlardı, bunu ellerine aldılar; *'İdare'*yi bunların ellerine verenler ise Türkiye'nin ABD ve Batı Kapitalizm-Emperyalizmi'ne bağımlı, bunların izin verdiği ölçüde tekelleşme çabasına girmiş olan İşbirlikçi-Sermaye idi ve bunlar da *'İktidar'*da kaldılar. İşbirlikçilerin Türk Silahlı Kuvvetleri'ni Türkiyeli devrimcileri ve emekçileri daha fazla ezebilmekte bir araç olarak kullanabilmeleri işte bu yüzden gerçekleşti. Ve işte bundan dolayıdır ki, Tezahür'ü itibariyle 12 Mart Muhtırası'nı, İşbirlikçi-Tekelci Sermaye'nin *'İktidarını'*, *'İdare'*yi askerileştirerek (militarize ederek) güçlendirip *'Destekleyebilmek'* amacıyla gerçekleştirilmiş bir *'Darbe'* olarak nitelendiriyoruz.

Muhtıra'nın *'Özü'*nü, yukarıda belirtilmiş olan tarihsel, toplumsal, siyasal olayları (phenomenon) birbirleriyle kaynaştırarak nesnelleştirmiş olan Ekonomik/İktisadi İlişkiler, Koşullar ve Durumlar[11] teşkil etmektedir. 12 Mart Muhtırası'nın özü işte bunlarda, ülkenin o günlerde yaşamakta olduğu İktisadi İlişkiler, Koşullar ve Durumlar'da somutlanmıştır.

Şimdi kısaca bunlara değinelim.

1970'ler Türkiye'sinde, bugün de olduğu gibi, *'İktidar'* bir Egemen Sınıf'ın elindeydi. Bu sınıfı Türkiye Burjuvazisi oluşturmaktadır ve bizzat kendisi de yine kendi içinden türemiş olan İşbirlikçi-Tekelci Sermaye'nin güdümündedir. Ve 1970'ler Türkiye'sinde genel olarak Türkiye Egemen Sınıfı, özel olarak da bu sınıfın baş temsilcisi İşbirlikçi-Tekelci Sermaye, tarihsel-toplumsal-siyasal ve iktisadi olayların oluşturduğu tıkanıklık gösteren bir döneme girdi. Türkiye'deki Egemen Sınıf bunu *'Bunalım Dönemi'* diye adlandırmıştır. Gerçekteyse, Türkiye bir bütün olarak belirli değişim ve dönüşümler dönemine girmişti. Bu tür dönemlerde olaylar hız kazanarak yansırlar. Türkiye'deki Egemen

Sınıf, Tarih'i *'Masal'* niyetine ezberlediği için, geçmişi bir devanası masalı sanarak, varlığının ortadan kalkacağı gibi bir endişeye kapıldı. Bizzat kendisi tarafından konulmuş olan anayasal ve yasal hak ve özgürlüklerin bile, kendi aleyhine kullanılmakta oldukları gibi bir kuşkuya kapıldı. Buna, Egemen Sınıf paranoyası dense yeridir.

1970'ler Türkiye'sinde ortaya çıkan İlişkiler ve Koşullar, iki başlık altında toplanabilirler. Bunlar birbirlerinden kopuk ve yalıtılmış değildirler ve bu nedenle de, belirli bir dönemin Durumu'nu bir bütün olarak yansıtırlar.

Bunlar:

> *A) ABD ve Batı Kapitalizmi'nin emperyalist temsilcilerine bağımlılıktan doğan siyasal-iktisadi ilişkiler,*
>
> *B) Dünya İşçi ve Komünist Hareketi'nin Türkiye toplumunda bulduğu yankılardan doğan tarihsel-toplumsal koşullar,*

olarak özetlenebilirler.

(A) da açıklanan siyasal-iktisadi ilişkiler ve/ile (B) de açıklanan tarihsel-toplumsal koşullar, karşılıklı olarak birbirlerini etkilemişler ve Türkiye, 1971'e *'bu etkileşimin hızından bunalmış olarak girmiştir'*. Yoksa bağımlılığa dünden razı bir İşbirlikçi-Tekelci Sermaye'nin, ABD ve Batı Kapitalizm-Emperyalizmi'nden koparak özerklik kazanmak gibi bir düşüncesinden doğmuş *'Bunalım'* yoktu Türkiye'de. İşbirlikçi-Tekelci Sermaye'nin *'Bunalım'*a dönüşen sorunu, yeterli dış desteği sağlayamayışıyla, içeride kapitalist sömürüyü yaşanan güncel gelişmelerin hızına koşut yaygınlaştıramayışındaydı.

Dış desteğin sağlanması ve içeride kapitalist sömürünün yaygınlaştırılabilmesi... Dış desteği, hangi hükümetin neler pahasına ve nasıl sağlayabileceği değil, kimin, ne olursa olsun, ne zaman –ki, en kısa zaman kastediliyordu– sağlayacağı önemliydi. Dış destek olmadan içerideki kapitalist sömürüyü yaygınlaştırabilmek de olanaksız görülüyordu.

İşte, Anadolu'nun dört bin yıllık haşhaşının bir çırpıda gözden çıkarılabilmesi, bu, *'Dış Desteğin Bir An Önce Sağlanabilmesi'*

hesabında yatmaktaydı. Şu haşhaş denen meret yasaklanırsa, hem Batı dünyasının ağababaları ABD yöneticilerinin gözlerine girilir, hem üç-beş dolar koparılır, hem de Batı dünyasında *'Yaşasın Türkler'* dedirtilebilirdi. Ama umduklarını bulamadılar.

Gözleri hep Batı'ya (Dışa) dönük olduğu için Türkiye'deki tarihsel-toplumsal (B) koşulları yeterince değerlendiremediler. Zaten tutarlı bir değerlendirme yapabilmek için ellerinde ne bilim ne de yöntem vardı. Bu nedenle de haşhaş yasağı, ellerinde infilak eden bir bomba oldu; özellikle de devrimciler, yurtseverler, sosyalist ve komünistler bu bombanın işbirlikçilerin ellerinde patlamasında etkin uğraşlar verdiler. 1972'de yayınlanan konuyla ilgili bir araştırmamızda bu yasağın en geç bir buçuk yıl içinde kalkacağını yazmıştık. İlkin çok şaşırtıcı bulundu bu tespitimiz, ama gerçekleşti. Çünkü gerçekleşmesi için önkoşullar oluşmaktaydı ve bizim yaptığımız da bunları değerlendirmekten öte değildi.

Türkiye'deki tarihsel-toplumsal koşulların önemini (B) işbirlikçilere gösteren ve tatlı-sert üslubuyla onları uyaran Devlet'in partisi, CHP oldu. CHP, gelişmeleri denetim altına alabilmek için ister istemez Sol'un tek yönlendiricisi rolüne çıkmak zorunluluğunu duydu. CHP'deki siyaset cambazlarının amacı, bu gelişmelerden umacı görmüş gibi korkan işbirlikçilerin korkularını artırmak ve bu sayede de desteklerini sağlayıp *'İktidar'*ı –İdareyi değil, zavallı paşaları– ele geçirmekti. 1930-1950 arasındaki alaturka *'Protectionism'* uygulamalarıyla[12] belleklerde yer etmiş olan CHP, Burjuvazi'nin genç kuşağı/kadrosu tarafından, bu kez yenileştirilmiş ve Demokratik Solcu olarak *'iktidar'*a aday hale getirilmişti. Bu genç kadro, işbirlikçilerin korkularını nasıl manipüle edebileceğini gayet iyi biliyordu. Kaldı ki, Komünizm'i *'Çağdışı'* varsayıp pek de korkmuyorlardı – Batı'daki gelişmelere baktıkça.

Batı ile ancak Batı'yı bilen bir kadronun uyum sağlayarak gerekli dış desteği temin edebileceğine ve içeride de huzur ve *'Umut'*u getirip (Muhtıra umudun yitirilmiş olduğunu söylemişti ya), kapitalist sömürüyü yaygınlaştırabileceğine İşbirlikçi-Tekelci Sermaye'yi ikna eden bu genç kadrodur.

Haşhaş bu kadro için de bulunmaz bir silahtı. Seçimlere (1973) kadar zaten kararın aleyhinde bir kamuoyu oluşturulmuştu. Haşhaş ekimi yasağını kaldırıp, birkaç ilde ekime izin verilmesi kahraman olabilmek için yapılabilecek en kolay atılımdı. Ve haşhaş ekimi yasağı kalktı! Siyaset arenasında fazlasıyla puan toplatıcı olma niteliğinin dışında, haşhaş'ın *'CHP Zihniyetinde'* hiçbir değeri ve anlamı yoktu ve 1973'e kadar da olmamıştır. Günümüzdeyse, bazı CHP'li yöneticiler bu genellemenin dışına çıkabilecek kadar bilinçlenmişlerdir.

Şu husus hiçbir zaman akıllardan çıkartılmamalıdır ki, haşhaş yasağının kaldırılmasının onuru siyasi partiler ve onların şeflerine değil, Türkiye halkına aittir. Türkiye halkı, haşhaşına sahip çıkmayı başarmıştır. Yakın gelecekte tüm yurda ve onu yönetecek olan *'İktidar'*a da sahip çıkmayı başaracaktır. Ve er ya da geç, 12 Mart Muhtıracıları ve onların hempalarından, Türk milletini ve sinesinden çıktığını söyledikleri Türk Silahlı Kuvvetleri'ni, kimlerin hangi karanlık ve kanlı *'İktidar'*ına destek yaptıklarının hesabını da soracaktır.

Buraya kadarki yorumlarda, özetle de olsa, 12 Mart Muhtırası'nın kimliğine ve bu girişimle birlikte Türkiye'nin içine sürüklendiği tarihsel, toplumsal, siyasal ve iktisadi ortamın niteliğine değinildi. Şimdi haşhaş nedir? Ekiminin yasaklanmasındaki gerekçeler nelerdir... sorularının karşılıklarını ve haşhaş ve uyuşturucu maddeler bağlantısını araştıralım.

İKİNCİ BÖLÜM
HAŞHAŞ VE UYUŞTURUCU MADDELER

Haşhaş ve uyuşturucu maddeler arasında bulunduğu varsayılan bağlantıya girebilmek için ilkin, haşhaşın ve uyuşturucu madde(ler)in *'Ne'* demek olduklarını bilmemiz gerekmektedir. Ve bu da, sanılanın tersine, hiç de kolay olmayan, hatta son derece karmaşık olan bir konudur.

İngilizce'de *'Hash, Hashish'*, Fransızca'da *'Hachisch'* diye yazılan sözcük Arapça, *'Haşhiş, Haşiş'*ten gelmektedir.[13] Dolayısıyla, Batı Avrupa'da, *'Hashish, Hachisch'* denildiğinde, Arapların *'Haşiş'* adını verdikleri nesne anlaşılır.

Bu durumda ilk soru, *'Haşiş Nedir'* olmalıdır. Ve *'Haşiş'* derken Arapların neyi kastetmiş olduklarına bakmak gerekmektedir.

19. yüzyılda yaşamış ve ölmüş Batılı bir uzmana göre:

"*Hachisch*, etkin özü Mısır'da, Suriye'de ve umumiyetle Şark ülkelerinin hemen hemen tümünde kullanılmakta olan çeşitli enivrant preparatlardaki bazı oluşturan bir nebatın adıdır. Hindistan'da ve Güney Asya'da yakinen tanınan söz konusu nebat, özel tarım gerekmeden kendi kendine yetişebilmektedir. Kenevir türündendir ve Avrupa'daki bizim kenevirden pek az farklıdır. Botanistler *Cannabis indica* diye adlandırmışlardır."[14]

Arapların *'Haşiş'*, Botanistlerin *Cannabis indica* dedikleri bitkiye Türkiye'de *'Hintkeneviri'* denir. Şöyle söylersek, Araplar arasında umumiyetle *'Hintkeneviri'* kastedilerek (yeni *Cannabis indica*) *'Haşiş'* denilmektedir.[15] Daha çok Napolyon'un Mısır Seferi'nden sonra Batı Avrupa'da adı ve kullanımı yaygınlaşan *'Haşiş'*, işte bu *'Hintkeneviri'*dir. Batı Avrupa'da, özellikle de günlük konuşma ve yazı dilinde –örneğin gazete– anlaşılan *'Haşiş'* de budur.

Nedir ki, bu, *'Haşiş'* sözcüğüne yüklenmiş ilk anlamdır. Bunun bir diğer ve belirleyici olan anlamı daha vardır. Araplar, be-

lirli bir bitki türünün kendisine bu adı verirlerken, Batı Avrupa'da 'hem bitkiye hem de ondan elde edilmiş olan bir nesneye' aynı ad, *'Hashish'* takılmıştır. Ki, bu nesnenin Türkiye'deki adı, *'Esrar'*, Arapça'daki adı da *'Kunnab'*dır.[16] Daha sonraları, özellikle de 1900 sıralarında Batı Avrupa'da tıp ve hukukta *'Hintkeneviri'*ne *'Hemp'* denilmesi yaygınlaşmış ve *'Hash, Hachisch'* sadece *'Preparat'*ın adı olarak ünlenmiştir.

Görüldüğü gibi, *'Haşiş'* bir bitki (Hintkeneviri), *'Esrar'* ve/veya *'Kunnab'* ise, bu bitkiden imalat yoluyla elde edilmiş bir *'Preparat'*tır.[17]

Bir *'Bitki'* olarak *'Hintkeneviri'* ile bir *'Preparat'* olan *'Esrar'* aynı ad altında özdeşleştirilirlerse, ulusal ve uluslararası düzeylerde sayısız kargaşalık doğar ve zaten de doğmuştur. Nedir ki, bu tür özdeşleştirmeler, nedense, Türkiye'de yaşayan Batı hayranı bazı uzmanlarca da yapılmaktadır. Bir örnek görelim:

Prof. Özcan Köknel, uyuşturucu maddeler konusunda hayli iddialı bir araştırmacıdır ve bu konuda birçok çalışması vardır. Şimdi *'Esrar Nedir'* sorusunun karşılığını bu araştırmacının yazılarından öğrenmeye uğraşalım:

"ESRAR (Hashich) M.Ö. yıllardan beri kendir, kenevir, esrarotu diye tanınan cannabis sativa, Cannabis India denilen bitkilerin yaprak ve çiçeklerindeki altın sarısı renkte reçineli kısmından *elde edilir* (abç). Buradan *elde edilen* (abç) esrarda etkili madde çoktur. Bitkinin yaprak, çiçek ve gövdesinden *ezilerek elde edilen karışımda* (abç) etkili madde daha azdır, ilki saf reçine, haşiş'tir (Hashich). I. Mal denir. İkinci şekilde karışım veya II. Mal elde edilir. Bu da marihuana'dır. Birinci Mal'dan 1/5-1/10 defa az etkilidir. Arap ve İran kaynaklarında bu bitkinin bulunuşu hakkında çeşitli yazılar vardır. M.Ö. 2700 yıllarında Çin'de tedavi edici yönü üzerinde durulmuştur."[18]

Yine Köknel'i okuyoruz; bu kez 1976'da yayınlanan bir kitabından:

"'Esrar; (altı çizili) Cannabis sativa ismi verilen ve ılımlı iklimlerde yetişen yıllık yabani bir bitkidir. Birçok türleri vardır. En tanınmış olan Hint; Afrika ve Amerika keneviridir."[19]

Ortaya şöyle bir durum çıkıyor: İlk tanımdan anlaşıldığına göre Esrar, Cannabis sativa, Cannabis india denilen bitkilerin yaprak ve çiçeklerindeki altın sarısı renkte reçineli kısmından elde ediliyor; ikinci tanımda ise Esrar, bir bitki...

Sormak gerek: *'Esrar'* bir bitkinin adı mıdır, yoksa belirli bir bitkiden *'Elde Edilen'* belirli amaçlarla kullanılacak olan bir *'Preparat'*ın adı mıdır? Türkiye'de, insanlar *'Esrar'* adında bir *'Bitki'* tanırlar mı ve bunun ekimi yapılmakta mıdır?

Bu soruların yanıtları açıktır. Türkiye'de insanlar *'Esrar'* adında bir bitki tanımazlar, çünkü bu adla bilinen bir bitki yoktur – *'Hintkeneviri'* (Cannabis Indicana) diye adlandırılmış bir bitki vardır, bunun yasal ve/veya yasadışı ekimi vardır ve (istenirse) bundan *'Elde Edilen'* ve uyuşturucu olduğu öne sürülen bir *'Preparat'* vardır ki, buna da günlük konuşma dilinde, tıpta ve hukukta *'Esrar'* denir. Dolayısıyladır ki, Türkiye'de hukuken *'Esrar Ekicisi'* diye tanımlanabilecek hiç kimse de yoktur. Bunun böyle olduğunu bu Prof. da biliyor olmalı ki, yukarıdaki alıntının yapıldığı sayfanın bir sonrasında (92) şöyle yazıyor:

"Hintkeneviri bizde gizli olarak yetiştirilmektedir."

İşte, bir *'Bitkinin Kendisi'* ile ondan elde edilebilecek muhtemel sonuçlarından birine verilen *'Ad'*ın özdeşleştirilmesinin tipik bir örneği...

Bir bitkinin kendisi ile bunun preparatlarından birine verilen adın birbirleriyle özdeşleştirilmesi bir *'Özel Etken'*in hiç dikkate alınmaması ile olur. Bu özel etken: *İnsanın Bilinçli Pratik Faaliyetidir.* Bu dikkate alınmazsa olay gerçekliğine uygun olarak incelenmemiş, değerlendirilmemiş olur. Nitekim burada da böyle olmuştur. *'Esrar'* bir preparattır, bitki değil. Belirli bir bitkinin (Hintkeneviri) belirli bölümlerinin, İnsanların Bilinçli Pratik Faaliyetleri'yle, değişime uğratılmasıyla hazırlanır. Yoksa *'Bitkinin Kendisi'* bazı bölümlerini *'Esrar'* haline getirip de *'Hazır'* olarak piyasaya sürmez!

Bu tür *'Özdeşlikler'* (A=A) kurmak –ki, bunlara gerçekte Özdeşlik de denemez, Mekanik Eşitlik denebilir– günümüzdeki Kapitalizm'in idealist mantığına uygundur ve bu nedenledir ki,

daha önce sözünü ettiğimiz 'Tezahürler'in mutlaklaştırılması hali ortaya çıkmaktadır. [20]

Şimdi de, *'Haşiş'* (Hintkeneviri/Cannabis Indica) ile *'Haşhaş'* (Papaver Somniferum L) bağını görelim. Hemen belirtelim ki, bu ikisi, aynı familyadan olmalarına karşın, BİR VE TEK BİTKİ değillerdir. Arapların, dolayısıyla Batı Avrupa'nın *'Haşiş'* dediği bitkiyle, örneğin İç-Batı Anadolu'da üretimi yapılan *'Afyon Haşhaşı'* da birbirleriyle özdeşleştirilmemelidirler. Aralarında belirgin farklar vardır.[21] Örneğin biri ince tırtıllı yapraklı, 1,5-2 metrelik, eğreltiotu görünümlü (Hintkeneviri), diğeri gelinciği, hatta laleyi andıran çanağıyla en fazla bir metrelik bitkilerdir. Nasıl ki, insanların ikizleri BİR ve TEK ŞAHIS olarak ele alınamazlarsa, bunlar da böyledir. Nitekim bu farklılık dikkati çekmiş olduğu içindir ki, *'Afyon Haşhaşı'* için Batı Avrupa'da başka bir sözcük karşılık olarak kullanılmıştır: Opium Poppy. Diğer belirgin bir farklılık da şudur. *'Afyon Haşhaşı'* umumiyetle *'Afyon/Opium' elde* etmek için yetiştirilir. Ve (başlıca) daha çok *'Esrar'* yapımında kullanılacak olan hammaddedir.[22]

Buraya kadar elde edilen sonuçları özetlersek:

A) Bitki olarak *'Haşiş'* ile preparat olarak *'Esrar'*ın birbirleriyle karıştırılmaması gerekiyor.
B) Haşiş ile *'Afyon Haşhaşı'*nın (Türkiye'de ekimi yapılan) birbirleriyle karıştırılmaması gerekiyor.
C) İnsanın bilinçli pratik faaliyetinin dikkate alınması gerekiyor.

Yukarıdakilerden (C) üzerinde kısaca duralım.

Nasıl ki, Doğal-Zorunluluğun (Naturnotwendigkeit) bir gereği olarak afyon haşhaşı bitkisi uyuşturucu diye tanımlanan nitelikte bazı *substance*'ları haizse, Toplumsal-Zorunluluğun bir gereği olarak insan da Bilinçli Pratik Faaliyeti (Conscious Practical Activity) haizdir. İşte, afyon haşhaşı bitkisinin –veya bir başka hammaddenin– insanlarda belirli etkiler yapabilmesi, Bitki ve/ile etkili olacak *'Nesne/Objekt'* arasında, insanın bilinçli pratik faaliyetinin belirleyici oluşundandır. Marx'ın ünlü deyi-

şiyle, en kötü mimarı en usta örümcekten üstün yapan da budur. Ve bu, akıllardan çıkartılmaması, üzerinde dikkatle durulması gereken önemli bir husustur. Çünkü bu dikkat-dışı bırakılırsa, son tahlilde, *'Emperyalizm'*in bilinçli girişimlerle sürdürdüğü siyasal, iktisadi, toplumsal ve tarihsel faaliyetler de dikkatdışı bırakılmış olurlar.

Nitekim bu nedenledir ki, Nihat Erim ve *'Beyinci'* Kabinesi, *'Bitkinin Kendisini'* değil, ondan *'Elde Edilebilen'* muhtemel bir sonucu (EROİN) dikkate alıp 1971 yılının 30 Haziran tarihinde Hükümet Kararıyla Türkiye sınırları dahilinde haşhaş ekimini ve afyon üretimini yasaklamıştır.[23]

Türkiye'de haşhaş ekimi ilk kez 1933'te çıkartılan 2253 sayılı kanunla sınırlandırılmış ve 14 ile indirilmişti. T.C. Devleti'ni bu kararı almaya zorlayan etken, dış baskıdan çok, Türkiye Burjuvazisini yönlendirenlerin Batılılaşma gayretkeşliğiydi. Türkiye, imzaladığı La Haye Konvansiyonu'na uyarak bu sınırlamayı yapmıştı. Daha sonraki yıllarda ise ekim alanı yine çoğalmıştır. Sayılarla göstergesi şöyledir: 1940'ta 23 il, 1946'da 35 il, 1955'te 40 il, 1956'da 41 il, 1958'de 42 il, 1961'de 31 il, 1962'de 21 il, 1964'te 14 il, 1968'de 11 il, 1969'da 9 il, 1970'de 7 il, 1972'de yasaklanmıştır.

"Ekim yapılan il sayısı 7'ye düşürülmekle beraber, 1971 yılı hesaplarına göre haşhaş ürünü, Türkiye ekonomisine tablodaki gelirleri sağlamaktaydı."[24]

HAŞHAŞ ÜRETİCİSİNİN GELİRİ	287.934.887 TL.
YAĞ İMALCİLERİNİN GELİRİ	7.103.250 TL.
KILTORBA ZANAATKÂRLARININ GELİRİ	420.000 TL.
NAKLİYECİLERİN GELİRİ	2.918.570 TL.
HAZİNE'NİN İHRACAT GELİRİ	182.786.336 TL.
YAĞ ve KAYMAK ÜRETİCİLERİNİN GELİRİ	16.386.717 TL.
T.M.O. PERSONEL ve TEÇHİZATI	11.500 TL.
TOPLAM YILLIK HAŞHAŞ GELİRİ	**429.049.760 TL.**

Türkiye'de *'Afyon Haşhaşı'*, diğer tasarruf alanlarının yanı sıra başlıca iki amaçla yetiştirilir: yağ çıkarmak ve afyon sakızı el-

de etmek. Bu ikisi de, tabiidir ki, araya insan tarafından gerçekleştirilen *'İmal(at)'* (manufacture) prosedürünün girmesiyle elde edilirdi. Çünkü afyon sakızını *'Baz Morfin'*e, daha sonra da, gerçekten de ölümcül etkileri olan *'Eroin'*e dönüştürecek olanlar da insanlardır – belirli bir faaliyet aracılığıyla elde ettikleri afyon sakızını bu haliyle Devlet'e yasal olarak satacak olanlar da insanlardır. Bir suçlama yapılacaksa bunun ilk muhatabı, açıktır ki, bitkinin kendisi, yani afyon haşhaşı değil, bazı somut şahıslardır. Alınacak her türlü tıbbi, adli, hukuki tedbir de bunları esas almalıdır. 'Bunlar' dediklerimiz kimlerdir? Bu sorunun muhataplarını bulabilmek için önkoşul *'Bunlar'*ı ve tüm ilişkilerini uluslararası siyasal-iktisadi konjonktürden kopuk ve tecrit kabul etmemektir. Adları ister mafya, ister başka bir halt olsun, bu hiç fark etmez. *'Bunlar'* son tahlilde, şu ya da bu şekilde, *'Emperyalizm'*e bağlı ve bu mihraklarca yönlendirilen örgütler ve şahıslardır. Kendileri istedikleri kadar hiçbir şekilde kullanılmadıklarını varsaysınlar veya söylesinler, son tahlilde, bunlar MUTLAKA bu habis siyasete belirli şekilde ALET olmuşlar ve olmaktadırlar. *'Kaçak imalat'* (Illicit Manufacture) aracılığıyla[25] özellikle *'Eroin'* elde edip bunu yaygınlaştırarak satan her şahıs ve örgüt, ülkesi ve rejimi ne olursa olsun, insanlığa kastetmek gibi bir *'Suç'* işlemektedir. Günümüzde açıkça belli olmuştur ki *'Suç'*tan yararlanarak kendi amaçları doğrultusunda maksimum çıkar sağlayan tek siyasi akım *'Emperyalizm'*dir. *'Suç'*un niteliği ne olursa olsun, *'Emperyalizm'*in somut temsilcileri bundan kendilerine mutlaka bir *'Kâr'* sağlamayı ihmal etmemeye uğraşırlar. Hele *'Eroin'* gibi en ufak hatayı affetmeden ölüme yol açabilen bir suç unsuru hiç kimsenin kuşkusu olmasın ki, emperyalist güçler için en ön sıralarda yeri olan bir *'Araç'*tır. Bu konuya üçüncü bölümde daha ayrıntılı olarak değineceğiz. Şimdi gelelim *'Haşhaş ve Uyuşturucu Maddeler'* ilişkilerine.

Şu sorular sorulabilir: *'Afyon Haşhaşı Bir Uyuşturucu Madde midir?'* Fakat önce *'Uyuşturucu Madde Nedir?'* Bu sorunun karşılığını uzmanlarca hazırlanmış kaynaklardan izleyelim.

Prof. Cahit Özen şöyle yazıyor:

"Uyuşturucu maddelerin ortaya çıkardığı sorunlar adaleti meşgul eden önemli bir konu teşkil etmektedir. Uyuşturucu maddelerin kullanılmasının önlenmesi ve bu yolda açılan milletlerarası ve ulusal mücadelelerin yürütülebilmesi kanuni kısıtlamalar ve yasakların tam anlamı ile uygulanabilmesi için 'uyuşturucu madde' deyiminin kesin bir tarifinin yapılması gerekir... (altı çizili) ... Türk Ceza Kanunu (TCK. 403, 404...) alışkanlık, bağlılık yapan ilaçlar için 'uyuşturucu maddeler' deyimini kullanmıştır ve 404. maddede cezayı artırıcı sebepler arasında 'eroin, kokain, morfin ve esrar' gibi uyuşturucu maddelerden bazıları zikredilmiştir. Ham afyonun da uyuşturucu madde olduğu kanunla tespit edilmiştir (7368 sayılı kanuna ek M.I.). Alışkanlık, bağlılık yapan ilaçların pek çok yeni çeşidi bulunması nedeniyle suç tayin ve ceza uygulaması için bu çeşit maddelerin resmen açıklanması ve hatta adlarının ayrı ayrı tasrih edilmesi düşünülmüş ise de bunun çok güç olduğu anlaşılmıştır. *Maksada göre* (abç) bir maddenin etkisini bilerek imali, satılması, bulundurulması ve kullanılması halinde o maddenin 'uyuşturucu' olduğu kabul edilebilir. Başka bir deyimle bir maddenin sarhoşluk, alışkanlık yapması bir ölçü olarak alınabilir."[26]

*'Uyuşturucu Madde'*nin bir *'Tanımı'* için en ayrıntılı çabayı gösterenlerden biri, Prof. Yılmaz Günal olmuştur. Şimdi onun, gerçekten de ilgi çekici olan kitabından yaptığımız alıntıyı okuyalım:

"SONUÇ (...) 'Uyuşturucu madde' kavramının Ceza Kanunumuzda tanımının verilmemesi, kişi özgürlüğü bakımından sakıncalı gibi görülebilirse de, kavramın gerek iç hukuk, gerekse uluslararası sözleşmelerle belirlenen biçimde kapsam kazanmış olması, sakıncayı önler niteliktedir. Nitekim Adli Tıp Kimyevi Tahliller Şubesi'nden mütalaa alınmak suretiyle de ortaya çıkabilecek duraksamalar giderilebilecektir. Burada TCK'nun bir tanım vermemesi belki kavramın 'tıbbi' ve 'farmakolojik' yönüne ağırlık vermek istemesindendir. Ancak bu hiçbir zaman 'suç vasfını' tayine kadar bir yetkinin de bu müesseseye verildiği anlamında değildir. Ayrıca verilecek kararın uluslararası taahhütlerimize uygun olması da lazımdır."[27]

Bu alıntılara ve konuyla ilgili diğer araştırmacıların çalışmalarına bakıldığında, Türkiye'de tıbben ve hukuken, *'Uyuşturucu Madde'*nin ne olduğunun henüz *'Kesin'* bir tanımının yapılmamış olduğu anlaşılmaktadır. Gerçekten de *'Uyuşturucu Madde'*nin ne olduğunu tayin edebilmek çok zordur. Çünkü örneğin bazı sular bile insanlarda *'Uyuşturucu Madde'* etkisi yapabilmektedirler.[28] Bu nedenledir ki, bir dayanak olması amacıyla New York'ta imzalanan *'Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 TEK Sözleşmesi'* esas alınmakta ve burada belirtilmiş olan hususlar tıpta ve hukukta göz önünde tutulmaktadırlar.[29] Kanımızca, *'Uyuşturucu Madde'* tanımı için *'Maksat Unsurunun'* öne çıkartılması, hukuken yararlı olur.

Şimdi de ilginç bir bulgudan söz edeceğiz. Alıntılar yaptığımız yazarların değerli çalışmaları bu bulgunun duyulmasından (1977) önce yayınlanmışlardır. Dolayısıyla kitaplarında sözü edilmemiştir. Nedir ki, henüz kesinleşmiş bir bulgu değildir, ama *'Tespit'* edilmiştir. Bunun, toplumsal olarak özellikle de tıbben ve hukuken nasıl değerlendirileceği belli değildir.

6 Ekim 1977 tarihli *International Herald Tribune* gazetesinin birinci sayfasında altı sütun üzerinden verilen haberde (özetleyerek aktarıyoruz) şöyle deniliyordu:

"İnsan beyninin ürettiği *substance*'larla afyon haşhaşının (opium poppy) ürettiği *substance*'lar arasındaki şaşırtıcı benzerliğin keşfi insan vücudunun kimyası alanında yeni ufuklar açmış, acının, zevkin heyecanların ve belki de epilepsi, ilaç bağımlılığı ve akıl hastalıkları gibi konuların niteliklerinin anlaşılması için yeni ipuçları sunmuştur."[30]

Aynı yazıda, özellikle son iki yıldır sürdürülen çalışmalar sonucunda, beynin ve hipofiz bezinin, morfin gibi etki yapan bazı salgılar üretmekte olduklarının tespit edildiği ve bunlara ve vücuttaki benzerlerine 'ENDORPHINS' adı verildiği belirtilmiştir. ENDORPHINS, İç-Morfin, İçsel-Morfin anlamına geliyor kabaca.

Bu durumda şöyle bir soru geliyor akla. Endorphins'in varlığı ve işlevi uzmanların dedikleri yönde kesinleşirse, bu, tıbben ve hukuken *'NE'* sayılacak? Bir psikotropik mi (örneğin

LSD gibi), yoksa bir uyuşturucu madde mi (örneğin eroin gibi, ham afyon gibi)? Herhangi bir yorumda bulunabilmek zordur. Bu haberin konumuzu ilgilendiren tarafı, ileride bu maddelerin(?) nasıl ve hangi amaçlarla ve kimler tarafından kullanılacaklarıdır. Bir sonraki bölümde ayrıntılarıyla göstereceğiz ki, LSD, özellikle de CIA ve FBI tarafından son derece iğrenç amaçlarla kullanılmıştır. *'Endorphins'* de böyle bir akıbete uğrayabilir. Nitekim aynı haberde yer aldığına göre birkaç yıla kadar bunlar *'İlaç'* haline getirilerek *'Kamunun Sağlığı'*(?) için piyasaya verileceklermiş. Ve yine belirtildiğine göre bu haplardan alanlar, eğer sinirliyseler neşeli, neşeliyseler kederli, acılıysalar sevinçli vs. olabilecekler(miş)... Emperyalizm, ucuz propagandalarında bazı terimleri akla gelmedik kombinasyonlarda kullanılır. Örneğin, bu propaganda sırasında (kiliselerde, okullarda) Bilimsel Komünizm'i bir tür *'Aggression'* diye tanıtmaya kalkışır. Umumiyetle gözlüklü bir papaz, suratına ruhani bir ifade verip, *'Komünizm bir Aggression'dan doğmuştur'* diye başlar ve gider. Bu mantıktan değerlendirilirse, Emperyalizm yaşadı demektir! Bilimsel Komünizm bir Aggression olduğuna göre iki tane Endorphins yutturdun mu, tamamdır... (NOT: 2000'li yıllarda bu sentetik maddeler üretilmeye başlandı.)

Şakası bir yana, birçok benzeri keşif gibi bu da bazı iğrenç emellere alet edilebilir. Şimdiden bazı tedbirler düşünülmesi, herhalde yararlı olur.

Bu bölümde anlatılanları şöylece toparlayabiliriz.

Eğer, belirli özelliklerinden yararlanılarak hazırlanmış preparatları tıpta kullanılan ve ekimi ve üretimi yasal olan *somniferous* nitelikli bitkiler *'Uyuşturucu Maddeler'* olarak değerlendirilemezlerse *'AFYON HAŞHAŞI'* da bitki haliyle bir *'Uyuşturucu Madde'* değildir, diyebiliriz. *'Afyon Haşhaşı'* bu niteliğiyle *'Besin'* ve *'Tarımsal Ürün'* olarak değerlendirilmelidir. Kaçak imalat ve buna bağlı olarak kaçak preparat ise sadece hukuki bir konu olarak değil, temelde, siyasal-iktisadi amaçlar güden *'ideolojilerle'* birlikte ele alınmalıdırlar mutlaka. Genel olarak Kapitalizm'in, özel olarak da Emperyalizm'in nitelikleri dikkate alın-

mazsa, ne yapılırsa yapılsın, kaçak imalatlar ve kaçak preparatlar yok edilemezler.

Nihat Erim'in, Türkiye'de haşhaş ekimini yasaklama gerekçesine gelince... Bu konuda kendisi hep kaçamak karşılıklar vermiştir. Henüz esaslı bir açıklaması, bilebildiğimiz kadarıyla, olmamıştır. Erim, bundan hep kaçmıştır. Ama gerekçe, esas itibariyle birinci bölümde anlatılan *'Dış Destek'*in sağlanmasıyla ilgilidir. Buna *'İnsancıl'* bir kılıf uydurulmuştur. Bunlardan birini aktaralım.

HAŞHAŞA SON DARBE NASIL İNDİRİLMİŞTİR?

Haşhaşı satan Nihat Erim'in itirafları
Cüneyt Arcayürek'in mülakatı –Hürriyet– 16.11.1974.

Soru: Nixon 17 Haziran 1971'de bir TV konuşmasında uyuşturucu maddelerle savaşta şaşırtıcı sonuçlar elde edeceklerini söylüyor, zamanın Adalet Bakanı John Mitchell de 21 Haziran'da Senato'da yasak kararı almayan hükümetler ve ülkeler için sert ekonomik tedbirlerden bahsediyor. Neye dayanıyorlar?

Cevap: Gerçekten yeni hükümete o sırada Amerikan büyükelçisi bazı ziyaretler yapmıştır. Mesela Başbakan Yardımcısı Atilla Karaosmanoğlu'na 20 Nisan'da yaptığı ziyarette büyükelçi, haşhaş konusuna verdikleri önemi ve yasaklanması meselesini söylemiştir. Karaosmanoğlu hükümet programında sarih bir vaat olduğunu elçiye hatırlatmıştır. Ayrıca haşhaş konusunda sadece arz meselesinin değil, talep ilkesinin de önemini söylemiştir.

Soru: Handley ile haşhaş konusunda kesinkes bir fikir birliğinin tarihini söyler misiniz?

Cevap: Büyükelçi beni 17 Mayıs 1971'de ziyaret etti. Haşhaş ekimini Türkiye'nin yasaklaması halinde yapabilecekleri yardım için belge sunmuştur. Bu belgede üreticilerin zararına karşılık tazminat vermeyi teklif etmektedir.

Soru: Ne miktar tazminat öneriyor bu belge?

Cevap: Bu belgede ana prensipler vardır, tazminatın reel

miktarları taraflar arasında yapılacak müzakerelerde saptanacaktır.

Soru: Gene yasaklama kararının biçimine dönüyor, Nixon'ın haşhaşı mutlaka men etmemiz gereğine değinen bir mesajı olup olmadığını soruyorum.

Cevap: Büyükelçi Handley 17 Mayıs konuşmamızdan sonra 11 Haziran 1971'de bana geldi ve Nixon'ın Tayland, Meksika, Fransa, Vietnam ve Türkiye'deki büyükelçiliklerini haşhaş için Washington'a çağırdığını söyledi. Bir de Nixon'ın şahsi mesajını iletti. Nixon, hükümet programında haşhaş konusunda belirttiğimiz noktalardan duyduğu memnuniyeti kaydettikten sonra, 17 Mayıs'ta bize bildirilen Amerikan önerilerine Türk Hükümeti'nin vereceği cevabı beklediğini bildiriyordu.

Soru: Cevabınız nasıl oldu?

Cevap: Büyükelçiye konuyu insani mesele olarak ele aldığımızın ve iki memleket arasındaki ilişkileri göz önünde tuttuğumuzun Nixon'a iletilmesini söyledim... Başkan Nixon'a (geçen yıl vaat edilen üç ilde) yasaklamaya gidebileceğimizi bildirmesini de ekledim."[31]

Nihat Erim, *suave mari magno** deyip, Türkiye'deki haşhaş üreticilerini kaderleriyle baş başa bırakıvermiştir.

1970-71 arasında gerek Türkiye'de gerekse ABD'de, yöneticiler hep aynı nakaratı işlediler, kasıtlı ve sistemli olarak: *Amerikan Gençliği Zehirleniyor...* Yönetici kadrolar hep bu nakaratı bağırdılar ama gençleri *'Uyuşturucu Madde'* kullanmaya iten GERÇEK nedenin *'Sınıflı Toplum'*, özel olarak da *'Kapitalist'* üretim tarzı olduğuna, tabiidir ki, hiç değinmediler. Hatta bunu gözlerden gizleyebilmek için bizzat kendilerine bağlı kadrolarca geliştirilmiş *'Mind-Bending'* projeleriyle, tehlikeli psikotropik maddeleri genç insanlara yutturmaktan kaçınmadılar.

Haşhaş ve Emperyalizm ilişkisinde şimdi de konunun bu yönü üzerinde biraz duralım.

---

* Latince: Denizde boğulanları karadan seyretmek hoştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
HAŞHAŞ VE EMPERYALİZM

'Emperyalizm' kavramı özellikle de 1960'tan sonra değişik anlam kaymalarına uğratılarak kullanıldı ve kullanılmaktadır. Dolayısıyla, *'Emperyalizm'* denildiğinde ne anlaşılması gerektiği açıklanmadan bu kavramı kullanmak sakıncalar doğuracaktır ve de doğurmaktadır. Öteden beri özellikle sosyal bilimlerle akademik düzeyde uğraşanların bu kavramı çok daha değişik bağlamlarda (context) kullanabilme girişimleri ve eğilimleri olmuştur. Bu girişimleri haklı gösterecek bazı kılıflar da vardır. Bunlara göre *'Emperyalizm'* kavramı, ona *Hobson*'un yüklediği anlam dışında kullanılırsa sakıncalar doğurmaktadır.[32] Lenin'in de belirttiği gibi, *Hobson*, samimi bir sosyal-reformist ve pasifistti. *'Emperyalizm'* adlı bir incelemesi vardı (1902). Lenin, bu incelemeden, kaydı ihtiyatla yararlandığını belirtmiştir. (NOT: Hobson'un *New-Protectionism* adlı bir kitabı daha vardır ki, bu, kanımızca öncekinden daha dikkat çekicidir. Kitap 1916'da yayınlanmıştı ve Hobson, burada, Batı Avrupa'da sürdürülen *Protectionism*'in kaçınılmaz olarak yeni bir dünya savaşına yol açacağına değinmekteydi.)

Nedir ki, *'Emperyalizm'* kavramını belirli bir anlamda ilk kullanan *Hobson* değildir. Bu kavram 1850'lerde Marx tarafından da kullanılmıştı. Ama hangi anlamda, diye sorulabilir. Kesin söylenebilir ki, *'Sömürgecilik* (colonialism) *ve İltahakçılık* (annexationism)' anlamlarında. İlk bakışta, *Hobson*'un yüklediği anlamın Marx'ın kullandığına daha yakın olduğu gibi bir izlenim çıkarılabilir. Fakat gerçekte durum böyle değildir. Marx, *'Sömürgecilik ve İltahakçılık'*ı, var olan ve gelişmekte olan kapitalist üretim tarzının *sui generis* bir uygulaması olarak görüyordu. Oysa *Hobson*'a göre, tarihi yapanlar yöneticilerdi; sınıflar arası mücadeleden *'Bilimsel'* anlamda söz edilemezdi; bazı

ülkeler –ki, başta İngiltere- katı *Protectionism* uygulamalarıyla serbest rekabetçiliği ortadan kaldırmaya yönelmişler ve belirli zümrelere aşırı çıkarlar sağlamaya koyulmuşlardı. Bu ise, esasta uluslararası bir sorundu, sınıfsal olmaktan çok. Çünkü son tahlilde mücadele uluslar arasında geçmekteydi ve belirleyici olanlar da hükümetler ve onların temsilcileriydi. Özetlersek, Marx'a göre *'Emperyalizm'* var olan kapitalist üretim tarzının siyasal-iktisadi yapısıyla sımsıkı bağları olan ve bundan kaynaklanan tarihsel ve sınıfsal bir olguyken, *Hobson*'a göre, hükümet ve iktidarla sımsıkı bağları olan ve genellikle bunların davranış (diplomatik, politik) biçimlerinden kaynaklanan bir anlamda sınıflarüstü bir olguydu, diyebiliriz. İşte, Marx'ın üzerine özel bir kitap yazmadığı ve/fakat defalarca kullandığı bu kavrama, Lenin, *Hobson*'dan ve *Kautsky*'den farklı olarak, Proletarya Diktatörlüğü anlayışına uygun bir anlam yüklemiştir.

'Emperyalizm' derken Lenin neyi kastetmektedir?

Bilebildiğimiz kadarıyla bu şöylece özetlenebilir:

Önce Lenin'in *'Emperyalizm'* kavramının tarihsel anlamı üzerine ne düşündüğünü görelim. Lenin'e göre, Sömürgecilik Siyaseti ve Emperyalizm, Kapitalizm'in son durağından (stage) ve hatta Kapitalizm'den çok önce de vardılar. Kölecilik ilkesi üzerine kurulmuş olan Roma İmparatorluğu, sömürgecilik siyasetini ve Emperyalizm'i uygulamıştı.[33] (NOT: Tarihsel anlamında biz buna sadece Roma'yı değil, İÖ 1500 yıllarının Ortadoğu imparatorluklarını da, Persleri de, Osmanlıları da vd. ekleyebiliriz.)

Fakat Lenin'e göre, *'Emperyalizm'* tarihin bu genel akışı içinde, özellikle de 20. yüzyılda yeni bir nitelik kazanmıştı. İşte Lenin, modern Kapitalizm'in eşitsiz gelişim yasalarından doğan bu *'Özel'* dönemi ve bu dönemin siyasal ve iktisadi ilişkilerini kastederek *'Emperyalizm: Kapitalizm'in En Üst Durağı'* demektedir.

Lenin'e göre modern Kapitalizm'in bu durağındaki *'Emperyalizm'* açık ve kesin olarak şu cümlede ifadesini bulur: *'Emperyalizm, iktisadi özü itibariyle, tekelci Kapitalizm'*dir.'[34]

Ve tekelci-Kapitalizm'in dört karakteristiği de Lenin'e göre şunlardır: İlk öğe, sanayice ilerlemiş ülkelerde tekellerin kesin ve mutlak üstünlüklerini kabul ettirmiş olmaları; ikincisi, tekellerin hayati önemdeki tüm hammaddeleri, başta kömür ve demir olmak üzere, kendi denetimleri altına almış olmaları; üçüncüsü, bankaların tekellerle birlikte finans-oligarşisini oluşturarak hemen hemen tüm ülkelerde sermaye ve iratları denetimleri altına almaları; dördüncüsü, sömürgecilik siyaseti.[35]

Özetle, Lenin'in *'Emperyalizm'* derken kastettiği bunlardır. Kanımızca, Lenin'in işaret ettiği bu dört ana özellik, günümüzde AYNI ANDA ve BİR BÜTÜN olarak, kesin ve mutlak egemenliğini bir blokta somutlamaktadır, bu da başını ABD'nin çektiği *'Kapitalist Blok'*tur. Bizce, bunların dışında kalan ülkelerden ve bloklardan hiçbiri Lenin'in yüklediği anlamda *'Emperyalist'* sayılamazlar. Son tahlilde, *Hobsonvari* tanıma yatkın olanlar için belirli bir ülke de *'Emperyalist'* sayılabilir ve zaten sayılmaktadır da.

Bu kitapta ise *'Emperyalizm'* kavramı, tarihsel, sınıfsal, siyasal ve iktisadi *'İlişkilerin/Koşulların'* ortaya çıkardığı bir kategori olarak kullanılmakta ve çağımızdaki TEKELCİ-KAPİTALİZM'i temsilen gösterilmektedir. Nedir ki, *'Emperyalizm'* indirgemecilik (reductionism) yoluyla bunlardan sadece biriyle, örneğin, tekelciliğe ya da Kapitalizm'le özdeşleştirilemez. *'Emperyalizm'* bunların mutlaka bir arada var olmalarını ve birbirlerini etkilemelerini gereksinir. Diğer bir açıklamayla, *'Emperyalizm'* bunlardan kopuk ve tecrit değildir ve/fakat tek tek biri ya da öbürü de değildir. *'Emperyalizm'*e bağımlılık derken de kastettiğimiz TEKELCİ-KAPİTALİZM'İN İKTİSADİ SİYASETİNE bağlanarak ulusal ve uluslararası ilişkilerde bunun yönlendiriciliğini kabullenmektir. Şunu da kaydedelim ki, bu bağımlılık belirli bir sınıfa özgüdür ve bu nedenle de ister istemez bağrında sınıflar arası mücadele ile anti-emperyalizmi taşır.

Marx'ın bir tespitine göre, manifaktür dönemi sırasında kapitalist üretimin gelişmesi Avrupa kamuoyunda kalabilmiş olan son haya ve izan'ı da silip süpürmüştür.[36] Öyle ki, Marx'ın gösterdiği gibi, 17. yüzyılın başta giden kapitalist ülkesi Hollan-

da, *'İnsan-Hırsızlığı'*nda diğer sömürgeci ulusları çok geride bırakmıştı.[37] İşte, ilkin bu dönemlerde başlamıştır *'Tekelcilik'*. Ve yine Marx'a göre, *Luther*'in ünlü, *'Societies Monopolia'* önerisi sermayenin belirli ellerde birikmesine yarayan bir kaldıraç olmuştur.[38] Son derece hızla büyüyen bu servetler, *'Tekelci-Kapitalist'*in ön-koşulu olan *'Sanayi(ci) Kapitalist'*i üretmiştir. Bu servetlerin nasıl hunharca ve kelimenin tam anlamıyla barbarca yollardan elde edildiklerini uzun uzadıya anlatmaya gerek yoktur. Amacımız, *'Tekelci-Kapitalizm'*in ne denli insafsız ve insani değer tanımaz olduğunu göstermektedir. Yurdumuzdaki Batıcılar koyu bir hayranlıkla Batı uygarlığını pek överler ve buna söz söyletmemeye gayret ederler. Oysa bu namlı *'Uygarlık'*ın gerisinde gerçekten de bir *'Saldırganlık'* vardır. Bu, Batı uygarlığı eşittir saldırganlık demek değildir, tabii. Fakat Türkiye'deki Batıcılar bunu hep görmemezlikten gelmişler ve görmek ve göstermek isteyenlere de *'Batılıca'* vahşet uygulamışlardır.

'Haşhaş' ile *'Saldırganlık'*ın ne ilgisi var diye sorulabilir. Bitki olarak *'Afyon Haşhaşı'* ile *'Saldırganlık'*ın hiçbir ilişkisi yok ama *'Eroin'* ile *'Haşhaş'*ın, *'Saldırganlık'* ile *'Emperyalizm'*in ve *'Sermaye Birikimi'* ile de *'Afyon Haşhaşı'*nın sıkı bağları vardır. Kısaca söyleyecek olursak: Günümüzdeki *'Tekelci-Kapitalizm'*in oluşum evresinde (18-19. yy.) *'Afyon Haşhaşı'*ndan sağlanan kazançların –gerçekte vurgunların– çok büyük payı ve katkısı olmuştur, diyebiliriz. *'Afyon Haşhaşı'* diğer hammaddeler gibi, belirli şahısların ellerinde bir *'Tekel'* maddesi olmuş ve bundan gerçekten de çok büyük servetler edinilmiştir. Bu, *'Afyon Ruhsatı'* denilen bir imtiyaz sayesinde gerçekleştirilmiştir. Marx'ın gösterdiğine göre, "Büyük servetler bir günde mantar gibi boy attılar. Warren Hastings davası bunlardan birine örnektir. Resmi bir görevle Hindistan'a yollanan belirli bir Sullivan'a bir afyon ruhsatı tahsis edilmiştir. Sullivan, bu ruhsatı belirli bir Binn'e 40 bin sterlin karşılığında satmıştır. Binn, satın aldığı afyon ruhsatını aynı gün 60 bin sterline bir başkasına satmıştır. Daha birkaç el değiştirmesine rağmen aynı ruhsatı kullanan son şahıs bundan çok büyük bir kâr elde ettiğini beyan etmiştir."[39] Görüldüğü gibi, yaklaşık iki yüzyıl önce bir *'Afyon Ruh-*

satı' ile bir günde ve tek kuruş harcamadan en az 40 bin Sterlin'lik bir kazanç sağlanabilmiştir. Şimdi de 1977 rayiciyle *'Eroin'* ile ilgili bir örnek görelim. *The Times*'ın bildirdiğine göre, "26 Pound ağırlığındaki bir paket Çin eroininin Londra'daki piyasa değeri 472.500 sterlindir ve bu da saf değil, 1/10 karışımlı halinin değeridir."[40] Bunun Türk parasıyla karşılığı yaklaşık 23 milyon TL'dir. Bu, tek partide kazanılabilecek olan tutardır. Bu kadar kısa zamanda bu kadar çok kâr sağlayabilen pek az *'Meta'* vardır. Böyle bir tatlı kazancı hangi *'Tekelci-Kapitalist'* yitirmek ya da başkalarına kaptırmak ister... Hiçbiri istemez. İstemedikleri içindir ki, bu konuda kıyasıya bir mücadele sürmektedir. Devletler ve şahıslar baskılara uğramakta, topraklarını ya da siyasal mevkilerini yitirebilmektedirler. İşte iki örnek.

ABD'nin emperyalist temsilcilerinin 1970'lerde Türkiye üzerinde yoğunlaştırdıkları baskılar 1972'de istedikleri sonucu sağlayınca, bu baskılar 1975'ten itibaren Pakistan üzerinde odaklaştırılmıştı. 7 Mart 1977'de Pakistan'da seçimler yapılmıştı ve Zülfikâr Ali Butto kazanmıştı. Bu galibiyetten sonra Butto bir çıkış yapmış ve birkaç kez CIA'in kendisini devirmeyi amaçladığını söylemişti. Oysa ABD'nin Pakistan'a yolladığı Uyuşturucu Maddeler Uzmanı Charles O'Keffle, bir rapor hazırlamıştır bile ve raporunda Butto'nun, izlediği siyasetin ABD'nin uyuşturucu maddelere karşı yürüttüğü mücadeleye engel olduğu belirtilerek, *'Butto'nun günleri sayılıdır'* (Bhutto's days are numbered) denilmektedir. Bu rapor Başkanlık'ın uyuşturucu maddelerle mücadeleyle görevli danışmanı Peter Bourne'ye verilmiştir.[41] Ve Butto önce zindana atıldı, sonra da idam edildi. Butto'nun bu akıbete sürüklenmesinde, şu, O'Keffle raporunun da bir payı olmuştur, herhalde.

International Herald Tribune, İstanbul mahreçli bir haberinde (özetleyerek aktarıyoruz) şunları yazıyor: "Amerikan ve Türk Narkotik elemanları Lübnan'ın kuzeyindeki Bekaa Vadisi'nde 2.500 dönümlük bir alanda ilk kez *'Afyon Haşhaşı'*nın (Hintkeneviri değil) kaçak üretimine başlandığını öğrenmeleri üzerine hükümetleri nezdinde bazı girişimlerde bulunuyorlar. Ve Ame-

rikan ve Türk yetkilileri Suriye yetkililerine başvurarak, Lübnan sınırlarında bekleyen 30 bin Suriyeli askerin Bekaa Vadisi'ne girerek *'Afyon Haşhaşı'*nı yok etmelerini istiyorlar (U.S. and Turkish officials have asked Syrian authorities to step in).[42] Sonra ne oldu? Bu, biliniyor. Suriye birlikleri, hayret(!) Bekaa Vadisi de dahil olmak üzere birkaç koldan Lübnan'a girdi ve bazı Filistin kamplarını talan etti. O günlerde T.C. Devleti'nin Dışişleri Bakanı yine şu ünlü İhsan Sabri Çağlayangil'di. Şimdi kendisine sormak gerek: *"Hani 12 Mart'ta Haşhaş vardı?"* Size, komşu bir ülkenin içişlerine karışma yetkisini kim verdi? *'Haşhaş'* yüzünden bizi devirdiler diyen bir Dışişleri Bakanı, *'Haşhaş'* yüzünden komşu bir ülkenin işgal edilmesini istiyor! (NOT: Bu gazete haberi Türkiye tarafından ne yalanlanmış ne de tekzip edilmiştir.) Zaten kendilerine milliyetçi diyen AP-MHP ve CGP üçlüsünün (MSP, Milli Görüşü temsil ettiğini söylemekte ve diğerlerinin milliyetçiliğini eleştirmektedir. Ayrıca, MSP, Haşhaş konusunda diğerlerine karşıydı.) haşhaş konusundaki görüşleri tamamen *'Emperyalizm'*in yönlendiriciliğine bağlıydı. Çağlayangil'in, *'12 Mart'ta Haşhaş vardı'* demesi, kırk yılda bir doğru konuşup kendilerini temize çıkartabilmek içindi. Çünkü 12 Mart'ta haşhaş gerçekten de vardı.

Kendisini en milliyetçi tanıtan ise, bilindiği gibi Milliyetçi Hareket Partisi ve bunun asbaşkanı Alpaslan Türkeş'tir. İşte bu milliyetçi, 1974'te CHP-MSP Koalisyonu'nun haşhaş ekimine dört ilde izin vermesi üzerine şu açıklamayı yapmıştı:

"Haşhaş ekimine yeniden izin verilmesi nümayişkâr bir şekilde ele alınmış, ne Türkiye'nin milli menfaatleri, ne de Türk köylüsünün iktisaden kalkındırılması yönünden imkânlar değerlendirilmiştir. Konu Amerika'ya karşı bir meydan okuma şekline çevrilmiş ve Türk-Amerikan ilişkilerinin bozulması için gerek devlet yayın organlarında ve gerekse bir kısım basında akılsızlık son haddine kadar götürülmüştür. İlk yapılacak şey, haşhaş konusu başta olmak üzere Amerika ile acele müzakerelere girişmek ve aramızdaki eski dostane samimiyet ve yakın işbirliğini kurmaktır (MHP Basın Bülteni, 17 Temmuz 1974)."[43]

Görünüşe bakılırsa MHP Genel Başkanı *'Bozkurt'* Türkeş, gençlerin, özel olarak da Amerikalı gençlerin *'Uyuşturucu Maddelere'* bağımlılıklarından endişelenmiş ve nedense *'Bozkurtça'* içgüdülerle değil de en az Nihat Erim'inki kadar *'İnsansı'* duygularla yaklaşmıştı soruna. Örnek Bozkurt Türkeş de, gençlerin *'Eroinman'* olmalarını istemiyordu. Güzel de, kendi partisinin biricik Senatörü Kudret Bayhan, Fransa'da *'Eroin'* kaçakçılığı yaparken yakalanıverdi! MHP'nin has adamı Kudret Bayhan, herhalde kilolarca *'Eroin'*i Avrupalı gençler *'Balık Yemi'* olarak kullansınlar diye taşımamıştı ta Türkiye'den Fransa'ya. Bayhan, halen (1979) Fransa'da cezaevindedir.

Türkeş'in bu beyanatı verdiği günlerde, ABD'nin ve dünyanın sayılı tekelci-kapitalistlerinden ve nedense *'Esrarengiz'* diye tanıtılan Howard Hughes, narkotik maddeler şırınga ediyor veya ettirtiyordu kendine. Milyarder Hughes'in yasadışı hazırlanmış uyuşturucu maddelere aşırı düşkün olduğu, tabiidir ki, sağlığından değil ölümünden sonra açıklanmıştır.[44] Anlaşılan, Türkiye'deki ve Amerika'daki gençlerle ilgilenmekten vakit bulup da şu *'Uyuşturucu Maddeler'* nedir, kimlerle bağlantılıdır diye düşünememiştir, Türkeş!

Öte yandan, kısaca Batılı dediğimiz kapitalist ülkelerin gençleri, özel olarak da Amerikalı gençler 1960'lardan itibaren yoğun şekilde *'Uyuşturucu Maddelere'* yönelmişlerdir. Başlangıçta *'Esrar'* ve *'Marihuana'*ya olan eğilim giderek ağır maddelere örneğin, *'Eroin'* ve Psikotropik LSD'ye kaymaya başlamıştı. 1970'lere gelindiğinde ise, tüm ağırlık LSD'de toplanmıştı. Bu konu ayrıntılı biçimde bu kitabın ikinci kısmındaki yazılarda işlenmiştir. Amerikalı gençleri gerçekte *'Haşhaş'*ın değil, *'Hap-lar'*ın zehirlemekte olduğuna o zaman dikkat çekmiş ve LSD'nin de geçici olduğuna değinmiştik. Nitekim son gelişmeler bu görüşümüzü doğrulamaktadır. ABD'nin bir kesim gençliği 1978'den sonra, yine bir *'Hap'*ın bu kez, PCP'nin (Phencyclidine) tutkunu olmaya başlamıştır. ABD'deki bir gençlik kesimi artık LSD değil, PCP için her türlü çılgınlığı göze almaktadır. Bu durum 1977 yılı sonlarında, Cumhuriyetçi Illinois Senatörü Charles Percy tarafından kamuya açıklanmıştır.[45] PCP'nin argodaki adı *'Angel Dust/Peri Tozu'*dur.

Oysa ABD'nin emperyalist temsilcileri, 1977 yılı başlarından itibaren hep bir ağızdan ilaç bağımlılığı probleminin artık sadece Amerika'ya özgü olmadığını, Batı Avrupalı gençlerin de, hatta bazı Sosyalist ülke gençlerinin de bu belaya çattıklarını söylüyorlardı.[46] Örneğin ünlü *Newsweek* dergisi[47] nerdeyse sevinçten uçarak *"Heroin Invades Europe-Eroin Avrupa'yı İşgal Ediyor"* diye kapaktan başlattığı bir özel sayı hazırlamıştı. Tabii, *Newsweek* verince Almanların *Der Spiegel*'i de aynı konuyu kapak yapmakta gecikmedi.[48] Söz konusu dergilerin yazılarında Türkiye artık tek hedef değildi. Yeni öğrenmiş(?) olacaklar ki, yazılarda *'Bela ve Ölüm'* satıcıları olarak artık Uzakdoğu ülkeleri ağır bir dille suçlanmaktaydı. Bu yazılarda geçen rakamlara göre 1972'de Federal Almanya'da 'Eroin'den ölüm sayısı 104, 1973'te 106, 1974'te 139, 1975'te 188, 1976'da 337 olmuştu.[49] Ele geçirilen *'Eroin'* ise miktar olarak şöyleydi: 1972'de ABD'de 480 kg, Batı Avrupa'da 10 kg'dan az, 1973'te ABD'de 210 kg, Batı Avrupa'da 20 kg, 1974'te ABD'de 300 kg'dan fazla, Batı Avrupa'da 80 kg, 1975'te ABD'de 470 kg, Batı Avrupa'da 220 kg'dan az, 1976'da ABD'de 500 kg, Batı Avrupa'da 700 kg'dan fazla.[50]

Şu son altı yıllık tırmanışı göz önünde tutarak, bir an için 1840'lardan bu yana Batı Avrupa'daki kamuoyuna mal olmuş olan *'Afyon'* sorunsalına şöyle bir bakarsak, ilginç bir paralellik dikkatimizi çeker. Kapitalist sömürü hızla yaygınlaşırken, genel olarak uyuşturucu maddelere olan düşkünlük de artış göstermektedir. Kapitalizm'in göreceli olarak geri olduğu ülkelerde, örneğin Çarlık Rusya'sında ise, eğilim daha çok içkiye olmuştur. Kapitalizm'in emperyalistçe girişimlerinin yoğunluk ve hızlılık kazandığı 1920'lerde, örneğin ABD'de *'Marihuana'* devlet tarafından tıpkı tütün ve sigara gibi Tekel malı olarak satılmaktaydı. 1937'de ise yasaklandı *'Marihuana'*nın yasal satışı. *'Marihuana'* yasal olarak satılırken, *'içki'* ABD'nin birçok eyaletinde yasaktı. Sonra *'içki'* serbest, *'Marihuana'* yasak oldu. Bu konuda *La Guardia* raporu gerçekten de çok ilginç bilgiler vermektedir (NOT: 1930'larda İstanbul Paşabahçe'de bizzat devlet tarafından kurulmuş ve yönetilmiş olan bir 'Eroin' fabrikası vardır. Bu

fabrika bizzat Atatürk'ün isteğiyle faaliyete geçmiş ve yine Atatürk tarafından kapatılmıştır).

1840-42 yılları arasında süren ve tarihe *'Afyon Savaşı'* diye geçen savaşlar sırasında Çin'deki egemen sınıf, İngiltere'nin *'Afyon'*u tekellerine alarak Çin'i sömürdüklerini öne sürerek, bunun kullanılmasını yasaklamaya kalkışmıştı. Oysa İngiltere açıkça Çinlilerin *'Afyon'* kullanmalarını istiyordu. Savaşı İngiltere kazandı.

İkinci Dünya Savaşı öncesinde ise, özellikle de Mançurya bölgesindeki Çinlilerin *'Afyon'* çekmelerini bu kez, yeni yeni palazlanmakta olan Japon egemen sınıfı istiyordu. Japonlar, İngilizlerden çok daha kolaylıkla *'Afyon'* ve *'Eroin'* satışlarını hızlandırıp yaygınlaştırmışlardı. Bu kez de devreye ABD girdi. ABD'nin *'Afyon'* üretimini durdurmak konusundaki ilk uluslararası atılımları, bilebildiğimiz kadarıyla, Çin'de oldu. ABD ilk somut sonuçları da 1937'de Cenevre'de toplanan 22. Uluslar Birliği Afyon Danışma Komitesi toplantısında sağladı. Bu toplantıda ABD'yi temsilen katılan Stuart J. Fuller, Komite'nin Japonlar Hükümeti'nin kınanmasına (no credit is due to the Japanese Government), Çin ve ABD hükümetlerinin de başarılı girişimlerinden ötürü ortak kutlanmalarına karar aldırttı.[51] Bu diplomatik başarıdan sonra Japon ve ABD hükümetlerinin arası biraz daha açıldı. ABD temsilcisinin söz konusu Komite'ye verdiği raporda belirtildiğine göre 1935 yılında sadece Mançurya'da 6 bine yakın insan ölmüştü uyuşturucu maddeler yüzünden. Ve bunun sorumlusu da Japon Hükümeti'ydi. Temsilci mealen şöyle konuşmuştu (Raporun İngilizcesi kitabın sonuna eklenmiştir):

"Hükümet yetkililerinin (Japonlar) önlem alacaklarına, narkotiklere bağımlılığın artmasından kâr sağladıkları dünyadaki tek bölge burasıdır (Mançurya ve Jehol) ..... Sayın Başkan, sırf kâr ve hırs uğruna kendi ülkesinin insanlarının zehirlenmesine göz yumanlar, başka ülkelerden saygı beklememelidirler. Bir zamanlar bu kanser Avrupa'da olmuştu ve önlenmişti. Şimdi bu kanser Asya'dadır."[52]

Aynı temsilci, aynı komite önünde bir yıl önce (1936) yaptığı konuşmada da belirttiğim gibi Japon etkisinin yayılma kaydettiği Uzakdoğu'da, bu yayılmayla birlikte giden nedir? Uyuşturucu Madde Trafiği. Geçen yılki durum bu yıl da aynen sürmektedir.[53]

1937'de ABD temsilcisi böyle konuşmuş... "Kendi ülkesinin insanlarının zehirlenmesine göz yumanlar... Asya'daki kanser... Başka ülkelerden saygı beklemek vs."

1977'de durum nedir? Acaba, hırs ve kâr uğruna kendi ülkesinin insanlarının zehirlenmesine kimler göz yumuyorlar?

İşte CIA'nin faaliyetleriyle ilgili kısa bir derleme, kararı sizler verin:

A) 1961'de *'Third Chance-Üçüncü Şans'* kodlu bir operasyon gereğince, casus olduklarından kuşkulanılan bazı Amerikalı erlere LSD verilerek bunlar etki altındayken *'Stress Tekniği'* uygulanmıştır.[54]

B) CIA'in Drug Deneylerinin Ayrıntıları Açıklandı.
CIA arşivinde ele geçen belgelere göre 1951'den beri bazı deneyler yapılmıştır. MK-ULTRA Projesi kodlu bir operasyon ile CIA, birçok insanda *'Mind Bend(ing)'* (bir tür beyin yıkama) gerçekleştirmiştir. Bu operasyonlar için LSD kullanılmıştır.[55]

C) CIA'in Akli Denetim Sağlamak Amacıyla Hazırladığı 25 Yıllık Şaşırtıcı Proje (açıklandı).
Bu projeye sayısız doktor, vakıf ve bilim adamı CIA hesabına katılmışlar ve LSD ile gerçekleştirilen deneylerde hazır bulunmuşlardır. Belgede, üzerlerinde LSD deneyleri yapılanların tümünün Amerikan yurttaşı olduğu belirtilmiştir.[56]

D) CIA 149 Projeyi Desteklemiş.
Turner Akli-Denetim Testleri Yapıldığını Belirtti.[57]

E) Gizli Deneyler. Drug Deneyleri Üzerine CIA'nin Hazırladığı Uzun Dönemli Programlar Açıklandı.[58]

F) CIA, Araştırma Danışmanı Olarak Sihirbaz'dan Yararlanmış:
Bu ilginç bir haberdir. Çünkü yukarıda sözü edilen *'Mind-Bending'* projelerinin bir parçasıdır. Sihirbaz John

Mulholland'ın özelliği, el çabukluğuyla yapılan şaşırtmacalarda usta olmasıymış. Böylelikle, tam dikkatler belirli bir konuya teksif edilmişken, devreye sihirbazın girmesiyle birlikte bir başka yöne kaydırılabilmiştir. Sihirbaz Mulholland'a bu ve diğer dalavereleri için 1953 yılında CIA tarafından 3 bin dolar ödenmiş. Sihirbaz'ın bir başka özelliği de, *'Mystic'* (gizemci) bilgilere olan yatkınlığıymış. Bu konuda da bazı yardımları olmuş CIA'e...[59]

G) CIA'in LSD Fiyaskosu.[60]
MK-ULTRA Projesi ajanlarından Philip Goldman, kendisinin CIA tarafından yurtdışında siyasal amaçlarla faaliyetlerde bulunmaya gönderildiğini ve bu arada gittiği yerlerde çevreye LSD saçtığını, dağıttığını söylemiştir. CIA, bu operasyondan istediği sonuçları sağlayamamış.(?)

H) Amerika'da Akli Sağlık.
Başkanlık İnceleme Kurulunun Bulgularına Göre Amerika'da Ruhsal Stres Sanıldığından Çok Daha Yaygın.
ABD'de Akıl Hastalıkları için son yirmi yılda 17 milyar dolar harcanmış ve 350 bin kişi tedavi görmüştür.[61]

Bu listeyi daha uzatmak mümkündür ama gerek görmüyoruz. Türkiye'deki Egemen Sınıf ve bunun yönlendiricisi İşbirlikçi-Tekelci Sermaye, kimlerle ve hangi 'Zihniyetle' kol koladır görülsün istedik. Tabii, hepsi bunlardan ibarettir demek değildir bu, bir de henüz açıklanmamış olanlar vardır.

Eğer kanser diye benzetilecekse, günümüzde buna uyan birileri vardır. Bunlar ABD kapitalizminin emperyalist temsilcileri yani Tekelci Kapitalistler ve onların denetimindeki Devlet'tir. Yoksa Doğu'nun ve Asya'nın işçi ve emekçileri değil. Lenin, emperyalizm için, *"Çürümekte olan Kapitalizm"* demişti. Şu örneklere ve daha nicesine bakıldığında, haksız olduğu söylenebilir mi?

'Haşhaş ve Emperyalizm' üzerine son olarak şunları söyleyebiliriz: 1974'te yeniden ekimine izin verilen *'Afyon Haşhaşı'* 1977

ve 78'de gerektiği gibi değer görmemiştir. Ne dış pazarlara açılınabilmiş ne de üreticinin alınteri yeterince karşılanmıştır. Oysa CHP'li bir milletvekilinin de belirttiği gibi[62] "Amerikan ilaç firmalarının bir yılda ihraç ettiği, içinde uyuşturucu madde bulunan ilaçların tutarı 600 milyar TL'dir. Ve Amerika Birleşik Devletleri afyon gereksinmesinin %52,5'ini Türkiye'den getirttiği haşhaş kapsülünden sağlıyor. Demek ki ülkemizden elde edilen haşhaştan yılda 300 milyar TL'lik gelir elde ediliyor." Aynı yazı dizisinde belirtildiğine göre, üreticiler de dertlidir. "Amerika'nın yaptıramadığını bu sefer başka türlü yaptırmak, bizi bıktırmak istiyorlar," diyen köylüler, en ufak bir hatalarında mahkemelerde süründürüldüklerini anlatıyorlar.[63]

*'Emperyalizm'*e karşı yurtseverlerce verilen mücadelenin sonunda *'Afyon Haşhaşı'* ekimi şimdilik göreceli bir serbesti kazanmıştır. Ama bu, *'Emperyalizm'*in oyunlarının da bittiği anlamına gelmez. Hatta esas mücadele belki de bundan sonra başlayacaktır. Marihuana'yı yeniden (1937 öncesinde olduğu gibi) yasallaştırma girişimleri Amerika'da bir hayli yoğunlaşmıştır.[64] ABD; kendi marihuanasını tıpkı sigara ihraç ettiği gibi ihraç etmeye başlarsa hiç şaşılmasın. Bu bakımdan Türkiye için azımsanmayacak döviz girdisi sağlayabilecek olan *'Haşhiş'* yani HİNTKENEVİRİ de ihmal edilmemelidir. Unutulmasın ki, Tekelci-Kapitalizm, Devlet'i ele geçirmiş bir güçtür. Türkiye'de İşbirlikçi-Sermaye'nin *'Çıkarlarını'* Türkiye'nin *'Çıkarları'* sanıp (bunları özdeşleştirip) yine onların yönlendirdiği bir ekonomi-politiğe bağlanarak, ABD Başkanı veya bir benzeri istiyor diye yeniden *'Afyon Haşhaşı'*nı ve *'Hintkeneviri'*ni yasaklamaya veya kısıtlamaya kalkışılmamalıdır. Zaten kalkışılsa da artık sökmeyeceğini sanıyoruz. Çünkü "Türkiye halkı haşhaşına sahip çıkmış, siyasal partileri bu konuda kişilikli bir dış politika izlemeye zorlamış, haşhaş ekimini yeniden başlatmaya muvaffak olmuştur. Anadolu bozkırları bundan böyle yine haşhaş çiçekleriyle renklenecek, Anadolu çocukları yine haşhaş ile beslenecek, Türkiye, insanlığın yararı için tıp dünyasına en kaliteli afyonunu vermeye devam edecektir. Haşhaş savaşı, Türkiye halkının anti-emperyalist mücadelesinin bir parçası olmuştur, bu savaştan dönüş olmayacaktır."[65]

Le soir, lorsque l'heure fatale semblait s'approcher, je dissertais avec deux amis, à la table d'un cercle, sur la peinture et sur la musique, définisant à mon point de vue la génération des couleurs et le sens des nombres. L'un d'eux, nommé Paul, voulut me reconduire chez moi, mais je lui dis que je ne rentrais pas. 'Ou vas tu?' me dit il. 'Vers L'Orient!'

Aurelia, Gérard de Nerval
(1808-1855, intihar)

İkinci Kısım

HİPPİLERİN İLK DURAĞI İSTANBUL – 1

İlkel Ülkelere Doğru Göç

İkinci Dünya Savaşı'nın geride bıraktığı büyük teknolojik çöküntüyü hızla onarmayı başaran Batı dünyası devletleri, aynı onarım paraleli içinde *'Sosyalizm'*den buldukları birtakım çıkış noktalarıyla da, vatandaşlarının sosyal güvenliklerini sağlama bağlamakta gecikmediler.

Milyonluk kitlelerin bir robot dinamizmi içinde çalışarak birkaç yılda yarattıkları bu yeni Batı dünyasının da insanoğluna armağanı, büyük bir maddi mutluluk oldu.

Oysa düşünürlerin, günümüzde yaptıkları tanımlamalara göre bu maddi mutluluk, faydacılık, çıkarcılık, fırsatçılık, bireycilik ve bazen de toplumculuk gibi birtakım *'izm'*ler sonucunda oluşmuştur.

Düşünceler eğitim metotlarıyla şartlandırılmış, duygular elden geldiğince donuklaştırılmış, her eylemin ister topluma ister bireye *'mutlak'* bir fayda sağlaması gerektiği yönünde yapılan uyarmalar da, zamanla kanuni hükümlere dönüşmüşlerdi.

İkinci Dünya Savaşı'nın korkulu yıllarında doğan genç Batılıların büyük bir çoğunluğu bu dürtülü Pragmatizm ile uyuşamadıklarından kendilerine yeni duygu, düşünce, davranış biçimleri aramaya çıktılar. Kendi sosyal ortamlarında Oportünizm'i yaratmış olan çağdaş uygarlığa ve onun getirdiği şartlandırmalara karşı gelmeye başladılar. Bireyin ve toplumun özgürlüğü-bağımsızlığı, savaş ve askerlik aleyhtarlığı gibi aslında pek yeni olmayan, fakat bilinçli örgütlenmeler neticesi, daha güçlü bir şekilde bıkmadan tekrarlanabilen sloganlar yarattılar. Bu karşı gelişin alternatifi olarak da, uygarlığa karşı yaptıkları bu çıkışlarda ilkelliği benimsediler. Bu benimseyişle geldikleri nok-

ta: 'Olayların içinde yaşayarak gerçeklere varabilmek' düşüncesidir.

İlkele Dönüş

İleri memleketlerin genç kuşaklarından, özgürlük ve mutluluk bulabilmek çabası içinde olanlar, yaşamak zorunda kaldıkları çağdaş uygarlıktan uzakta, daha doğrusu 'ilkel' durumda bulunan ülkelere göç etmeye koyuldular. Böylece hem ilkelin getirdiği olayların içinde yaşayabilecekler, hem de tanımadıkları birçok yeni gerçeklere varabileceklerdi.

Öte yandan dünya medeniyetinin çıkışı sayılan, fakat günümüzde ilkel bir düzeyde kalmış bulunan ASYA ve onun yüzyıllardır benliğini ve etkisini yitirmemiş olan Doğu mistisizm'i, kendi toplumlarında yabancılaşan bu yeni gençliği adeta büyülemişti.

İlkel gücün yarattığı eserler, zor yaşama koşulları, düşünce formlarındaki değişiklikler ve en önemlisi salt FATALİSM (kadercilik), uygar ülkelerden gelen genç kuşakların hiç yaşamadıkları gerçeklerdi.

Başlarken

Buraya değin okuduklarınız, Batılı gözlemcilerin, sosyologların, psikologların ve gazetecilerin, Beatnik ve hippilere dair yaptıkları genellemelerin bir özetidir.

1965'ten bu yana, Türk basınında da, beatnik ve hippilerle ilgili pek çok yazılar, röportajlar, haberler çıkmıştı. Ne var ki, bütün bu yazılarda, beatnik ve hippiler garip giyiniş ve tutumlarıyla, cinsiyet üzerine alışılmamış hoşgörüleriyle, uyuşturucu maddelere olan düşkünlükleriyle, okuyucuyu düşündürmekten çok eğlendirmeye yönelmiş bir hafiflikle kaleme alınmışlar, karikatürize edilmişlerdir.

Halkımız bu gençleri, kâh acıyarak, kâh sinirlenerek, kâh gülerek karşılamış, haklarında edindikleri olumsuz yargılarla 'adam' yerine koymamaya alışmıştır.

İşte garip olan da budur. Çünkü küçümsenen bu gençlerin hemen hepsi çok gelişmiş, yani bir yerde bizim gibi geri kalmış ülkeleri sömüren memleketlerin çocuklarıdırlar.

Üstelik tahsil bakımından kendilerini aşağılayan halk kitlelerine oranla çok daha ileri noktalara erişmişler. Çoğunluğu üniversite mezunu. Ayrıca maddi yetenekleri bize göre bire beşten başlayıp, bire otuz beşe dek çıkan bir güçte. Yani bize verdikleri her liranın karşılığını beş ya da otuz beş lira olarak ödüyoruz. Açıkçası teknolojiden kültüre değin her alanda bizden üç-dört tur ileride bulunan memleketlerin gençleri.

Görevliler İstanbul'da

Böyle uyanık memleketlerde doğup büyüyen, kültür edinen insanların acaba hiç düşünceleri yok mudur? Bütün istekleri saçlarını uzatıp, sakal-bıyık koyverip kir pas içinde pineklemek midir?

Halen memleketimiz, özellikle İstanbul, Asya ve Uzakdoğu 'nun yolunu tutan yüzbinlerce gence ilk konak olmaktadır. Hatta son üç senedir İstanbul'a doğru akın öylesine şaşırtıcı bir artış göstermiştir ki, birçok Batılı gazeteci, gizli polis, politikacı ve sosyolog kendi branşlarında araştırmalar yapmakla görevlendirilerek hippilerin peşleri sıra şehrimize gelmişlerdir. Bu görevlilerden kimi esrar kaçakçılığı ile, kimi hapishanelere düşenler ile, kimi yaşantılarıyla ilgilenmiş, çeşitli raporlar hazırlayarak memleketlerine dönmüşlerdir.

Yazımızın Konusu

Biz de bu yazı serisini hazırlarken, pek çoğu ile yakın ilişkilerimizin olduğu misafir gözlemcilerin bazı açıklamalarından esinlendik.

— Kopup geldikleri toplumların hippi denilen bu gençlere hangi yönlerde etkileri olmuştu?
— Bunun karşıtı hippilerin o toplumlara etki ya da katkıları neler olmuştu veya olacaktı?

— Çeşitli mahrumiyetlere katlanarak, aylarca süren binlerce kilometrelik yolculuklara çıkmalarını DÜŞÜNCE yönünden kimler hazırlamıştı?
— Hangi yazar, düşünür ve şairleri okumuşlar, hangi müzik türlerini benimsemişlerdi?
— Felsefeleri var mıydı...

gibi sorulardan çıkarak, şehrimize akın eden hippi gençleri ile çeşitli konularda, anket türünde gelişen sohbetler yaptık. Batılı bir gencin hippi olmasını hazırlayan faktörleri ayrıntılarıyla tespit edebilmeye çalıştık.

Ve Bizimkiler

Bunun sonucunda hippiliğe özenen bazı Türk gençleriyle de konuştuk. Uygaristan dediğimiz, 'Batı'dan gelen bu gençlerle, Türk kültürü içinde yetişip büyüyen ve hippi olduklarını söyleyen gençlerimizin, tahsil, genel kültür, çevre ilişkileri, ekonomik sorunlar, dünya görüşleri ve cinsel anlayışları açılarından karşılaştırmalarını yaptık.

Anketimizi cevaplayan hippilerin, çeşitli konulardaki görüşlerini anlatırken bunun yanı sıra bir de 'beğeniyoruz' dedikleri yazar, düşünür, şair ve müzisyenleri adlarıyla ve yapıtlarında yer alan hippilerce beğenilen düşüncelerini de örneklerle açıklayarak ayrı bölümler halinde vereceğiz.

Yener's de

Adamın adı John Priesley. Memleketi USA. Şehri Boston. Yaşı yirmi sekiz. Mesleği kendi deyişiyle şu anda yok, fakat zamanında Boston Üniversitesi İş İdaresi Bölümü'nden mezun olmuş. Boyu 1.80'e yakın. Güçlü kuvvetli bir görünüşü, uzun sarı saçları, uçları çenesine uzanan Moğol tipi bıyıkları var.

John Priesley oto-stop yaparak seyahat ediyor. Hindistan'dan İstanbul'a 34 günde gelmiş.

Az sonra bizlere ASOSYALLER'i anlatacak. Az sonra diyoruz çünkü ondan önce biz sizlere Yener's'i kısaca tanıtacağız.

Welcome to Yener's (Yener'e hoşgeldiniz), Sıtkı Oruç'un Sultanahmet'teki Yener adlı küçük aşevinin kapısına konmuş bir çinko tabela. Üzeri kırmızı, sarı ve mavi çiçek desenleriyle süslenmiş. Dünyanın dört bir ucundan, ama tam anlamıyla dört bir ucundan gelen hippilerin İstanbul'da uğradıkları ilk konaklama yeri işte bu küçük aşevi.

Yener'e Gelen Ziyaretçiler

Sultanahmet'teki bu küçük aşevinde hippiler yemişler, içmişler, konuşmuşlar, tartışmışlar, sonra almışlar kalemlerini ellerine, başlamışlar Yener'in hatıra defterine içlerinden neler geçiyorsa onları yazmaya, çizmeye. Beş kalın defter tutuyor bu yazılar ve resimler.

Yener'in duvarlarında hippilerin yaptığı ve genellikle mitolojiye ve gerçeküstücülüğe uygun düşen renkli resimler asılı. Bir de teşekkür mektubu var çerçevelenmiş. The George Washington University, Medical Center Professor and Chairman Murdock Head imzalı. Amerikalı Profesör, uzun mektubunda bu küçük aşevinde geçirdiği tatlı saatleri unutamadığını ve yeniden en kısa zamanda görüşebilmek arzusunda olduğunu yazmış.

Yener'i ziyaret eden gözlemcilerden biri de Amerikalı Senatör Thomas J. Dodd olmuş. Senatör, hippilerin, lokantanın hatıra defterine yazdıkları düşüncelerden ve çizdikleri resimlerden, Ortadoğu'daki esrar kaçakçılığı ile ilgili ipuçları aramış.

Son iki sene içinde gelen araştırmacılar arasında Batılı basın mensupları çoğunluğu çekiyorlar. Amerikalı, İsveçli, Finli, Fransız, İngiliz ve Alman gazeteciler Yener'le çeşitli röportajlar yapmışlar. Bu röportajlar, ünlü mecmua ve gazetelerde yayınlanmışlar.

Yener için söyleyeceğimiz son söz: "Belediye'nin üçüncü sınıf tarife verdiği, içine sekiz masanın zorlukla yerleştirildiği,

hatta dıştan bakılınca kirliymiş hissini veren bu aşevinin Avrupa çapında bir ünü var şimdi" demek olacaktır.

Evet, Yener's'de oturuyoruz ve işte John Priesley'in asosyaller'i.

CUMHURİYET, 9 Ağustos 1970. Sayfa 4.

HİPPİLERİN İLK DURAĞI İSTANBUL – 2

Güzelim Acube

Tarihi gelişim içinde, topluma ayak uyduramayıp toplumun istediği gibi yetişmeyen bazı kişiler gene kendileri gibi dışta kalmış grupların arasında kendi yarattıkları düzen içinde yaşamışlardır. Bizde (Amerika'da) bu tür gruplara *Fringe Groups* denir (Toplumun dışına sarkmışlar anlamında). Bence İsa'dan bu yana birçok Hıristiyan mezhebinin türemesinin bir nedeni de bu tarihsel uyuşmazlıktır. Örneğin, Amerika'da birkaç milyonu bulan *Witness* mezhebi mensupları bayrağa selam vermemeyi erdem sayarlar.

1918-1938 yılları arasında Birinci Dünya Savaşı'nın ezdiği pek çok Avrupalı Amerika'ya göç ederken, Amerika'ya yabancılaşan pek çok asosyal de Avrupa'nın yolunu tutmuştu. Memleketten ayrılarak beş-on yıllık uzun gezilere çıkan bu kişiler genellikle Fransa-Paris, İtalya ve İspanya'da kümelenmişlerdir. Adeta, anavatandan, medeniyetten, gelenek ve göreneklerden kaçan bu insanlardan, *Expartiate Americans* ve *Lost Generation* diye bahsedilir (memleketinden ayrı kalmış Amerikalı ve kayıp nesil. Ernst Hemingway, John Dos Passos ve E.E. Cummings gibi yazarların nesli).

İkinci Dünya Savaşı her ülkenin toplumunda bulunan ve asosyal diye dışta bırakılan yazarları ve savaş aleyhtarlarını haklı çıkaran felaketlerle sonuçlandı. Milyonlarca insan öldü. Bu kanlı dünya savaşı sırasında asker olmayı reddedenler C.C. *Camps*'e (Temerküz Kampları) atıldılar. Kampa atılanlar arasında hem kendi kuşağını, hem de günümüz gençliğini en çok etkileyen iki sanatçı da vardı. Ozan Woodrow W. Guthrie ve aktör Leu Ayres.

Zen Budizm

Japonya'da, Kore'de veya kısaca Uzakdoğu'da savaşlara katılan bazı genç yazarlar memleketlerine döndüklerinde bunalan gençlere önder oldular. Dini inançları gevşemiş, toplumla çatışkı içinde bulunan gençler, o günlerde solcu denilen bu yazarların ortaya attığı Zen-Budizm dininin düşünceye dayanan temel ilkelerinde, kendilerine uygun düşen bazı yönler buldular. *Zen*, kısa zamanda yaygın bir düşünce formu olarak gençleri büyüledi. 1961'lerden önce, Mods, Roccers, Greasers diye tanınan öfkeli genç çetelerinden sonra yetişen bu yeni gençler, aynı yıl çıkan ve gelmiş geçmiş en ünlü müzik topluluğu adını alan Beatles'ın isim babalığını yaptığı Beatnikler olup çıktılar.

Beatniklerin aşaması ise 'Hippy'ler oldu. Batı'nın köreltici oportünizminden kaçıp, kendilerini, eski Hint ve Uzakdoğu dinlerinde, İslam felsefesinde aramaya çıkan bu asosyallere, toplum, *Freaks* ya da eşdeğerli anlamını türettiği 'Hippy' sözcüğünü yakıştırdı.

Plastikler ve Hipokratlar

John Priesley adlı bir hippinin ağzından hippiliğin çıkışının genellemesini verdik. Günümüz toplumunun dışında kalan bu tür gençlerin ortak özelliklerinden biri de, karşı çıktıkları çevreleri bazı sloganlarla alaya almaları. 'Endüstrileşmiş insanlar', 'Çimento adamları', 'Plastikler', 'Hipokratlar' bu sloganlardan bazıları.

Diyorlar ki:

"Günümüzde insanlar uygarlığı değil, uygarlık insanları yetiştirir ve geliştirir bir hale gelmiştir. Bu durumda insanoğlu makineleşerek duygu ve düşünceden (tefekkür) uzak kalmış, bu gibi en kutsal değerleri geçersiz saymaya şartlandırılmıştır. İnsanoğlu, endüstrinin, plastik ve çimentonun esiri olup çıkmıştır. Bunların savunucusu kesilen Hipokratlar (lafazan) ise sözünü ettiğimiz şartlandırmaları hazırlayan oportünistlerdir. Çimentodan, plastikten yapılmış insanların ne düşündükleri, ne

duyguları, ne de en önemlisi özgürlük istemleri vardır. Bu insanlar, plastik ve çimento kalıplar içinde doğarlar, büyürler ve ölürler. Aslında böyle *bir yaşam şekli de, kendilerini idare eden Hipokrat Master'i (efendilerinin) istediği yoldur..."*

Underground

Amerikalı sosyologlara göre günümüze değin hiçbir asosyal grup, protestolarını hippiler gibi açık ve anlamlı bir şekilde yapamamış. Gene aynı sosyal bilimciler hippileri şöyle tanımlamışlardır:

"Kendi kendine oluşmuş, bilinçli protesto örgütü."

Asırlardır bilinen Underground'u (yeraltı faaliyetleri) hippiler yepyeni bir anlayışla ele almışlar, yaymışlar. Yayın ve basımevleri, plak şirketleri, alışveriş satış büroları kurmuşlar. Bunların yanı sıra hemen her gün yeni bir komite hazırlayarak, Vietnam Savaşı aleyhtarlığı Biafra'daki açlara yardım kampanyası gibi çeşitli konularda gösteri yürüyüşleri tertiplemişler.

Şimdi bu yayınlardan ve kurulmuş komitelerden bazılarını tanıtalım.

Güzelim Acubeler

Hippilerin yayınladıkları dergilerden bazıları şunlar: *It, Cult, Rolling Stone, Suck, Private Eye, Forum, Oz.*

Şimdi underground hakkında daha etraflı bilgi verebilmek için bu dergilerden birinin, *Oz*'un muhtevasını görelim:

Derginin kapağında, açık söylemek gerekirse, yarı goril yarı insan arası bir hippinin resmi var. Adam dilini çıkarmış, dilinin üstünde derginin ismi, *OZ*, yukarıda sağ köşeye de *'güzelim acube'* diye yazılmış. 2, 3, 4. sayfalarda, *Ian Channel* adlı bir yazarın *'Ahmakları Eyleme Geçirmek'* başlıklı uzun yazısı var, Channel için yazılan tanıtma yazısında, New South Wales Üniversitesi Talebe Cemiyeti başkanlarından olduğu belirtiliyor. Bir de boy

fotoğrafı basılmış. Melon şapkalı, omuzlarına dökülen uzun saçları, sakalı, boynuna asılı bir sürü ıvır zıvır, belinde bir kauçuk çekiç, bir elinde şemsiye, diğerinde bir demet çiçek taşıyan, smokin giymiş bir talebe lideri; bu, Channel.

Üç sayfalık yazısında şöyle başlamış:

> *Eğer açık havada uyumak, kaldırıma oturmak, istediğin kitabı okuyabilmek, okuldan bir gün olsun kaçabilmek, 16 yaşından önce evinden ayrılmak, yollarda gülüp eğlenebilmek, saçları 1914 öncesi gibi uzatabilmek yasak ya da suçsa, yaratılan uygarlığın cinneti iyiden iyiye bir elden geçmeye (düzenlenmeye) muhtaçtır demektir...*

Ve Gelibolu çıkarmasından ilk Pin-Up (kapak kızı) dediği Mona Lisa'ya, Troçki'ye, Marx'a dek birçok konuya girip çıkarak sona eriyor.

Diğer Sayfalar

Derginin diğer sayfaları, tanınmış bir büyücünün Londra'ya gelişi nedeniyle yapılmış bir röportajı, Ivor Golding adlı, Singapur'da savaşmış, BBC'de dans hocalığı yapmış birinin üroloji üzerine yazdığı eğlenceli bir yazıyı, LEE diye tanınan bir hippinin (kapakta resmi olan) Hindistan'da, Katmandu'da, Kabil'de, Fas'ta yaşadığı serüvenleri dile getiren, gittiği memleketlerden nasıl kovulduğunu, Kopenhag'da düzenlediği esrar partilerini övünerek anlatan bir röportajı, aktör Peter Fonda'nın hippilik üzerine düşüncelerini ve çırılçıplak bir fotoğrafını (Fonda bir gözlük, bir de saat takmış, hepsi bu), Yoko Ono ile John Lennon'un düşüncelerini ve Londra'nın üstünde uçuyor gibi gözüktükleri nefis bir fotomontajı içeriyor.

Bunlardan başka, askerlik aleyhtarı yazılar, şiirler, çeşitli ilanlar, yeni çıkan kitapların eleştirileri gibi yazılar, yapılacak protesto gösterilerinin günlerini ve yerlerini duyuran ilanlar var.

OZ dergisinde ilanlar başlı başına bir âlem. İşte ilginç bulduğumuz bir tanesi:

YES... Erkeklere müjde. Artık erkeklik organım küçük diye utanmayın.

MAGNAPHALL emrinizde. Garantili Magnaphall sayesinde erkeklik organınızı büyülterek arkadaşlarınızı kıskanmaktan kurtulabilirsiniz.

İlanın altında ödemeli gönderme adresi ekli.

Komiteler-Örgütler

Hippilerin, yeraltı faaliyetleri adı altında topladıkları toplumu karşı çıkış ve protesto yönlü çalışmalarından bazı yayınları gördük. Şimdi de kurdukları komitelerden tespit edebildiklerimizi ve bunların yürüttükleri protesto yönlerini görelim:

Brothers of Eternal Love: Ne zaman kurulduğu pek belli değil. Fakat 1961'den sonra yoğun çalışmaları olan *'Ebedi Aşk Biraderleri'* örgütünün merkezi Kaliforniya. Gençleri adeta büyüleyerek, Hint felsefesine ve Orient mistisizmine iten bir örgüt. Sloganlarından biri *'Kendini arıyorsan, ilkene dön'*. Bu örgüt yurtdışına, yani Hindistan, Katmandu, Tibet gibi ülkelere giden azalarına para yardımı da yapıyor.

Peace and Freedom Party: Barış ve Özgürlük Partisi, şu anda Birleşik Devletler'in en güçlü örgütü olma yolunda. Son Başkanlık seçimlerine katılmış ve 800 bin civarında oy almış (Partinin başkanlık seçimindeki adayı zenci yazar Eldridge Cleaver'di). Devamlı olarak savaş aleyhtarı gösteriler düzenleyen, sürekli protesto mitingleri yapan bu topluluğun destekleyicileri arasında zenciler ve Yipp'ler başı çekiyorlar.

Yippys: Bunlar da hippilerin bir başka kolu. Kurucusu Jerry Rubin adlı bir Berkeley taraftarı. Hippilerin barış ve kardeşlik havası içinde yaratmaya çalıştıkları düzen değişikliğini, kaba kuvvetle gerçekleştirme yolunu seçen bir topluluk. Black Panthers ve Vietkong ile aynı paralelde gösteri ve tahrip hareketleri yapan bir örgüt. 'Yippy'ler 1968'de San Francisco'da kurulmuş.

Washington Street Theatre: Hippilerin hazırladığı orijinal bir komite bu. Adından da anlaşılacağı üzere *'Sokak Tiyatrosu'*. Bü-

yük caddelerde gösteriler düzenleyerek, Hipokratları (laf ebeleri) ve tutucuları alaya alan oyunlar oynuyorlar. Üç-dört senelik geçmişi olan sokak tiyatrosunun amacı halkın ayağına giderek çeşitli yönlerdeki şartlandırmaları kırmak.

A.L.F. (Australian Liberation Front): A.L.F. daha çok sevgici bir örgüt. Sloganı, 'aşkta aksiyon ve özgürlük taraftarı olanlara açığız'. Avustralya'da sihirbaz Chan adlı bir hippi tarafından kurulmuş.

The New Mobilisation Commitee: Vietnam Savaşı'na kesin bir son vermek amacıyla çalışan *'Yeni Seferberlik Komitesi'* Amerika ve diğer ülkelerdeki öğrenci örgütleriyle birlikte geniş gösteriler düzenliyor. Geçen sene yapılan bu gösterilerden *'Ağır Sonbahar'* diye adlandırılan savaş ve askerlik aleyhtarlığı protesto yürüyüşüne New York'ta 200 bin genç katılmıştı.

Hippilerle ilişkisi olan diğer kuruluşlardan bazıları da şunlar:

Huey Newton Defense Commitee, Biafra 69, Mothers Society, South African Solidarity Commitee, Black Panthers.

Şimdi de anketimizi cevaplayan hippilerin en çok okudukları yazarlar kimlerdir, onları görelim.

CUMHURİYET, 10 Ağustos 1970, Sayfa 4.

HİPPİLERİN İLK DURAĞI İSTANBUL – 3

Genç Kuşağı Büyüleyen Yazar ve Şairler

En çok okunan yazarlar kimlerdir? Sırasıyla bunları inceleyelim.

J.R.R. Tolkien: "Hardawithlilerin harbi ilan etmeleri üzerine, Mordorluların mutlu günleri sona erdi. Gerçi sihirli yüzük ellerindeydi ama gene de ülkenin erkeklerini belirsiz bir korku sarmıştı. Kadınlar ve çocuklar daha sakindiler. Göçebe hayatı yaşayan Mordorluların mutluluk üzerine kurdukları devletçilikleri sihirli yüzüğün ellerine geçmesiyle daha da gelişmiş, ülkenin topraklarında iyiden ve güzelden başka bir şey konuşulmaz olmuştu. Oysa kuzey komşuları Hardawithliler hiç de öyle değildiler. Kuvvetle her şeye sahip olabileceklerini sanan, katı yürekli savaşçılardı..."

İngiliz Profesör J.R.R. Tolkien'in *'Lord of the Rings'* (Yüzüklerin Efendisi) adlı romanından bir bölüm okudunuz. 59 yaşındaki Profesör Tolkien'in iki cilt halinde yazdığı bu kitap iki bin sayfayı buluyor. Linguistik profesörü olan Tolkien'in kitabında bu hayali ülkenin bir de haritası var. Profesör ayrıca bir de özel Mordor alfabesi yaratmış. Sanskritçe'yi andıran bir alfabe bu. J.R.R. Tolkien, en çok okunan yazarlardan biri. Kitaplarının konusu, bizim ünlü *'Binbir Gece Masalları'*nı ya da *'Dede Korkut Hikâyeleri'*ni hatırlatıyor. Öte yandan, başarılı bir gözlemci Tolkien. Topluma dıştan bakarak yarattığı efsanelerde toplumu eleştiriyor.

Üç Büyükler

Jack Kerouac: 1969 Ekimi'nde ölen Jack Kerouac, Batılı gençliğin adeta ilahlaştırdığı bir yazardır. *'On the Road'* (Yolda) isimli

romanı hippilerin yanlarından ayırmadıkları bir elkitabı olmuştur. Kerouac'ın savaş sonrası bunalımlı gençliğine, Uzakdoğu'nun mistisizminden esinlenerek getirdiği yeni düşünce formu olağanüstü taraftar bulmuştur.

Bu düşünce formunu benimseyen gençler, bunaldıkları açmazlardan çıkış noktaları bulmuşlardır. Hippi felsefesinin temelini işte bu eski Hint dini ZEN ile günümüzün gençliğini sembolize eden BEAT'in birleşimi olan BEAT-ZEN teşkil etmektedir (Beat-Zen'i ileride etraflıca anlatacağız). Şimdi Kerouac'ın ünlü *'On the Road'* adlı romanından bir bölüm okuyalım:

> *"Leylak rengi bir akşamüstü, Denver'de 27. Cadde'nin renkli ışıkları altında vücudumun her kası ağrıyarak dolaştım. İçimde ötesiz bir zenci olabilme arzusu vardı. Beyaz dünyam bana yeterli heyecanı, yaşantıyı, eğlenceyi, karanlığı, hatta bir işten kovulmanın üzüntüsünü, hatta gerçek bir geceyi bile verememişti. Denver'a yerleşmiş bir Meksikalı, yorgunluktan harap olmuş bir Japon olabilmeyi istiyordum. Yaşantım boyunca beyaz ihtiraslarım olmuştu...*
>
> *Zenci ve Meksikalıların karanlık mahallelerinden geçiyorum. Yumuşacık bir ses ya da esrarlı güzelliği içinde karanlık bir dilberin diz çöküşü, erkeklerin pencereleri gözleyen simsiyah yüzleri. Sonra çocuklar... Hani tarih öncesinin saltanatlı sandalyelerinde birer bilgin ağırbaşlılığı ile oturan..."*

Genç kuşakları en çok etkileyen, daha doğrusu gençleri yeni yöntemlere iten, şartlayan, adeta büyüleyen ilk üç yazardan biridir Kerouac.

Norman Mailer: Amerikalı modern kalemlerin en iyisi denilen, 47 yaşındaki hippi lideri Mailer, İkinci Dünya Savaşı'na katılmış bir yazar. Uzakdoğu'da Japonlara karşı savaşmış. İlk romanı *'Çıplak ve Ölü'* iki milyon satarak rekor kırmış. Harvard Üniversitesi mezunu olan Norman Mailer, günümüz gençliğini en çok etkileyen yazarların arasındadır. Konularını gerçek hayattan alan, devrimci bir açıdan inceleyen Mailer, Amerikalıya 'SOL' münakaşasını yaptırmış, savaş aleyhtarı bir yazardır. Örneğin, ikinci romanı *'Barbary Shore'*da 1936'larda Balkan ülkelerinden birinde yeraltı faaliyetleri düzenleyen bir solcunun, gü-

nümüz Amerika'sındaki dengesiz kişiler arasında yaptığı fikir mücadelesini anlatıyor.

Eldridge Cleaver: Cleaver da Mailer gibi toplumcu bir kavga içinde. Bu zenci yazar, siyah adamın hakkını, özgürlüğünü arıyor. Gerekirse karışıklıklar çıkarttırıyor, robotlaşmış, endüstrileşmiş toplumda düzen değişikliği istiyor. Barış ve Özgürlük Partisi'nden. Başkanlık seçimlerinde aday gösterilen Cleaver hakkında Amerika'da tutuklama kararı çıkartılmış. Bu nedenle memleketinden ayrılan Cleaver, bir süre Cezayir'de, daha sonra da Küba'da saklanmış.

Halen Moskova'da yaşayan Eldridge Cleaver'ın Kaliforniya Fulsom Devlet Hapishanesi'ndeyken yazdığı ve *'Soul On Ice'* (Donuk Can) adını verdiği mektupların birini okuyalım:

> *"Irza geçmek suçundan dolayı tutuklandığımı, yüksek tahsil yapamadığımı biliyorum. Bildiğim başka bir şey de zenci olduğum. Ne var ki, gene de topluma çok şey borçlusun diyenlerin karşısındayım. Çünkü Vietnamlı köylülerin dökülen kanları benim borçlarımı çoktan ödedi."**

Cinsel Devrimci

Wilhelm Reich: Cinsel devrimci Reich, toplumun geçerli cinsel değerlerini cinsel teknoloji içinde inceliyor. *The Sexual Revolution, Character Analysis, Function of the Orgasm* ve *A Personal Biography* yayınlanmış kitaplarından bazıları. Cinselin gizlerini araştıran Wilhelm Reich, gerek basın, gerekse hükümet yetkililerince yalnız Amerika'da değil, Norveç, Danimarka, İsveç, Avusturya ve Almanya'da yerleşik ahlakı bozuyor gerekçesiyle suçlandırmalara hedef olmuştur. Wilhelm Reich'ın ileri sürdüğü tezlerden biri, *'Politik Devrimleri, Cinsel Devrimlerin hazırladığıdır.'*

Herbert Marcuse: Günümüzün en çok okunan düşünürlerinden biridir Marcuse. *'Tek Boyutlu İnsan'* ile *'Aşk ve Uygarlık'* adlı kitapları dilimize çevrilmiştir. Bir yönde eylemci olarak gelişen

---

* E. Cleaver, çeşitli ülkelerde kaldıktan sonra 1978'de ABD'ye döndü. Düşüncelerinde değişiklikler olduğunu söyleyerek bir Boutique açarak dükkâncılığa başladı.

Marcuse, diğer yönde gençleri masa başı metafiziğine sürüklemekle suçlandırılmıştır.

Norman O'Braun: Batılı genç kuşakların tuttuğu düşünürlerden biri Norman O'Braun. Çokluk hayat ve ölüm üzerine düşüncelerini yazıyor. Bilimsel maddeciliğin getirdiği ve getireceği sorunları tartışıyor. *'Life Against Death'* (Ölümün Karşısındaki Hayat) önemli kitaplarından biri.

Solomon'dan Beckett'e

David Solomon: *'Marihuana Mektupları'* adlı romanı ile hippilerin arasında büyük taraftar kitlesi bulan David Solomon ve kitabı için hippiler şöyle diyorlar:

"Pek şaşırtıcı değil. Ama hepimizin bildiği ve sevdiği bir konuda yazılmış olumlu bir kitap. Aradığınız bazı sonuçları bulabilirsiniz Solomon'da..."

Samuel Beckett: Bu yıl Nobel armağanını kazanan Beckett, bireyin derinliğine inmiş bir düşünürdür. Yarattığı kahramanlar bir zamanlar kendilerine göre başarılar kazanmış fakat sonunda yenik düşmüş kişilerdir. Beckett, bireyi nihilist açıdan görüp yorumlar. *Waiting For Godot* (Godot'yu Beklerken) en tanınmış eseridir.

Sibernetik

D.F. Jones: İnsanlığın gelecek günlerini anlatan bir yazar. İnsanları makinelerin yönetmeye başlayacağı tezini savunan D.F. Jones, örneğin *'Collossus'* adlı romanında, *'insanlığın özgürlüğünü garanti altında tutan'* bir makineden söz ediyor.

'Sibernetik ile şüpheciliği birleştiren teknolojik korku yazarı.' İngiliz-Amerikalı eleştirmenlerin Jones'a yakıştırdıkları tanıtma yazısı bu.

Alan W. Watts: En az Kerouac kadar ünlü bir yazar da Watts'dır. O da aynı Orient mistisizmini konu edinmiş, gençlere çıkış yolları hazırlamıştır.

Suzuki: Çıkışı Batı Hindistan'da olan fakat çokluk Japonya'da taraftar bulan Zen Dini'nin yeniden popüler olmasına çalışan Japon yazar Suzuki de gençlere bunalımdan kurtuluşun Zen'de olduğunu anlatıyor: *'Introduction to Zen-Budhism'* (Zen'e Giriş) ve *'Zen Doctrine of No Mind'* Suzuki'nin başvurulan kitapları.

E. Herrigel: Bu Alman yazarı da kendine konu olarak Zen'i seçmiş. Zen'in sanattaki yerini araştıran Herrigel'in en tanınmış eseri *'Zen in The Art of Archery'*. Yazar, bu kitabında sembolik olarak Zen'in tanımını yapıyor. Zen'in asırlar önce oluştuğu topluma getirdiği yeniliklerle, günümüzdekiler arasında sanat yönünden büyük benzerlik bulunduğunu anlatıyor.

Şairler ve Dedikleri

"Niçin savaş meydanlarında ölenleri yüceltmeye alışmışızdır, oysa kendi ahlaki ve zihni derinliklerine inebilenler de en az harplerde ölenler kadar aynı korkusuz cesareti gösterebilmiş kişilerdir..." William Butler Yeats.

Evet, 1939'da ölen W.B. Yeats, İkinci Dünya Savaşı sonrası genç kuşakları en çok etkileyen şairlerden biri. 20. yüzyılın başında ünlü Ezra Pound'un 'Önce Şark felsefesini öğrenmelisin' tavsiyesini tutan Yeats, şiirlerinde hem Doğu mistisizmini yaşamış, hem de birçok politik gösterilerin düzenleyicisi olmuştur.

Walt Whitman

Whitman'ın *'Çimen Yaprakları'* adlı kitabını hazırlayan Memet Fuat, şairin kişiliği hakkında bazı bilgiler veriyor.

Whitman şiirlerinde sık sık işçileri anardı.

Devrimleri alkışladığı için onu SOSYALİST sananlar vardır. Sosyalist değildi. Su katılmamış bir demokrat olarak yaşadı.

Whitman, savaşı da sevmezdi, barışa candan bağlıydı. Yeryüzünde akan her damla kanın acısını duyan, bütün yüreklere dostluk tohumları ekmek isteyen bir insandı.

Bir insan yaratabilmek, bir çocuğun doğmasına yol açacak işleri yapmak, Whitman'a göre yeryüzünde bundan daha kutsal bir şey olamazdı, sevişmenin ayıp olduğunu söylemek düpedüz saçmalıktı.

Kadın vücudunu da, erkek vücudunu da SEX kaygısından uzak bir hayranlıkla anlatır.

Bir bakarsınız Materyalizm'i övüyor; 'Yaşasın Bilim' diye haykırıyor, bir bakıyorsunuz bütün dinleri arkasına takmış geliyor.

'Geçmişin, şimdiki zamanın, geleceğin şairidir Whitman.'

Walt Whitman'dan sonra sözü edilen ozan *Wcodrow W. Guthrie*. İkinci Dünya Savaşı sırasında askerliğin ve savaşın aleyhinde gösteriler düzenleyen, silah altına girmeyi reddeden Guthrie, C. C. Camps'e (temerküz kampına) atılmış. Günümüz yazarlarına ve şarkıcılarına en çok etki etmiş bir halk şairidir. Jack Kerouac gibi Batılı gençlerin ilahlaştırdığı bir yazarı ve Bob Dylan gibi ünlü bir ozanı yetiştirmiş, tanınmalarına büyük ölçüde yardımı olmuştur.

Verilen diğer bazı isimler arasında, Stephen Spender, Muriyel Rukeyser, Delmore Schwartz ve Karl Shapiro var. Bunlar toplumun yerleşmiş, bürokratik inançlarına karşı çıkanlar olarak tanınıyorlar. Aynı paraleli Marksist açıdan alanlar da belirtilen isimler arasında. Luis Aragon, Jacques Prevert, Wystan Hugh Auden, Kenneth Fearing.

Üzerinde önemle durulan bir şair de *Marianne Moore*. 'Yaşlı Teyze' dedikleri Moore aşırı savaş aleyhtarı. Marianne Moore'un *'Erdem'in Güvensizliği İçinde'* adlı şiirinden bir bölüm veriyoruz.

"Savaşıyorlar
Henüz hastalığın geçmişken
(II. Dünya Savaşı)
Bunca ölenler bizlere nasıl
yaşanacağını
öğretebiliyorlarsa
Boşuna ölmemişler demektir.
Oysa bir savaş olmalı

Ama içimiz sıra
İçimizde savaşı yaratanı bulmak için."

Savaşı, askerliği, çevreyi, politika ve politikacıyı yeren yakın yeni (1945-55) şairleri de oldukça tutuyorlar. Verilen isimler:

Randall Jarell, Roy Fuller, Robert Lowell, Louise Adeane, Ruth Herschberger, Adam Drinan, Richard Eberhart.

Şimdi bu *'yakın yeni'* şairlerinden bazılarının şiirlerinden bölümler verelim.

"Kimdir, zulümler ve acılar içinde, ya da,
Askerleri saran şu hastalık
Ölümle yan yana,
Ahmakça yaşamayı öğreten!"

Randall Jarell

"Tarihte hiçbir geniş oda yoktur ki
İnsanoğlunun büyüklüğünü barındırabilsin."

Robert Lowell

Ve Diğerleri

Ve isimleri verilen diğer şairler:

William Everson, Edvin Muir, Robert Horan. Keith Douglas, Adrian Mitchell, E.E. Cummings, William Blake, Byron Vazakes, Kenneth Rexroth, Richard Wilbur, David Gascoyne, Dylan Thomas, Peter Viereck, Ferlinghetti, Buffy St. Mary, Peter Brown, Laurence Durrell, Bob Dylan, Leonard Cohen.

Bu gruptakiler de, aynı çevre bunalımını işleyip uygarlığın ve getireceği birtakım Pragmatist sonuçların, kişiyi kişiliksizleştireceğini savunuyorlar.

CUMHURİYET, 11 Ağustos 1970. Sayfa 4

HİPPİLERİN İLK DURAĞI İSTANBUL – 4

Evren ve Asyalı Gözü

Yazımızın bu bölümünde, Kerouac, Watts, Mc Lure, Mailer, Ginsberg, Suzuki gibi yazarlar tarafından yayılan ve günümüz Batı gençliğinin temel düşünce formu haline gelen BEAT-ZEN'i tanımlamaya çalışacağız.

Beat-Zen Bir

Hippilerin özgürlük gibi sık sık sözünü ettikleri bir diğer kavram da Beat-Zen.

Uzakdoğu'nun eski dinlerinden biri olan ZEN'in akademik tanımını bir yana bırakıp, Beat-Zen nasıl bir düşünce formudur, onu görelim.

Karşımızda genç bir adam; onun yanında da üç genç kadın var. Dördü de Amerikalı. Konumuz, ZEN nedir?

"Ergenlik yaşıma dek her hafta kiliseye götürüldüm. Birtakım adamlar birtakım şeyler öğrettiler bana. Hıristiyan olduğuma, dünyanın en üstün dininin bu olduğuna inandırdılar. Aslında ailece pek dindar sayılmazdık, ama her pazar kiliseye gitmeyi ihmal etmiyorduk. Bu gidişlerimizde çevrenin etkisi çok olmuştur herhalde. Neyse, ergenlik yaşıma gelince yaptığım ilk iş, nüfus cüzdanımdan Hıristiyan sözcüğünü sildirmek oldu. Bunun sonucu ne oldu biliyor musunuz? Her hafta kilisede 'İnsanları Seveceğiz' ilahisini hep bir ağızdan okuyanlar, beni itip kakmaya, sövmeye, hatta dövmeye kalktılar. Ailem bile anlayış göstermedi özgürlüğüme.

Mevlâna ve Amerika

On dokuz yaşımda Florida'ya göç ettim. Aynı senelerde İslamiyet'i incelemeye başladım. Muhammed'i, Kuran'ı, Mevlâna'yı okudum. Görünüşe bakılırsa bana kilisede öğretilenlerle camide öğretilecekler arasında bazı belirgin farklar vardı. Örneğin, İsa babasız doğarken, Muhammed dört kez evleniyor, mükemmelen ticaretini yapıyor, hem de dini lider olabiliyordu. İslamiyet daha gerçekçi gibi gözükmeye başladı bana. On sene kadar İslamiyet'i benimsemiş olarak yaşadım. Bu on sene içinde dinsizliğim nedeniyle çok defa başım derde girdi. Dinsizliği yayıyorum gerekçesiyle ordudan çıkartıldım, devlet teşekkülleri-nde işe alınmadım. Sonra dünyayı ve gerçekleri tanımaya karar verdim. İki kez Hindistan'a gittim. Amerikalı Hıristiyanlar insanları sevdiklerini söylerler ama Hindistan'a, İran'a, Afganistan'a, hatta Türkiye'ye yardım ellerini uzatmayı akıllarından geçirmezler."

Çok Konuşan Bir Adam...

Adam durmamacasına konuşuyor, biz de şu Zen'i ne zaman anlatacak diye bekliyoruz. Daha uzun uzun anlattı. İstiridyeleri canlı canlı yermiş, Hawaii yakınlarında bir adada 9 ay yaşamış, Amerika'da Rocks Dağları'nın tepesinde Tanrı'yı aramış. Tabii Tanrı yokmuş görünürlerde. Sonunda dayanamayıp Zen'i sorduk.

Birden suratı değişti. Hani iki saattir maval mı okuyoruz gibilerden.

"Zen bu işte," dedi. Yanındaki kadınlar, *'ya', 'ya'* diye başlarıyla onayladılar.

"Nasıl bu?"

"Bu işte. Zen psikanalizdir. Psikolog hastasını yatırır ve 'Anlatın' diye bırakır. Hasta başlar konuşmaya, doktor da yanı başında oturur, sabırla bekler susmasını. Hasta şuuraltını hiçbir baskıya sokmadan açıklar. Çünkü doktora açılmakla, düşünce özgürlüğünü kısıtlayan dürtülerden, sorumluluklardan, baskılardan, korkulardan kurtulacağına inanmıştır. En yakınlarına açmadığı konuları hiç tanımadığı bir doktora açmaktan çekinmez..."

Beat-Zen İki

Beat-Zen'e devam. Bir İngiliz öğretmeninin anlattıkları:

"Zen düşünceye özgürlük tanınmasıdır. Şöyle ki aklın hiçbir baskı altında kalmadan ya da bırakılmadan olanca serbestisi içinde 'düşünme' yapabilmesidir. Böyle bir disiplin içinde çalışan akıl, bireyi hem özgürlüğün gerçek bilincine vardırır hem de birtakım ruhsal açmazlarını çözümlemesine yardımı olur.

Zen'in ne olduğunu kimse kimseye öğretilerle veremez. Çünkü böyle bir öğretiye girmek, Zen'in yozlaşması demektir. Birey, Zen'e kendi kendine yaptığı düşünmelerle varır. Bir başkasının şöyle düşün, böyle yap demesi gibi direktifler Zen prensiplerine aykırı düşer. Bunu şöyle açıklayabiliriz: Bir başkasından alınan direktiflerle Zen'e girmeye uğraşan birey, ister istemez aklını bu algının doğrultusunda çalıştırır. Oysa aklın hiçbir baskıya uğramadan çalışması, böylece sonuçlar yaratması gerekir."

Beat-Zen Üç

Zen-Budizm, evrene Asyalı insanın gözlerinden bakabilmek.

(Yazar Alan W. Watts)

Günlük yaşantısının kavgasını yaşayan insanoğlu kendince çok önemli saydığı bazı sıkıntılarının yanı sıra, dördüncü, beşinci, hatta sonuncu planlarda kalan bazı küçük sıkıntıların da içindedir. Bu geri planlarda kalanlar nelerdir? Örneğin, yeni alınan bir çift ayakkabı, çorap, kravat ya da silgi, dolmakalem; çoktandır yenmemiş bir yemek, perhizi bozma arzusu ve benzeri gibi ufak olaylar. Bir çift yeni ayakkabı satın alan kişi, o yeni ayakkabının, dolmakalemin, defterin sıkıntısını da satın almış olur. Satın alınmış bu yeni ayakkabıyı temiz giyebilme arzusu, dolmakalemin mürekkep akıtmamasını dilemek gibi. Zamanla bu ilk sıkıntılar eskiyen ayakkabıyı bir yenisiyle değiştirmeye, mürekkep akıtmayan dolmakalemi daha dikkatle kullanabilmek arzularının sıkıntılarına dönüşür. Ayakkabıyı giydiğimiz, dol-

makalemi kullanabildiğimiz sürece bu önemsiz nesnelerin sıkıntılarını da üstümüzde, daha doğrusu aklımızda taşıyoruz demektir. Bu küçücük –kimine göre belki çok büyük– sıkıntılar aklımızda ara sıra parlayıp sönen parıltılar halinde yerleşiktirler.

Fatalism Antique'de (Antik Kadercilik) birey dünya malı denilen bu object'lerden ne denli uzak olursa Tanrı'ya yaklaşması da o denli kolay olur deniyor.

Bu kaderci görüşle yetiştirilen, Nepalli, Tibetli lamalar (Rahip) tabiidir ki, Zen'in özüne daha çabuk girerler.

Beat-Zen Dört

Beat-Zen veya düşünceyi eğitme metodu.

(Mahareshi Voga, Beatles'in dünyaya tanıttığı Hintli düşünür.)

Bireyin yapmak isteyip de, çevrenin baskısı nedeniyle yapamadığı pek çok küçük isteği vardır. Örneğin, caddede şarkı söyleyerek yürüyebilmek, kaldırımın kenarına oturup ıslık çalabilmek vb. Çevre nasıl karşılar korkusuyla bu gibi küçük ve aslında hiçbir illegal (kanunsuz) yönü olmayan isteklerinizi gerçekleştiremezsiniz. Bu isteklerinizi içinize atarsınız. Saçınızı uzatmak ister fakat uzatamazsınız, yalınayak gezmek ister fakat gezemezsiniz, cinsel tatmin yönünüzü bilir fakat açıklayamazsınız. İçinizde biriken bu küçük istekler, oluşum yönünde bir çıkış bulamadıklarından sizi daima bunalım içinde –az ya da çok– tutarlar. Oysa birey çevresine olmasa da kendi kendisine karşı özgürdür. İçinde hapsettiği arzularını kendine açıklamaktan çekinmemelidir.

Cinsel yönden sapık sevgi yollarını arayan birey, bu gizli arzusunu içinde hapsettiği sürece ne özgür ne de mutlu olabilir. Çevre böyle istiyor diye kadını yapılı cinsel yükle dolu bir erkeğin, zorunlu olarak kadınlarla ilişki kurmasını istemek onun özgürlüğünü kısıtlamaktır.

Zen, içimizde biriktirdiğimiz isteklerimizin açıklık kazanmasında aklımıza yön veren bir düşünce formudur. Bilinçsiz olarak düğümlediğimiz hislerimizi çözecek yeterli akli gücü hazırlar.

Beat-Zen Beş

"Eğer iki bin senelik geçmişi olan bir milletin çocuğu değilseniz ve onların 'tefekkür'üne girebilmek istiyorsanız, sizlere ancak uyuşturucu maddeler yardımcı olabilir..."

(Rufus Collins. Amerikalı tanınmış bir tiyatro oyuncusu.)

Uygar bir kişinin aklı, çokluk, öylesine gereksiz konularla ve bu konuların getirdiği açmazlarla dolmuştur ki, birey yapabileceği gerçek düşünmenin binde birini bile yapamamaktadır. Oysa uygar kişinin aklı, ilkele indirgenirse, aslında bu aklın derinliklerinde kalmış olup bir türlü gerekli düşünme ortamına girilemediği için varlığını duyuramamış olan nice yeni fikir veya tahayyül birdenbire ortaya çıkıverir.

Böylece birey, ÖZ'ün derinliklerine inerek ya kendisine ya da topluma özgü bir bilinmeyeni bir anda çözümleyebilir. Nasıl ki, mitolojide günümüze uygun düşen nice benzerliklerin saklı olduğu bilinen bir gerçektir.

Bireyin kendini ilkele indirgeyebilmesi, ancak ilkeli yaşamasıyla gerçekleşebilir.

Bu nedenle, geçmiş çağlarda 'Bilge' olmuş kişiler daima, dünya nimetlerinden uzak kalmışlar, ya dağlarda ya da herhangi bir kuytuda yarı aç, yarı tok, hatta sefil bir halde, yalınayak, saçları sakallarına dolaşık yaşamışlardır.

Ve

Freaks veya hippi denilen bazı genç Batılıların düşüncelerinin temeli sayılan Beat-Zen'in üzerine yapılmış bazı açıklamalar ve yazılardan örnekler verdik.

Bunları bir bütün içinde özetlersek, Beat-Zen nedir sorusunu şöyle cevaplayabiliriz:

'Uzakdoğu dinlerinden olan Zen-Budizm'in (ya da kısaca Zen), günümüz BEAT gençliğince benimsenmiş şekli olan Beat-Zen, AKLIN tüm dış baskılardan arınarak, birtakım bilinmeyenlere varabilmek amacıyla yapacağı gerçek özgür düşünmeyi hazırlayan yöntemdir.'*

CUMHURİYET, 12 Ağustos 1970. Sayfa 4.

* Zen-Budizm Batı'da öylesine yaygınlaştı ki, bazı ünlü solcuların bile bu akıma kapıldıkları duyuldu. Bunların arasında Howard Fast da vardı. Fast, 1977'den bu yana Zen-Budizm'e iyice bağlanmıştı. 1952'de bizzat Stalin'den Komünizm'e katkılarından ötürü nişan almış olan Fast, 1979'da bir Zen rahibi (monk) gibi yaşamakta ve düşünmektedir.

HİPPİLERİN İLK DURAĞI İSTANBUL – 5

Çiçekli İhtilal ve Devrimci Sesleri...

Hippilerin oybirliği etmişçesine ilk üç içine, hem de değişmeyen bir sıralama ile koydukları üç şarkıcı şunlar: Bob Dylan, Donovan Leitch, Leonard Cohen.

Memleketimizde de oldukça tanınan Bob Dylan ile Donovan için, kral ve veliahdı diyorlar. Bu hanedanın ana kraliçesi de Joan Baez.

Hatırlanacağı gibi, geçen sene İngiltere'de Donovan ve Bob Dylan'ın birlikte çıktıkları konseri Avrupa'nın dört bir ucundan gelen 200 bin hippi izlemişti.

Woody Guthrie'nin talebesi olan Bob Dylan, daha 16 yaşındayken hocasının izinde yürüyerek, savaş aleyhtarlığını, ezilenleri konu edindiği şiirler yazmış, bu şiirleri bestelemiş ve birdenbire meşhur oluvermiş.

Daha sonraki yaşlarında Dylan, solcu olduğu, öğrencileri hükümete karşı çıkmaya zorladığı ve uyuşturucu madde kullandığı yolunda yapılan ihbarlarla birçok kez yargılanmıştır. Bir süre akıl hastanesinde kalmış, okumakta olduğu tıbbiyenin son sınıfından ayrılmış, yazıp bestelediği birçok şarkı, günümüzde hafif Batı müziği klasikleri arasına girmiştir. Bu şarkılardan bazıları: *Blowin in the Wind, Don't think twice it's Allright, Like a Rolling Stone, Mr. Tambourine Man, Lay Lady Lay.*

Amerikalı Bob Dylan'ın Avrupa'daki sözcüsü de Donovan Leitch. İlk plaklarından biri olan sözlerini ünlü Kızılderili kadın şair Buffy St. Mary'nin yazdığı *Universal Soldier* birçok ülkelerde dinlenmesi yasaklanan plaklar listesine girince beklenmedik bir üne kavuşuvermiş İskoçyalı Donovan.

Gypsy Dave adlı, 'Kazoo' (bir cins mızıka) çalan bir arkadaşıyla birlikte elinde gitar, ağzında mızıka, yollarda şarkı söyle-

yen Donovan, böylece en sevilen şarkıcılar arasına girmiş. Yedi senedir de hızından hiçbir şey kaybetmemiş.

Daha sonra, Donovan'ın savaş, açlık ve Vietnam üzerine yazıp söylediği bir düzineye yakın plak da yasaklanmış. Bunlardan bazıları: *Susan on the West-Coast Waiting, Ballad of A Crystal Man, Legend of the Girl - Child Linda, Ferris Wheel.*

Donovan da Dylan gibi şarkılarını kendi yazıyor, kendi besteliyor, kendi söylüyor. Dylan'dan farkı daha çok mistik konuları işlemesi.

Donovan'ın müziği de pek zengin değil. Şarkılarında çokluk Doğu enstrümanları, çello, flüt, klasik gitar, ağız mızıkası, kazoo kullanıyor.

Ne var ki, zengin müzik yapmayan (Tom Jones, E. Humperdinck gibi) bu iki şarkıcı yıllardır, gençleri en çok etkileyen sanatçılar olmuşlar.

Bir Büyücü

Leonard Cohen ise memleketimiz için oldukça yeni bir isim. Asıl şöhretini romancılığı ve şairliği ile yapan Yahudi asıllı bu şarkıcının Kanada'da yayınlanmış dört romanı (biri mükâfat kazanmış) ve iki şiir kitabı var. *'Flowers for Hitler'* adlı şiir kitabı en çok satan kitaplar listesinde kalmış aylarca.

Leonard Cohen de şarkılarını kendi yazıp, kendi besteleyip, kendi söylüyor. Onun müziği de zengin değil. Yani, orkestra eşliğinde, kemanları, trompetleri, trombonları, arkasında güçlü vokalistleri yok. Duru melodili, anlaşılması güç güfteleri olan şarkıları var Cohen'in.

İyiden iyiye melankolik, hastalıklı bir havası var. Savaş aleyhinde ve kendi deyişiyle sevgi çıkmazında bir şair-romancı-şarkıcı. Plaklarının birinin arkasında, 35 yaşındaki bu şarkıcı için yazılmış ilginç bir eleştiri var.

"Cohen mi," diye başlıyor. *"O bir Conjurer'dir. Yani büyü yapan, kişileri etkisi altına alıp birtakım açmazlara sürükleyen kötü ruhlu bir adamdır."*

İşte kişiyi kötülüğün garipsi güzelliğine çağıran bu büyücü şarkıcı da, hippilerin en tuttuğu üçüncü şarkıcı.

Leonard Cohen'in Avrupa'da tanınmış şarkıları arasında: *Teachers of the Heart, Suzanne, Isaac's Story, Partisan, Midnight Lady* sayılanlardan.

Bir Hintli

Bu üçlüden sonra bir Hintli geliyor. Sitar adlı on iki telli gitarı dünyaya tanıtan bu adamın ismi, üstat Ravi Shankar.

Hindistan'ın efsunlu müziği 'Raga' ile yıllar önce Amerika'da kendini kabul ettirip üne kavuşan Shankar, son senelerde Avrupalı gençler tarafından da çokça dinlenilen bir sanatçı olmuş. Öyle ki, Shankar'ın başlattığı sitar modası günümüzde birçok topluluk tarafından benimsenmiş. Özellikle yeraltı müziğinde ayrı ve önemli bir yeri var sitarın. Shankar'ın son olarak, *Chappaqua* adlı bir hippi filmine yaptığı müzik büyük ilgi görmüş.

Arlo Gutherie

Halk şairi Woody Guthrie'nin oğlu olan Arlo da yeraltı müziğinin en sevilen şarkıcılarından biri. Babası gibi onun da aynı Protestan eylemde olduğunu söylemeye gerek yok tabii. Arlo Guthrie'nin geçen sene yaptığı *Alice's Restaurant* adlı plak öylesine beğenilmiş ki, Holivutçular şarkıda anlatılan konu üzerine aynı adı taşıyan bir film çekmişler hemen (Bu film 69'un en iyi ilk beş filmi arasındaydı). 3,5 saat süren filmde, Alis'in Yeri adlı bir lokantada geçen konuşmalar, tartışmalar, şakalar anlatılıyor.

Nica, Mayall ve Zappa...

Andy Warhol ve Nica: Yeraltı müziğinin önde giden bir şarkıcısı da Nica. Bu melez kadın şarkıcının, melodileri çokluk cinsel konuları işliyor. Bu melodilerin bestekârı da Andy Warhol. Velvet Underground (Kadife Yeraltı) adlı bir grubun eşliğinde Nica'yı meşhur eden melodiler *Heroin* (Eroin) ve *Venüs in Furs* (Kürklü Venüs) olmuş.

"John Mayall: Bugünkü İngiliz müzik dünyası başka hiçbir şarkıcıya, ona olduğu kadar borçlu değildir. Ama onun bu alacağı hiçbir zaman ödenmeyecektir."

John Mayall için yapılmış tariflerden birinde böyle deniyordu. Hippilerin küskün şarkıcı dedikleri Mayall, 'White English Blues' diye bir tür getirmiş müziğe. Mayall'ın son plağı *Looking Back* oldukça sevilmiş.

Frank Zappa: Son yılların en garip şarkıcısı denilen Frank Zappa ve grubu, Mothers of Invention, yeraltı yayınlarına göre en cüretli protesto topluluğu. Zappa ve arkadaşları öylesine acayiplikler yapıyorlarmış ki, Hipokratlar söyleyecek söz bulamıyorlarmış. Örneğin bir konserde sahneye yarı çıplak çıkan Zappa, daha sonra bir oturağa çöküp öyle devam etmiş konserine. Müziğin sınırlarını zorlayan bir şarkıcı imiş Zappa. Melodilerinin güfteleri de en az besteleri kadar anlamlı ve devrimci imiş.

Çiçekli İhtilalin Devrimci Sesleri

1966'da başlayan 'Çiçekli İhtilal'in devrimci sesidir Miller, diyorlar. *Sailor* (Bahriyeli) adlı şarkısı ile hippilere gerektiği zaman ve yerde sertliğe sertlikle karşı gelmeleri gerektiğini öğretmiş. Steve Miller'in İzlandalı yazar Aldous Huxley'in *A Brave New World* (Yeni Bir Cesur Dünya) adlı romanından esinlenerek yaptığı aynı ismi taşıyan plağı, dinlenmesi 'Mutlak' olanlardan biriymiş.

Zenci şarkıcı Jimmy Hendrix memleketimizde de adı pek yaygın bir şarkıcı. Şarkılarında açık açık 'Eroin için', 'Esrar yutun', 'Sevişin - Karşı koyun' gibi sözler eden bir müzisyen.

Elektriğin bütün gereçlerinden faydalanarak müzik yapıyor. *Electric Lady Land* adlı uzun devirli bir plağının kapağı oldukça ilginç. Yirmi kadar anadan doğma zenci kadının arasında pelerinin içine sakladığı Experience (Deney) adlı iki kişilik grubuyla görülüyor Hendrix.

Ve Diğerleri

Harlow Wilcox, Merle Hagard, Faron Young, Alan Brown, Ferlin Husky, Bill Medley, Julie Driscol, Pete Seeger, Eric Burdon, Swami Satcidonanda (Hintli), Peter Green, Mitsy Morgan, Mick Taylor.

Bunların yanı sıra daha çok isim var ama bunlar kişisel beğeniler olarak kaldılar. Örneğin, genç bir Amerikalı (kompozitörmüş) elektronik müzikte İlhan Mimaroğlu'nun adını verdi.

Sevilen Topluluklar

Şimdi biraz da sevilen toplulukları görelim. Sevilen toplulukların başında Beatles var. Bir kuşağa adını veren bu dörtlü, zaman zaman oportünizmi seçti diye hippilerin boykotuna uğramış ama gene de yarattıkları sempati eksilmemiş.

Beatles'ın son uzun devirli plakları, *Abbey Road* ve *Let it Be* geriye dönüş olarak sevinç yaratmış hippi çevrelerinde.

Beatles'tan sonra, Rolling Stones geliyor. Fakat hippi yayınlarında Stones'a dehşetli çatılıyor. "Burjuva düzeninin savunucusu haline geldi, dönüş yapmalıdır," diyorlar. Ve ekliyorlar: *"Çünkü unutulmamalıdır ki, Rock'n Roll, kapitalist düzenin eğlencesi haline geldiği için, istediğini gerçekleştiremeden devrini kapamak zorunda kaldı..."*

Bu gruplardan sonra Mick Farren ve Deviants geliyor. Deviants, şu günlerde Underground'da hızla yayılan yeni bir biçim getirmişler. Deviants müziği keşfetti, yakında bütün karşı-devrimci, oportünist pop müziği ilahlarının canına okuyacaklar, diyorlar.

Hippilerin müzik çevrelerinde de diğer konularda olduğu gibi bir silkiniş başlamış. Bu silkinişi hazırlayanlardan biri de Pink Faires. Grubun lideri Russ Il Duce, İngiliz Yeraltı'nın en iyi müzik kritiği imiş aynı zamanda!

Batılı genç kuşaklardan Freaks ve hippilerin beğendikleri diğer gruplar arasında: Battered Ornaments, Ten Years After, Crabby Appleton, Grand Funk Railroad, Watts 103, Street Jazz Band, Led Zeppelin, Blues Syndicate, Bloomsbury People, Simon and Garfunkel, The Power House Four var.

Gerek sevilen şarkıcılar, gerekse sevilen grupların işledikleri epey ortak konuları var.

Örneğin, savaş aleyhtarlığı, düzen değişikliği, politikacı ve askerlik aleyhtarlığı, gerçeküstücülük gibi.

CUMHURİYET, 13 Ağustos 1970. Sayfa 4.

HİPPİLERİN İLK DURAĞI İSTANBUL – 6

Türk Malı Hippiler

Yazımızın bu bölümünde 'BİZİMKİLER'i işleyeceğiz. Dünyayı saran hippi dalgasının içinde kalmış bazı Türk gençlerinin, kültürel durumlarını, çeşitli konulardaki görüşlerini anlatacağız.

Öncelikle bizimkileri tanıyalım. Bizimkiler, çokluk küçük burjuva ailelerin çocukları olup 15-26 yaşlar arasındaki gençlerdir. Hemen hepsi yabancı dil öğreten kolejlerde ve diğer benzeri okullarda talebe ya da bu okulların mezunlarıdırlar. Bir veya daha fazla yabancı dil bilirler. Aralarında üniversite öğrencileri de var, ders kitaplarını göğsüne bastırmış mektepli kızlar da var. Avrupa'yı oto-stop ile karış karış gezmişleri, Nepal'de, Tibet'te aylarca kalmışları da var, İstanbul'dan dışarı adımlarını atmamışları da var. Tahsillerini yurtdışında yapmışları da var, tahsillerini yurtiçinde bile beceremeyip belge almışları da var. Meraklılar, modaya uymak isteyenler, uyanık geçinenler de var, uyanık geçinenleri tokatlayan (aldatan) gerçek uyanıklar, meraklıların sırtlarından geçinen üçkâğıtçılar, modaya uymak isteyenleri başka şeylere uyduran sanatçılar da(!) var. Sosyalist, devrimci, Atatürkçü geçinenler de var, bunlar ne diyorlar diye bakanlar da var.

Birinci Etken

Anlayabildiğimiz kadarıyla, Bizimkileri, Sultanahmet'e iten başlıca iki önemli etken var.

1) Ailevi geçimsizlikler, 2) Cinsel ve çevresel bunalımlar.

Yozlaşmış ailelerin, boşanmış anne babaların, ister istemez sahipsiz kalmış veya büyümüş çocukları çoğu. Başına buyruk,

sorumsuz yetişmiş genç kızlar, delikanlılar, bu kötü yetişmenin getirdiği bunalımlarla kendilerini toplumdan koparıp isteklerine göre yorumladıkları hippilik akımına kapılıyorlar.

Bu kötü yetişmişliğini söyleyen nice genç var, Sultanahmet'te. Hem de ailelerini öylesine açık kalplilikle, öylesine acı eleştiriyorlar ki, şaşmamak elde değil. Yok babası annesiyle yatmıyormuş diye annesi krizler geçiriyormuş, yok evine davet ettiği kız arkadaşının bacakları öyle güzelmiş ki babası, ciğer görmüş kedi gibi yalanıp durmuş kızın karşısında, gibi.

"Annemle babam ayrıldılar. Ben uzun bir süre bir komşumuzun evinde kaldım..."

"Evden bana karışmazlar ki..."

"Üvey annemle zaten hiç geçinemem. Çünkü beni kıskanıyor..."

"Bıktım onların geri kafalılığından..."

gibi genel ailevi suçlamalar yapıyorlar. Bir de aileleriyle geçimsizlikleri olmadığı halde, son on beş senede gecekondudan çift apartman sahipliğine yükselen, geçmişteki tutuculuklarını unutup modern görünebilmek amacıyla evlatlarını şımartmış ailelerin çocukları var. Bu gençlerin aileleriyle araları bozuk değil. Modaya uymak için geliyorlar hippi bölgelerine.

İkinci Etken

Bizim gençleri keyfine göre yaşamak (düşünmek değil) diye yorumladıkları hippiliğe iten ikinci etken olarak cinsel bunalımı saymıştık. Evet, kız olsun, erkek olsun, bizimkilerin Sultanahmet'e gelişlerindeki nedenlerin ikincisi cinsel bunalım. Ama yalnız gençler mi geliyorlar? Hayır, iş güç sahibi nice orta yaşlı, beyefendi giyimli adam da geliyor. Yaşlısı olsun, genci olsun, akıllarındaki ortak düşünce SEX.

"Belki bir hippi karısı tavlarız. Baksana karılar bir şişe şaraba tav oluyorlarmış..." inancı içinde gelip elleri boş dönmeyi yediremeyince, sağa sola sataşan toplumun 'Aklı Başında' diye kabul ettiği beyler de geliyorlar Sultanahmet'e.

Nedense, hippi kızları kolay elde edilirler diye bir yargı var kafalarda. Hani bir zamanlar Almanya'ya giden Türk erkeklerini Münih tren istasyonunda ellerinde çiçeklerle Alman kadınları karşılarmış hayali vardı. İşte bunun gibi.

Kısacası, Batılı hippileri, sex yönünden gene kendi değerlerimize göre yorumlayıp arkadaşlıklar kurulabileceği sanılıyor. Bu düşüncenin yanlışlığını Sultanahmet'e gelip gidenler yakinen bilirler.

Bizimkiler ile onların arasında sex anlayışı üzerine çok şey yazılabilir. Fakat konumuzu dağıtmamak için, bazı örnek 'Türk Malı Hippi' tiplerini vererek BİZİMKİLERİ tanıyalım daha iyi.

Birinci örnek, memleketimizin tanınmış bir ailesinin kızı. Ona bakarsanız ailesinden memnun değil. Üvey annesi var. Tahsilini yurtdışında yapmış. Aşırı bir Batı hayranı. Kendisini ecnebilere benzetenlere bayılıyor. Zaten ismini bile değişik telaffuz ediyor. Bu genç kızın (18) adı NASE, yani Naz'ın Batılıcası ya da hippicesi. Soyadı da ilginç: LENNON. Genç kızımızın isminin tümü Nase Lennon. Kendisini Beatles'ın ünlü gitaristi John Lennon'un karısı diye tanıtıyor. Küfürlü konuşuyor, erkeklere erkekçe şakalar yapıyor. "Kafaları çekelim abi," deyip duruyor. Ucuz piyasa romanlarından başka kitap, fotoromanlardan başka dergi okumazmış. Pop müzik bilgisi çok. Bob Dylan, Cream, Donovan, Beatles'tan sonra sevdikleri. Bu şarkıcıların adlarının bol geçtiği birkaç ecnebi müzik dergisine aboneymiş. Şiirle arası hoş değil. Yeni dansları çok seviyormuş. Nase Lennon, görünüşte tam bir hippi ama hippilerle arasında baştan beri anlatmaya çalıştığımız upuzun bir AMA var.

Nase Lennon şimdilik yerli müzik topluluklarından birinin solistine âşıkmış. "Ne yapayım oğlan harika be abi," diyor. Nase Lennon, Batı müziği konserlerinin çığlıkçıbaşısı imiş!

Üniversiteli

İkinci tip Nase Lennon'un tam tersi. A. Galip adlı bir üniversiteli. Uzun saçları, sakalı var. Kendi kazanıp kendi harcıyor-

muş. Avrupa'da görmediği iki ülke kalmış. Rusya ve İsveç. Gelecek sene mühendis çıkacakmış. "Sonra, Hindistan, Tibet, Katmandu'ya gidip göreceğim," diyor. Sultanahmet'e niçin geldiğini soruyoruz.

"İş olsun diye geliyorum. Ders çalışmadığım zamanlarda, buraya gelip oturmak oldukça eğlenceli. Sonra gelen yabancılarla tanışıyorum. Kimisine İstanbul'u, Türkiye'yi, bizim gelenek ve göreneklerimizi anlatıyorum. Yani hoşça vakit geçiriyorum burada. Bir kahveye gidip pineklemektense buraya gelip oturmak daha faydalı bence..."

Mühendis namzedi A. Galip, ailesinden ayrı, kendi tuttuğu bir dairede oturuyormuş. İngilizce, Almanca biliyor, İngilizce'yi öyle iyi konuşuyor ki, anketimiz sırasında beraber olduğumuz bir İngiliz gazeteci,

"Bu genç Türk olamaz. İngilizce'yi bir Amerikalıdan daha iyi konuşuyor," dedi durdu. "Okuduğunuz kitaplar," diyoruz. "Bizim romancılardan sevdiğim ve etkilendiğim bir-iki yazar var. Attilâ İlhan, Yusuf Atılgan, Erdal Öz, şairlerden gene Attilâ İlhan, Edip Cansever ve Dağlarca'yı sayabiliriz."

"Başka yok mu?"

"İsterseniz hatırınız için on beş-yirmi isim sayayım," diyor.

Bir Boşnak

Üçüncü tip 25 yaşında bir Boşnak. Kendini böyle tanıtıyor Salih. İngilizce, Almanca, Fransızca, İsveççe ve Sırpça'yı anadili gibi konuşuyor. İsveçli bir kızla evli. Avrupa'yı Rusya hariç gezmiş. Saçlarını bir toka ile ensesinde topuz yapıp dik yakalı kazağının içinde saklıyor.

"Malum komandolar rahat vermiyorlar da, onun için bu tedbir," diyor. Sultanahmet'e gelen Bizimkiler arasında dış görünüşleri yönünden değil de kafa, anlatım yönünden hippiliği yorumlayabilmiş üç-beş Türk kızı ve delikanlısı var.

Ve Diğerleri

Örneğin, Fransa, İtalya, İspanya, Fas ve Cezayir'e değin oto-stopla gitmiş bir Türk kızı var.

Aksaray'ın arka taraflarında oldukça tutucu bir çevrede yetişmiş olmasına rağmen, gören ecnebi sanıyor. Fas'ta tanıştığı, uzun boylu, uzun saçlı sakallı Nigel isimli bir İngiliz ressamı ile Londra'da evlenmiş. İki yabancı dil, daktilo ve steno biliyor.

"İstanbul'a döndüğümde gazetede okuduğum bir iş ilanı için adı verilen şirkete müracaat ettim. Adamlar beş dakika sonra bana bakire olup olmadığımı sordular. İşte bizdeki düşünce," diyor. Sayılamayacak kadar çok kitap okumuş, pek çok yazar adı veriyor. Çoğunlukla yabancı yazarlar, yerli hemen hemen hiç yok.

"Bizim yazarları okumuyorum. Çünkü hepsi aynı konuyu geveleyip dururlar." Yerli yazar okumamasının gerekçesi buymuş.

Tibet'te Bir Türk

Bizimkilerin arasında bir başka Türk daha var. Faruk adlı bu genç de uzun saçlı sakallı. Devam ettiği fakültenin en çalışkan talebelerinden biriymiş. Oto-stopla önce Avrupa'ya, sonra da Tibet'e gitmiş. Yabancı yayınları ve müzik akımlarını devamlı izlermiş. Yerli romancıları okuduğu yokmuş. Yabancı yazarlardan verdiği isimlerin hepsi devrimci.

Şimdi de bir başkasını, 24 yaşında bir üniversiteli genç kızın anlattıklarını verelim. İstanbul'da bir özel mimarlık fakültesinde okuyan bu genç kız, liseye dek olan öğrenimini İngiltere'de tamamlamış.

"Buraya gelerek psişik araştırmalar yapıyorum. Bu da benim merakım işte," diye açıklıyor geliş nedenini (Olur a, ilerde bir hippi bakım yurdu falan kurmayı düşünüyordur belki de).

Severek okuduğu yazarlar arasında, bizden Attilâ İlhan, Cengiz Dağcı, Erhan Bener var. Şairlerden İlhan Berk, Asaf Halet Çelebi, Nâzım Hikmet. Dışarıdan, Aragon, Prevert, Tenyson, Edgar A. Poe verdiği isimler.

Gerisi

Daha saymakla, yazmakla bitmeyecek kadar çok tip var Sultanahmet'te. Mehmet Akif ile Orhan Veli'yi birbirine karıştıran liseliler mi, yerli yabancı hippilerin sırtından geçinebilmeyi sanat edinmiş alkolikler mi, verecekleri POP konseri için bedava 'kılıksız' avına çıkmış müzisyenler mi, ne isterseniz var.

Kısacası her çeşit, her boy, her özellikte genç var da, Batılı anlamıyla 'Hippy' denebilecek genç yok. Birkaç kişi haricinde, diğerleri tümüyle bir uydurmasyonun içindeler. Amaç yok, kültür yok, eylem yok, saçmalık var, tembellik var, küfür var, işe yaramaz ne biliniyorsa var.

Anlatılamayacak kadar bilinçsiz bir cinsel ahlaksızlık var. Bunu kamufle edebilmek için de bir 'Özgürlük' sözcüğü tutturmuş gidiyorlar.

Bizimkilerin arasında çoğunluğu ellerinde tutan bu aylakları görünce insan, hippi yok diye mi şükretmeli, yoksa keşke hippi olabilseler diye mi temenni etmeli orası belli değil, demek gereğini hissediyor.

CUMHURİYET, 14 Ağustos 1970. Sayfa 4.

HİPPİLERİN İLK DURAĞI İSTANBUL – 7

'İlk Hippy İsa'dır Tabii'

Görüşler bölümüne 'Din' sorunu ile başlıyoruz. Din sorunu dedik, çünkü günümüzde din bir açmaz haline gelerek gençleri etkileyen ilk faktör olmuş durumda.

Küçük yaştan beri toplumun bu en güçlü manevi değeri ile şartlandırılan genç, kendi sentezleriyle, dinin varsayımlarını bağdaştıramıyor. Çünkü bilimsel tahsil görüyor. Bilimse, Hıristiyanlığı birçok yönde çürütüyor. Bu durumda kiliselerde anlatılanlarla, üniversitelerde anlatılanlar birbirlerini pek tutmuyorlar. Bir çatışkıdır başlıyor. Yani metafiziğin o geleneksel çatışkısı. Bir yanda yorumlanamaz denilen din, diğer yanda ispatlı bilim. Tutulmaz bir hızla ilerleyen bilim karşısında din, ister istemez bazı saplantılara çakılıyor. Bu iki akımın arasında, 'düşünmek', yorum yapmak ve yönünü çizmek isteyen genç kalıyor. Oysa bireyin akıl yürütme yeteneği var. Bu yeti, irade ile bile kolay kolay frenlenemez. Frenlenemeyince de bazen bireyin kendisine bile açıklayamayacağı birtakım sentezler yapar. Bu sonuçlar ise istense de istenmese de akla yerleşir, zamanla toplumun çeşitli yönlerde gelişen etkileriyle ya güçlenir ya da unutulup giderler.

Çevrenin etkileri, çevrenin isteği gibi olursa o zaman dinibütün bir adam olup çıkarsınız. Aksi halde, evet aksi halde ne oluyormuş, bunu bir hippinin ağzından dinleyelim. Anlatan Amerikan Ordusu'ndan ihraç edilmiş, halen İsveç'te yaşayan, 27 yaşındaki müzisyen Richard Paule.

"Bence ilk hippi İsa'dır. Önce dış görünüşü ele alalım. İsa'nın hiçbir zaman imrenilecek bir görünüşü olmamıştır. Saçları uzun, ayakları kirlidir. Diyeceğim toplumun değerlerine gö-

re geçersiz bir adamdır İsa. Toplumdaki yerine gelince; 30 yaşındayken içinde bulunduğu topluma hizmet etmeyeceğini söyleyerek mesleği olan marangozluğu bırakmıştır. O zamanın koşullarına göre gezebildiği kadar diyar gezmiştir. Aç susuz, kir pas içinde, toplumun hor gördüğü bir kişi olarak yaşamış, oldukça ıstırap çekmiştir.

Peki sonunda ne olmuş? Topluma uymayı reddeden bu adam, zor kullanmadan akıllara hükmetmesini bilmiş ve kendisini hor gören toplumu kendisine uydurmayı başarmıştır. Günümüzde hippiler de zor kullanmıyorlar, fizik yönünden de hiçbiri İsa'dan aşağı kalmaz. Saçlar sakallar uzun, çok yürümekten ayakları kirli, onlar da İsa gibi topluma uymayı reddediyorlar. Aralarındaki fark nedir? İsa o gün için tek tanrı fikrini getirebildi. Çünkü ortada başka sorun yoktu. Bilim yoktu. Gelecek bir din insanlığı etkileyebilir, bozuk toplum düzeni iyiye ve güzele yöneltilebilirdi. Bugün de öyle değil mi? Günümüzde tek tanrıcılık tartışılmadan kabullenilmiş bir kavram. Bu nedenle onu içinizde saklayabilirsiniz, ama nükleer silahların getirdiği güvensizlikten Hindistan'daki açlığa dek sayısız sorunları var insanoğlunun. Sorunları hazırlayan etkenler de bilinirken bunların düzeltilmesini istemek suç mu? Hippiler de İsa gibi, toplumun bazı katlarının düzeltilmesini, sorunları hazırlayan etkenlerin ortadan kaldırılmasını istiyorlar. İsa ile herhangi bir hippinin arasında iki bin senelik bir geçmişten başka bir fark yok bence..."

Din Üzerine Çeşitlemeler

Ve diğer hippi görüşlerinden bazıları.

"Dine değil, Tanrı'ya bağlıyım..."

"Mademki kutsal kitaplar yorumlanamıyor, biz de yorumlayabileceklerimize inanırız..."

"Yeryüzünde dinlerin istediği değil, Tanrı'nın istediği insan vardır."

"Her şeye rağmen bireyin kesinlikle, içten, bağlanmak istediği bir kuvvet var. Ben bu isteğimin yöneldiği EREK'e Tanrı diyorum."

Görüldüğü gibi pek yeni veya orijinal fikirler değil bunlar. Ama önemli olan tarafı günümüze dek aynı fikirler daima metafiziğin kısırdöngüsü içinde durmaksızın tartışılmış, sonuçlar yeni sonuçlara açılmış, dolayısıyla da hiçbir ileri eylem yapılmamıştır. Oysa hippiler, sanki biz o defteri kapadık, diyorlar. Her dinin istediği Tanrı'ya inanıyorlar. Konuyu tartışmanın bir eylem kazandırmayacağını biliyorlar.

Uyuşturucu Maddeler Üzerine...

Yaptığımız çeşitli konuşmalara göre, maddi yeteneksizlikleri yok denecek kadar az, bizlere göre kültürü yüksek çevrelerde iyi tahsil görmüş bu gençlerin, uyuşturucu maddelere niçin bir kurtarıcı gibi sarıldıklarını şöyle tanımlayabiliriz:

Yaşadıkları çevrelerin-toplumların dünya görüşlerini beğenmeyerek bir çeşit ruhsal dengesizliklere düşen bu gençler, kendilerini toplumun şartlandırılmış bir parçası olarak görmeye başlıyorlar. Köprü başlarının tutucu kitlelerin ellerinde olduğunu düşünerek, kişiliklerini gösteremeyeceklerinden korkuyorlar. Öte yandan, çevrenin kendilerinden yasakladığı ya da zorla uymalarını istediği kişisel beğenilerine uymayan pek çok kuram var. Bu nedenle onlara göre özgürlük kısıtlanmış, MUTLULUK, ancak çevrenin istediği ölçülere uyan bir basitliğe indirgenmiş demektir.

Bir genci her yönde etkileyen bu bunalımlar, kendisini anlayanların olmadığı ve olamayacağı gibi kuşkular, zamanla bir had tatminsizliğe gelip dayanıyor. Çevrenin verdikleriyle yetinememek, yeni duyuş, düşünüş, davranış biçimleri aramaya itiyor genci. Bu dengesiz arayış birikiminin sonucunda, toplumun yasak dediği sapık tutkulara yönelim başlıyor.

Aslında yasak tutkulara yöneltiler ne düşünüldüğü gibi basit ne de bizim yaptığımız gibi böylesine genel bir özetleme ile

anlatılabilir. Ortamın her birey üzerinde değişik etkisi vardır. Bu etkinin sonucu, olaylar, hem toplum bilincine hem de öznel bilince göre yorumlanır birey tarafından. Çokluk psişik kökenli olan bu yorumlar, toplumlardaki değişik tür düşünce formasyonlarını oluştururlar.

Ya Aşk Hayatı

Hippilerde cinsel eylemin, şair Walt Whitman'ın lirik, düşünür Wilhelm Reich'ın da bilimsel sevgicilik alternatiflerinin etkisinde olduğunu söylemek yanlış olmaz. Öte yandan gerek Whitman, gerekse Reich, hippilerin en çok okudukları ve benimsediklerini söyledikleri yazarlardır. Şimdi kısaca Whitman'ın lirik, Reich'ın da bilimsel sevgiciliklerini görelim.

Sevişmenin tadını bilen ve çekinmeden söyleyen erkeği de kadını da severim, diyen Whitman, sevişmek sözcüğünün kapsamındaki güzelin ve doyuruculuğun lirizmine varılmasının gerekliliğini söylüyor. Çünkü ne erkek ne de kadın salt çocuk üretim makineleri değildirler. Sevişmeyi bir vazife gibi yüklenenler ya da çevreden gelen birtakım korkularla, baskılarla çekinerek sevişenler yaptıkları o kutsal birleşmeden zevk alamazlar.

Reich'ın bilimseli ise şöyle özetlenebilir: İnsanları hayvanlardan ayıran özelliklerden biri de, insanoğlunun sevişme yapabilmesidir. Hayvanlar ise aynı işlemi salt cinsi münasebet yönünden, belli bir içgüdüsel amaçla, belli zamanlarda yaparlar. Oysa birey hangi yönlerden tatmin olabileceğinin bilincine varmışsa, içindeki cinsel gücü de bu yana göre değerlendirmelidir. Aksi tutumlar, ruhsal dengesizlikler ve sıhhate aykırı durumların yaratıcıları olurlar. Bireyin iç derinliklerindeki cinsel enerji akümülatörü (Orgono Energy Accumulator) bireyin salt cinsel gücünü değil, sıhhi gücünü de denetim altında tutar. Yani vücudun biyolojik fonksiyonelliğini güçlendirir veya azaltır. Bu nedenle birey cinsel gücünü istediği, ya da şöyle diyelim, ruhsal ve bedensel orgasm'a geçebileceğine inandığı yönlerde işletirse, vücut da biyolojik yetersizliğe düşmez.

Sonuç olarak, Whitman'ın kişilerin sevişmesini kutsal bir zevk, Reich'ın da sevişme özgürlüğünün sıhhat olacağını anlattıklarını söyleyebiliriz.

Son...

Hippilerin tarihteki benzeri örgütlerle bir karşılaştırmasını yaparak bitiriyoruz yazımızı.

Ortaçağ'da, özellikle Hıristiyanlığın ilk yüzyıllarında, günümüzdeki asosyal ve hippilerin kökeni diyebileceğimiz RAFIZİ (Sapkın) tarikatları çok taraftar bulmuş örgütlerdi. Örneğin 'Gnostique'ler ilk toplumdışı kişiler olarak ele alınabilirler. Gnosticisme ve gnostiqueleri şöyle tanımlayabiliriz.

İyi ve kötünün doğasal çekişmesinin felsefesi olan gnosticisme, Yahudilik ve Hıristiyanlık'la ilişkileri olan bir akımdır. Bu iki anlayıştan ayrıldığı yan ise dinin bütün dogmalarına ve din törenlerine karşı olması ve din hayatının dünyevi biçimler içine sokulmasını ve dış baskılarla pekiştirilmesini manevi unsurun yozlaştırılması olarak görmesidir.[a]

Ortaçağ gibi, bilimin hiçbir ilerleyiş kaydedememiş bir döneminde, gnostiqueler ile hahamlar ve kilise babaları arasında büyük çatışkılar olmuştur.

Sonraki Tarikatlar

Daha sonraki yüzyıllarda gnostique, mistik, maniheist, yeni Platoncu pek çok tarikat çıkmıştır. 13. yüzyılda başlayan ve 'Cathare' adını alan bu tarikatların müritleri ister dini, ister mülki olsun bütün makamlara karşı tutumda yoksul yaşamak isteyen, çileci insanlardı. Bakınız, 1179'da yapılan Lateran din işleri meclisi toplantısından sonra İngiliz Başpapazı Walter Map, bu müritler için ne yazmış:

"Hiç kimseyle ilgilenmezler. Ne aldatırlar, ne de ezerler. Yüzleri soluk, mideleri çokluk boştur. Hiçbir yerde yerleşmiş

a) Max Beer, *Sosyal Mücadelelerin Tarihi*, Ortaçağ cildi.

değillerdir. Yalınayak yürürler, öz malları yoktur. Kaba saba giyinirler, her şeylerini ortaklığa bırakırlar..."[b]

Görüldüğü gibi, günümüzün hippileri ile bin yıl öncesinin Cathareleri, 'Freres Du Libre Esprit-1365' Özgür Ruh Taraftarı Kardeşleri arasında hemen hemen hiç fark yoktur.[c] Ne var ki iki akımın yürüttüğü karşı çıkışlar zamanla dinselden bilimsele dönüşmüştür. Bir zamanlar dinin toplum üzerindeki etkilerine karşı çıkılırken, günümüzde bu konu daha geri bir planda kalmış ve bilimin topluma etkisi tartışılmaya başlanmıştır.

Biri Biter Biri Başlar

Kendilerini bu savaşın içinde gören hippiler de acaba bir gün beğenmedikleri bu topluma dönerler mi? Şimdilik Groove (aylak) dedikleri bir serbestiyi sürdürüyorlar ama hayat ve madde ağırlığını ortaya koyarak bu bilinçli aylakları topluma döndürebilir mi? Gerçi hippiler, "Biz tarihteki benzerlerimizle aynı hatalara düşmemek için çalışıyoruz," diyorlar ama bu bilinmeyen birtakım yeni hatalara düşmeyecekler demek değildir.

Öte yandan, memleketimizde konaklayan, gelip geçen, kendi deyişleriyle anlatılan değil VAR OLAN gerçekleri tanıma çabası içinde olan bu binlerce gençten, hiç değilse bir-ikisi ileriki yıllarda kendi ülkelerinin idareci koltuklarına oturacaklar. Gençliğinde, sömürülen ülkelerin gerçek ıstırabını tanımış, hatta düzeltilmesi için boykot, yürüyüş yapmış, pankart taşımış bir hippi, acaba işbaşına gelince aynı sömürü örgütünün işlemesini isteyecek midir? Bilinmez...

CUMHURİYET, 15 Ağustos 1970. Sayfa 4.

---

b) Max Beer. *a.g.y.*

c) Bu tarikatla ilgili bkz.: *Bilinmeyen Hitler*. "A. Altındal, Alfa Yayınları, 2004.

GENÇLERİ VAR AMERİKA'NIN - 1

Kim Kimin Gençliğini Bozuyor?

Dünyanın en güçlü iki büyük ülkesinden biridir Amerika. Amerika teknikte üstündür, Amerika bilimde üstündür, Amerika ekonomide üstündür, Amerika sporda üstündür; kısaca Amerika, yeryüzünü paylaşan bunca ülkenin çoğundan üstündür her alanda. Amerika'nın özellikle Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra giderek akıl almaz bir hızla geliştirdiği ve dünya milletlerine kabul ettirdiği bu üstünlüğünü sürdürebilmek, gelecek çağlarda da aynı üstün düzeyde kalabilmek için dayandığı tek güç kendi gençliğidir. Çünkü milletlerin gelecekleri yetiştirmekte oldukları genç kuşakların sıhhatli, sağlam düşünceli, uyanık ve yapıcı olmalarıyla orantılıdır.

Günümüz Amerika'sında bu oranın, başıbozukluk, ne yaptığını, hatta ne istediğini bilmezlik ve serkeşlik yönünde bozulduğu bir gençlik kesiti oluşmuştur. Sağlık kurumları, polis, psikolog ve sosyologlarca yapılan değerlendirme ve istatistiklere göre, bu bozuk gençlik tüm Amerikan gençliğinin %29-32'sini buluyor. Bu korkutucu sonuca bakılırsa, dünyada daha hiçbir ülke gençliğinin bu denli büyük bir oranda baştankara etmediği anlaşılır.

Hatırlanacağı gibi, geçtiğimiz aylarda Amerika, kendi gençliğinin 'olumsuz' diye saptanan birtakım sonu belirsiz eylemlere kapıldığını dünyaya duyurmuş ve bu bozuk gençliğin oluşumunda bazı ülkeleri suçlamıştı. Az gelişmişlerin çoğunlukta oldukları bu suçlamalarda Türkiye de baş sıralarda yer alıyordu. Geçtiğimiz kasım ayı içinde ülkemize gizli bir ziyaret yaparak birçok incelemeler, nasihatler, hatta örtülü tehditlerde bulunan Uyuşturucu Maddeler Bürosu Şefi John Ingersoll gibi yönetici-

ler, ülkemizi suçlarken; "Türkiye'den kaçak esrar, eroin gelmese, bizim gençliğimiz bozulmazdı," diyorlardı.

Başlarken

'Gençleri Var Amerika'nın' başlığı altında topladığımız bu yazı dizisinde sizlere Amerikalı eğitimciler tarafından kayıp gözüyle bakılan bu bozulmuş gençlerin, kendi düşüncelerini yaymak amacıyla yaptıkları çeşitli yayınları tanıtacağız... Ve göreceğiz ki, böylesine yayınların olabildiği, satışlarının yapılabildiği bir ülkede, kutsal tanınan değerlere salatalık kadar bile geçerlilik tanımayan bu başıbozuk gençlik, dışardan gelecek hiçbir etkene kulak asmadan, önce kendi kendini, daha sonra da örnek olduğu diğer ülkelerin gençlerini baştan çıkartmaktadır.

Ve yine göreceğiz ki, adı saygı ile anılan Timothy Leary gibi bir profesörün işi-gücü bırakıp LSD mezhebi kurarak gençlerle birlikte hap yutmaya başladığı, gençlerin kobay olarak kullanıldıkları cinsel deneylerin yapıldığı, Beatles, James Brown, Jefferson Air-plane, Bob Dylan ve benzeri şarkıcıların hemen her fırsatta 'sevişin, esrar yutun, eroin çekin' diyerek genç akılları bulandırabildikleri bir ülkede, bu kötü gidişatın başlatıcıları ve mali yönden destekleyicileri gene birtakım Amerikalılar olmuştur.

Öte yandan, Amerikalı yöneticiler, ilerde yerlerini bırakacakları Amerikan gençliğine güvenmiyorlar. Bu başıbozuk gençliğin kötü yetişmişliği, bu oluşumu hazırlayan Amerikalı yöneticilere ait olması gerekirken, bu sorumlu kişiler Amerikan kamuoyuna karşı yükümlü oldukları yetiştiricilik görevini becerememiş oldukları için, suçu başkalarının üstüne atmaya çalışmaktadırlar.

Bu yazı dizisinde sizlere Amerikalı bay yöneticilerin ileri sürdükleri gibi, dışardan gelen etkenlerle felakete yuvarlanmış bir Amerikan gençliğini değil, bazı Amerikalı vatandaşlar tarafından felaketlere yuvarlandırılmış bir Amerikan gençliği kesitini tanıtmaya çalışacağız.

Dergi Dedikleri...

Amerika Birleşik Devletleri'nin toplum yapısında oluşmuş ve eğitimciler tarafından 'Olumsuz ve Kayıp' gözüyle bakılan bu yeni tip gençliğin görüşlerini yansıtan bir dergi var elimizde. Adı *SCREW*. Bu sözcüğün Türkçe lügat karşılığı, vida, uskur, dönüş, vidalamak ve benzeridir. Aynı sözcüğün Amerikan argosundaki karşılığı, erkek cinsel organı demektir. Böylece derginin adı VİDA olabileceği gibi, erkeklik organının dilimizdeki o pek yaygın argosu da olabilir. Şimdi gelelim dergide ne gibi konular işlenmiş, ona.

Derginin kapağına alıcılar için bir duyuru konulmuş. Duyuruda "Bu dergi porno değildir. Bu nedenle canınız şehvet istiyorsa Screw satın almayın" deniyor. Bu ciddi notu da okuduktan sonra sayfayı çevirelim. 2. sayfada derginin sorumlu yöneticileri tarafından kaleme alınmış, 'Screw You' (Sizi Vidalayalım) ya da yukarıda anlatmaya çalıştığımız anlamda sizi bilmem ne yapalım sütunu yer almış. Derginin sorumlu kalemleri, Jim Buckley ve Al Goldstein, bu sütunda *New York Times, Daily News, New York Post* gibi gazetelerle, aleyhlerinde yayın yapan ABC Televizyon şirketine çok ağır ve küfür dolu bir dille çatıyorlar. Screw'un 3. sayfasında anadan doğma bir genç kadının tam sayfa tam boy bir fotoğrafı yer alıyor. Hiçbir açıklayıcı not olmadığı için fotonun ne maksatla kullanıldığı belli değil.

Yatak Röportajı

Derginin 4, 5, 6. sayfaları John Lennon ve karısı Yoko Ono ile yapılmış bir röportajla doldurulmuş. Derginin üç yazarı ve Lennon-Ono çifti büyük bir yatağın içinde karşılıklı konuşuyorlar. Dini konuların alaya alınmasından mastürbasyonun faydalarına uzanan bu konuşma dizisi içinde yazarlardan birinin "İlk kez cinsel ilişkide bulunduğunuzda kaç yaşındaydınız?" sorusu üzerine Yoko Ono'nun verdiği hayli ilginç bir cevap var. Öyle ki yeryüzünde hiçbir şeyin kendisini şaşırtamayacağını söyleyen

derginin yazarı bile "Bu cevap üzerine yataktan düşecektim," diyor. Yazarı bu denli şaşırtan cevap şu:

"Dokuz yaşımdayken evimize gelip giden bir doktordan ilk aşk oyunlarını öğrendim, fakat gerçek anlamıyla ilk cinsel ilişkide bulunduğum zaman yirmi beş yaşındaydım..."

Yer yer iğrençliğe varan bu konuşmalardan başka diyaloglar aktarabilmek imkânsız olduğu için geçelim 7. sayfaya.

Sayfa 7 ve 8 gelen okuyucu mektuplarına ve seks üzerine yapılan diğer yayınların tanıtılmasına ayrılmış. Dergiye gönderilen mektuplardan biri, Vietnam'da savaşan bir erden geliyor. Amerikalı er:

"Daha Screw'u görmedim ama, bana anlatıldığı kadarıyla bu cenabet yerde beni avutabilecek tek dergi olduğuna inanıyorum. Abone ücretini postaladım, sizler de dergiyi postalayın..." diye yazmış.

Sayfa 9'da, derginin Genel Yayın Müdürü Al Goldstein'in yarı alay çoğunlukla küfür dolu, tiyatro ve yeraltı sineması üzerine yaptığı eleştirileri yer alıyor. Goldstein'in yazıları "Bu ne b... tan piyestir..." diye başlayıp, aynı küfür hızıyla yazının sonuna kadar devam ediyor.

AKŞAM, 13 Mart 1971. Sayfa 5.

GENÇLERİ VAR AMERİKA'NIN – 2

Olağandışı Cinsel İlişkileri Kim Hazırladı?

Kitap köşesi diye ayrılan 10. sayfa ile, seks düşkünleri için şiirler başlıklı 11. sayfalarda bir seks kitabını tanıtma yazısı ve Richard Field adlı birinin derlediği şiirler yer alıyor. İşte şiirlerden biri:

"Beni bir kız izliyor yol boyu / Bilmek istediği bir şeyler olmalı / Derken gelip elimi tutuyor / Çok mu güzelim diyen sesinde / Bilmek istediği bir şeyler olmalı / Onu yeterince doyuracağıma inanmış."

Gerçekte bu şiiri (!) olabilecek en 'ayıpsız' sözcüklerle dilimize aktardık. Ayrıca, sayfada yer alan en hafif şiirdi bu.

Screw'un diğer sayfalarında tam sayfa yatak fotoğrafları var. Sevişen çiftler ayrıntılarıyla gözler önüne serilmiş.

Lağımcılar

Derginin sondan iki önceki sayfasında bir liste yer alıyor. Orijinal başlığı 'B... lar Listesi'. Derginin yöneticileri çalışmalarını beğenmiyoruz deyip birçok şöhreti bu listeye katıyorlar. Bu sayıdaki lağıma düşenler listesinde birinciliği Luce Clipping Service almış, düşüş nedeni olarak da gerçekleri halktan saklıyor olmaları gösterilmiş. İkinci sırada *New York Times, N. Y. Post* ve *Daily News* gazeteleri var. Bunların lağıma düşüş nedenleri de aynı, üçüncülük Kanada gümrük memurlarına adanmış. Listeyi yöneten yazar, Kanadalı memurlara iyice bir küfür ettikten sonra açıklıyor gerekçesini. Memurlar röportaj yapmak için Kanada'ya gelen Screw Dergisi'nin muhabirlerini çeşitli güçlükler çıkartarak üç saat gümrükte tutmuşlar. Dördüncülükte Michael Perkins adlı bir gazeteci var. Bir gerekçe gösterilmeksizin düşmüş lağıma Bay Perkins.

Seviciler İçin

Son iki sayfadan biri 'Cinsel Sapık Vatandaşlarımız' sütununa, diğeri de küçük ilanlara ayrılmış. Cinsel Sapık Vatandaşlar'ın bu sayıdaki konusu, seviciler. Lige ve Jack adlı iki homoseksüelin kaleme aldıkları yazıda, kadın şair Sappho'nun sapıklığından başlanıp günümüze dek geliniyor. Günümüz kadın âşıkları arasında en tanınmış çift olarak dünyaca ünlü kadın şair Gertrude Stein ile sevgilisi Alice B. Toklas'ın beraberlikleri imrendirici bir örnek olarak anlatılıyor.

Küçük ilanlar bölümü ise bir âlem. Homoseksüeller için enini, boyunu, ağırlığını ve tecrübelerini ayrıntılarıyla yazarak yapacakları sevişmeye göre ücret talep eden delikanlılardan her türlü cinsel münasebette bulunmak için çiftler arayan evlilere varıncaya kadar aklınıza ne geliyorsa, daha doğrusu neler gelmiyorsa hepsi var.

Diyelim ki

Yüzde yüz Amerikan malı bir gençliğin, kendi duyuş ve düşünüşlerini yansıtan bir dergiyi elden geldiğince hafifleterek tanıttık sizlere. Kendi deyişleriyle 'Özgür' yayın yapan bir dergiydi bu. Zaten söz özgürlüğe dayandı mı, akan sular durur Amerika'da, istenen istediğini yaparla karışık, bu dergi de 300 bin satış yapar. *Screw* paralelindeki diğer dergiler de *(Kiss, Suck, Cult, Rock Black Book, Forum, Private Eye vb.)* yüzer binlik satışlar yaparlar da, Amerikan gençliğinin yozlaşmasında bizler suçlu oluruz. Bu dergileri basıp yayanlar, ya da yayınevleri (örneğin, Black Cat, Milky Way, Collector Club) hiç mi suçlu değildirler? Ya da haftalık esrar, eroin alım-satım fiyatlarını ilan eden, aldatılmadan temiz esrar bulunabilecek adresleri, şahısları bildiren birtakım esrarkeşlerin maceralarını ballandıra ballandıra anlatan dergiler (IT, OZ) suçlu değiller de, Uşak'ın köylerinde haşhaş ekerek zar-zor karnını doyurabilen dünyasından habersiz Türk köylüsü mü suçludur?

Adı Özgürlük

Özgürlük ülkesi Amerika'da yayınlanan dergilerden bir başkası da KISS. Öpücük adlı bu dergide baştan sona dek cinsel sapıklığın yayını ve övgüsü yapılıyor. Büyük boy çıplak erkek fotoğrafları, buluşma ilanları, sevişme ücretleri ve inanılacak gibi değil ama gerçek, homoseksüel kulüplerine aza kayıt makbuzları yayınlanıyor. 100 binin üstünde satış yapan KISS dergisini okuyan, içindeki yazıları benimseyen, homo kulüplerine aza olan Amerikan gençliğini baştan çıkaranlar, SİİRT Erkek Talebe Yurdu öğrencileri midir?*

Amerikalı yöneticiler bozuk diye niteledikleri kendi gençlerini yola getirmek istiyorlarsa, dünyaca kabul edilen o üstün olanaklarını öncelikle gençleri bozuk uçlara iten yüzde yüz Amerikan malı o 'Bilinen' güçleri denetlemekte ya da temizlemekte kullanmalıdırlar.

Yeryüzü topraklarını bölüşen ülkelerden herhangi birinde, iki genç bir araya gelse, söyleşi döner dolaşır kadınlarla erkekler arasındaki cinsel ilişkilerin anlatımına dayanır. Ülkeleri ne olursa olsun, gençleri en çok etkileyen, üzerinde en çok düşündüren, konuşturan, yerine ve ortamına göre 'ille de özgürlük isteriz' diye bağırtıp çağırtan, gelenek ve göreneklere karşı çıkmalara zorlayan oluşumların başında gelir SEKS.

Günümüzde, cinsel ve özgürlük sözcüklerinin dünya gençliğini imrendirecek bir eşanlamlılık içinde kullanıldığı tek ülkedir Amerika. Bu durumda, özgür kabul edilen Batı Bloku devletlerinin koruyucu meleği Amerika'da varsayılan bu aşırı cinsel özgürlük, bir kesit Amerikan gençliğini ne gibi uçlara itmiştir acaba? Kimler ya da hangi güçler Amerikalı gençlerin top-

* Bu yazının yayınlandığı gün bazı Dev-Genç üyeleri, bu satırlarda kendilerine hakaret edilmekte olduğunu öne sürerek, bize haddimizi bildirmek üzere *Akşam* gazetesine baskın düzenlediler. Birkaç molotof kokteyli atarak gazetenin bulunduğu sokakta bazı tahribatlar yaptılar. Bu yazıda kendilerine hakaret olmadığı, hatta övgü olduğu yazı işleri tarafından kendilerine anlatıldı. Bir de özür konuldu. Bu satırlarda bir hakaret olup olmadığını okurun değerlendirmesine bırakıyor, sekterlikten doğan bu olayın faillerini bir kez daha kınıyorum. A.A.

lumdışı, olağandışı cinsel ilişkilere yönelmelerini hazırlamışlardır?

Bir Şair

> "Benim için annemin diğer kadınlardan hiçbir ayrıcalığı yoktu. Diğer kadınlarla yapabileceğim cinsel ilişkiyi bir gece yarısı annemle de yapabilirdim. Bunu anneme yapmamak için homoseksüelliği seçtim..."

Yukarıdaki sözler, günümüz Amerikan gençliğini en çok etkileyen, Beatnik ve Hippi hareketlerinin başlatıcılarından olan bir şaire, ALLEN GINSBERG'e[44] aittir. Görüldüğü gibi Ginsberg, kendi cinsel sapıklığının çıkışını annesi ile cinsel ilişkide bulunabileceği korkusuna bağlamaktadır. Cinsel bunalım günlerini sürdüren bir genç Ginsberg'in bu açıklamasını okuyunca, severek izlediği, her sözünden etkilendiği bir şairin, cinsel sapıklığının başlamasında kendisine çok yakın bir gerçeği tanır. Çünkü psikoloji, kız olsun erkek olsun, her gençte bu ilk korkunun gizlendiğini kesinlikle ortaya koymuştur.

Öte yandan sosyologlar da gençlerin olumlu ya da olumsuz moral eylemlerine sürüklenmelerinden sanatçıları ve düşünürleri sorumlu tutarlar. Ginsberg de bir sanatçıdır. Hem de gençler arasında adı saygı ile anılan, üstün yetenekleri eleştirmenlerce onaylanmış bir sanatçıdır. Düşünce üzerine makaleler ve şiirler yazan, bazı Hint dillerinden esinlenerek hazırladığı mistik anlatımlı plaklar yapan (Ginsberg Reading Kaddish - Atlantic) ve çok ilkel bir psişik korkunun etkisini içinden söküp atamayıp cinsel sapıklığı seçmiş bir sanatçıdır. Aynı korkunun çözümsüz ve önlenemez gibi görülen o ilk günlerinin bunalımlarını yaşayan Ginsberg hayranı bir genç, acaba nasıl bir cinsel eylemi kabullenir? Buna ek olarak gençlerin kendilerinden bir şeyler buldukları sanatçılara yöneldikleri kanıtının kesin varlığı düşünülürse, gencin nasıl bir cinsel açmaza sürüklendiği anlaşılır.

Şair Allen Ginsberg'den gençlere gelen bir başka mesaj da, günümüzün şaşırtıcı uyuşturucu maddesi LSD üzerine olmuş-

tu. Şöyle ki; Ginsberg yukarıda verdiğimiz açıklamasına bir eklemede bulunmuş ve;

"Bir homoseksüel olan kendisinin LSD aldıktan sonra kadınlarla cinsel ilişkide bulunabildiğini ve bu işlemden de ancak LSD sayesinde zevk alabildiğini..." söylemişti.

Bayan Toklas

Gertrude Stein (1874-1946) Amerika'nın yetiştirdiği ünü en yaygın şairlerden biriydi. 1950 sonrası gençliğini büyük ölçüde etkilemişti. Kısa kesik saçları, üstünden hiç çıkarmadığı siyah pantolonu ile bir kadından çok bir erkeğe benzerdi. Şiirlerinde ve yazılarında 'serbest aşk' kuramının gizli yasalarını işlerdi. Günün en tanınmış cinsel sapıklarından biriydi Bayan Stein. Cinsel sapık olduğunu gizlemez, bilakis cinsel arzuların bastırılmasının bireyin doğasal özgürlüğüne uymayacağı düşüncesini savunurdu. Gertrude Stein, yaşantısının tam kırk yılını 'canımdan çok sevdiğim' dediği bir başka kadınla geçirmişti. Dünyaca tanınmış bu kadın şairin âşık olduğu, hatta hakkında bir de bilimsel kitap yazdığı bu kadın, Alice B. Toklas'dı.[a]

Stein'ın ölümüne dek toplumun çeşitli katları ve kurumlarıyla yaptığı mücadelede en sadık destekleyicisi Bayan Toklas olmuştu. Birlikte seviciliğin sembolü olmuşlar ve dediğimiz gibi tam kırk yıl topluma ters düşen bu ilişkiyi açık ve seçik bir dille sürdürmüşlerdi. (NOT: Alice B. Toklas'ın ünlü yemek reçeteleri 2004'te İstanbul'da yayınlandı.)

Gertrude Stein'in ölümünden sonra seviciliğin felsefesini(!) Alice B. Toklas sürdürdü. Bakın kendisiyle röportaj yapan bir gazeteciye yaşlı başlı Bayan Toklas neler demiş:

"Gert senelerce benim tüm yaşantımı etkilemiş, ona bir anlam ve güzellik kazandırmıştı. Gerçi şimdi onu yitirdim ama aradan geçen senelere rağmen onda bulduğum gerçek sevgiyi yitirmiş ya da eksiltmiş değilim..."

AKŞAM, 14 Mart 1971, Sayfa 5.

a). *The Autobiography of Alice B. Toklas.*

GENÇLERİ VAR AMERİKA'NIN – 3

Hıristiyanlık Gençliğin Çıkmazı Erotik Marksistler ve Din Sorunu

Her türden sapık seviciliğin yasak ve ayıp sayıldığı Amerikan toplumunda, homoseksüel özgürlüğü savunurlar Ginsberg ve Stein. Sapık seviciliği hor görmenin, ayıplamanın, polis kayıtlarına geçirtmenin, yasaklamanın, hapsetmenin, bireyin doğasal cinsel özgürlüğünü kısıtlamak olduğunu söylerler. Şimdi de, Stein, Ginsberg ve benzeri sanatçılarla aynı savunuyu sürdüren, çok daha ünlü, yazıları çok daha değerli ve geçerli bir düşünürün, Lord Bertrand Russell'ın Amerikalı cinsel sapıklara gönderdiği bir mektuptan kısa bir bölümü okuyalım. Russell bu mektubunu 1965 yılında Lige ve Jack diye tanınan bir çifte yazmış.

"Kanunların ve geniş halk kitlelerinin homoseksüellere yükledikleri suçlamalardan derin bir acı duyduğumu belirtmek isterim. Birçok defa cinsel sapıklara karşı uygulanan ağır kanuni hükümleri onaylamadığımı (tasvip etmediğimi) kamuoyuna açıkladım... Burada (LONDRA) benim kurucu ve öncülüğünü yaptığım bir komite –HOMOSEKSÜELLER KANUN REFORMU KOMİTESİ– çalışmalarını sürdürüyor. Bu yolda yaptığınız ve yapacağınız çalışmalarda sizlere en iyi dileklerimi yollarım..."

Bir Soru

Amerikalı gençlerce beğenilen, sayılan, sevilen, onları etkileyen, bazı yazarlar, şairler, düşünürler, şarkıcılar, sapık sevgiciliğe yeşil ışık yakıp geçirtmemenin, bireyin doğasal cinsel özgürlüğünü kısıtlamak olduğunu söylüyorlar.

Bunun karşıtı olarak Amerikan kanunları yerine göre cinsel sapıkları tutuklamayı, haklarında dosyalar tutmayı, işten çıkartabilme nedeni saymayı, askere almamayı ya da tard etmeyi, sorumlu mevkilere getirilmemeleri ve benzerleri gibi hükümler öngörüyor.

Karşılıklı sürdürülen bu çatışmada Amerikalı gençler kendilerini olumlu bir cinsel özgürlüğe götürecek tarafı seçebilmenin açmazında kalıyorlar. Bir yanda bir dizi mantık oyunları ve cinsel özgürlük sözcükleri ile gençleri büyüleyen, her türden bunalımlarına çözümler getirebilen güçlü yazarlar, büyük düşünürler, gerçekçi şairler, diğer yandan toplumun koyduğu katı, insafsız ve sıkıcı kanunlar.

'Beni anlamıyorlar' günlerinin bunalımlarını yaşayan gençler acaba sevdikleri sanatçıların 'uyuşturucu madde kullanın, cinsel sapık olun' gibi çağrılarına mı uyarlar, yoksa 'bunalım munalım dinlemem, soluğu ıslahhanede alırsın' kanunlarına mı ilgi gösterirler?

Adı Özgürlük

Dedik ya, özgürlük ülkesidir Amerika. Bir bakarsınız, milyonlarca gencin taptığı John Lennon-Yoko Ono çifti –özellikle– Amerikalı gençlerin önünde çırılçıplak soyunup:

"Biz geceleri şöyle şöyle sevişiyoruz..." diye gösteri yaparlar.

Her türden cinsel ilişki üzerine bilimsellik iddiasında olan binlerce kitap, dergi, magazin yayınlanır. Dergilerde, homoseksüel kulüplerine abone kayıt kuponları yayınlanır. Her türden cinsel ilişkide bulunmak isteyen kadınlar, erkek gazetelerine en olmadık ilanları verirler. Pearl N. Joying diye bir kadın yazar çıkar; 'Babam Bana Âşıktı' başlığı altında makaleler yayınlar, sekiz yaşından sonra günümüze kadar, başlangıçta babasıyla, daha sonra da çeşitli erkeklerle arasında geçen aşk oyunlarını anlatır. Bir profesör çıkar, Harvard Üniversitesi Psikoloji Kürsüsü'nün dünyaca tanınmış profesörüdür Timothy Leary, 1960'ta

LSD kullanmaya başlar, derken işi gücü bırakıp bir LSD mezhebi kurup gençlerle birlikte uyuşturucu maddelerin getireceği üstün cinsel ilişkilerin zevklerine kaptırır kendini. Bir başkası; Galery of Erotic Art diye sürekli bir sergi açıp fotoğraflarla, resimlerle, filmlerle, gençlere seviciliğin ve sadomizmin inceliklerini öğretir bedava tarafından.

İki homoseksüel, Lord Bertrand Russell bile bizi destekliyor diye ellerinde mektuplar çıkagelirler gençlerin karşısına. Tiyatrolarda Marquis de Sade'ın garip cinsel oyunları ile Sade'ı bile şaşırtacak piyesler sahnelenir, çırılçıplak. Saymakla bitmez özgür Amerika'da gençlerin cinsel yönden saptırılmalarını hazırlayanlar.

Ne Derler...

Bir grup eleştirmen, yazar ve eli kalem tutanlar, sergilenen her biçim et ticaretini öve öve bitiremezken, diğer bir grup da bunların sanat adı altında yürütülen bayağılıklar olduğunu söyler. İkinci gruptakilerden örneğin *New York Times*'ın sanat olayları yazarı Clive Barnes *Philosophy in the Boudoir* (Yatak Odası Felsefesi) adlı bir oyun için "Yazılmış en iğrenç piyes," der, sonra da okurlarına bir tavsiyede bulunur: "Eğer bu tür bir oyundan gerçekten hoşlanıyorsanız, tiyatro yerine derhal bir psikiyatrın önüne gitmeniz daha doğru olur."

Bu cinsel yozlaşmayı hazırlayanların karşısında Amerika'nın sorumlu katları mevzuatın gölgesine sığınırlar. Örneğin; New York Belediye Başkanı John Lindsay, belediye mevzuatında açık saçık oyunlara karşı harekete geçmeye imkân verecek bir hüküm olmadığını söyler.

Günümüz Amerika'sında her kafadan bir otorite ses çıkar cinsel problemler üzerine, gençlerin akılları karışır. Bu arada, tıbbi yayınlardan, polis bültenlerinden, psikolog ve sosyologların araştırıcı sonuçlarından korkunç rakamlar duyurulur kamuoyuna. İşte bunlardan ikisi:

1) Amerika'da 15 milyon homoseksüel var.
2) Polis kayıtlarınca ve sağlık kurumlarınca tutulan istatistiklere göre yetişkin yaştaki her altı Amerikalı erkekten biri cinsel sapıktır.[a]

Amerika'nın özellikle şu son yıl içinde sürüklendiği bu acayip cinsel özgürlük dengesizliğini en güzel tanımlayan gene bir Amerikalı yazar oldu. Robert Rosinek adındaki bu yazar, United States of America yerine, United States of Erotica (Amerika yerine) Şehvetika Birleşik Devletleri dedi çıktı işin içinden.

Din Sorunu

'Gençleri Var Amerika'nın bu bölümünde önce din sorununu işleyeceğiz. Din sorunu diyoruz, çünkü günümüzde Hıristiyanlık Amerikan gençleri için tam bir çıkmaz haline gelerek, onlara en çok HAYIR dedirten ilk faktör olmuş durumda.

Küçük yaştan beri toplumun bu en güçlü manevi değeri ile içi ve aklı doldurulan bir genç, ergenlik yıllarında kendi yaptığı öz sentezlerle, dinin varsayımlarını bağdaştıramıyor bir türlü. Çünkü ileri bir ülkede, ileri bir bilimsel eğitim görüyor. Bilimsel eğitim, Hıristiyanlığı pek çok açıdan çürütüyor. Bu durumda pazardan pazara kiliselerde anlatılanlarla, her gün üniversitelerde anlatılanlar, verilen öğretiler birbirlerini tutmuyor. Bir çatışkıdır başlıyor. Bir yanda yorumlanamaz denilen din, diğer yanda ispatlı bilim.

Yeni dünya görüşü ve bilimin kesin ispatları karşısında dinin, özellikle Hıristiyanlığın gittikçe daralan bir çıkmaza sürüklendiğini söyleyen nice yazarlar var. Adları Amerikan toplumunca 'büyük' diye kabullenilmiş nice aydın kişi Hıristiyanlığın geçersizliğini yazıyor, söylüyor yıllardır.

a) *Male Magazin* / 27 Haziran 1969.

Örneğin

Bir Eldridge Cleaver çıkıp: "Her pazar kilisede bağıra çağıra 'İnsanları Seveceğiz' ilahisini bir ağızdan okuyan beyazlar, kiliseden çıkar çıkmaz zencilere saldırıp söverler, döverler, öldürürler..." diye yazıyor.

Amerika'nın en güçlü avukatı diye tanınan Clarence Darrow'un biyografisinde:

"Her pazar annem tarafından kiliseye niçin götürüldüğümü hâlâ anlamış değilim. Yalnız şunu biliyorum ki, yapılan bu saçmalığın bilincine varabilseydi annem, bana ve kardeşlerime bu ıstırabı çektirmezdi," dediği anlatılıyor.

Bir Katolik rahip, Camillo Torres gibi, inançsızlık genellemesiyle tanınan gerilla örgütlerine yardımcı oluyor, toplumda değişiklik isteyen devrimci Marksist gerillalarla omuz omuza çarpışıyor, tutucu güçlere karşı, Bolivya ormanlarında.

Gençlerin hayranı oldukları bir şarkıcı, Donovan Leitch eline gitarını alıp Papa'nın büyük kapital sahibi oluşuyla alay eden besteler yapıyor.

... Ve daha nice yazar, çizer, düşünür örnekleri sayılabilir aynı geçersizlik, köhnemişlik tezini savunan. Bu yönde yapılan yayınlar gün geliyor, din adamlarına bile aynı sözleri söyletiyor.

Akşam, 15 Mart 1971. Sayfa 5.

GENÇLERİ VAR AMERİKA'NIN – 4

Meryem Ana Jane Mansfield Olunca...

1968'in ilk dokuz ayı içinde 465 rahip, yürütmekle yükümlü oldukları dini işlemleri yersiz buldukları gerekçesiyle, Roma Katolik Kilisesi'ndeki görevlerinden istifa ediyorlar. Brooklyn'de 31 rahip bir araya gelip bir bildiri yayınlayarak, kiliseyi demokratik-devrimci bir çalışma içinde görmek istediklerini söylüyorlar. 800 yıllık kilise kanunlarıyla yürütülmeye çalışılan Hıristiyanlığın, 20. yüzyılın ikinci yarısında insanlara hiçbir şey veremeyeceğini ve kendilerinin de bu 800 yıllık buyruklara artık boyun eğmeyeceklerini anlatıyorlar.

Papa bile değişen dünya görüşleri, uyanan halk kitleleri karşısında devrimlerden yana çıkan söylevler vermek zorunluluğunu duyuyor. Birbiri ardı sıra toplanan konsüllerde, kiliseyi yenilemenin gerektiği tezi tartışılıyor.

Kilisenin böyle bir açmaza girdiği, Hıristiyanlığın bilim karşısında bozguna uğradığı günümüzde, aşırı düşünce özgürlüğünü yaşayabilme şansına sahip olan Amerikalı gençler ile Tanrı arasındaki ilişkiler ne durumdadır acaba?

Meryem Ana

Cinsel yönden akıl almaz bir dengesizliği yaşayan bir kesit Amerikan gençliği, SEX'te yaptıkları karşı çıkışları, aynı hız, aynı sert ve alaycı deyişlerle Hıristiyanlığa uyguluyorlar. Meryem Ana'dan Papa'ya değin Hıristiyanlık ve tüm kutsal dinler, her türlü cinsel bozukluğu yaşayan, her türden uyuşturucu maddeyi kullanan bu Amerikan gençlerince alaya alınıyor. Bu gençlerin çeşitli görüşlerini yansıtan çeşitli yayınlarda Hıristiyanlığın

tartışması bile yapılmıyor. Önüne gelen, eli kalem tutan, ağzı laf yapabilen veryansın ediyor kiliseye, Meryem'e, İsa'ya, en olmadık çizim ya da yazılarla.

Örneğin

Amerika'da yayınlanan ve çoğunlukla homoseksüel eğilimleri savunan KISS adlı dergide, kadın ressam Marilyn Crowther tarafından çizilmiş bir Meryem Ana tablosu var.

Ressam M. Crowther, Meryem'in o çok bilinen ve her kilisede kutsal köşede duran heykelini karakalem olarak geçirmiş kâğıda. Resimde cennetin girişini sembolize eden mermer kolonlardan birinin üzerine yukarıdan aşağıya doğru, 'Tanrı'nın Kutsal Annesi' diğerine de 'En Şefkatli Bakire' cümleleri yazılmış. Bu cümlelerin alt bitiminde ince bir flama dalgalanıyor. Flamanın üzerinde GROOVE (aylaklık, dalga geçmek) sözcüğü. Kadın ressam Marilyn'in çizdiği bu resimde, Meryem Ana'nın yerini Jane Mansfield benzeri bir dilber almış. Çizgili, süper mini etekli, göğüslerini gözler önüne sermiş, sarışın bir afet bu. Resimdeki Meryem Ana, çıplak kollarından birini beline koymuş, diğeri ile saçlarını düzeltiyor. Dudaklarında davetkâr bir gülücük, gözlerinde bir kadının olabilecek en ihtiraslı bakışları. Kısacası, kadın ressam Marilyn Crowther'in çizgilerinde, Tanrı'nın Hıristiyanlarca kutsal sayılan annesi, hacıağa avına çıkmış bir sokak kadınına dönmüş.

Şimdi birkaç kısa örnek daha vererek din bölümünü bitirelim.

SCREW dergisinin yazı kurulunu gösteren tablodan alınmıştır.

Sahibi: Jim Buckley - Mary Philips / Genel Yayın Müdürü: Al Goldstein / Sanat İşleri: Wild Cherry Studio / Reklam Şefi: Marcia Black / Magazin: Sandra Swartz / Dini Öğütler: Tanrı.

Görüldüğü gibi, *SCREW* dergisinin sahipleri ve genel yayın müdürü, Dini Öğütler diye, gerçekte dergide var olmayan bir sayfanın yazarlığını Tanrı'ya yaptırıyorlar.

Bu da başka bir örnek:

"Kolay para kazanmanın en iyi yolu, Papa'nın doğum kontrolü üzerine yapacağı konuşma günlerini beklemektir. Çünkü Papa, önleyici tedbirlere karşı konuşur konuşmaz, piyasa hareketlenir. Herkes doğum önleyici hapları almaya başlar. Eğer bu haplardan bolca stok edebilirseniz, birkaç gün içinde piyasada baş gösterecek olan hap sıkıntısında iyi para kazanabilirsiniz."

Bu da bir nesle isim babalığı yapan Beatles'tan bir örnek:

"İlk hippi İsa idi. Şu günlerde biz, İsa'dan da büyüğüz."

Ya Politika

Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Amerika'da giderek inanılmaz bir hızla gelişen medeniyetin yanı sıra, Amerikalıya yabancı gelen bazı düşünce formları da yaygınlaşmaya başladı. Dili, dini, ırkı, geleneği, göreneği, kısacası, huyu-suyu değişik yetmiş iki buçuk milletten insanın aynı topraklarda birtakım Amerikanca etken ve baskılar altında yaşıyor olmaları nedeniyle, yazmakla bitmeyecek kadar çok olan 'izm'lerin hemen hepsi Amerika'da yerleşir, gelişir ve yaygınlaşır oldu. Bu 'izm' ve slogan bolluğu ile, kapitalist medeniyetin bazı olumsuz görüntüleri, 1960 sonrası Amerikan gençliğini bir düşünce karışımının içine sürükledi.

Amerika'nın genç kuşak ressamlarından birine, Meryem Ana'yı bir sokak kadını karakteri ile imgeleten, ona kutsal bir Meryem yerine, yarı çıplak bir fahişe çizdirten, gençlerin akıllarında yer eden çeşitli düşüncelerin bu karmakarışık bileşimidir. Topluma, gençlerce tutulan yazar, düşünür ve sanatçılar tarafından getirilen, fakat gençlerin us düzenini bulandıran bu düşünü çeşitlemelerinin bazı Amerikan gençlerinin kafalarında oluşturulduğu cinsel ve dinsel yorumlarından örnekler verdik. Şimdi de aynı karışık iç düzenin politikaya olan yansımalarını görelim.

Garip Bir Protesto

Karşımızda oturan uzun saçlı sakallı genç "Buyurun bakın," deyip uzattı. Uzattığı kimlik kartına baktık: Thomas G. Conway. Kaliforniya. / 8 Mart 1946. "İyi," dedik. Dedik ya, kimlik kartının fotoğraf için ayrılan bölümünde anadan doğma bir Thomas G. Conway var. Uzun saçlarını alnına iteleyip güldü. "Buyurun bir de buna bakın," dedi. Ona da baktık. Thomas'ın basında çalıştığını onaylayan bir kart. Bu kartta da gözlerini şaşılaştırmış, dili bir karış dışarıda, sırıtkan bir adam var.

"İyi olmasına iyi de, bu resimleri nasıl yapıştırabildiniz bu kartlara?"

"Kapitalist düzeni sürdürenler, gözleri şaşılaştırılmış, dili dışarı çıkmış, ya da çıplak fotoğraflar kimlik kartlarına basılmaz diye bir madde koymayı unutmuşlar da..." dedi.

Çevrenin getirdiklerine böylesine garip bir protesto ile karşı çıkmış Amerika'nın genç kuşak yazarlarından Thomas G. Conway.

Yayınlı Protestolar

Şimdi de çeşitli yayın organlarında yapılan protesto çağrılarından birini okuyalım.

"Ronald Reagan 6 Kasım'da Londra'ya giderek Albert Hall'da düzenlenecek olan bir toplantıya katılacaktır. Kendisi için Londra'da ve gideceği her yerde güzel karşılama törenleri düzenleyin. Kaliforniya Valisi Reagan'ı, kardeşimiz James Rector'un (öğrenci, yirmi beş yaşında) öldürülmesinden, ressam Alan Blachard'ın kör edilmesinden ve yetmiş kardeşimizin çeşitli yaralar almasından baş sorumlu tutuyoruz. Katil Vali Ronald Reagan'a geldiği gün ve gideceği her yerde hak ettiği hoş geldiniz'i gösterin..." Bu çağrının altında yer alan afiş de, bir zamanların ünlü aktörlerinden olan Reagan'ın edep yerine 'Sansürsüz ve Kesiksiz' sözleri yazılmış.

Erotik Marksistler

McCarthy'nin acayip solculuk şartlamasını aklına ve içine sindirmiş olan orta ve yaşlı kuşak Amerikalılar için, bu tür karşı çıkışları hazırlayan gençlerin hepsi komünisttir. Dini alaya alan komünisttir, uyuşturucu maddelerin serbest bırakılmasını isteyen gençler komünisttir, homoseksüellik yasaklanamaz diyen gençler komünisttir. Cinsel sapıklığın kanunen yasak edilemeyeceğini, çeşitli yayın, gösteri ve söylevlerle savunan gençlere bu Amerikanca düşünceye göre Erotik Marksistler demek yanlış olmaz herhalde.

Ronald Reagan gibi bir politikacıya –gerçekte tümüne– ateş püsküren bu erotik Marksistlerin destekledikleri politikacılar da var. Örneğin, sözü en çok edilenlerden biri, İngiliz İşçi Partisi milletvekillerinden Roy Jenkins, bu gençlerin desteğini kazanabilmiş şanslı politikacılardan. Roy Jenkins'in parti ve parlamento içi çalışmaları –İngiliz olmasına rağmen– Amerikalı erotik Marksistlerin yayınlarında manşet haber olarak yer alıp Amerikalı senatör ve milletvekillerine örnek olarak gösterilir.

Roy Jenkins, bu kıymetli (!) desteği kazanmak için neler yapmıştır acaba?

Roy Jenkins iç sekreter olur olmaz, bütün gücünü hapishane sisteminin düzeltilmesine vermiş. Ayrıca parlamentoda çocuk düşürme (kürtaj) ve homoseksüellik hakkında reformcu kanunların onaylanmasında en çok çalışan milletvekili olmuş. Bu Bay Jenkins ayrıca uyuşturucu maddeler konusunda da esaslı değişiklikler yapmış. Yaşlı ve tutucu parlamenterlerden kurulu uyuşturucu madde araştırma komitesini yeniden organize etmiş. Bu konuda yeni yan komiteler kurulmasını sağlamış. Böylece kurulan yeni komiteye Barones Wooton başkan olmuş. Bu komitenin hazırladığı araştırma raporuna göre de, uyuşturucu maddeleri dozunda kullanmanın, sert alkollü içki içmekten daha zararlı olmadığı belirtiliyormuş.

Akşam, 16 Mart 1971, Sayfa 5.

GENÇLERİ VAR AMERİKA'NIN – 5

Mafyanın Kültür Hizmeti

Amerikan gençliğini bazı olumsuz düşünce ve duygu çıkmazlarına itenlerin gene birtakım Amerikalı vatandaşlar olduğunu söylemiştik.

Toplumdan ve adları ünlüye çıkmış kişilerden gelen bu çelişkili düşünsel verilerle us düzeni allak bullak edilmiş, Amerikan toplumunca geçersiz diye saptanmış olan aynı ters verilerin sonucu, vücutça erken yorgun düşmüş bir Amerikan gençliği hazırlanmıştır bu 'vatandaşlar' tarafından. Öncelikle, gençlerin içinde bir 20. yüzyıl bunalımı yeşertilmiş, daha sonra da gene kendi çizdikleri yöntemler ile bu bunalımlardan sözde çıkışlar gösterilmiştir gençlere. Gençlik günlerinin taşkınlık ve heyecanlarına uygun düşen bu saptırmaların sonucu gençleri topluma göre değil, kendi isteklerine göre yetiştiren, şartlayan bu vatandaşlar, bu gençlerin sırtından milyonlar kazanmışlardır.

Kimdir Bu Vatandaşlar?

Bir ülkenin gençliğini en çok etkileyecek, onlara yeni duyuş, düşünüş, anlayış kültleri kazandıracak günlük oluşumların başında her türlü yayın, sinema, tiyatro, ses endüstrileri sayılır. Bu oluşumların ters ya da sapık amaçlarla kullanılması halinde, ortaya kullanıcıların isteğine göre yetişmiş, ne istediği ne dediği anlaşılmayan bir gençlik çıkar.

Amerika'da bazı yayınların başlatıcıları ya da yasak SEX ticaretini el altından ya da kitabına uydurup el üstünden yayanlar, yönetenler, hep birtakım yeraltı örgütleriyle yakın ilişkileri olan kişilerdir. Dolaylı ya da dolaysız yollardan bazı gangster

örgütlerinin yönettiği bir yayınevinden, bir film şirketinden, bir tiyatrodan, bir plak şirketinden, gençlerin akıllarını açacak, onların 'iyi' yetişmelerini hazırlayacak ne gibi ürünler çıkar acaba? Aşağıda günümüz Amerikan ve dünya gençliğini en çok etkileyen zenci müziğinin en güçlü plak yayıncısı ve gençlerin hayranı oldukları ses yıldızlarının, toplulukların bağlı bulundukları büyük plak şirketi Tamla-Motown'un uzun süredir mafyanın denetiminde çalıştığını açıklayan bir haber var. Haberde, 1959'da Berry Gordy adlı bir zenci işadamı tarafından 600 dolar sermaye ile kurulan ve şimdiki serveti milyonlarla ölçülen Tamla-Motown'u yöneten bazı mafyalıların isimleri ve şirketi nasıl ele geçirdiklerini anlatılıyor.

Mafya Motown

TAMLA-MOTOWN MAFYANIN DENETİMİ ALTINDA ÇALIŞIYOR

New York'tan şaşırtıcı bir rapor.

New York'ta yayınlanan 'ROCK' dergisi ilginç bir araştırma sonucunda duyurdu okurlarına. Dergi yöneticilerinin, bazı güvenilir kaynaklardan ve FBI dosyalarından elde ettikleri bilgilere göre hazırladıkları bu raporda, Tamla-Motown Plak Şirketi'nin tüm yayınlarında, mafyanın kesin söz sahibi olduğu belgelerle açıklanıyor.

1959 senesinde Berry Gordy adında bir zenci işadamı 600 dolarlık sermayesiyle Detroit'te, Motown Plak Şirketi'ni kurar. Gordy'nin amacı, modası geçen 'Blues' türüne yeni bir ruh ve canlılık kazandırmak, zenci müziğini gençliğe yeniden sevdirebilmektir. 'SOUL' sloganı ile işe başlayan Gordy'nin bu tür müzikte yayınladığı ilk plak, özellikle zenci çevrelerinde büyük ilgi görerek 60 bin satış yapar. Soul'un tutması üzerine Motown, tutulmaz bir hızla gelişir. Tamla ile birleşir ve son on yılın en sevilen seslerini şöhret yapar, Gordy. Örneğin, Smooky Robinson, Diana Ross, Supremes, Marvin Gaye, Stevie Wonder, Temptations, Four Tops ve daha pek çok zenci benzerleri gibi. Zenci-be-

yaz çatışkıları, Amerika'da pek az, plak endüstrisinde tek zenci patronlu kuruluş olan Tamla-Motown'un 600 dolarlık sermayesinin altı bin misli yükselmesine büyük etken olur.

Derken mafyanın ileri gelenleri Tamla-Motown'a da el atmanın zamanının geldiğine karar verirler. Çünkü gerçekte mafya, 1950'den beri plak endüstrisindedir ve birçok yapımcıdan ve dağıtımcıdan pay almaktadır. 1965 baharında mafya, Michael Roshkind adlı bir adamını işletme müdürü olarak Tamla-Motown'a yerleştirir.

Sonrası

Roshkind, verdiği referanslarında, Adlai Stevenson ve John F. Kennedy'nin özel danışmanlıklarında bulunduğunu söylemiştir. Oysa Roshkind'in bu tanınmış kişilerle uzaktan bir merhabası bile olmadığı, Motown'un işinden atılan eski işletme müdürü Avukat George Schiffer tarafından ispatlanır. İspatlanır ama iş işten geçmiştir çoktan. Bu arada Berry Gordy bir gece yarısı mafya gangsterleri tarafından feci şekilde dövülür. Kaburga kemikleri çatlar, bir kolu kırılır ve saatlerce komada kalır Gordy, fakat kendisini dövenlerden nedense davacı olmaz. Daha sonraları mafyanın Porto Rico'daki kumarhanelerinde gecede 15-20 bin dolar kaybeder şans oyunlarında. Zenci patronun bu ne yaptığını bilmezlik günlerinde mafya iyice yerleşir şirkete. Polise herhangi bir ipucunun sızmasını önlemek amacıyla Detroit'teki şirketin merkez binasının üçüncü katında özel bir emniyet bürosu kurulur. Bütün telefonlar dinlenir, çalışanların her adımı kontrol edilir, gelenler ve gidenler hakkında gizli soruşturmalar yapılır.

İhbar

Her şeye, mafyanın her tedbirine rağmen gene de bazı ipuçları sızar polise. Bunlardan en önemlisi, Tamla-Motown'un zenci patronu Berry Gordy'nin sadık adamlarından birinin Detroit

Polis Müdürlüğü'nde yaptığı itiraftır. Bu zenci koruyucunun anlattıklarına göre, Berry Gordy, şirketini, Joe Zorelli, Black Bill Tocco, Joseph Barberra Jr. ve Antony Corroda adlı mafya patronlarına bırakmak zorunda kalmıştır... (27 Ağustos-10 Eylül 1970 tarih ve 86 sayılı *IT* Dergisi'nden kısaltılarak alınmıştır.)

Evet, dediğimiz gibi, mafyanın belleri tabancalı patronlarından Zorelli Joe'ların, Black Bill Tocco'ların, Barberra Joseph'lerin yönettiği ünlü bir plak şirketinden, Amerikan ve dolaylı olarak da dünya gençliğinin müzik kültürüne yön verecek, onların içlerini ve akıllarını açacak, onları olumlu müzik zevklerine itecek ne gibi ürünler çıkar acaba? Varın bu değerlendirmeyi siz-ler yapın...

Kitaplar Arasında

Genç beyinlerin gelişiminde tüm yayın çeşitlerinin büyük katkısı vardır. Gençler okudukları kitap, roman, gazete, dergi, magazin gibi yayın çeşitlerine göre iyiden ya da (toplumda kötü deniyorsa) kötüden yana şartlanırlar. Günümüz Amerika'sında yayıncılığı gene kendi çıkarlarına göre kullanan bazı Amerikalı vatandaşlar, yaptıkları çoğunlukla saçmalığa, anlamsızlığa, anlamsızlığın anlamsızlığına ve iç bunalımlara yol açıcı yayınlarıyla, hem güvenilmeyecek bir Amerikan gençliği kesiti yaratmışlar hem de milyonlar kazanmışlardır. Amerika'nın öteden beri 'HARS' yoksunu gençliğinin gizli bunalımlarını (cinsel, dinsel, politik vb.) açığa çıkarabilmeyi pek iyi bilen bu vatandaşların bir yıl içinde sağladıkları tatlı kârlardan bazı rakamlar verelim.

574 Milyon

1970'in ilk aylarında Başkan Nixon'un isteği üzerine kurulan ve geçen yılın seks yayın gelişimini inceleyen 'Açıklık ve Pornografiyi Araştırma Kurulu'nun hazırladığı rapora göre gazete, dergi, magazin, kitap, film, fotoğraf, seks malzemesi ve madde-

lerinin satışları yoluyla yılda elde edilen kârın 574 milyon doları (8 milyar 610 milyon TL. - Yaklaşık olarak bütçemizin yarısı?) bulduğu belirtilmiştir. Pornografi İnceleme Kurulu, bu seks ticareti ile milyonlar kazanan kişilerin yürüttükleri yayın şekillerini şöyle sınıflamıştır:

1) Seks filmleri, 460 milyon dolar; 2) Seks kitapları, 55 milyon dolar; 3) Seks magazinleri, 35 milyon dolar; 4) Posta kanalıyla yürütülen yarı gizli aşk yayınları, 14 milyon dolar; 5) El altından satılan yayın ve maddeler, 10 milyon dolar.

Rapora göre, yapımı çok ucuz olan *1001 Aşk Oyunu* adlı kitap 10 dolara satılmış ve müşteri rekorlarını kırmıştır. Açıklık ve Pornografi İnceleme Kurulu'nun sınırlandırması içinde bulunan ve büyük kârlar getiren seks kitaplarından, magazinlerden, posta aracılığıyla yürütülen aşk ticaretinden, seks malzeme ve maddelerinden birer örnek görelim (Seks filmlerinden ayrı bir bölümde söz edeceğiz).

1001 Aşk Oyunu

Maliyeti 25 CENT (375 kuruş) olup, 10 dolardan (150 TL) satılan ve müşteri rekorları kıran *1001 Aşk Oyunu* adlı kitabın yazarı Tuli Kupferger'dir. Yirmi sekiz yaşındaki Kupferger, Hollanda asıllıdır ve Amerika'da yayınlanan birçok yeraltı – underground gazete ve dergilerinde çalışmış, kendi deyişiyle, EROTİZM'in her türünü yaşamış, saçı sakalına karışık bir hippi şarkıcısıdır.

Uzun tecrübelerin sonunda kaleme aldığı kitabında, özellikle yeni evlilere kendince önemli tavsiyelerde bulunur. Black Cat Yayınevi tarafından çıkartılan kitap, New York'ta yayınlanan *Screw* dergisinin 'en çok satan cinsel münasebet anlatım kitapları' listesinde tam üç ay liste başı olarak bir numarada kalmıştı.

21305 Kitap

Amerikan gençliğini saran cinsel yaşantının aynası olan yayıncılıktan inanılmaz bir rakam verelim.

"Rönesans, Viktorya, Edwardian, çağdaş ve ultra-modern erotizm'i anlatan ve yayan ilk kitap kulübü biziz," diyor Collector Club (Koleksiyoner Kulübü) ve evet SEX üzerine tam 21305 kitaptan söz ediyor (1969 Kasım ayı bültenine göre). Bir kitap kulübünün belli bir konuda bu kadar çeşit ve fazlalıkta yayın yapabilmiş olması, inanılır şey değildir. Ne var ki, bu inanılmazlık, Amerika'yı saran cinsele karşı istek artışını göstermesi yönünden çok önemlidir. 2-15 dolar arası değişen bu kulübün kitaplarından iki örnek verelim: *Caveman Sex* (Mağara Adamında Cinsel) ve *African's Black Power Sex* (Afrikalı Siyah Gücün Cinseli).

Önce Amerikalı, daha sonra da Batı Bloku ülkelerinin gençlerini en çok etkileyecek olan Amerika'nın plak endüstrisinde yöntem ve yetki üstünlüğü olanlardan ve kitap yayıncılarından bazı örnekler göstermeye çalıştık. Oysa Amerikan Hükümeti, her türlü tedbirleri alma kararı verip toplantılar tertipliyor, kongreler topluyor ve başta Türkiye olmak üzere birçok ülkeyi de kendi gençliğinin ahlakını bozmakla suçluyor, tehdit ediyor... Ve birtakım belleri tabancalı mafyacılar, ne idüğü belirsiz yazarlar, birtakım sivri akıllı seks mucitleri, milyonlar kazanıp istedikleri gibi bir Amerikan gençliği yetiştiriyorlar.

Akşam, 17 Mart 1971. Sayfa 5.

GENÇLERİ VAR AMERİKA'NIN – 6

Bir Ülke Düşünün ki...

Bir ülke düşünün ki, profesörü, "LSD aldım ve içimdeki kötülük öldü," deyip, Harvard Üniversitesi'ndeki Psikoloji Kürsüsü'nü bırakıyor, Kaliforniya'da hapse giriyor, sonra cezasını tam çekmeden memleketini terk ederek Beyrut'a kaçıyor.[a]

Bir ülke düşünün ki, yazarı, "Benim marihuana içmeme hükümet ne karışabilir..." diye makaleler döşenebiliyor.[b]

Bir ülke düşünün ki, şairi, "LSD aldıktan sonra, homoseksüelliğimi unutup, bir kadınla yatabildim..." diye beyanat verebiliyor.[c]

Bir ülke düşünün ki, şarkıcısı konsere çıkmadan önce, konseri sırasında ve plaklarında ve kendisiyle röportaj yapan gazetecilere "Ben de uyuşturucu madde kullanıyorum..." diyebiliyor gerine gerine.[d]

Bir ülke düşünün ki, dergilerde "Domuz polisler 122 bin tablet iyi cins ACID'e (uyuşturucu) el koydular, elinizdeki uyuşturucu madde stoklarınızı idareli kullanın..." diye haberler ya da esrar, eroin satış merkezlerinin ilanlarını yayınlıyor, nereden, kaça, kimden 'Mal' alınabileceğini duyuruyorlar gençlere de, ilgili makamlar ağızlarını açıp iki çift laf etmiyorlar.[e]

Bir ülke düşünün ki, birtakım ne oldukları bilinmeyen örgütler, yurtdışına giderek, Acid partileri düzenleyen, azalarına ayda 250 dolara kadar çıkan yardımlarda bulunuyorlar.[f]

---

a) Prof. Timothy Leary.
b) Eldridge Cleaver, *On Becoming*.
c) Şair Allen Ginsberg.
d) Şarkıcı Bob Dylan, topluluk Jefferson Airplane.
e) *IT* / Sayı: 8
f) Brothers of Eternal Love, Spiritual Sisters, White Panters. 6, 1970.

Bir ülke düşünün ki, yapılan oylamada, YIPPIE gençlik örgütüne yeni lider seçilen Philip C. Hill, seçimi nedeniyle arkadaşlarının düzenlediği esrar partisinde, "Uyuşturucu maddeleri kullanmalarını yasaklayan ve aynı cinsten olanlar evlenemez" diyen kanunlara karşı olacağını (evet, yanlış okumuyorsunuz) söylüyor.[a]

Bir ülke düşünün ki, 1969 yılında yapılan araştırmaların sonucu 250 bin eroinman tespit ediliyor.[b]

Bir ülke düşünün ki, yirmi yaşına kadar olan gençlerin arasında on yıl içinde (1957-1967) uyuşturucu madde kullanma oranı %2500 'Yazı ile yüzde ikibinbeşyüz' artıyor.[c]

Bir ülke düşünün ki, şiirinde, yazıtında, şarkısında, üniversitesinde, evinde, sokağında, hatta özgürlük sembolü heykelinin içinde bile uyuşturucu madde var da, yöneticileri kalkıp "Bizim gençliğimiz dışarıdan gelen etkenlerle bozuluyor..." diyebiliyor.[d]

Düşünemediğiniz bu ülke Amerika'dır.

Bazı Rakamlar

Günümüz Amerikalı yöneticilerini en çok düşündüren tek oluşumdur, son on yılda Amerikan gençleri arasında inanılmaz bir hızla yaygınlaşan uyuşturucu madde tutkunluğu.

Federal polisin yayınladığı bir bültende, 1967 yılına göre 1968'de marihuana kullanan gençlerin %140 arttığı (bir yılda) bildiriliyordu. Aynı bültende 1968 yılına kadar 20 bin gencin marihuana içmekten dolayı tutuklandığı, tedbirlerin yetersiz ve geçersiz olmaları nedeniyle bu yaygınlaşmanın önüne geçilemediği, hatta aile kadınlarının arasında bile bu tutkunun başladığı vardı.

Marihuana, benzendrine, kokain ve LSD (Lysergic Acid Diethylamide) gibi uyuşturucu maddelere olan tutkunun sonucu,

a) *International Herald Tribune*. Kasım 8, 1970, s. 3.
b) Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Cenevre'de toplanan Uyuşturucu Maddeler Komisyonu'na verdiği rapor.
c) BM Genel Sekreteri'nin raporundan.
d) Amerika Adalet Bakanı John Mitchell, 13/11/1970, *Milliyet*.

bu suçlardan tutuklananların sayısı %500 artmış. Gençler arasında yayılan bu salgının tıbbi açıklamaları daha da korkutucu. Şöyle ki, Amerika'nın ünlü Forth Worth ve Lexington narkotik hastanelerinde tutulan istatistiklere ve doktor raporlarına göre tedavi gören narkotiklerden %75'i hastaneden çıktıktan sonra uyuşturucu maddelere tekrar başlıyorlarmış. Başta eroinmanlar olmak üzere, diğer narkotiklerin tam tedavi oranı ise %1 ila %15 gibi zavallı bir rakam. Gene aynı hastanelerden elde edilen bilgilere göre, çok daha kötü bir sonuç da "Narkotiklerden, narkotik çocuk doğar..." düşüncesinin kesinlik kazanmış olması.[a]

Nasıl Olmaz

Nüfusunun %31,5'unun dini inançları yok ya da bilinmeyen bir ülkedir Amerika. Yani Amerikan vatandaşlarının 1/3'ü dinsel olarak birtakım belirsiz inançlara bağlıdır.[b] Öte yandan, günümüz Amerika'sında, gençleri uyuşturucu maddelere, cinsel sapıklığa, Hıristiyanlık ve diğer dinlerden çok uzak, ne oldukları bilinmeyen karanlık kafalı birtakım adamların kurdukları gizli tarikatlara itici yayınlar yapılmaktadır. İşte bu tarikatlardan birinin kurucusunun, New York'ta gençlere dağıttığı broşürlerden biri:

"Hindistan'ın en güçlü ruhani liderlerinden biri sizleri kendi birliğine çağırıyor. SWAMI MUKTANANDA PARAMHANSA, 30 yıllık çilekeşliği sırasında Hindistan'ı bir baştan bir başa üç kez yürümüş ve 1956'da Ganeshpuri'de kendi mezhebini kurmuştur... Swami M. Paramhansa, 1970 Eylül ayında New York'a gelerek, Shree Gurudev Rudrananda'nın manastırında konaklayacaktır. Rudi adıyla tanınan Amerikalı düşünür Albert Rudolf (diğer adıyla Swami Rudrananda) ve öncü Paramhansa'nın ruhunuzu temizleyecek olan yeni Hint felsefesini tanımak isteyenlere duyurulur..." Adres: Rudi - 61 Fourth Avenue New York, 10003.

Evet, bu Paramhansa'lar ya da Nityananda'lar (bu da başkası), Sri Zipruana'lar (bir diğeri) ya da Neisinha'lar (ve bir diğe-

a) Dr. Michael G. Kalogerakis.
b) Grolier, Religions in U.S.A. 1969.

ri) gibi Hindistanlı birtakım Said-i Nursi'ler, Amerika gibi ileri bir ülkenin gençlerini ruhen ve aklen aydınlatmayı kendilerine vazife edinmişler.[a] İsterseniz, nedense ancak Hindistan, Nepal, Tibet gibi kafaca çok gelişmiş(!) ülkelerde yetişen bu 20. yüzyılın kurtarıcı düşünürlerinden Muktananda'nın yukarıda kısaca verdiğimiz el ilanında yer alan en büyük kelamlarından birini okuyalım:

> "Her insanın tanrısal bilgi edinme olanağı ve hakkı vardır, çünkü aslında tanrısallık insanoğlunun özündedir..."

Biri eroin iç der, diğeri sen tanrısın der, biri tanrı manrı yoktur der, diğeri gel seni homoseksüeller kulübüne aza yapalım der, biri mastürbasyonun faydalarını över, diğeri sinemada, tiyatroda, sanatın gölgesine sığınıp olur olmaz seks ticareti yapar... da, böyle bir ülkenin gençleri sağlam kalırlar.

Tiyatrodan

"Esas sorun şudur: Sanat aracılığıyla şehevi haz doğacağını kabul ediyor muyuz, yoksa etmiyor muyuz? Temel temamız cinsellikte mutluluğa erişmemizdir..." Bu düşünceyi savunan yaşlı başlı bir prodüktör, Kenneth Tyman, kalkar, *Oh Calcutta* piyesini sahneye koydurur, bir başkası *And Puppy-Dog Tails* adlı piyesinde iki cinsel sapığı aynı yatağa sokar, bir diğeri sahnede en uzun mastürbasyon gösterisini hazırlar, bir diğeri Ed Woodes, çıplaklığın devrimi deyip *Che*'yi, bir başkası *Hate* piyeslerini sahneye koydurup, kadın kadına, erkek erkeğe ya da eş değişimlerini sergiler gençlerin gözleri önünde. Böylesine garip bir cinsel özgürlüğü yaşayan, gören, duyan, okuyan gençler daha neler olup bittiğini pek anlayamadan cinsel zevklerin (hele gençlik çağındaki o doyumsuz cinsel zevklerin) sapkın uçlarına yönelirler. Kendi aralarında COMMUNE - komünler kurup çev-

a) Bu tiplerden biri olan J. Jones, kendi kurduğu tarikatı topluca intihar ettirdi. Yaklaşık bin kişi, Guyana'daki merkezlerinde siyanür ve silah kullanarak intihar edebildiler (1978).

relerini saran mekanik yaşantının baskısı içinde cinsel özgürlükten gelecek mutluluğu ararlar.

Komünler

Bu komünlere örnek olarak, erkeklerin bir arada yaşadıkları, kendi üretim ve vücutlarını ortaklaşa kullandıkları, Brothers of Eternal Love - Ebedi Aşk Biraderleri ile buna bağlı üçlü-dörtlü grupları, bunun karşıtı olarak aynı amaçlarla kızlar tarafından kurulan Spiritual Sisters - Ruhani Kız Kardeşler'i, aşkta her tür özgürlüğü savunan ALF örgütünü ve çoğunlukla bu tip gençlerden uzak, toplumda yer ve mevkii sahibi sevici ve homoseksüellerin, Başkanları Don Kilhefner'in yönetiminde, bir 'homo commune' kurabilmek için çalışan Gay Liberation Front'u sayabiliriz. Bunlardan ayrı olarak gene uyuşturucu madde kullanan fakat kendilerini devrimci görerek, sabotajlar, kavgalar, gösteriler düzenleyen gençlik örgütleri vardır. İşte bunlardan birkaçı: Weathermen, New York 21, Los Siete, Conspiracy 7.

Bu gibi commune hayatı yaşayan gençlere rehber diye bazı kitaplar da yayınlanır. COMMUNE MOVEMENT bunlardan biri. İçinde komün hayatının nasıl olması gerektiğini ve 'özgür komünleri temel edinmiş, federal bir hükümet' istediklerini anlatan yazılar var.

Sinemadan

Açıklık ve Pornografi'yi İnceleme Kurulu'nun Başkan Nixon'a verdiği araştırma raporunda, 1969 yılında, bazı yapımcıların, seks filmlerinden 460 milyon dolar kazanmış oldukları belirtiliyordu. İşte bu raporda isimleri geçen ve yapımcılarına büyük kârlar getiren filmlerden bazıları.

Anal Intercourse, Boys in the Band, Daughter of Lash (Şehvetin Kızları), *Olga*, Dörtler serisi grup seks filmlerinden *Four on the Floor, Four on the Woods* ve ilk feza cinseli film *Four in the Space, The Rapist* (Irza Geçici).

Son

Dünyanın en güçlü iki büyük ülkesinden biridir Amerika.

Amerika teknikte üstündür, Amerika bilimde üstündür, Amerika ekonomide üstündür; kısaca Amerika yeryüzünü paylaşan bunca ülkenin çoğundan üstündür her alanda. Amerika'nın bu üstünlüğünü sürdürebilmek, gelecek çağlarda da aynı üstün düzeyde kalabilmek için dayandığı tek güç kendi gençliğidir. Çünkü milletlerin gelecekleri, yetiştirmekte oldukları genç kuşakların sıhhatli, sağlam düşünceli, uyanık ve yapıcı olmalarıyla orantılıdır.

... Ve Amerikalı yöneticiler kendi gençliklerine güvenememektedirler.

... Ve Amerikalı yöneticiler kendi getirdikleri kanunların özgürlük açmazlarına düşüp birkaç ay önce deli, katil, sapık, manyak diye idama hazırladıkları hippi Manson'un yıllar önce bir stüdyoda iş olsun diye doldurulan plaklarını, bugün başarılı bir müzik adamından şarkılar adı altında satışa çıkarabilen zihniyeti yıkamamaktadırlar.

... Ve Amerikalı yöneticiler yoksul Türk halkının haşhaş ekimini yasaklasınlar! Sırf kendi sapık ve dejenere gençlikleri için. Her ne kadar az gelişmiş bir ülkeye sahip isek de demir gibi, yarının kavgasını veren, az gelişmişlikten kurtulma çarelerini arayan bir gençliğimiz vardır. Türkiye'de afyon; Türkiye'de eroin; Türkiye'de esrar yok mudur? Ama en geri bırakılmış bölgelerimizin gençleri bile sayılamayacak kadar yüksek bir ahlaki yapıya sahiptirler. Örneğin, SİİRT gençliği; örneğin Diyarbakır gençliği; örneğin Urfa gençliği...[a]

Az gelişmiş Türkiye'mizde halkın tek geçim kaynağı olan haşhaş ekimini yasaklayıp sapık gençliğini dünya kamuoyunda temize çıkarma çabasından vazgeçsinler. Yok mu Türkiye'de haşhaş? Var. Peki ama neden örneğin SİİRT gençliği dejenere olmuyor?[b]

---

a-b) Bu iki paragraf *Akşam* gazetesinin yazı işleri müdürünün isteği üzerine kendileri tarafından kaleme alınıp, haberimiz olmadan yazıya eklenmiştir. Gerekçesi, daha önce sözünü ettiğimiz saldırı olayıdır. A.A.

... Ve Amerikalı yöneticiler, Amerikan halkına karşı yüklendikleri, genç kuşakları olumlu yetiştirebilme sorumluluğunu beceremedikleri için bu bozuk yetişmiş gençliğin suçunu 'vur abalıya' ederek başta Türkiye olmak üzere, az gelişmiş ülkelere yükleyip, paçayı kurtarabilmeye bakmaktadırlar.

Çünkü Türkiye gibi az gelişmiş bir ülkenin, hamisi Amerika gibi dev gelişmiş bir ülkenin gençliğini bozabileceğini, onların ileri sürdükleri gibi yüzde yetmiş etki edebileceğini düşünmek, mantık göstergesine sığmaz.

Akşam, 18 Mart 1971, Sayfa 5.

AMERİKALILAR İLE UŞAK'TAKİ HAŞHAŞ EKİCİLERİ*

Bir ülke düşünün ki, profesörü "LSD aldım ve içimdeki kötülük öldü," deyip Harvard Üniversitesi'ndeki Psikoloji Kürsüsü'nü bırakıyor. LS. Demons, yani LSD Şeytanları adlı bir tarikat kurup kadınlı erkekli yüzlerce gençle birlikte her türden uyuşturucu maddeyi çekerek, en akla gelmeyecek sapkınlık partileri düzenliyor. Kaliforniya'da tutuklanıyor fakat nakledildiği yarı açık cezaevinden kaçarak Katmandu'da (Nepal) alıyor soluğu.[a]

Bir ülke düşünün ki, YAZAR'ı "Benim marihuana çekmeme hükümet nasıl karışabilir?" diye makaleler döşenebiliyor.[b]

Bir ülke düşünün ki, ŞAİR'i, "LSD aldıktan sonra homoseksüelliğimi unutup, bir kadınla yatabildim..." diye beyanat veriyor, onuncu baskısı yapılan şiir kitabının sonuna koyduğu notta "... adı geçen şiirlerimi bilincimin ufuklarını genişletmek amacıyla Amazon yerlilerinin kullandığı Avahuasca adlı uyuşturucu maddeyi alarak yazdım..." diyerek övünebiliyor.[c]

Bir ülke düşünün ki, ŞARKICI'sı, konsere çıkmadan, konseri sırasında, plaklarında ve kendisiyle röportaj yapan gazetecilere "Ben de uyuşturucu madde kullanıyorum..." diyor. Marihuana diye bar bar bağırıyor plaklarında.[d]

Bir ülke düşünün ki, DERGİLER'de "Domuz polisler 122 bin tablet iyi cins ACID'e (uyuşturucu) el koydular, elinizdeki uyuşturucu madde stoklarınızı idareli kullanın," diye haberler

---

* Bu yazı, haşhaş üretimi yasağının ilanından önce yazılmıştı. Yazının yayınlanışından sonra savcılığa çağrılarak ifademiz alındı.

a) Profesör Timothy Leary.

b) *Soul on Ice / On Becoming*. Rampart Books, 1968. Yazarı: Eldridge Cleaver.

c) *Kaddish*, City Light Books, 1969. 10. Baskı. Yazan: Allen Ginsberg.

d) Rock and Soul / Woodstock Atlantic S.D. 3-500, Şarkıcı: Country Joey Donald.

ya da esrar-eroin satış merkezlerinin ilanlarını yayınlıyor, nereden, kaça, kimden 'MAL' alınabileceğini duyuruyorlar gençlere de, ilgili makamlar ağızlarını açıp iki satır laf etmiyorlar.[a]

Bir ülke düşünün ki, birtakım ne oldukları bilinmeyen ÖRGÜTLER, yurtdışına giderek Acid partileri düzenleyen üyelerine ayda 250 dolara dek çıkabilen yardımlarda bulunuyorlar.[b]

Bir ülke düşünün ki, yapılan oylamada YIPPIE gençlik örgütüne yeni lider seçilen Philip C. Hill adlı biri seçilmesi nedeniyle arkadaşlarının düzenlediği LSD partisinde "Uyuşturucu maddeleri kullanmalarını yasaklayan ve aynı cinsten olanlar evlenemez diyen kanunlara karşı olacağım," (evet, yanlış okumuyorsunuz) diyebiliyor.[c]

Bir ülke düşünün ki, yirmi yaşına kadar olan gençler arasında, on yıl (1957-1967) içinde uyuşturucu madde kullanma oranı % 2500 (Yazı ile yüzde ikibinbeşyüz) artış kaydediyor.[d]

Bir ülke düşünün ki, şiirinde, yazıtında, şarkısında; üniversitesinde, evinde, sokağında hatta özgürlük sembolü heykelinin içinde bile uyuşturucu madde var da yöneticileri kalkıp "Bizim gençlerimiz, halkımız, dışarıdan gelen uyuşturucu etkenlerle bozuluyor..." diyebiliyor.[e]

Düşünemediğiniz bu ülkedir, AMERİKA...

Buna Rağmen...

1970'in Ocak ayında, ABD, ülkesinin gençliğinin, devlet araştırma raporlarına göre %32 oranında baştankara ettiğini, yozlaştığını ve bu oluşumda da liste başı sorumlunun Türkiye olduğunu dünya kamuoyuna açıklamıştı.

Bu ilk açıklamada ve bunu izleyen diğerlerinde, gittikçe sıklaşarak, sertleşerek süregelen, başkan, senatör, temsilci ve yöne-

a) *IT* / Sayı 86, 1970.
b) Brothers of Eternal Love. White Panters. Hog Farm.
c) *International Herald Tribune*, Kasım 8, 1970, s. 3.
d) Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Cenevre'de toplanan Uyuşturucu Maddeler Komisyonu'na verdiği rapor - Ocak, 1970.
e) Amerika Adalet Bakanı, John Mitchell, *Milliyet*, 13/11/1970.

tici demeçlerinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni HAŞ-HAŞ/AFYON/EROİN üçlü bağlantısını denetim altında tutamamakla suçladılar.

ABD, salt kendi gençliğini bu korkunç tutkunluktan kurtarabilmek için hükümetimizden ivedilikle tedbirler almasını istiyordu. Bu isteklerden en önemlisi gerçekleştirilerek, haşhaş ekim alanı dört ilin sınırları kapsamına indirildi.

Şu günlerde Amerika'da başkanlık seçimleri için parti aday saptamaları yapılıyor ve başkanlık koltuğuna göz koyan her aday da propaganda konuşmalarında, Türkiye'nin afyonundan başlayarak sonu tehditlere varabilen söylevler çekiyor. Nedense adaylar, Amerikalı anne-babalara şirin gözükebilmenin en güçlü desteğini, adı 'AMERİKA'YI BOZAN'a çıkmış olan ülkemize yüklenmekte buluyorlar.

Sözün kısası, her ne amaçla söylenirse söylensin bize denen şudur: "Afyon ekimini durdurun, yoksa size yaptığımız dış yardımı keseriz."[a]

Yani, Türkiye'de haşhaş ekimi yapılmayacak ve yukarıda rakamlarını belirttiğimiz yoz Amerikan gençliği, yoldan çıkmış bir kesim halkı, hatta Vietnam'da uyuşturucu madde kullanmaya alışmış olan Amerikan askeri, şıpınişi doğru yolu seçecek, aklını başına toplayacaktır.

Bize Göre

Dünyanın en güçlü iki büyük ülkesinden biri olan Amerika, yeryüzünü paylaşan bunca ülkenin çoğundan üstündür her alanda. Amerika'nın bu üstünlüğü sürdürebilmek, gelecek çağlarda da aynı üstün düzeyde kalabilmek için dayandığı tek güç kendi gençliğidir.

Oysa Amerikalı yöneticiler kendi gençliklerine güvenememektedirler.

Oysa Amerikalı yöneticiler kendi yaptıkları kanunların 'Özgürlük' açmazlarına düşüp birkaç ay önce deli, katil, manyak

a) Senatör Proxmire, Senato Dış Yardım Başkanı'nın 24 Haziran 1971 tarihli gazetelerde yayınlanan demeci.

diye idama hazırladıkları Manson'un, yıllar önce bir stüdyoda iş olsun diye doldurulan plaklarını, bugün 'Başarılı Bir Müzik Adamından Şarkılar' adı altında lanse edip satışa çıkarabilen 'Tüccar' zihniyetini yıkamamaktadırlar.

Oysa Amerikalı yöneticiler, Amerikan halkına karşı yüklendikleri genç kuşakları olumlu yetiştirebilme sorumluluğunu beceremedikleri için, bu bozuk yetişmiş gençliğin suçunu 'Vur Abalıya' ederek başta Türkiye olmak üzere, az gelişmiş ülkelere yükleyip, paçayı kurtarabilmeye bakmaktadırlar.

Çünkü Türkiye gibi az gelişmiş bir ülkenin, üstün eğitim ve denetim olanaklarına sahip dev gelişmiş bir ülkenin gençliğini-halkını bozabileceğini, onların ileri sürdükleri gibi %70 etki edebileceğini düşünmek ne mantık ne de insaf göstergelerine sığmaz. Hele HAŞHAŞ/AFYON/EROİN üçlüsünün üretim kaynaklarının bizde olduğu fakat ne hikmetse bizim gençlerimiz, halkımız ve askerlerimiz arasında bu saçma tutkunluğun mikroskobik belirtilerinin bile olmadığı göz önünde tutulursa...

Bu Nedenle

ABD, son olarak, 5 milyon dolar teklif ederek, haşhaş ekimine son verilmesini istedi. Hatırlanacağı üzere bu meblağ, dokuz ay kadar önce 2 milyon dolardı. Şimdilerde beşe çıktı. Yani bizim paramızla 75 milyon lira. Minimum bir değerlendirmeyle, bu 'son verme' bedelinin, 2500 ekici arasında üleştirileceği düşünülse, ekici başına YILDA 3 bin lira gibi komik bir tutar düşer.

Kaldı ki, ne böyle bir payedim, ne de dediğimiz türden bir nakdi ödeme düşünülmektedir. ABD, dış yardım faslında araçgereç esprisiyle, 5 milyon doları bulacak 'Malzeme' yardımı yapacaktır.

ABD'li yöneticilerin yaptıkları teklif öylesine azdır ki, hani azıcık bir abartmayla bu paranın, Amerikalı milyoner bir işadamının ailesi ve çocuklarıyla birlikte harcadıkları yıllık eğlence parası olduğunu söylemek haksızlık olmaz.

Bu nedenle, şu beş milyonluk bedel, hiç değilse iki-üç misline çıkartılabilmeye çalışılmalıdır. Çünkü eninde sonunda Türkiye'de afyon üretimi durdurulacaktır.[a]

Çünkü yazımızın giriş bölümünde, toplumsal yapısındaki binlercesinden ancak birkaçını örneklediğimiz Amerika'da, gençliği, halkı hatta askeri yozlaştıranlar, ellerini kollarını sallayarak gezebilecekler, yazılar yayınlayabilecekler fakat UŞAK'ın köylerindeki haşhaş ekicisi, düşlerinde bile göremeyeceği bir suçlamayla atasal ekmeğinden olacaktır.

Akşam, 2 Temmuz 1971, Sayfa 2/7.

a) Bu yazı haşhaş ekiminin yasaklanmasından önce yayınlanmıştı (Gazetenin Notu).

TAKE TEA AND SEE/TAKE LSD AND BE

20. yüzyılın ikinci yarısında yaşıyoruz. İnsanoğlu kısa bir zaman sonra diğer gezegenlere piknik yapmaya gidecek. Olaylar, izlenemeyecek kadar büyük bir hızla gelişiyorlar. Ülkeler –tarihte benzeri görülmemiş bir biçimde– birbirlerini etkiliyorlar. Sorunlar giderek evrenselleşiyor. Ülkelerarası sorunlara ortak çözümler aranıyor. Örneğin; Amerikan gençliğinin bir kesimi uyuşturucu maddeler etkisiyle *'baştan çıkıyor'* gerekçesiyle Türkiye, ana zirai ürünlerinden biri olan HAŞHAŞ'ın ekimini yasaklayarak Amerikan gençliğinin kurtarılmasında Amerikalı yöneticilere yardımcı oluyor.

Uyuşturucu maddeler, dünyada bu kadar ülke dururken acaba niçin en çok Amerika'yı etkilemiştir? Niçin en çok bu ülkenin gençlerini sarmıştır? Nasıl yaygınlaşmıştır? Uyuşturucu maddelerin ilkin Amerika'da, sonra da diğer Batı Bloku ülkelerinde önü alınamayan bir sorun haline gelişi nasıl olmuştur? Ve bu oluşum kimler tarafından hangi amaçlarla körüklenmiştir? Bu sorunun Avrupa ülkelerine etkisi nasıl olmuştur ve ne gibi tedbirler alınmaktadır? Uyuşturucu maddeler sanıldığı ve bazı örgütlerce de uygulandığı üzere bir *'devrim'* aracı mıdır? Uyuşturucu maddeler sorununun ülkemize, ülkemizin işçi-öğrenci-aydın kesimlerine etkisi olacak mıdır? Olacaksa nasıl önlenecektir? Uyuşturucu maddelerin kurtarıcılığına inanmak bir *'düşün'* olarak, özellikle toplumlardaki işçi-öğrenci-aydın kesimini etkilediğine göre bu oluşumun Türk toplumundaki belirti ve etkilerini nasıl değerlendirmek gerekir?

Uyuşturucu maddeler sorunu ile ilgili olarak akla gelen ilk suallerden bazılarıdır bunlar. Gerçekte bu kadar sual bir ana sorunun bölüntüleridir. Aralarında organik bağlantılar vardır. *'SORUN'*un özüne inildikçe her sualin bir diğerine omuz ver-

diği ve işin ucunun kaçınılmaz bir şekilde Amerika'nın toplum yapısına dayandığı görülür. Öyleyse, *'SORUN'* Amerika'da çözümlenirse Batı Bloku ülkelerinde de çözümlenebilecek midir?

Ne yazık ki bu sualin karşılığı HAYIR'dır. Çünkü bize göre Amerika'nın bu sorunu çözümleyebilmesi için toplum yapısında –siyasal, ekonomik, kültürel v.b. gibi konularda– birtakım tavizlere girişmesi gerekir ki, bu da herhalde *'imkânsız'* değilse bile çok zor ve uzun vadeli bir ihtimaldir.

Başlarken

Uyuşturucu maddeler sorunu denilince konuya Amerika'dan girmenin yararı var. Çünkü:

a) Uyuşturucu maddeler nedeniyle gençliği en yüksek oranda 'tahribata' uğramış olan ülke Amerika'dır.
b) Yeryüzünde, uyuşturucu maddelerin alanının, satanının, yayanının en bol olduğu ülke Amerika'dır.
c) Uyuşturucu maddelere karşı en etkili savaşı verdiğini ileri süren ülke Amerika'dır.

Uyuşturucu maddeler sorunu denilince konuya Amerika'dan girmenin yararı var. Çünkü:

a) Amerika Batı Bloku'na dahil ülkelerin lideri durumundadır.
b) Amerika'nın bu ülkelerle her konuda çok sıkı ilişkileri vardır.
c) Amerika hemen her konuda bu ülkeleri etkilemektedir.
d) Türkiye, Amerika ile çok sıkı ilişkileri olan bir ülkedir.
e) Bu nedenle Amerika'da – önü bir türlü alınamayan, birtakım *'karanlık sonlu'* gelişimlerin Türkiye'ye etki etmeyeceğini düşünmek saflık olur.
f) Türkiye'deki işçi-öğrenci-aydın kesiminin bir kesiti, Amerika'daki, gerek sıhhate gerekse düşünceye *'zararlı'*

diye tanımlanan bu oluşumlardan ister istemez etkilenmekte ve bazı değişimlere uğramaktadır.

Oysa Amerikalı yöneticiler kendi ülkelerindeki gençliğin yozlaşmasının dışarıdan gelen etkenlerle oluştuğunu ileri sürmektedirler ve pek de haksız değildirler. Ama ne var ki dışarıdan gelen bu etkenlerin ne oldukları kesinlikle de açıklanamamaktadır.

Ülkenin yöneticileri buna topluca UYUŞTURUCU MADDELER deyip işin içinden çıkmaktadırlar. Oysa uyuşturucu maddelerin topunun *'material'* olarak Amerikalı yurttaşa cazip gelmediğini, ancak birtakım *'düşün'* akımlarının aracılığıyla aktif tehlike haline dönüştükleri için yaygınlaşmakta olduklarını yine Amerika'da yayınlanmakta olan bazı organlar ortaya koyuyorlar.

Ve yine Amerika'daki bazı yayın organları, dolaylı ya da dolaysız yollardan uyuşturucu maddelerin propagandasını yapmaktadırlar. Ne demek bu? Yani Amerika'da adama *'uyuşturucu madde kullan'* diyen yayın organları mı var? – EVET.

Yazımızın ilk yarısında, Amerika'da revaçta olan uyuşturucu maddeleri, bunların niçin ve hangi amaçlarla kullanıldıklarını, kullanılmalarında çeşitli yararlar vardır diyenlerin yayınlarından bazılarını, yaygınlaşmasında *'düşün'* olarak ne tür etkenler bulunduğunu, bunlara bağlı olarak ve iç içe gelişen diğer sorunları belgesel olarak açıklamaya çalışacağız.

Yazımızın ikinci yarısında uyuşturucu maddeler sorununun Batı ülkelerinden Almanya, Fransa, İngiltere ve İsviçre'de nasıl değerlendirildiğini, son bölümde ise UYUŞTURUCU MADDELİ KÜLTÜR karşısındaki Türkiye'nin durumunu incelemeye çalışacağız.

Uyuşturucu Maddeler Nelerdir?

İlkin uyuşturucu maddelerin kapsamına giren doğal ve sentetik uyuşturucular nelerdir, onları tanıyalım (21 Mayıs 1969 tarihinde Bern'de toplanan Eczacılar Birliği raporuna göre).

(A) Doğal Maddeler

AFYON	– Morfin, Eroin
(kimyasal şekli)	– Thebain, Eukodal
	– Kodein, Dicodid
KOKA YAPRAĞI	– Kokain
(kimyasal şekli)	
KANNABİS	– Marihuana, Haşhaş
(kimyasal şekli)	

(B) Sentetik Maddeler

PETHİDİN	– Dolantin
(kimyasal şekli)	
METHADON	– Polamidin, Petalgin
(kimyasal şekli)	
KETOBEMİDON	– Cliradon
(kimyasal şekli)	
DEXTROMORAMİD	– Palfium
(kimyasal şekli)	

(C) İlaçlar

1) GRUP	LSD
	Psilocybin
(doğrudan doğruya	Meskalin
beyne etki eden	DMT
ilaçlar)	STP –diğer adı– DOM
2) GRUP	Benzidrin, Dexedrin
(uyanık tutucu)	Pervitin, Preludin, Ritalin
3) GRUP	Veronal, Luminal, Phanoderm
(uyku verici)	Evipan, Medomin, Doriden
	Persedon, Noludar, Ravonal
4) GRUP	Adalin, Bromular, Aneural

(D) Anestezik

Phenetidine	Phenacetin
Pyrazolone	Antipyrin
Salizylate	Dipyrin

(karışımlarıyla hazırlanmış preparatlar)

Dört ana grup halinde verdiğimiz bu uyuşturucu maddelerin –şimdilik– bilinen daha *295 çeşidi vardır*. Şimdilik dedik çünkü sentetik uyuşturucuların tümüne yakın çoğunluğu kaçak olarak imal edildikleri için her gün yeni bir *'derivative'* ortaya çıkmaktadır, örneğin, LSD diye bilinen sentetik maddenin kendisinden başka daha 19 ayrı şekli vardır. İngiliz-Amerikan polis örgütlerinin ortaklaşa yaptıkları araştırmaların sonucunda tespit edilen 19 LSD 'derivative'ı şunlardır:

1) Pink Gel, 2) Californian Sunshine, 3) Orange Sunshine, 4) Blue Sunshine, 5) Yellow Sunshine, 6) Pink Floyd, 7) Green Cheer, 8) Blue Cheer, 9) White Lightning, 10) Orange Haze, 11) Powder Baby, 12) Strawberry Field, 13) Purple Haze, 14) Pink Haze, 15) Green Haze, 16) Black Charcoal, 17) Sugar Lamp, 18) Pink Microdot, 19) Mauve Microdot.

Kısaca LSD diye tanınan (Lysergic Acid Diethylamide) yukarıda görüldüğü üzere birtakım değişik isim altında, değişik doz, biçim, boy ve ambalaj içinde Uyuşturucu Maddeler Borsası'nda *'ACID'* adıyla satılmaktadır. Ve yine anlaşılacağı üzere her *'derivative'* son derece cazip isimler altındadır. Örneğin; 2) Kaliforniya Güneşi, 7) Yeşil Neşe, 9) Beyaz Şimşek, 12) Çilek Tarlası, 14) Pembe Düş vs.

Sentetik uyuşturucuların *'BABA'*sı sayılan LSD'nin en tehlikeli şekli 18) Pink Microdot'tur –Pembe Noktacık–. Bir topluiğne başından az büyük olan bu hap bir *'TRIP/DALGA'* seansında '1' adetten fazla alındığı takdirde cinnet, intihar manisi, cinayet veya ölüm meydana getirebilmektedir.

Amerika'daki uyuşturucu maddeler piyasasında revaçta olan *'zehirler'*e geçmeden önce, bunların kullanıcıları arasında *'parola'* yerine geçen argolarını da kısaca tanıyalım.

1) Az önce (C) İLAÇLAR bölümünde yer alan 2. GRUP –Uyanık Tutucular– Amerika ve Avrupa'da şu kısa adlarla tanınmaktadırlar:
   1) Prelus, 2) Captas, 3) Speed, 4) Pep Pills, 5) Purple Hearts.

2) Cannabis ürünlerinden olan kimyasal derivative'lerden Marihuana ve Haşhaş'ın argodaki isimleri de şöyle:
   1) Heu, 2) Hasch, 3) Hash, 4) Grass, 5) Pot, 6) Tea, 7) Weed, 8) Shit, 9) Joint.

3) Afyon'dan elde edilen kimyasal derivative'lerden Eroin ve Morfin de şu adlarla tanınıyor:
   1) O, 2) Hard Stuff, 3) Brown Stuff (ham afyon), 4) H - Eroin, 5) M - Morfin, 6) Dope, 7) Junk.

4) Koka Yaprağı'nın kimyasal şekli, Kokain için de bilinen argo takılar şunlardır:
   1) C, 2) Koks, 3) Coke, 4) Charley, 5) White Stuff, 6) Schnee.

Bunların yanı sıra birtakım lokal sözcükler daha vardır ki bunlar ancak kullanıldıkları dar çevreler içinde bilinmektedirler. Örneğin; SOMA - Cannabis ürünlerine Hint Yarımadası'nda ve Uzakdoğu'da verilen isim.

Amerika'daki gizli Uyuşturucu Maddeler Borsası'nda en revaçta olan maddeler sanıldığı ya da iddia edildiği gibi HAŞHAŞ değil sentetik haplardır.

Yani, LSD6, LSD25, THC, DOM ile Dolophine, Pantopon, Diosane ve benzerleridirler.

HAŞHAŞ'ın yaygın olduğu devir ise 1966'ların gerisinde kalmıştır. Son on yıl içinde kimyasal ürünler çok daha ucuza mal oldukları ve çok daha çabuk ve kolay yollardan alınabildikleri gerekçesiyle, doğal maddelere oranla çok daha fazla alıcı bulmaktadırlar.

TAKE TEA AND SEE/TAKE LSD AND BE

Yazımızın başlangıç bölümünde:

"Ne demek bu? Yani Amerika'da adama 'uyuşturucu madde kullan' diyen yayın organları mı var?" diye bir sual sormuş cevabını da EVET olarak vermiştik.

Şimdi, sizlere ilk bakışta garip gelecek olan bu tezi savunanların ve yayanların yazıtlarından bazı örnekler vereceğim. Ama konuya geçmeden önce –zorunlu olarak çok kısa–, özet halinde Amerika'daki *'Underground Press – Yeraltı Basını'*nı da tanıtmak gerekiyor. Çünkü az sonra okuyacağınız yazılardan bazıları bu yayın organlarında yer almış olan makalelerdir.

Amerika'daki ilk yeraltı gazetesi 1955 yılında çoğunlukla sanatçıların oturduğu Greenwich Village'de yayınlanmaya başlamıştır. *The Village Voice* adlı bu gazete bir-iki yıl içinde müthiş bir tiraj artışı göstererek milyonluk kitlelere hitap etmeye başlamıştır. Daha sonra bunu başkaları izlemiş –Boston, San Francisco, Chicago, Philadelphia'da yayınlananlar– ve yeraltı basını toplam olarak 2 milyonluk bir tiraj tutturmayı başarmıştır.

1964'te yayına geçen *Los Angeles Free Press* –The Village Voice'un ikinci organı– milyonluk tiraj tutturabilen ikinci gazete olmuştur. Günümüzde ise Amerika'da bilinen yüksek tirajla, oturmuş kadrolu tam kırk yeraltı gazetesi ile yüze yakın bağımsız üniversite gazetesi bulunmaktadır.

UPS, Underground Press Syndicate / Yeraltı Basın Sendikası, altında toplanan bu gazetelerin işledikleri ortak tema: "Düşüncede ve cinselde tam bağımsızlık, Yeni Sol, her türlü 'şartlanmaya' karşı olmak"tır. Yeraltı basını Amerikan toplum yapısını ve yöneticilerini en ağır, en sert biçimlerde eleştirmekte, Yeni Amerikan Gençliği denilen kesimi kendi saflarına çekerek hükümete ve politikacılara karşı amansız kampanyalar yürütmektedir. Örneğin: Yeraltı basınının çağrılarına uyan yüz binlerce Amerikalı genç, birçok kez savaş aleyhtarı gösteriler düzenleyerek otoritelerce *'politik yönden son derece etkili'* denilen bir biçimde hükümeti eleştirmişlerdir.

Şimdi yeraltı basınından örneklere geçelim.

İlk örnek yazımızın başlığı olan, *'Take Tea and See/Take LSD and Be'** olsun (Mart 1967 tarihli *The San Francisco Grade* adlı yeraltı dergisinden alınmıştır).

Başlığın Türkçe anlamı kabaca şöyle:

"Çay İçersen Görürsün / LSD İçersen Olgunlaşırsın."

Adı geçen dergide, bu başlık altında yazdığı uzun makalede yazar Harry Monroe, marihuana'nın – bilimsel rapor ve belgelere dayanarak savunusunu yapıyor. Amerika'daki uyuşturucu maddeler konusunu derinlemesine inceleyen yazar sonuç olarak *"Marihuana'nın alkolden daha az zararlı olduğunu ve yasaklanmasında birtakım politik ve ekonomik çıkarlar gizli olduğunu"* açıklıyor.

Yazar Harry Monroe makalesinin bir bölümünde şöyle diyor:

> "Amerika'nın savaş yapıcıları marihuana içmezler – ama savaşlar çıkararak yüz binlerce insanı ölüme gönderirler. 'Peacenics' –beatnic'ten esinlenilerek türetilmiş bir terim: Barış çocukları– barış taraftarları anlamında kullanılıyor– marihuana içerler ve insanların üç-beş kişinin ekonomik rahatlığı uğruna savaşa gitmesine karşı çıkarlar."

Yazar makalesinin bir diğer bölümünde de şunları yazıyor:

> "Yaptığım araştırmalar sırasında marihuana ile ilgili birçok rapor, belge ve tıbbi inceleme okudum. 1944'te New York Tıp Akademisi'ne sunulan La Guardia diye anılan raporda marihuana için şu tıbbi açıklamalar yer alıyor..."

(Yazar burada sekiz maddelik raporu aynen kullanıyor. Ve marihuana'nın tıbben zararsız olduğunu gösteren bir bilimsel delil sunduğunu söylüyor. Biz birtakım sakıncaları göz önünde tutarak bu raporu yazımıza alamadık. Ancak tıbbi amaçlarla istenildiği takdirde kaynak gösterebiliriz.)

Bir başka yazar, David Solomon ise marihuana üzerine yaz-

---

* NOT: TEA aynı zamanda Amerikan argosunda bizde ESRAR denilen, HAŞHAŞ anlamına da gelmektedir.

dığı kitabında, "Gözler önüne serdiği yüzlerce dokümana bakılmakla marihuana'nın başta sıhhate, ruha, akla ve tüm insanlığa yararlı olduğunu söylüyor."

(David Solomon'un, *The Marijuana Papers* adlı kitabı 1970 yılında Amerika'da ve İngiltere'de basıldı. Bobbs-Merrill Yayınevi tarafından 10 dolar fiyatla piyasaya sürülen kitap kısa zamanda yeni baskılar yaptı.)

Uyuşturucu maddeler üzerine Amerika'da hemen hemen ilk diyebileceğimiz yayın, şair Allen Ginsberg'e aittir.

Hindistan'da, Tibet'te, Nepal'de yıllarca kalmış olan Allen Ginsberg, Amerika'nın en ünlü şairlerinden biridir. Amerikan gençliğinin bir kesimince 'ilah' gibi tutulan Allen Ginsberg, ZEN-BUDDHISM'i yeni Amerikan gençliğine sunan, BEAT-ZEN ve HIPPY kuşağını kuran ilk on yazardan biridir.

'First Manifesto to End the Bringdown' –Şakşakçılığa Son Vermek İçin İlk Manifesto– adlı bülteninde A. Ginsberg, Kalküta 'daki Nimtallah Manastırı'nda Shaivite Mezhebi yogileriyle birlikte 'GANJA' denilen bir tür uyuşturucu maddeyi içtiğini ve *'hayatının yepyeni bir anlam kazandığını'* yazmıştır.

(Hint felsefesi, özellikle de ZEN yöntemi, yeni Amerikan gençliğini en çok etkileyen 'düşünler' olmuştur. İlerde bir bölüm halinde bu konuyu bir kısım ayrıntılarıyla işleyeceğiz.)

Uyuşturucu maddeler niçin Amerika'da yaygınlaşmıştır sorusuna birer karşılık olmaları gerekçesiyle yeraltı basınından iki örnek daha verelim.

Kitabın adı:

LSD, The Problem-Solving Psychedelic

Yazarları: P.G. Stafford ve B.H. Golighty.

'LSD kullanmak isteyenlere rehber' diye sunulan kitaptan, 'ACID-LSD'nin nasıl alınması gerektiğini açıklayan bölümünden bir özeti aşağıya alıyoruz.

> "LSD sizi ne kutsal ne de akıllı kılar. Ama kendinizi tanımanız için yararlı bir eğitim aracı olabilir. LSD'den bir şeyler öğrenebilirsiniz.
>
> İlk kez alınırken dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

> Yanınızda bu işi iyi bilen birinin bulunması, bulunduğunuz yerin temiz olması, arkadaşça bir hava içinde bulunmanız, LSD'yi onların denetimi altında almanız gerekir. Sizi tanımayanların yanında olmanız birtakım aksilikler meydana getirebilir. Örneğin, durumunuzdan ürken biri size bir hakaret yapar ve bir anda 'paranoid' belirtiler göstermeye başlayabilirsiniz."

(Yazının devamında LSD'yi günün hangi saatlerinde, hangi bedeni şartlar altında almak gerektiği, Trip'den sonra en az beş adet 'B3' vitamini almak ve en az üç gün dinlenmek gerektiği – aksi hareketlerin ise tehlikeler yaratabileceği belirtiliyor.)

Pekiyi LSD alınırsa ne olurmuş? Bunu da bir başka örnekte görelim:

> "Yanınızdaki 'GURU' –Hintçe ermiş– Yol Gösterici Kişi ile birlikte çıktığınız 'TRIP/DALGA' sırasında duyularınızı çalıştırmayı ihmal etmeyin. Böylece AKLINIZI saran, dolduran DÜZEN'in tüm baskılarından sıyrılarak kendinizi ve dünyanın varoluşundaki gerçekleri kavrayabilirsiniz. LSD alan kimse kendini düşünmez, kendini yaşar. Dolayısıyla da kendini dış dünyanın sunduğu ya da tanıttığı biçimde değil 'olduğu' gerçek haliyle tanır."[a]

Bu yazının devamında bir de ilginç uyarı var:

> Eğer ACID aldığınız zaman herhangi bir aksilik çıkar da yardıma ihtiyaç duyarsanız aşağıdaki telefon numaralarından birini aramayı ihmal etmeyin. Polise başvurmanızı tavsiye etmeyiz. Çünkü onlara kalırsanız ya tımarhaneye ya da başka bir yere tıkılırsınız – ki bu da hiç hoş bir şey olmaz. Bu nedenle bizi arayın daha iyi.

Verilen 'acil' telefon numaralarından biri şu:
"Meditation Center – Tefekkür Merkezi N Y. 989-9289"

Amerikan gençliğine uyuşturucu maddeleri kullanmalarında bir sakınca olmadığını, yapılan aleyhte propagandanın politik ve ekonomik çıkarlara dayandığını söyleyen, savunan daha nice yazar, çizer, şair, şarkıcı v.b. vardır.

---

a) Flight Plans - Chester Anderson and Lorraine Glennby. Hippie Papers- Jerry Hopkins. 1968. SIGNET BOOKS. Sayfa 68.

Bu 'örnekleri' çoğaltmak, birtakım başka belgeler sunmak kolaydır, fakat iş uzatmaktan öte bir yararı olmaz. Bu nedenle yazımızın bu bölümünü bir sonuca bağlayarak keselim, daha iyi.

EVET – Amerikan Gençliği'nin bir kesimi, beğendikleri yazarların, düşünürlerin, şairlerin, şarkıcıların önerilerine uyarak bir *'düşün'* uğruna uyuşturucu maddeleri kullanmaktadırlar. Ancak böylelikle birtakım gerçeklere varabileceklerini, toplumlarındaki düzenin aksayan yanlarını anlayabileceklerini, imrendikleri DOĞU'nun hars ve kültürünü kavrayabileceklerini, kısacası varoluştaki gizli amacı çözümleyebileceklerini, çevre baskılarından kurtularak, özgür düşünme ve özgür davranışta bulunabileceklerine inanıyorlar. Ve bu nedenle de –akıllarını açmak için– uyuşturucu madde kullanıyorlar.

Belki garip geliyor fakat Amerikan gençliğinin uyuşturucu madde tutkunluğundaki belli başlı amaç bu. Bunu bazı diğer etkenler izliyor. Örneğin: Uyuşturucu maddelerin devrim amacıyla kullanılması, beğenilmeyen toplumdan ayrı kalabilmek amacıyla kullanılması, cinsel amaçlarla kullanılması gibi. Tabii bu genellemeyi kişiye indirgediğimiz zaman ortaya birtakım bireysel nedenler de çıkabilir.

Az yukarıda *'imrenilen Doğu kültürü'* diye bir laf ettik.

Ne demek bu? Zengin Amerikan toplumunda yetişen bir genç kalkıp da yoksul Doğu'nun kültürüne mi hayran kalıyor? Evet.

Amerikalı yöneticilerin 'Gençliğimiz dışardan gelen etkenlerle bozuluyor' derken, gerçekte suçlamaları gereken unsur uyuşturucu maddeler değil, dışardan gelen ve Amerikalı gençleri Amerika'ya yabancılaştıran birtakım, 'düşünsel etkenler' olmalıdır. Ve yine bu nedenledir ki birtakım Amerikalı gençler evlerini barklarını bırakarak, binlerce kilometrelik DOĞU ve UZAKDOĞU gezilerine çıkarak Hindistan'daki, Nepal'deki, Tibet'teki hatta İran'daki, birtakım mezheplere, birtakım adları 'ermiş'e çıkmış kişilerin çağdışı öğretilerinden *'medet'* ummaya koşmaktadırlar.

Şimdi de uyuşturucu maddelerin kurtarıcılığına inanmanın Amerika'da bir 'düşün' olarak ağırlık kazanışını ve bu düşünün nasıl oluştuğunu üç örnekle açıklayalım.

Uzakdoğu'dan Amerika'ya Gelen Etkenler

Amerika yetmiş iki buçuk milletten meydana gelme bir ülke, toplumdur. Dolayısıyla da birçok çelişkili konumu içermektedir. Örneğin, toplam Amerikan nüfusunun 1/3'nin dinsel inançları yok ya da bilinmemektedir.[a]

Öte yandan günümüz Amerika'sında gençleri, ne oldukları bilinmeyen karanlık kafalı birtakım adamların kurdukları gizli tarikatlara itici yayınlar yapılmaktadır. İşte, bu tarikatlardan birinin kurucusunun New York'ta gençlere dağıttırdığı broşürlerden biri.

"Hindistan'ın en güçlü ruhani liderlerinden biri sizleri kendi birliğine çağırıyor. SWAMI MUKTANANDA PARAMHANSA, otuz yıllık çilekeşliği sırasında Hindistan'ı bir baştan bir başa üç kez yürümüş ve 1956'da Ganeshpuri'de kendi mezhebini kurmuştur. Swami M. Paramhansa, 1970 Eylül ayında New York'a gelerek Shree Gurudev Rudrananda'nın manastırında konaklayacaktır. Rudi adıyla tanınan Amerikalı düşünür Albert Rudolf (diğer adıyla Swami Rudrananda) ve öncü Paramhansa'dan ruhunuzu temizleyecek olan yeni Hint felsefesini tanımak isteyenlere duyurulur. Adres: Rudi, 61 Fourth Avenue, New York. 10003."

Evet bu Paramhansa'lar, ya da Nityananda'lar (bu da bir diğeri), Sri Zipruana'lar (bir diğeri), Meyer Baba'lar (ve bir diğeri) ya da Neisinha'lar (ve bir başka diğeri) gibi Uzakdoğulu birtakım Said-i Nursi'ler Amerika gibi ileri bir ülkenin gençlerini ruhen ve aklen aydınlatmaya koşuyorlar. Gerçekte bu iş tamamen bir istek ve sunuş/arz-talep meselesi. Çünkü iki taraf da belli birtakım amaçlarla birbirlerine koşuyorlar. BİR taraf evrenin gizlerini öğreneceğim hevesinde, diğer taraf da dünyalığı doğrultmanın peşinde. (Swami ya da Krishna ön takılarıyla New

a) GROLIER./ RELIGIONS IN U.S.A. 1969.

York caddelerinde dolaşan Uzakdoğuluların büyük bir çoğunluğu Amerikalılarca hiç bilinmeyen Uzakdoğu kültürünün tüccarlığını yaparak servet sahibi olmanın yollarını aramaktadırlar.)

İsterseniz, nedense ancak Hindistan, Tibet, Nepal gibi kafaca çok gelişmiş(!) ülkelerde yetişen bu 20. yüzyıl kurtarıcı düşünürlerinden Muktananda'nın yukarıda kısaca verdiğimiz broşüründe yer alan en büyük kelamlarından birini okuyalım.

"Her insanın tanrısal bilgi edinme olanağı ve hakkı vardır. Çünkü tanrısallık insanoğlunun özündedir."

Biri LSD iç der, diğeri sen Tanrı'sın der, biri tanrı manrı yoktur sen GURU'n ne diyorsa ona bak der, kısacası Amerika'da eli kalem tutan, bir şeyler buldum sanan her önüne gelen ortaya bir palavra sıkar, önüne çıkan gençleri bilimden, diyalektik'ten, maddeden uzak, karmakarışık, düşünlere sürükler... sonra da bu gençler niçin böyle oldular denir.

Uzakdoğu'nun Gizli Silahı: Zen

Amerika'ya Uzakdoğu'dan gelen etkenlerin arasında en önemlisi ve derinlemesine incelendiğinde de en tutarlısı gibi görülen, CH'AN - ZEN'dir.

ZEN nedir'e geçmeden önce, Uzakdoğu'nun Gizli Silahı dediğimiz bu 'Düşün Yöntemi'nin tarihçesi hakkında kısa bir özet vermek yerinde olur.

ZEN, Budist öğreti içinde yer alan bir kavramdır. Kökeni, günümüzden 2300 küsur yıl öncesine dayanmakla beraber gerçek anlamıyla ağırlık kazanışı M.S. 4-6. yüzyıllar arasına rastlar. Önce Hint Yarımadası'nda, daha sonra Tibet, Nepal ve Seylan'da, M.S. 8-9. yüzyıllarda Çin'de, M.S. 11. yüzyılda da Japonya'da büyük önem kazanmıştır. Günümüzde ise Batılı ülkeler arasında en çok Amerika'da yayılmaktadır. Hayrettir ama Uzakdoğu'dan gelen bir öğreti – hem de anlaması bir hayli güç olan bir öğreti, en çok Amerika'da yaygınlaşabilmektedir.

Zen Nedir?

"Son yirmi yıl içinde Zen Budizm'e karşı görülmedik bir ilgi duyulmaya başlanıldı. İkinci Dünya Savaşı'ndan günümüze bu ilgi öylesine hızlandı ki, Batı düşüncesinin aydın ve sanatçı kesimlerinde çok önemli bir etkisi olacağı anlaşılıyor... Zen Budizm çağdaş Batı düşüncesinin formal (resmi) kategorilerinden hiçbirine bağlı olmayan bir yöntem ve dünya görüşüdür. Bir din ya da felsefe değildir. Ruh bilim ya da doğa bilim de değildir.[a]

Yukarıdaki satırların yazarı Alan W. Watts'dır. San Francisco'daki Amerikan Akademisi Asya Bilimleri Bölümü Dekanı'dır Watts ve gerek Amerika'da gerek Avrupa'da ZEN üzerine yaptığı araştırmalarla ve yazdığı kitaplarla tanınmıştır.

Görüldüğü gibi Zen bir felsefe, bir din, psikoloji ya da başka bir bilim değildir. Dahası, ekonomik ya da politik bir düşün de değildir. Öyleyse nedir?

"ZEN aklı eğiterek –disipline ederek– kendi işlev yapısına göre kendi kendinin sorumlusu (hâkimi) kılmayı öngörür."[b]

Bu satırların yazarı da dünyaca ünlü bir diğer ZEN araştırmacısı, Kyoto'daki Otoni Üniversitesi Budist Felsefesi Profesörlerinden Dr. Daisetz Teitaro Suzuki'dir. Yıllarca Columbia Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışan Dr. Suzuki'nin Amerika'da ve İngiltere'de yayınlanmış otuzdan fazla Zen kitabı ve aynı konuyla ilgili incelemeleri vardır.

Dolayısıyla ZEN, politikayı da, ekonomiyi de, bilimi de, felsefeyi de içerir. Daha genel bir deyişle:

"ZEN, aklın tüm bireysel ve çevresel baskılardan arınarak bilinmeyenlere varabilmek amacıyla yapacağı gerçek özgür düşünmeyi hazırlayan yöntemdir," diyebiliriz.

ZEN öğretisi üzerine iki örnek daha vererek bitirelim:

ZEN öğretisinde düşüncenin eğitilmesi öncelikle 'arınma' ile başlar. Arınma işleminde birey aklını dolduran tüm korku, tut-

a) *The Way of ZEN* / Alan W. Watts. Pelican. 6. Baskı. 1970. Sayfa 24.
b) *An Introduction To Zen Buddism.* / D. T. Suzuki. Evergreen. 3. Baskı 1964. Sayfa 40.

ku, kuşku, hırs v.b. gibi öznel ya da çevresel dürtülerden kendini sıyırmalıdır. Ancak bundan sonra ZEN öğretisi başlayabilir. Daha başka bir deyişle ZEN öğretisinin öğretisizliği başlayabilir.

"Üstatlardan biri tilmizine (müridine) dedi ki: Benim sana öğretecek hiçbir şeyim yok ve günü gelince senin de olmayacak."[a]

Çünkü Zen, usa yönelik her dürtünün onun işleyişini yozlaştıracağını öngörür. Aklı dolduran anılar, acılar, zevkler hep birer fazlalıktır.

"İçimizde gizli duran saf ve ebedi zekâyı (Prajna ve Boddhi) bilinçlendirmemiz gerekir. Sonsuz ışıklanma böyle başlar, güçlü ve etkili olabilmenin kaynağı budur, adaletin, sempatinin, katkısız aşkın, insan severliğin ve af ediciliğin, her şeyin temel ölçü birimi budur... Sonra aklımızda tam bir devrim başlar. Artık hiçbir öfkeyi, kini dert etmeyiz, hırs ya da kıskançlık içimizi kemiremez, acı ya da keder iğneleyemez, ne melankoliye ne de ümitsizliğe kaptırırız kendimizi."[b]

ZEN için önemli olan AN'dır. Her olay anında yaşanır ve biter. Dolayısıyla da gerisi olmayan salt ileri dönük bir düşünce yöntemidir ZEN. Akıl ve onun aydınlanışıdır önemli olan. Bireyin gelecek anlarını ve yaşantısını mutlu kılacak olan bu süreklilik anıdır.

ZEN'in günümüzdeki önemini belirten bir örnekle konuyu kapayalım:

"Başta Zen olmak üzere Budizm'in tüm formları gelecek yüzyılın başına kalmadan Hıristiyanlık düşüncesini sileceğe benzer. Hellenik Hıristiyanlık, kendisini Zen tefekküründe bulan bir tür Oriental-Şark-Hıristiyanlığı'na dönüşecektir."[c]

Bu satırların yazarı ünlü bir Amerikalı düşünürdür. 1969'da hükümetinin Japonya'ya yolladığı din kurulunda yer almış ve Tokyo'da beş ay süren tartışmalardan sonra ülkesine dönünce ZEN ve BUDİZM üzerine Amerikalı Hıristiyanları şaşırtan açıklamalar yapmıştır.

---

a) *Essays in Zen Buddism* / D. T. Suzuki, Luzac. 6. Baskı 1951. 2. Cilt Sayfa 69.
b) *The Religion of Samurai* / KAITEN NUKARİYA 1913. Sayfa 133.
c) *The Still Point* / WILLIAM JOHNSTON, S.J. (Reflections on Zen and Christian Mysticism) Tokyo, 1970. Sayfa 14.

Kamasutra ORGY

Amerikan gençliğine Uzakdoğu'dan gelen 'Uyuşturucu Maddeler'in dışındaki etkenlerin son örneği de SEKS olsun.

Bilindiği üzere, Kamasutra insanlığın ilk seks kitabıdır. Günümüzde cinsel açıdan 'ayıp' sayılan ne varsa Kamasutra'da 'kutsal'dır. İnsanoğlunun en doğal hakkı olan cinsel özgürlük Kamasutra'nın ana temasını teşkil eder. Cinsel özgürlüğün kişiyi mutlu ve mutlak özgür kılacağı – bir bakıma bilimsel olarak anlatılmaktadır. Günümüz Amerika'sında çok yaygın olan eş değiştirmeler, toplu aşk yapmalar vb. gibi cinsel temalar Kamasutra başlığı altında toplanabilecek olan 2 bin yıllık Uzakdoğu öğreti ve törelerinin Amerikan toplumuna uydurulmuş biçimleridir.

KAMASUTRA ORGY –bir tür oturak âlemi– ile, ZEN FREE LOVE LUNACY –Zen Serbest Aşk Çılgınlıkları– günümüz Amerikan gençleri arasında en yaygın olan aşk yapma sanatı örnekleridir.

Şimdi bu tema ile ilgili olarak, Amerika'nın en ünlü on yazarından biri sayılan ve 1952'lerde ilk hippi romanı olan *On The Road*'ı yazan Jack Kerouac'ın bir diğer kitabından, *The Dharma Bums*'dan –Hintçe GERÇEK anlamına gelen DHARMA sözcüğü Kerouac tarafından İngilizce'ye aynen aktarılmıştır– bir bölüm aktaralım:

> "Yabyum nasıl oynanıyor, sana gösterelim," dedi Japhy.
>
> Odada ben, Japhy, Prenses ve Alvah'dık. Japhy, Prenses'e soyunmasını söyledi. Kız hemen üstündekileri attı, Japhy de soyundu, derken Alvah da anadan doğma soyundu. Sonra Japhy, ünlü 'Lotus' pozisyonunda yere bağdaş kurdu. Prenses de gelip kucağına yerleşti, birbirlerine sarıldılar. Alvah, ikisinin dibine çöreklendi. Bir süre hiç konuşmadan böylece oturdular. Sonra Japhy, "Tibet'teki mabetlerde bu iş böyle yapılıyor," diye bilgiçliğe başladı. "Bir tür dinsel seremoni bu. Diğer rahiplerin huzurunda karıyı kucağına oturtacaksın, bir yanda da kutsal cümle, 'OM MANİ PADME HUM' diye bağıracaksın. Diğerleri de sana uyup aynı şeyi tekrarlayacaklar. Bağıra çağıra okuduğun bu cümlenin anlamı, 'Büyük Boş-

lukta Çakan Yıldırıma Şükürler Olsun' demektir. Şu anda Prenses Büyük Sonsuz Boşluk, ben de o Boşlukta Çakan Yıldırım'ım."

Sonra Japhy Prenses'e gidip gelmeye başladı. Alvah, hadi soyunsana gibilerden bana göz kırptı. Bir kenara çekilmiş olup bitenleri ürkek ürkek seyrediyordum.

Prenses, "Oh, çok güzel..." diye inledi.

Ne diyeceğimi bilemeden, Alvah ile Japhy'nin Prenses'i kucaklarına çekişlerine bakakaldım.[a]

Özetlersek

Uzakdoğu'dan günümüz Amerikan gençliğine, uyuşturucu maddelerin dışında birtakım etkenler gelmiştir dedik ve yok Hintli ermişler, yok Zen yöntemi, yok Kamasutracılık gibi birtakım laflar ettik.

Akıllara şöyle bir sual takılabilir:

Verilen örneklerin Amerikalı gençlerin uyuşturucu madde kullanmalarıyla ne gibi ilişkileri olabilir?

Daha önce de belirttiğimiz gibi, Amerika'da gençler ya da bir kesim aydınlar uyuşturucu maddeleri sırf iş olsun diye – örneğin bizim lümpen tayfanın yaptığı şekilde değil kendilerince 'erek' saydıkları bir çözüme varabilmek amacıyla, düşünme yapabilmek için kullanmaktadırlar.

Hatta kendilerini Uzakdoğuluya indirgeme özenini, kılık kıyafetlerini Uzakdoğululara benzetmeye, onlar gibi oturup kalkmaya, Hint yemeklerinden başka bir şey yememeye kadar vardırmışlardır.

(New York sokakları sarilere, harmanilere bürünmüş, yalınayak, başı kabak milyonlarca Amerikalı gençle doludur. Bunlar özel *ZEN microbiotic restaurant*'lardan başka yerde yemek yemezler. Aynı gençleri İstanbul – Sultanahmet'te de görmektesiniz. İşin ilginci –bir kısmına da garip gelen yanı–, bu tiplerin büyük çoğunluğunun üniversite öğretimi görmüş, birkaç dil bilen gençler olmasıdır.)

a) *The Dharma Bums* / JACK KEROUAC. Mayflower. 2. Baskı 1969. Sayfa 24.

Uyuşturucu maddeler Amerika gibi bir ülkede öyle durup dururken bir tutku olmamışlardır. Amerikan toplumuna önce bir uyuşturucu maddeler ortamı gelmiş/hazırlanmış, sonra da tutku başlamıştır. Bu ortamın gelmesini ve yerleşmesini hazırlayan etkenlerden biri, belki de en önemlisi şudur:

Pragmatik bir öğretim gören Amerikalı gençler teorik olarak – yeryüzünde var olan köklü kültür ve öğretileri hemen hemen hiç bilmemektedirler. Kafaları birtakım başka – çoğunlukla da ucuz ticari sloganlarla doludur. Bu akıl düzenini, ilkel denilen, gerçekte son derece karmaşık olan Doğu kültürlerini anlayabilmeye doğru yöneltmek çok zordur. Örneğin, bir Türk, bir Pakistanlının 'halinden' ilk bakışta az çok anlar. Tarihten ve kültür yakınlığından dolayı/ifalarında bir bağ kuruluverir. Ama bir Amerikalı için duygusal yakınlaşma ancak birtakım aşamaların sonucunda –o da bir miktar– gerçekleşebilir. Yani, Amerikalı bir genç, bir Türk'ün, bir Pakistanlının, bir Uzakdoğulunun ne dediğini anlayabilmek için birtakım kademeli aşamalardan geçmek zorundadır. (Hindistan yolcusu hippilerin ilkin İstanbul'a, buradan da İran, Pakistan, Hindistan ve Nepal'e geçmeleri bir tesadüf değildir. Çünkü isteseler New York'tan Yeni Delhi'ye çok daha zahmetsiz ve ucuz bir şekilde gidebilirler.)

Günümüzün Amerikalı gençleri, içinde yaşadıkları toplumu kendilerinden önceki kuşaklardan çok daha iyi yorumlayabilmekte ve anlamaktadırlar. Başka kültürlerin insanlarıyla diyaloğa girmek, onları tanımak istemektedirler. Artık, 'anlatılan değil, var olan gerçekleri' öğrenmek çabasındadırlar. Bu 'Anlayabilme' olgunluğuna erişebilmek için de yan/kaçamak, fakat kendilerince kestirme yolları, örneğin, uyuşturucu madde kullanma yolunu seçmektedirler. Bunun yanı sıra 'idol' diye beğendikleri, sevdikleri, öğretilerinden medet umdukları yazarların, düşünürlerin, sanatçıların vb.'nin yaşantılarını incelediklerinde, bu 'idol'lerin kendilerine yaptıkları, 'Uyuşturucu Madde Kullan' çağrılarına uymamazlık edememektedirler.

Bununla ilgili olarak kocaman bir örnek verelim:

Kitabın adı: *Steal This Book.* (Pirate Edition – Underground Press. 1971. Fiyatı 2 dolar.) Kitabın Türkçesi: 'Bu Kitabı Arakla.'

Yazarı: Abbie Hoffman.

Ne diyor Abbie Hoffman?

"Arkadaş, kendi marihuana'nı kendin yetiştir," diyor (sayfa 100). Bir de resim kullanmış (sayfa 101). Kendi marihuana'sını yetiştirmiş bir kızın resmi.

Ne diyor Abbie Hoffman?

"Hepimizin bildiği gibi uyuşturucu maddeleri kullanmak yasaktır. Ben kitabımın bu bölümünde sizlere uyuşturucu maddeleri yakalanmadan nasıl SATIŞ YAPABİLECEĞİNİZİ nasıl SATIN ALABİLECEĞİNİZİ ve nasıl KULLANABİLECEĞİNİZİ öğreteceğim," diyor. Bir de *'esrarlı sigara nasıl sarılır'* krokisi veriyor (sayfa 99).

Abbie Hoffman, şu günlerde Amerikan gençliğinin bir kesiminin büyük hayranlığını kazanmış bir genç adamdır. Başta uyuşturucu maddeleri yaygınlaştırmak olmak üzere, akla gelebilecek hemen her suçtan sabıkası vardır. 28 kez tutuklanmış, diğer beş kitabı da dinamitten farksız. Uyuşturucu maddeleri bir devrim aracı olarak kullandırmak istiyor.

> "Odanızın duvarına CHE'nin resmini asıp, dibinde LSD çekmekle, aynı odada oturup süt içerek pul koleksiyonculuğu oynamak arasında pek bir ayrıcalık yoktur. Bilinçte yapılan devrim bir güç, bir eylem olarak ortaya çıkmıyorsa boşa harcanmış demektir. Biz Amerika'yı yeşillendirerek güzelleştirmek istemiyoruz; o yeşillik (marihuana) Amerika'nın mezarını örten yeşillik olsun istiyoruz."

Yukarıdaki satırlar da aynı yazarın, aynı kitabında yer alan düşüncelerindendir (sayfa 5/önsöz).

Uyuşturucu Madde ve Amerikan Devrimi

Günümüz Amerika'sının yeniyetme/yetişkin kesimi (on altı-otuz üç yaşlarının genç kuşağı) arasında şöyle bir sosyal kümelenme var:

a) 16-22 yaşlar arasındaki gençlerin diyalog birliği,
b) 22-29 yaşlar arasındaki gençlerin diyalog birliği,
c) 29-33 yaşlar arasındaki yetişkinlerin diyalog birliği.

Bu üç yaş grubu arasında da, irili ufaklı olmak üzere sayıları iki yüzü bulan kümelenişler/örgütler vardır. Otuz üç yaşın üstü ise, 'Establishment', yani şartlanmış/şartlandırılmış kitle... Bu kesim, a, b, c gruplarının ortak saldırı/protestolarına uğrayan hedeftir. Ya da daha genel bir tanımlamayla şöyle diyelim:

Günümüz Amerika'sında GENÇ KUŞAK Amerikanvari düzeni savunan, sürdüren, statükocu, gençliğe sırtını çevirmiş, ekonomiyi her şeyin üstünde tutar diye bilinen kesime karşı akla gelebilecek her şekilde karşı çıkmaktadır.

Sosyologlarca yapılan araştırmaların sonuçlarına bakılırsa bu karşı çıkış, daha önceki kuşaklarda benzeri görülmemiş bir 'bilinç' birliğini içermektedir.

Ve Amerika'da, başta marihuana olmak üzere tüm uyuşturucuları en çok kullanan kesim de budur. Çeşitli federal polis, hükümet ve tıp raporlarına göre bu oran toplam nüfusun % 29'una dek yükselebilmektedir. (Richard Nixon'a verilen Mart 1971 tarihli yüz sayfalık Uyuşturucu Maddeleri ve Etkilerini Araştırma Komisyonu'nun raporunda toplam Amerikan nüfusunun 12-20 milyonunun hiç değilse bir kez marihuana kullanmış olduğu belirtilmektedir.)

Amerika'da bir kesim genç kuşak büyüklerine karşı çıkıyorlar dedik. Pekiyi acaba bu gençler ne istiyorlar? Zengin Amerikan toplumu bu gençleri niçin ve hangi yönlerden tatmin edemiyor ki, baba ile oğul, genç ile yönetici arasında birtakım friksiyonlar meydana geliyor? (Hem de öyle bir sürtünme ki Richard Nixon bunu 6 Şubat 1972 tarihli *The New York Times Magazin*'e verdiği beyanatta: "Ne yazık ki Amerika zenginleştikçe eski Yunan ve Roma medeniyetleri gibi birtakım kötü sonuçlara doğru sürükleniyor," diye belirtmişti.)

Genç Kuşağa Göre

Madde 1: Savaş aleyhtarlığı... Amerika'da gençler ekonomik amaçlarla çıkartılan ve sürdürülen savaşları istemiyorlar.

Madde 2: Amerikan toplum yapısında birtakım değişimler istiyorlar. Amerikanvari Emperyalizm'in içte ve dışta yürüttüğü politikayı beğenmediklerini söylüyorlar.

Madde 3: İnsanın ve insanın doğasal özgürlüklerinin birtakım baskılar altına alınmasını istemiyorlar. Örneğin, cinsel özgürlüğün kısıtlanması (homoseksüelliğin serbest bırakılmasının isteği gibi).

(Bu üç ana temanın dışında diğer birtakım istekleri daha var ki; bazı nedenlerle bunları yazımıza alamıyoruz.)

Ve dediğimiz gibi genç kuşak içinde bu istekleri – her ne pahasına ve biçimde olursa olsun, gerçekleştirmeyi kafasına koymuş/amaç edinmiş örgütler var.

Bu örgütlerden bazıları şunlardır:

American Serviceman's Union, Black Panther Party, Boston Area Ecology Action, Bread and Roses (kadınlar için), Gay Liberation Front (homoseksüeller için), The G. I. Office (askerler için), Holding Together (politik nedenlerle tutuklananlar için), Movement for a Democratic Army (MDM), New Mobilization Committee to End the War in Vietnam, War Kesister's League, The Weathermen, White Panther Party, Youth International Party... Hell's Angels.

Bu örgütlerin tümünün bir ya da daha fazla yayın organı vardır. Amaçları bir –düzeni değiştirmek–, eylemleri farklıdır. Örneğin bir Hell's Angels (cehennem melekleri) ile bir Weathermen neredeyse taban tabana zıt iki kuruluştur. Bunlardan Weathermen Örgütü son ayların dünyayı şaşırtan olayını meydana getirmişlerdir (Pentagon'a –Amerikan Savunma Bakanlığı– saatli bomba koymuşlardır). Hell's Angels ise başka eylemler yaratmaktadırlar (örneğin iki yıl önce bir Rolling Stones konserini basarak birkaç hippiyi kılıçlayarak öldürmüşlerdir).

Aralarında ideolojik açıdan ayrılıklar bulunmasına rağmen iki grubun ortak belirtileri aynıdır. İki grup da 'drop out' – top-

lumdışı olmayı seçmişlerdir. Her iki grup da kendi 'commune'leri içinde yaşamayı aile düzeni içinde yaşamaya tercih etmişlerdir. Her iki grup da uzun saçlı sakallı tiplerdir. Her iki grup da toplumda bilek gücünün geçerli olabileceğine (Empadoklesvari) inanmaktadırlar. Ve her iki grup da uyuşturucu madde kullanmaktadır.

Şimdi konuya bir başka açıdan bakalım.

Amerika'da –ve diğer birtakım ülkelerde– uyuşturucu maddeler bir devrim aracı olarak kullanılmış ve oran azalmış olmakla beraber halen de kullanılmaktadır. Örneğin, 1965 sonrasında Black Panther Örgütü liderlerinden Eldridge Cleaver, söylev ve kitaplarında uyuşturucu maddelerin bir devrim aracı olabileceğini önermiş fakat birkaç yıl sonra (1970) bu tezinden vazgeçmek zorunda kalmıştır (*Soul On Ice*/Eldridge Cleaver Delta Books. 1968; *Post-Prison Writings and Speeches*/E. Cleaver Panther Book. 1967).

Aynı şekilde YIPPIE örgütü liderlerinden Jerry Rubin ve diğerleri de (Örneğin Abbie Hoffman, Gary Snyder) uyuşturucu maddelerin kullanılmasını önermişler fakat daha sonraları uyuşturucu maddeleri kullanmaya başlayanların devrime boş verdiklerini görerek bu önerilerini; *'uyuşturucu maddeleri sadece ve sadece devrim ve eylem amacıyla kullanmak kaydıyla'* önermeye başlamışlardır. (REVOLUTION FOR THE HELL OF IT. Dial Press INC. 1968. 4. Baskı. Abbie Hoffman.) Yazar kitabın bir bölümünde düşüncesini şöyle açıklıyor: "Sapına kadar devrim. Niçin olmasın değil mi? Gerçekte bunlar birtakım süslü sözcükler. Oysa bir kez LSD alan bir kimse, ilkin kendi içinde devrimine başlar, arkasından toplumundaki 'oyunbaz'lara karşı eyleme geçer. Birey böylelikle kendini tanır ve gerçeğin eylemden başka bir şey olamayacağını anlar. İnsan, gerçeği ilkin kendi içinde öğrenir. Gerçek kafamızın içindedir. Yani, devrim ben'imdir. Geçenlerde Florida Keys taraflarında bir yerlerde LSD aldım ve ondan sonra da oturup yazmayı tasarladığım kitabımın üzerinde çalışmaya başladım." (Sözü geçen kitap, sayfa 9: Yazının orijinal başlığı: REVOLUTION; THE HIGHEST TRIP OF THEM ALL.)

Amerika'da uyuşturucu maddeleri devrim aracı olarak kullandırmayı önerenler bize göre başlıca şu ana temaya bel bağlamışlardı:

1) Uyuşturucu maddeler Amerika'da en çok zenci mahallelerinde (getto) kullanılıyordu. Ve zenciler bu yüzden daima parası sömürülen kesim oluyordu. Eğer uyuşturucu maddeler *'zenci'*den uzaklaştırılırsa *'zenci'* elindeki az parayı eroin'e kaptırmayarak hiç değilse biraz daha özgür bir ekonomik düzene kavuşacaktı. Ayrıca; Amerika'daki zencinin asırlardır çektiği bedeni ve ekonomik dert de Sokaktaki BEYAZ adamın başına sarılmış olacaktı. Çünkü bu işin büyük ticaretini yürütenler de başka BEYAZ adamlardı.
2) Amerikalı bir gencin *'devrim'*i anlayabilmesi ancak ve ancak aklını dolduran Amerikanvari sloganlardan boşaltmasıyla mümkün olabileceği – bunun da ancak uyuşturucu maddeler sayesinde kısa yoldan gerçekleştirilebileceği düşüncesi...
3) Amerika'da büyük çoğunluğu teşkil eden 'Middle Class' (burjuvaziye tırmanan orta sınıf) arasında – özellikle de çocuklarına verilerek, ülkenin düzeninde ve yönetiminde bilinçli ya da bilinçsiz olarak büyük söz sahibi olan bu sınıfın yaratacağı toplumsal bunalımın hükümeti zor duruma düşüreceğinin düşüncesi...

Ne var ki bu üç ana temadan yola çıkan önericilerin düşüncelerinden sonuncusu hariç diğerleri pek tutmamıştır ya da istedikleri sonuçları vermemiştir. *'Zenci'* uyuşturucu maddeyi bıraksa da ekonomik yönden özgürlük kazanamayacaktı. Gençler ise – gençliklerinin verdiği bir heyecanla uyuşturucu maddelere bir kurtarıcı olarak sarılmışlar fakat sonunda bazı başka (örneğin cinsel) zevklere kapılarak *'devrim'* düşüncesinden uzaklaşmışlar ya da bunu yozlaştırmışlardı. Yukarıdakilerden sonuncusu tuttu. O da şöyle: Orta sınıfın çocukları uyuşturucu maddelere alıştılar fakat ekonomik ve ailesel sıkıntıyı çeken an-

ne-babalar oldu. Çünkü *'çocuk'* ihtiyacını giderebilmek için daha fazla harçlık talep eder oldu; çünkü çocuk evinden para alamıyorsa hırsızlığa ve *'mülkiyet hırsızlıktır'* diyenlerin düşüncelerine kapılmaya başladı; çünkü her baba yakalanan oğlunu/kızını hapisten kurtarabilmek için giderek artan kefaletleri ödemekten bıktı ve sonunda da hükümetten bu işe bir çare bulmasını istedi.

Böylece Amerikan Hükümeti yetkilileri bazı tedbirler almaya başladılar. Örneğin Türk Hükümeti'ne başvurarak ülkedeki haşhaş ekiminin ve üretiminin durdurulmasını talep etti. Bunu, polis/politik ve sosyal amaçları içeren birtakım diğer tedbirler izledi... Ve ne var ki, uyuşturucu madde tutkunluğu azalacağına daha da arttı. Sonunda da SENTETİK ZEHİRLERE gün doğdu. Bu işin ticareti hızlandı. Gençliğin uyuşturucu maddeler tutkunluğu tabii maddelerden kimyasal maddelere kaydı ve kaymakta. Üstelik yeni maddeler birçok bakımdan kullanıcılarına daha cazip geliyor. (Amerikan Hükümeti'nin bu konudaki tutum ve icraatı başlı başına bir araştırma konusunun kapsamına girmektedir. Bu nedenle kısaca geçiştirmek olmaz. Biz bu kitaptaki yerimizi göz önünde tutarak bu konuya girmeyeceğiz.)

Uyuşturucu maddelerin Amerikan devrimindeki yerini fazla ayrıntılarına giremeden işlemeye çalıştık. Son söz olarak, Amerika'da 'devrim' ile uğraşanların/örgütlerin uyuşturucu maddeleri bir devrim aracı olarak kullanmayı –bazı oranlarla– bırakmışlardır, uyanık ve yapıcı gençlerden yararlanmak, uyuşturucu maddeleri kullananlardan daha çok işlerine geliyor, diyebiliriz.

Kendi şahit olduğumuz bir konuşmayı aktararak bu konuyu kapatalım.

Amerika'da yaşları yirmiden küçük olanların eroin gibi son derece tehlikeli bir maddeye alıştırılmasındaki amacın ne olabileceğini sorduğumuz bir underground –yeraltı– sineması yöneticisi şu açıklamayı yapmıştı:

> "Amerika'da, özellikle de New York'ta birtakım adamlar var. Bunlara argoda 'stand-up cat' deniliyor. Bu adamların yaşantıları

incelendiğinde hiçbir direkt cinayete karışmadıkları fakat kriminal temaya son derece yatkın oldukları görülüyor. İşte bu adamlardır özellikle burjuva ailelerin çocuklarını eroin'e alıştıranlar. Bu adamlar Amerikalı olmalarına rağmen Amerika'ya karşı korkunç bir hınç beslemektedirler. Ellerindeki eroin'i 16 yaşından büyüklere satmazlar. Özet olarak bu adamların amaçlarını şöyle tanımlayabilirim. Diyelim ki on iki-on üç yaşındaki bir çocuk eroin'e başlarsa, dozaj giderek artırıldığı için sonunda (birkaç yıl içinde) çocuk ya tımarhaneye ya da mezara gönderilmiş olur. Yani, 'stand-up cat'lerin amacı eroin ve benzeri ağır zehirlerle orta sınıfın ve burjuvazi'nin çocuklarını dolaylı yollardan ölüme göndermektir. Bu adamların hiçbir ideolojik bağlantısı olmadığı, ancak kişisel sapık hınçları nedeniyle bu işi yürüttükleri yapılan 'clinic' teşhislerle saptanmıştır."*

Uyuşturucu Maddeler Kültürü Üzerine Bazı Bilgiler

Yazımızın bu bölümünde uyuşturucu maddelerin kullanıcıları üzerindeki etkilerini işleyeceğiz. Konuya iki açıdan bakacağız:

1) Uyuşturucu maddelerin insan üzerindeki etkileri – bilimsel bilgiler,
2) Uyuşturucu maddelerin insan üzerindeki etkileri – pratik bilgiler.

Yani, yazımızın bu bölümü şu sorunlara cevap aramaktadır:

Uyuşturucu maddelerden LSD'yi kullanan bir insan ne gibi fiziksel değişimlere uğrar ve neler hisseder?

Yaratıcı gücünde bir artım olur mu?

Uyuşturucu maddelerin etkisiyle yaratılan sanat'ın değeri nedir?

---

* Tarafımızdan yazılmış olan bu satırlar, *Hürriyet* gazetesinde yayınlanan bir dizi yazıda nedense Prof. Dr. Aydın Uluyazman tarafından yazılmış gibi gösterilmiştir. Gazetenin uyanık polis muhabiri için böylesi bir karıştırma olağan sayılabilirse de, bizi şaşırtan, Uluyazman'ın bu durumu tavzih etmeyişi olmuştur. Bkz. Sarı Ceket, Yazı: Y. Çavlı, Fotoğraf: E. Dernek, *Hürriyet*, 5 Ağustos 1977, s. 9.

Marihuana iddia edildiği gibi tehlikeli bir madde midir? Bir genç nasıl 'keş' olur/nasıl kendini kurtarabilir?

LSD, eroin ve marihuana'nın cinsele etkisi var mıdır, varsa nasıldır?

Uyuşturucu maddeleri kullananların çocuklarında da aynı tutum görülür mü?

Hangisi daha tehlikeli: LSD mi, Eroin mi?

Uyuşturucu maddelerden LSD'yi kullananlar ne gibi fiziksel değişimlere uğrarlar ve neler hissederler?

Bilimsel açıklamalar: Solunumda düzensizlik, giderek kalp yetersizliği. Vücut ısısında düşme. Sinir sisteminde işlev değişimleri – kısmi hafıza yitirilişi. Çeşitli hormonal etkiler – kanda glycogen artışı. Tansiyonda düşme. Metabolizmal dengesizlik.

(NOT: Konu ile ilgili olarak aşağıdaki yapıtlardan yararlanılabilir:

1) Salustiano J. Effects of cannabis sativa and chlorpromazine on mice as measured by two methods used for evolution of tranquilizing agents. *Mediciana et Pharmacologia Experimentalis*. Sayı 15. 153-162. 1966.
2) Sampio, C. A. *Journal of Pharmacy and Pharmacology*. 552-554. Sayı 19. 1967.
3) Bose, B. C. *Studies on Pharmacodynamie et de Therapie*. Sayı 147. 291-297. 1964.
4) Dewey W. M. Yönce; L. R. Lewis; W. M. Griffin; E. D. and Newby V. E.: Soma cardiovascular effects of Delta –9– tetrahydrocannabional. *The Pharmacologist*. Sayı 12. 259-1970.
5) *Mayor's Committee on Marihuana*. Problem in the City of New York Sociological, medical, psychological and Pharmacological studies. Lancester Pennsylvania. Cathell Press. 1944.)

(Tıbbi amaçlarla isteyecek olanlara daha ayrıntılı bir liste gönderebiliriz.)

LSD kullanıcılarını iki grupta incelemek gerekiyor. Birinci grup: İşin acemileri – LSD'yi 'düşün'ü geliştirmek amacıyla bir araç olarak kullanmasını bilmeden sadece kafayı bulmanın (high) bir şey olduğunu sanarak kullananlar.

İkinci grup ise: LSD alarak tefekkür –düşünme– meditation yapabilme ustalığına erişmiş olanlar.

Bu iki gruptan birincilerde görülen belirtilere kısaca değineceğiz. Çünkü bunlar, kendilerini aşamayarak akli değil, fiziksel değişim zevkleriyle yetinmektedirler. Dolayısıyla da yaptıkları iş, uyuşturucu maddeler kültürü içinde hiç de önemli bir yer tutmamaktadır.

Belirtiler: İlk kırk dakika içinde son derece hızla gelişen bir beyinsel boşalım. Düşüncenin renkli boyutlar halinde alıcıya görünmesi. Bilincin altüst olması. Ağızda salgı akıntısı. Sonraki ortalama 13 saatlik süre içinde tatlı bir umursamazlık, donukluk, siliklik hali. Hareketlerde yumuşaklık, konuşmada pelteklik. Daha sonra ise bünyeye göre değişen, ishal, kabızlık, kusma, mide bulantısı, baş ağrısı, kulak zonklaması halleri. Daha sonraki saatlerde –alınıştan bir gün sonra– iştah açılması, cinsel istek uyanması. Genellikle sünepelik hali. Zayıf bünyeli alıcılarda şiddetli aggressive hal. Alınıştan ortalama 48 saat sonra, göz kararması, bitkinlik, önü alınamayan uyku hali. Alınıştan ortalama 72 saat sonra normale dönüş.

LSD'yi *'usta'* olarak kullananlar neler hissediyorlar?

Buna geçmeden önce 'usta' diye tanımladığımız (Amerikancası Master) kimselerin kişilikleri üzerine biraz açıklama yapalım. Bunlar öyle rasgele adamlar değiller. Gerek toplumlarında gerekse kendi benliklerinde birtakım büyük aşamalar yapmış kişiler. Yaşları otuz beşin üstünde. Önerilerde bulunabilme ve çevrelerindekileri etkileyebilme yetenekleri güçlü. Her şeyden önce kendilerini iyi tanıyan adamlar. LSD yardımıyla olay ve sorun çözümledikleri iddiasındalar. Şöyle ki; LSD aldıkları zaman kendilerini LSD'nin üstün kimyasal gücünün etkisine kaptırmadan denetim altında tutabildiklerini, dolayısıyla da LSD'nin onları değil, onların LSD'yi kullandıkları (doping) inancındalar. LSD'yi, akıllarını tek bir sorun üzerine

teksif ederek, bilinçte var olan çözümlerini açığa çıkartabilmek amacıyla kullandıklarını söylüyorlar. Bu tiplere bilinen bir örnek olarak Dr. Timothy Leary gösterilebilir. Harvard Üniversitesi'nde Psikoloji Kürsüsü profesörü olan Leary, 1961 yılında LSD alarak kendi üzerinde deneyler yapmış, daha sonra da üniversitedeki görevinden ayrılarak LSDemons, LSD şeytanları adlı bir 'tarikat' kurmuştur. Daha sonra tutuklanmış, fakat hapishaneden ve Amerika'dan kaçarak başta Cezayir olmak üzere çeşitli ülkelerde kaldıktan sonra İsviçre'ye yerleşmiştir. Bu arada bir de kitap yazarak Amerika'da hapisten kaçmanın yollarını önermiştir.

Şimdi LSD ustaları'nın durumlarına geçelim.

Ustanın LSD alışı mutlaka bir törenle başlıyor. (Bilinen anlamda değil, her ustanın kendi yöntemine uygun bir biçimde. Yani, ya bir müzik eşliğinde, ya tam karanlık bir yerde, ya doğaya karşı gibi.) Usta bundan sonra acemilerde görülen sıkıntı belirtilerinden hemen hiçbirine uğramadan çok kısa bir süre içinde kendini aşıyor. Ya sırtüstü yatarken ya ayakta başını bir yere dayamış olarak ya da yatakta dizleri karnına çekili, başı dizlerinin arasında olarak gayet rahatsız bir şekilde, üzerinde düşünmeyi kurduğu olayı aklında 'yaşamaya' başlıyor. Bu arada durmaksızın konuşuyor, çevresindekiler de not alıyorlar.

Bu konuyla ilgili olarak kendi şahit olduğumuz bir olayı anlatalım. 1970 senesi yılbaşında HOG-FARM denilen bir hippi komünü'nde bir LSD ustasının seansına şahit olduk. Adamın saçları yaklaşık olarak beline değiyordu. Yaşı 40 civarındaydı. Boyu 1.80 vardı. Amerikalıydı ve grubun ruhani lideriydi. Üzerinde, boynu büzgülü, etekleri yerleri süpüren beyaz bir harmaniden başka bir şey yoktu. LSD'yi sıvı olarak almıştı ve yattığı yerde –büyük bir Kızılderili çadırının içinde– yaklaşık olarak bir saat müthiş bir hızla bir şeyler anlattı, çevresindekiler de –ki bu beş kişinin arasında yine Amerikalı olan bir doktor ile bir psikiyatr da bulunuyordu– durmadan not aldılar. Daha sonra ustanın neler anlattığını kendilerine sorduğumuzda, not alanlardan Dr. Larry Brillant, ustanın, Thomas Merton adlı bir Trappist papazın öğretileri üzerinde yorumlarda bulunduğunu söyledi.

(NOT: Thomas Merton, 26 yaşına dek serserice bir yaşantıyı sürdürmüş, sonra da Gethsemani Manastırı'na girmiş. Trappism'in günümüzdeki yerini araştıran kitaplarla diğer konular üzerine yayınları var. 1952'de yayınlanan ilk kitabı *The Seven Storey Mountain*/SIGNET/büyük bir ilgi uyandırmıştı. Daha sonraki kitapları da defalarca basılmıştır. NO MAN IS AN ISLAND –DELL. 1957. SEEDS of CONTEMPLATION – DELL. 1954. sayılabilir.)

LSD kullanan ustaların ortak özelliklerinden biri de, seansları sırasında söylediklerini – çevrelerindekilerce tutulan notları, görmek istememeleri. Bunun nedeni şu: Usta 'saf ve gizli' bilincinden ortaya çıkardığı verileri sağlam kafayla okursa aklına otomatikman bir müdahalede bulunmuş olacağını varsayıyor. Dolayısıyla da kendi aklının ürünü olan verileri bilmek istemiyor. İstediği de şu: Aklında düşünmeyi kurduğu olayı/sorunu birkaç LSD seansıyla tekrarlıyor. Her seferinde aynı sonuçları –kendince sağlam saydığı sonuçları– tuttursa çevresindekiler onun bu başarısını kendisine duyuruyorlar. O da ancak o zaman tutulan notlar üzerinde incelemeler yapmaya koyuluyor. Bu durumdan önce ne çevredekilerin usta ya müdahalede, ne de ustanın çevresindekilere bir şey sormaya –töresel olarak– hakkı yok.

(NOT: Bu olayın bilimsel yanı üzerine Amerika'da ve Japonya'da araştırmalar yapılmaktadır. Tokyo Üniversitesi'nde ZEN ustalarının 'meditation' tefekkürleri sırasında yapılan elektrofizikolojik araştırmalarda ustanın düşünme frekansları tespit edilerek karşılaştırmalar yapılmaktadır. Başvurulabilecek kitap: *The Stili Point*/William Johnston. Perennial Library, 1970).

LSD kullanıcısının neler hissettiğini Hog-Farm Komünü'nde tanıştığımız ustanın tanımlamasıyla bitirelim:

> "LSD alan bir şahıs kendi aklının derinliklerine doğru düşmeye başlar. Bu düşüş son derece hızlı ve karmaşık olduğundan acemiler bu ilk hızın etkisine dayanamayarak kendilerini kimyanın üstün gücüne kaptırırlar. Dolayısıyla kendilerini kontrol edemezler. Bu nedenle de çıktıkları TRIP/GEZİ/DALGA'dan eli boş dönerler. Bu durum tıpkı denize düşen bir yüzücünün yüzmeyi unutmuş gibi davranmasına benzer. Yüzmesini unutmayanlar LSD gezisinden başarı ile dönmeyi becerirler."

Bu arada, bir ustanın dilerse günde iki kez seans yapabileceğini de belirtelim. Normal dozdan –klasik deyişle tek haplık– fazla alınarak çıkılan bu AKIL GEZİLERİ'nin sonunda ustalar pek de yorgun düşmemektedirler. (Bir yılda beş yüz gezi yapmış ustalar var.) Oysa normal dozla yapılan gezilerden sonra bile en az üç günlük bir istirahat ve bol miktarda vitamin almak gerekmektedir.

Ustaların bir büyük özelliği de LSD'ye tutkun olmamalarıdır. Yani, usta istediği kadar LSD kullansın gene de 'keş' olmamaktadır. Bunun nedeni de LSD'yi tutku olarak değil, bir araç olarak kabul etmesi ve LSD'yi kendi isteği doğrultusunda kullanabilmesi yeteneğidir.

LSD ve Yaratıcı Güç

(Uyuşturucu maddelerin katkısıyla yaratılan sanatın değeri nedir?)

1971 senesinde Amerika'daki çeşitli klinik, laboratuvar, akıl hastanesi ve sağlık yurdu gibi kuruluşlarda, fare, güvercin, tavşan, köpek ve maymunlar üzerinde yapılan araştırmaların sonuçlarına göre, LSD'nin – ve Cannabis ürünlerinin çeşitli sentetik derivative'lerinin, davranış biçimlerine şiddetle etkileri olduğu görülmüştür. Örneğin *Delta-9 THC* verilen maymunlar uysallaşmış, köpeklerde şiddetli kusma ve dengesizlikten meydana gelen bitkinlik hali, güvercinlerde ise normal dozajın iki katına çıkıldığı halde ancak bir hafta sonra kronik belirtiler baş göstermiştir.

LSD'nin yaratıcı güce büyük katkısı olduğu tezi en çok yeraltı basını tarafından işlenen bir konudur. Bu tez daha bilimsel olarak kesinlik kazanmamış olsa bile şimdilik bazı bilim adamları tarafından da benimsenmiş durumdadır.

Gerçekten de uyuşturucu maddeli kültürün sanat ürünleri incelendiğinde bu sanatın pek de yabana atılamayacağı apaçık görülmektedir. Kaldı ki bu tezin savunucuları adları büyüğe çıkmış birçok sanatçının uyuşturucu maddeleri kullandıklarını söylemekte ve onların yapıtlarına sahip çıkmaktadırlar. (Örne-

ğin, Van Gogh, Beethoven, Baudelaire vb.) Kitch, Pop Art, Psychedelic gibi son yirmi beş yılın sanat akımlarına eleştirmenler şimdilik eksik ve güdümlü sanat akımları olarak bakıyorlar. Sanatın tarihi içinde bir yerlere pek sokamıyorlar. Bunun yanı sıra 'türedi' diye tanımlanan bu sanatların temsilcileri de, bir ekole, bir kategoriye sokulmak istemediklerini, yaptıkları işin tam bağımsızlığa yönelik, başlangıcı olmadığı için sonu da olmayacak bir sanat olarak yorumluyorlar.

Günümüzde gerek Amerika'da gerekse Avrupa'da uyuşturucu maddeli sanat, ağırlığını en çok iki dalda; müzik ve edebiyatta göstermektedir. Bu nedenle de hemen her yıl yeni bir müzik türü/anlayışı ortalığı kaplamakta, elektroniğin tüm sınırları zorlanmaktadır. Edebiyat alanında da aynı şey olmaktadır. Genç kuşak yazarları, kendilerinden önceleri yok sayarcasına ya da onları geçtiklerini iyice kanıtlamak istercesine uyuşturucu maddeleri birtakım şaşırtıcı biçimlerde ve tüm yönleriyle yazıtlarına alıyorlar. Batı dünyasında gün geçmiyor ki, bu konuyla ilgili yeni bir roman çıkmasın... Ve bunların bazıları da gerek anlatımlarıyla gerekse içerikleriyle büyük başarı kazanıyor. Bu romanlarda yazarlar genellikle kendi üzerlerinde yaptıkları LSD deneylerini veya diğer uyuşturucu maddelerin kendilerinde meydana getirdiği sonuçları işliyorlar.

(Bu kitaplara birçok örnek verilebilir: 1) *The Naked Lunch*/William Burroughs. 2) *The Doors of Perception*/Aldous Huxley. 3) *Pictures of the Göne World*/L. Ferlingetti. 4) *Gasoline*/Gregory Corso sayılabilir.)

Uyuşturucu maddelerin sanatçılık düzeyine erişebilmiş kişilere belli bir yere kadar yardımcı olabildiğini, fakat işin bununla bitmediğini, çünkü bu güdümlü sanatçıların daha kendilerini topluma kabul ettirememiş olduklarını belirterek sözü bağlayabiliriz.

Marihuana iddia edildiği kadar zararlı bir madde midir?

Marihuana sanıldığı ya da iddia edildiği kadar sıhhate ve akla zararlı bir madde midir? Bu soruya kesin bir cevap vermek; zararlıdır veya değildir demek pek kolay değil. Bu konu üzerin-

de önüne gelen, eli kalem tutan herkes bir şeyler çiziktiriyor. Biz burada marihuana'nın zararlı olup olmadığının değerlendirilmesini okurun sağduyusuna bırakabilmek amacıyla bir belge sunacağız.

1970 senesinde Başkan Richard Nixon'ın isteği üzerine Amerikan Senatosu tarafından kurulan bir komisyon bu konuyu bilimsel olan her yönüyle incelemiş ve yüz sayfalık bir rapor halinde Senato Başkanı Spiro T. Agnew'e sunmuştur. Daha sonra bu konuyla ilgili olarak Senato'da ve Temsilciler Meclisi'nde görüşmeler yapılmıştır.

(NOT: Harrison A. Williams Jr. Başkanlığındaki komisyonda Edward Kennedy, Adlai Stevenson III, Jacop K. Javits, Walter F. Mondale gibi ünlü senatörler de yer almışlar ve hazırladıkları raporu 1 Şubat 1971 günü Senato'ya intikal ettirmişlerdir.)

Biz burada raporun başında yer alan ve Bakan Elliot L. Richardson tarafından Spiro T. Agnew'e sunulan raporun niteliğini belirten giriş yazısını aşağıya aynen alıyoruz. Marihuana üzerine yargıda bulunmayı da böylelikle okurun sezi gücüne devretmiş oluyoruz.

Bu arada belirtmeden geçilemeyecek bir husus daha var. O da, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Amerika'da marihuana'nın serbest olarak alışveriş edilebilen bir madde olduğu ve o zamanki sağlık raporlarında da alkolden daha zararlı olmadığının belirtilmişliğidir. Ne var ki 1937 yılında kesinlikle yasaklandı marihuana içimi, alımı, satımı. Yasaklandığı yıl Amerika'da bilinen yirmi sekiz çeşit/marka marihuanalı madde satış halindeydi ve Amerikan Hükümeti de bu maddelerden tıpkı tekel maddelerinden olduğu gibi yüksek denebilecek bir vergi almaktaydı.

(Gerek yeraltı basını gerekse birtakım başka çevreler marihuana'nın yasaklanmasında mafya örgütü ile ekonomik ilişkileri olan bir 'kesim' politikacıların rolü olduğunu ileri sürmektedirler.)

Ve işte, *Marihuana ve Sağlık* adlı 100 sayfalık raporun VII. sayfasında yer alan yazı.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı
Washington D.C. 1 Şubat 1971
Sayın: Spiro T. Agnew
Senato Başkanı
Washington D.C.

Sayın Başkan: 'Marihuana ve Sağlık' adlı bu rapor, Amme HUKUKU'na ilgin 91-296 sayılı kanunun V. bendinde yer alan, Marihuana ve Sağlık mevzuatı hükümleri çerçevesine uygun olarak hazırlanmıştır.

Bu rapor, Meclis'çe istenilmiş bulunan Marihuana istihlakinden doğan sıhhi sonuçları inceleyen yıllık raporların ilkidir. Raporda marihuana istihlaki ve insan üzerindeki etkileri, günün bilimsel araştırmalarına dayanılarak incelenmiş olup, rapor bu bilimsel araştırmaların bir özeti durumundadır. Buna rağmen marihuana'ya dair, özellikle de uzun süreli kullanılma halinin insan vücudunda meydana getirdiği sıhhi sonuçlarla ilgili bilimsel olarak henüz cevaplandırılmamış birçok soru bulunmakta olup, bu rapor üzerinde hâlâ tartışmalar yapılan bu maddenin insan sağlığına olan etkilerine dair kesin yargı verilmesini sağlayacak bir belge olarak kabul edilmemelidir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nca yürütülmekte olan araştırma programı çalışmalarına hız verilmiş olup, konu ile ilgili bilimsel eksikliklerin giderilmesi için yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Yeni bilgilerin elde edilmesiyle birlikte, marihuana istihlakinin insan vücudunda meydana getirdiği etkileri, daha geniş kapsamlı raporlar halinde inceleyebileceğimizi umut ediyoruz.

Saygılarımla,
Elliot L. Richardson
Bakan

Bir Genç Nasıl 'Keş' Olur / Nasıl Kendini Kurtarabilir?

İlkin bilinmesi gereken bir hususa dikkati çekelim. GENÇ her yerde her ülkede GENÇ'tir – ama yetişme koşulları ve so-

runları farklıdır. Dolayısıyla yaşıt gençler arasında büyük toplumsal yapı farkları vardır. Örneğin, yirmi yaşlarındaki bir TÜRK gencinin duygu, düşünüş ve davranış biçimleri, bir AVRUPALI, bir AMERİKALI, bir ASYALI yaşıtından oldukça değil, çok farklıdır. Gerçi, 'bunalım konuları' aşağı yukarı aynıdır, fakat konuları oluşturan koşullar değişiktir. Bu nedenle bir genç nasıl 'keş' olur (uyuşturucu madde düşkünü olur) derken bunu Amerikalı bir genç, Avrupalı bir genç ve diğerleri olarak anlamak ve her gence, ülkesinin koşulları göz önüne alınarak bakmak daha yerinde olur.

Amerika'da yapılan bilimsel araştırmalara bakılırsa Amerikalı bir gencin 'keş' olmasını hazırlayan başlıca faktörler şöylece sıralanabilir:

1) Çeşitli ideolojik örgütlerle diyalog kurabilme isteğiyle,
2) Var sanılan kişisel yeteneksizliklerin giderilmesi ve arkadaş çevrelerinde küçük düşmemek için,
3) Düzene karşı çıkmış olmak için,
4) Sanatçı olabilmek isteğiyle,
5) Karşı cinsin zorlamaları ve cinsel özgürlüğe erişebilmek için,
6) Vietnam Savaşı'na gitmemek/gönderilmemek için,
7) Ailevi bozukluklar nedeniyle,
8) Merak uğruna ve iş olsun diye (eğlence olsun diye ara sıra almakla başlayanlar),
9) El altında bulunmasından yararlanılarak (Özellikle tıp ve kimya öğrenimi yapanlarla, buralardan mezun olanlar),
10) Çeşitli diğer etkenlerin sonucu olarak (dinsel, politik, kültürel ve polis).

Amerikalı bir genci uyuşturucu madde tutkunu olmaya iten yukarıdaki unsurlar Avrupalı gençler için de hemen hemen geçerlidir. Fakat bu iki gençlik tipi arasında büyük ve belirgin bir fark vardır. Bu da Amerikali gençlerde çok yüksek olan 'aşırıya' yönelme belirtisi oranının Avrupalı gençlerde çok düşük olmasıdır.

(NOT: Almanya, İsviçre, Fransa ve İngiltere'de yapılan sosyolojik araştırmalarda, bu ülkelerin gençlerinin hafif uyuşturucu maddeleri bir süre için –üç-beş yıllık bir dönem– kullandıkları, sonra da vazgeçtikleri anlaşılmıştır. Ayrıca adı geçen ülkelerin gençleri ağır uyuşturuculara –eroin, morfin, kokain– pek yanaşmamaktadırlar. Örneğin, İngiltere'de yaşı yirmiden küçük olan gençler arasındaki ağır uyuşturucu madde kullanımını gösteren çizelge 186'ncı sayfada verilmiştir.)

Dediğimiz gibi Avrupalı gençler Amerikalı akranları kadar aşırı saplantılara sürüklenmemektedirler. Amerika Narkotik Maddeler Bürosu Şefi John Ingersol'un geçen yıl açıkladığı rakamlara göre Amerika'da yaklaşık olarak 250 bin eroinman bulunmaktadır. Bu kitlenin de %42'si 16-34 yaş arasının genç kuşağıdır. Eroin kullanan tüm Avrupalı gençlerin toplamı bile bu müthiş rakamı yakalayamaz.

	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
TOPLAM	442	454	437	470	532	635	753	927	1349	1729	2780
Morfin Alanlar	205	204	177	168	157	172	162	160	178	158	198
Eroin Alanlar	62	68	94	132	175	237	342	521	899	1299	2240
Kokain Alanlar	25	30	52	84	112	171	211	311	443	462	564
Pethidine Alanlar	117	116	98	105	112	107	128	102	131	112	120
Yaş ortalaması 20'den küçük olanlarda hafif zehirlere tutkunluk	—	—	1	2	3	17	40	145	329	395	764
Yaş ortalaması 20'den küçük olanlarda eroine tutkunluk	—	—	1	2	3	17	40	134	317	381	709
20-34 arası eroin tutkunluğu	—	50	62	94	132	184	257	347	558	906	1530

(DRUG DEPENDENCE/National Institute of Mental Health. Sayı 3 Mart 1970. Sayfa 13'te belirtildiği üzeredir.)

Avrupalı gençler, Amerikalı akranlarına oranla uyuşturucu maddeler kültürü içinde çok daha dengeli olabilmeyi başarmaktadırlar. Bunun nedenini de iki bin yıllık kültür ve hars birikimlerinin kazandırdığı *'hasletlere'* bağlamak herhalde pek yanlış olmaz kanısındayız. Burada bir kez daha *'etkenlere'* dönelim ve bir gencin –nerede yaşıyor olursa olsun– nasıl uyuşturucu madde tutkunu olduğunun bir özetini verelim.

Her gencin düşlerinde yarattığı ve gerçek dünya ile pek kolay bağdaşmayacak birtakım zor düşleri vardır. Ve her genç öncelikle kendini ispatlamak istemine yöneliktir. Bu isteğini *'idol'* denilen kişiler sayesinde edinmiştir ve düşlerindeki istekleri bir an önce gerçekleştirerek bir *'idol'* olmak çabasındadır. Bu nedenle gençler –aileden ve toplumdan gelen olaylar ve sorunlar bir kenara bırakılırsa– en çok idolleri tarafından şartlandırılmaktadırlar. Ve eğer bu 'idoller' gençlerden birtakım şeyler isterlerse gençler bunları gerçekleştirebilmek için can atarlar. Bu isteklerin yönü –diyelim ki– uyuşturucu maddelerden yana olursa, gençler de kaçınılmaz bir şekilde buna yöneleceklerdir denebilir. Sanatından ve düşüncelerinden büyük ölçüde etkilendiği bir dostun, bir sanatçının, bir edebiyatçının, bir müzisyenin vb.'nin, "Ben de uyuşturucu madde kullanıyorum," diye beyanat verebilmesi, genci otomatikman bu deneyi gerçekleştirmeye itecektir. Sonuçta ise genç ya kişisel yeteneklerini kullanarak bu büyük ve tehlikeli deneyden –belki de bir bakıma kârlı olarak– geri dönecek ya da kendini kurtaramayarak, silinip gidecektir. Daha önce de belirttiğimiz üzere Amerikalı gençler, kendilerine ve hatta toplumlarına göre bile çok yukarılarda bir yerlerde olan öğretilere ve bunların kuramcılarına erişebilmek için, onlarla diyaloğa girebilmek amacıyla, kendi akıllarına doping yapmaktan başka çıkar yol bulamamaktadırlar.

(NOT: Örneğin bir ZEN yöntemi Amerikalı aydın çevrenin eleştirmenlerince anlaşılması çok güç olan bir yöntem diye saptanmıştır ve aynı eleştirmenler ZEN'in ortalama aydınlar için değil *'top intellectual'* üstün aydınlar için olduğunu belirtmişlerdir.)

Bir genç 'keşlik'ten nasıl kurtulabilir?

Eğer, 'heavy drugs' denilen ağır uyuşturuculara başlamamışsa her genç uyuşturucu madde tutkunluğundan –belli bir süre içinde– kurtulabilir. Bu tıbben kanıtlanmış bir gerçektir ve tedavi altına alınan hafif uyuşturucu madde düşkünleri %100'e yakın bir oranla bu bağımlılıktan kendilerini kurtarabilmektedirler.

Fakat, eroin, kokain, morfin v.b. gibi ağır uyuşturucularla üç aylık ilişkileri olan gençlerin kendilerini kurtarabilmeleri ilkin kendilerine, sonra tıbba, sonra da bünyelerinin şansına kalmış bir iştir. Üç aydan yukarı, bir seneden aşağı olanlar için de durum az değişik olmakla beraber yine aynıdır. Bir yıldan yukarı bir süredir kullananların durumları ise *'tehlike'* arz etmektedir. Kurtuluş şansı % 8-9 kadar düşüktür. Daha yukarı ve yaşlı şahıslarda ise kurtuluş ihtimali %1'e hatta %0'a kadar inmektedir. Ayrıca Kentucky'deki ünlü Lexington Akıl Hastanesi'nde yapılan araştırmalara göre, bu tür had toksikomanların çocuklarının da toksikoman olarak doğduğu anlaşılmıştır.

Bir gencin kendini keşlikten kurtarabilmesi için önerilen ilk husus, genci uyuşturucu madde kullanmaya iten faktörün kesin tespiti işlemidir. Ancak bundan sonra yapılacak klinik tedaviyle genç –tabii hafif uyuşturucu madde düşkünü bir genç– kısa denebilecek bir süre içinde –üç ay ila bir yıllık tedavi– düşkünlüğünden kurtulabilmektedir. Burada dikkat edilecek bir diğer husus da gence katiyen kötü davranılmaması ve kendisini uyuşturucu madde kullanmaya iten nedenin kendisine anlatılması ve ikna edilmesi halidir.

Gencin uyuşturucu madde bağımlılığından kurtarılabilmesi görevi polis yöntemlerinden çok psikoterapik yöntemlere dayanmaktadır.

(NOT: Yine Amerika'da yapılan sosyolojik araştırmalara göre gençleri uyuşturucu madde kullanmaya indirekt olarak iten bir etkenin de polis olduğu anlaşılmıştır. 1969 senesinde Amerika'nın Batı kesimindeki üniversitelerde yapılan incelemenin sonucunda Amerika'nın en ünlü akıl hastaneleri, toksikomanlara ayrılmış bulunan *'hücre'* stili bloklarını, radyolu, masalı, koltuklu ve kitaplıklı evcil adalar haline dönüştürmüşlerdir.)

Bu nedenle hafif uyuşturucu madde kullanmaya başlamış bir genci polis kayıtlarına geçirterek korkulu hapishane düzenine itmektense, bilimsel olarak onu bu alışkanlığından uzaklaştırmak, kişisel sorunlarını doping kuralına sığınmadan yine kendi aklıyla çözümleyebilecek bir hale ve sorumluluk duygusunu kazanmaya yöneltmek çok daha yararlı bir uygulama olur

ve olmaktadır. Şaşırtıcı gibi gelebilir fakat 16-24 yaşlar arasındaki uyuşturucu madde düşkünü gençlerden polis aracılığıyla bu alışkanlıklarından vazgeçirtilmeye çalışılanların pek azı tutkunluklarını bırakabilmektedirler. Büyük bir çoğunluk ise –hatta hapishanede bile– bir yolunu bularak yine uyuşturucusunu almaya devam etmektedir.

Uyuşturucu madde tutkunluğundan kendini kurtarmaya çalışan bir gence her şeyden önce *'anlayış'* gösterilmelidir. Uyuşturucu maddeyi temin ettiği çevre değiştirilmeli, tedavi sonrasında da yine aynı çevreye dönmesini önleyecek tedbirler alınmalıdır. Gencin aklını kurcalayan sorulara doyurucu cevaplar verilmeli, aşağılanmamalı, acındırılmamalı, normal sosyal ilişkilerinde hiçbir kısıtlama ya da değişim yapılmamalıdır (aşırı ilgi ve şefkat gösterileri de sıkıcı olur).

Bütün bunlara rağmen tedavi gören gençlerin büyük bir çoğunluğu bir sürelik bir dinlenme devresinden sonra yeniden uyuşturucu maddelerine dönmektedirler. Bu durum karşısında da hiç paniğe kapılmamak gerekir. Çünkü gerçekte bu durum uyuşturucu madde tutkunu kimseler için kaçınılmaz bir gelişimdir. Genç bir süre kendi haline bırakılmalıdır. Yeniden uyuşturucu maddelere dönen gençlerin büyük bir çoğunluğu bu dönüşü, kendilerini denemek, iyileşip iyileşmediklerini, iradelerini kendi isteklerine göre yönetip yönetemediklerini, *kendilerine* ispatlamak için yapmaktadırlar. Ve yine aynı çoğunluk, bu ikinci denemeden *'bıkkınlık'* göstererek çıkmış ve uyuşturucularla olan bağlantılarını kesmişlerdir. Dikkat edilecek husus, gencin daha güçlü maddelere kayıp kaymadığını –kendisine sezdirmeden– kontrol etmek, genci belli bir denetim altında tutmaktır.

(Bazı psikiyatrlara göre uyuşturucu madde tutkunlarının en önemli periyodu bu ikinci ya da üçüncü, dördüncü dönüş'günleridir. Bu doktorlar tedavilerini ilk gelişe göre değil, bu ikinci defalara göre ayarlamaktadırlar. Bu nedenle de ilk tedavilerini kısa tutmakta ve kesin sonuçlara yönelmemektedirler.)

Tedavi sonrasının gençlerini hiçbir şekilde *'işe'* zorlamamak da unutulmaması gereken hususlardan biridir. Çünkü kendisini yeterince tedavi edebilmeyi başarmış bir genç er geç kendine

belli bir *'iş'* edinmekte de başarı gösterecektir, yeter ki sabır elden bırakılmasın. Tabii, gencin yeteneklerine uygun bir *'iş'* düzeni hazırlayabilmek olanağı da varsa, o gencin kendini tatmin eden bu düzenden başka bir şey istemeyeceği, hatta zorlansa bile bir daha uyuşturucu madde kullanmayacağı da bilimsel bir gerçektir.

(Klinik tedavileri üzerine çeşitli bilimsel görüşler olduğu gerekçesiyle konunun bu yönüne girmemeyi uygun bulduk.)

LSD, Eroin ve Marihuana'nın cinsele etkileri var mıdır, varsa nasıldır?

Bu sorunun bir de devamı var: "Uyuşturucu maddeleri kullananların çocuklarında da aynı tutku görülür mü?"

Öncelikle şunu belirtelim ki uyuşturucu maddeler kapsamına giren bütün maddelerin –tabii veya sentetik– cinsele etkisi vardır. Fakat bu etkinin indikasyonları değişiktir.

Yani, marihuana'nın cinsele olan etkisi ile eroin'in ve LSD, THC, STP, DMT... gibi sentetiklerin cinsele olan etkileri eşdeğerli midir? Biz burada, yer darlığı nedeniyle konunun bilimsel ayrıntılarından bolca örnek veremeden bu üç ana maddenin cinsele olan etkilerini ve birbirlerine olan etkilerini anlatacağız.

Marihuana: 1938 yılında New York Belediye Reisi Fiorello H. La Guardia tarafından yaptırılan *The Marihuana Problem in the City of New York* adlı bilimsel araştırmada marihuana'nın cinsele olumsuz yönde etki yapmadığı saptanmıştır. (NOT: 1937 yılında Amerikan basını ve Narkotik Büro, Amerika'da marihuana içimini, alımını, satımını yasaklatmayı başarmıştı. New York Belediye Reisi La Guardia ise, marihuana'nın iddia edildiği kadar zararlı bir madde olmadığını ve birtakım politik nedenlerle yasaklattırıldığını ileri sürerek Tıp Akademisi'ne başvurmuş ve New York'ta geniş çaplı bir araştırma yaptırmıştır. Ne var ki La Guardia raporunun sonuçları kamuoyundan gizlenmiştir. Çünkü raporu hazırlayan on yedi profesör, doktor, felsefeci ve psikiyatr marihuana'nın sıhhate zararlı olmadığını ve alkolden daha az zararlı bir madde olduğunu bilimsel olarak saptamışlardı.)

Marihuana cinsele etki eder. Fakat bu etki herhangi bir stimulant uyarıcı ilacın etkisinden daha zararlı ya da daha yararlı değildir. Yani, kabaca söylemek gerekirse, yaşlı bir erkek gençlik aşısı adı altında piyasada rahatlıkla satılan ilaçlardan ne denli yarar görebiliyorsa, marihuana'dan da o kadar görebilir, diyebiliriz.

Marihuana alındığı sırada değil, doping halinin geçmesinden sonra cinsel uyarmayı açar. Alıcı marihuana'nın etkisi altındayken, cinsel temayı –o da gerek duyup da arzularsa tabii– aklen yaşayabilir. Pratik uygulamalara girişmeye pek iştahlı/hevesli olmaz (genç içicilerde bu durum ters orantılıdır).

Marihuana, içicilerinin çocuklarında da aynı tutkuyu doğurmaz. Yine de gebelere marihuana içmemeleri tavsiye edilmektedir (aynı tavsiye sigara ve alkol için de yapılmaktadır).

Marihuana cinsel sapıklıklar da meydana getirmektedir. Bu arada homoseksüelleri cinsel yönden güçlendirdiği de ileri sürülmektedir.

(NOT: Biraz marihuana övgüsü gibi oldu fakat marihuana'nın cinsele olan etkisi üzerine araştırdığımız belge ve raporlarda –birçok bilimsel kanıttan sonra– varılan sonuçlar böyle.)

Marihuana ve diğer *cannabis sativa* ürünleri binlerce yıldan bu yana ve hâlâ Afrika'da, Amazonlar'da, Hindistan'da, Çin'de, Asya'da ve Amerika'da gerek dinsel, gerekse diğer toplumsal törenlerde –özellikle de evlilik törenlerinde– topluca alınmaktadır. (1956'da Amerikalı bilim adamları tarafından yapılan bir araştırmaya göre dünyada yaklaşık olarak 200 milyon insan marihuana ve benzeri hafif uyuşturucu maddeleri kullanmaktadır.)

Evet, marihuana cinseli etkiler. Hatta bir bakıma içicisine cinsel bir rahatlama da hazırlar. Fakat bu rahatlama arkasından psikolojik bir yan etkiyi de getirir. Ayrıca her bünye de bu dopingi kaldırmayabilir. Bu nedenle marihuana içicisi mutlaka cinsel mutluluğa da erer diye kesin bir şey söylenemez.

LSD: LSD ve derivative'leri için de birtakım zararsızlık bilgileri öne sürmek, günümüz bilim adamları için bir hayli güç olmaktadır. Gerçi LSD de cinsel gücü –hem de müthiş bir hızla– artırmaktadır, fakat aynı sentetik madde birtakım başka koşul-

lar altında cinsel gücü –hem de müthiş bir hızla– sıfıra indirebilmektedir. Bu çelişkili durumun nedeni, genellikle LSD'nin ve diğer sentetik maddelerin içerdikleri doping gücüne ve alıcının organik yapısına bağlanıyor. Kimi alıcı LSD etkisiyle cinsel ilişkide bulunabilirken, kimisi de elini bile oynatamayacak duruma düşmektedir. Bunun yanı sıra LSD ve diğer sentetik maddelerin cinsel sapıklıklar oluşturduğu da görülmüştür.

Son derece karmaşık bir etki alanı olan ve halen de esaslı bilimsel çözümleri yapılamamış bulunan LSD için *'cinsele etkisi var mıdır yok mudur yerine, cinsele etkisi vardır, fakat etki yönü ve değeri canlının yapısına ve içinde bulunduğu koşullara göre değişmektedir'* diyebiliriz. Ayrıca, LSD türü derivative'lerin doğacak çocuklara da etkisi olabileceği düşünülmektedir.

Bir şey daha var. LSD alan bir cinsel sapık, belki garip gelecek fakat karşı cinse ilgi duyabilmektedir. Amerikalı şair, Allen Ginsberg, kendisinin bir homoseksüel olduğunu fakat LSD aldıktan sonra –eğer istemiş olsa– herhangi bir kadınla cinsel ilişkide bulunabileceğini açıklamıştır.

LSD türü maddeler bazı kimselerde cinsel sapıklık yaratmaktadır dedik. Ne var ki bu durum salt cinsel sapıklıkta kalmamakta, giderek birtakım akıl hastalıklarına da dönüşebilmektedir. Örneğin bazı dengesiz tipler LSD aldıkları zaman Ologofrenik, Hypocondiriak, Şizofrenik, Deliriuni Tremens belirtileri göstermektedirler. (Hypocondiriak belirtiler gösteren LSD alıcılarının, cinsel ilişkide bulunmaksızın –erkekler anüs, kadınlar ise vaginal yollardan– LSD ve derivative'lerini kullanarak orgazm'a erdikleri görülmüştür. Hypocondiriak tiplerde bu yola itilim, cinsel organlarının yok olmuşluğu sanısına kapılmalarından ileri gelmektedir.)

LSD'nin insan kromozomlarında bir tahribat yaptığı kesin olarak henüz saptanamamışsa da, tavşanlar üzerinde yapılan deneylerde belirgin bir deformasyon saptanmıştır.

LSD'nin cinsele olan etkileri üzerine son olarak şunu söyleyebiliriz: LSD alındıktan sonra vücutta *müthiş* diye nitelendirilebilecek birtakım değişiklikler olmaktadır. (Gerçekten de LSD çok büyük bir değişim yaratmaktadır. Öyle ki çağdaş bilim bile

bu değişimlerin birçoğunu şimdilik açıklayamamaktadır.) Özellikle beyinde ve sinir sisteminde hızlı bir gerilim oluşmakta, bu da birtakım beyin hücrelerini ve sinir uçlarını yıpratmaktadır. Bu yıpranma da başta akli olmak üzere birçok organik aksaklık doğurabilmektedir. Birtakım uzuvlarda kısmi körelmeler ya da aşırı faaliyetler oluşmaktadır. LSD kullanıcılarını bekleyen en büyük tehlikelerden biri de budur. Alıcı, LSD'yi organik ihtiyaçlarını gidermek gibi bir psikolojik istek etkisiyle kullanıyorsa bu tehlikeli sonuçtan kendini kurtaramayacaktır, diyebiliriz.

(NOT: Daha ayrıntılı bilimsel bilgi edinmek isteyenler için başvurulabilecek kaynak: *Marihuana and Health.* A. Report to Congress from the Secretary of U.S. Department of Health, Education and Welfare. Mart 1971. Committe Print. Washington D.C.)

Eroin: Ağır uyuşturucular olarak tanımlanan eroin, kokain ve morfin'in de cinsele etkileri vardır. Burun ya da ağız yoluyla alınan eroin ile, zerk suretiyle alınan morfin, alıcıda daha ilk anlarda bir canlılık, bir rahatlık meydana getirir (kokain daha yavaş olarak). Neşe hızla artar, aynı şekilde *'şehvet'* duygusu da kabarır (eroin tutkusuna kapılanların büyük bir çoğunluğu 45-50 yaşın üstündeki yaşlı erkeklerdir). Ne var ki eroinin bu uyandırıcı etkisi ancak belli dozajların artırılmasıyla *'idame'* ettirilebilir. Eroin tutkusuna kapılan şahıs, günde ortalama iki-üç gram almadan edemez. (Başlangıç aylarında bu miktar, günde yarım gram civarındadır. Ayrıca katkısız olarak günde üç-dört gram saf eroin alınması halinde ise koma hali ve ölüm görülür.)

LSD ve marihuana'dan farklı olarak eroinin bir özelliği, cinsel ilişkinin 'dalga' sırasında yapılması halidir. Eroinmanda toksik etki biterken cinsel gücünde de durulma/sönme başlar. Orgazm gerçekleşmemişse, eroinman marazi belirtiler gösterebilir (saldırganlık, hırçınlık, vurma, dövme, vs.).

Kokain de aynı şekilde cinsel arzuyu kamçılar. Çoğunlukla zengin tabaka tarafından kullanılan kokainin cinsele olan etkileri de eroin ile hemen hemen aynıdır.

Ağır uyuşturucuların doğuma etki ettikleri de bir gerçektir. Amerika'daki Forth Worth ve Lexington Akıl Hastaneleri'nde

yapılan araştırmaların (1969) sonuçlarına göre, had eroinman anne ve babalardan dünyaya gelen bebeklerde eroine yatkınlık belirtileri görülmüştür. Yani, eroinman anne ile babadan eroinman çocuk doğar tezi günümüz bilim adamlarınca kabullenilmek üzeredir denebilir.

Hangisi daha tehlikeli: LSD mi/eroin mi?

Bu soruya eroin diye cevap vermek yanlış olmaz. Eroin bilim adamlarınca en tehlikeli uyuşturucu madde olarak saptanmıştır. Şaşırtıcı bir hızla alışkanlık halini almasının yanı sıra, beyine ve sinir sistemine olan etkilerinden başka diğer hayati organlara da büyük etkisi olmaktadır. LSD ise kolay kolay tutku haline geçmez. Yani, yeryüzünde daha LSDMAN veya LSDKEŞ diye birtakım toksikomanlar türememiştir... *Tarihi bir kökeni olmadığı için, geleceği olacağı ihtimali de şüphelidir.* Kaldı ki, LSD'den daha güçlü olduklarına dair propagandaları yapılan Delta–9–THC gibi maddeler bile, eroinden daha az zararlı olarak bilinmektedirler.

Ayrıca eroin kullanıcılarında görülen arazların hemen hiçbiri LSD ve derivative'lerini kullananlarda pek görülmez (örneğin, eroinmanların eroinden ayrı/uzak kaldıkları zaman gösterdikleri hırçınlık, şiddetli uykusuzluk, diyare, ağrı v.s. gibi belirtiler).

Özet olarak, LSD ve derivative'lerinin eroinden –her bakımdan– daha az zararlı ve tehlikeli, fakat marihuana'dan çok daha etkili maddeler olduklarını söyleyebiliriz.

Uyuşturucu Maddeler Kültürü ve Batı'nın Avrupa Yakası

Uyuşturucu maddeler sorununun Avrupa'daki durumunu dört ülkeden örnekler vererek araştırmaya çalışacağız. Bu dört ülke şunlardır:

1) İngiltere, 2) Almanya, 3) Fransa, 4) İsviçre.

Ülkeleri seçişimizdeki amacı da şöylece sıralayabiliriz:

1) İngiltere'yi seçtik çünkü Avrupa ülkeleri arasında uyuşturucu maddelerle tanışıklığı en eski olan ülke İngiltere'dir. (Yakın-Çağ'da)
2) Almanya'yı seçtik çünkü Avrupa ülkeleri arasında uyuşturucu maddelerle tanışıklığı en yeni olan ülke Almanya'dır.
3) Fransa'yı seçtik çünkü Avrupa'da uyuşturucu maddelerin kanundışı fabrikasyonları Fransa'da yapılmaktadır.
4) İsviçre'yi seçtik çünkü Avrupa milletleri arasında uyuşturucu maddelerden halkı en az etkilenmiş olan ülke İsviçre'dir.

(NOT: Sosyalist düzenli Avrupa ülkelerinde uyuşturucu maddelerin bir sorun haline gelebilme olanağı bulunmadığı gerekçesiyle Doğu Bloku ülkelerini konunun dışında bıraktık.)

Uyuşturucu maddelerin bu dört ülkedeki durumuna geçmeden önce verilmesi gereken bazı ön bilgiler var, onları kısaca görelim.

1) *Cannabis* ürünleri (haşhaş, hemp, marihuana vb.) coğrafi koşullar nedeniyle –iklim dahil– Avrupa'nın pek az bölgesinde yine pek az olarak üretilebilmektedir.
2) Bu nedenle Avrupa –doğal– uyuşturucu maddeleri dışarıdan ithal eden tek kıtadır.
3) Orta ve Güney Afrika'da, Brezilya'da, Meksika'da, Jamaika'da dinsel, Orta ve Uzakdoğu'da ise genellikle meditation – tefekkür ve töresel inançlarla yaklaşık olarak 2 bin yıldır (büyük ölçüde) kullanılan cannabis ürünleri, Avrupa'da sosyo-ekonomik bunalımlar nedeniyle son on-on beş yıldır (büyük ölçüde) kullanılır olmuştur.
4) Uyuşturucu maddeler, Avrupa milletlerinin milli kültürleri içinde var olan bir öğe değildir (Asya'da, Afrika'da, Güney Amerika'da oldukları gibi).
5) Birtakım sosyal (etnolojik dahil) ve ekonomik (teknolojik dahil) nedenlerle uyuşturucu maddelerin –özellikle de eroin, morfin, kokain gibi– ağır ve tehlikeli türlerinin, Av-

rupa'daki tahribatı Amerika'ya oranla *şimdilik* daha hafif seyretmektedir.

Bunları gördükten sonra, bir de konuyu hangi bakış açısından değerlendireceğimizi belirleyelim.

Bize göre, toplumları zaman zaman ağır bunalımlara/çıkmazlara sürükleyen her sorun, o toplumlarda var olagelmekte olan birtakım sosyo-ekonomik bozuklukların/dengesizliklerin/kısıtlamaların sonucudur. Bu nedenle biz o kalıplaşmış: "Efendim, bunlar Batı'daki düşünce özgürlüğünün getirdiği bunalımlardır..." edebiyatını bir kenara bırakarak, Avrupa'daki uyuşturucu madde kültürüne sosyo-ekonomik bir sorun olarak bakacağız.

Çünkü eğer uyuşturucu maddelere bağımlılık Batı'daki düşünce özgürlüğünün moda bunalımlarından biri olsaydı, Birinci ve İkinci Dünya Savaşları sonrasında, büyük yılgınlıklara kapılmış olan Avrupa insanı, uyuşturucu maddelerin düşsel rahatlıklarına sığınarak baştan aşağı *'keş'* olurdu... Ama olmadı. Yani, uyuşturucu maddeler Avrupa'da bir 'sorun' olarak ancak 1960'tan sonra görülebildiler (yine de Avrupa'nın sorunu Amerika'daki benzerinin yanında şimdilik bir hiç kalır). Avrupalı genç/yetişkin kesim savaş sonrası yıllarda *'keş'* olmadı, çünkü en basiti, cebinde uyuşturucu maddeyi satın alabilecek parası yoktu. Çünkü savaş sonrası Avrupa'sında *'iş'* bulabilmek karaborsaydı. (Bu karaborsacılık ortamı Amerikalı uyanık işadamlarının Avrupa'da çıkarcı amaçlarla büyük yatırımlar yapmalarına dek sürmüştür.) Bu nedenle de Avrupa'da uyuşturucu maddelere düşkünlük, bir akım ve genel bir tutku olarak *'sorun'* haline ancak Avrupalı adamın ekonomik gücünü düzeltebilmesinden sonra geldi. (Burada ekonomik özgürlük düşünülmemelidir. Çünkü gelişim ekonomik özgürlüğe kavuşmak şeklinde değil, alış gücünün artması şeklinde olmuştur. Örneğin, koskoca denilen bir Almanya bile hâlâ ekonomik özgürlüğe tam anlamıyla sahip değildir.)

Konuyu nasıl değerlendireceğimizi özetle şöyle tanımlayabiliriz: Amerika Batı Bloku'na dahil ülkelerin lideri durumunda-

dır. Bu nedenle de Avrupa'ya, özellikle de Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, gerek sosyal, politik, kültürel vs. gerekse, ekonomik (teknolojik) birçok etkileri ve yatırımları olmuştur. Sömürgeciliği içeren Avrupa kültürü, teknolojiyi içeren Amerikan kültürü karşısında o günlerdeki sosyo-ekonomik güçsüzlüğü nedeniyle yenik düşmüştür. (Örneğin günümüzde ne Paris o 1930'ların sanat, bilim ve kültür merkezi Paris'tir, ne de Londra o eski Londra'dır. Avrupa'da şimdi hemen her şey Amerika kokmaktadır.[a])

Son yirmi beş yıl içinde Batı Bloku'na dahil Avrupa ülkeleri Amerikanvari teknolojik gelişimlerini yapmışlar fakat yine Amerikanvari birtakım toplumsal bunalımlardan da kendilerini kurtaramamışlardır. Uyuşturucu maddeler kültürü de bunlardan biridir. Avrupa ülkelerinden bir kısmı uyuşturucu maddelere ülkelerinde uyguladıkları Amerikanvari düzen nedeniyle saplanmışlardır. Yoksa asırlık sömürge imparatorluklarının kalıtımı olan bugünün Avrupa'sında – sömürülen o ülkelerde binlerce yıldır var olan *Cannabis* gibi şaşırtıcı özellikleri olan bir maddenin yaygın tutku ve genel kültürü etkileyen bir öğe haline gelememiş olması için başka ihtimaller düşünmek biraz iyimserlik olur.

Uyuşturucu Maddeler Kültürü ve İngiltere

Yukarıda İngiltere için Yakın Çağ'da Avrupa ülkeleri arasında uyuşturucu maddelerle tanışıklığı en eski olan ülkedir demiştik. Gerçekten de İngiliz halkı, *Cannabis sativa* ürünleriyle Büyük İmparatorluk devrinde İngiliz Donanması'nın ve ticaret gemilerinin Çin Hindi'ne, Çin'e, Seylan'a, Hindistan'a, Pakistan'a kısacası Orta ve Uzak Asya'ya, Afrika'ya, Amerika'ya

a) Bu düşünce ile ilgili olarak başvurulabilecek kitaplardan bazıları:

1- *American Capitalism*/J.K. Galbraith. Pelican. 6. Baskı. 1968.
2- *Social Inequality*/Derleyen: Andre Betille. Penguin Sociology Readings. 1969.
3- *Against Interpretation*/Susan Sontag. Dell. 1969.

yaptıkları sömürü yolculuklarının sonucunda – günümüzdeki anlamına yaklaşık olan bir tanışıklık kurmuştur. Askerler ve tüccarlar/tayfalar uzak ülkelerden İngiltere'ye dönüşlerinde bu *'esrarengiz'* bitkileri de beraberlerinde getirmişlerdir.

Ne var ki, Cannabis ürünleri İngiliz halkının Anglo-Sakson kültürü ile bağdaşmayarak, İngiltere'de salt *lümpen proletarya* ve İngiliz olmayan renkli ırkların insanları tarafından kullanılan/alınan/satılan bir *'keyf'* maddesi olarak çok dar bir çevre içinde kalmıştır.

Ve yine ne var ki, İngilizler kendi ülkelerinde kullanıcılarını aşağıladıkları Cannabis uğruna Çin'e karşı ünlü afyon savaşını vermişler: "Çin halkı afyon çekmelidir. Buna engel olmaya kalkışacak olanların başını ezeriz," diyerek Avrupalı diğer sömürgecilerle birlik olarak (hatta bu işe Osmanlı İmparatorluğu'nu da bulaştırmaya kalkarak) çok kanlı savaşlardan sonra Çin'de özgürlük savaşı veren Boxerleri ezmişlerdir. (1901)

Günümüzde ise İngiliz gençliğinin bir kesimi kendi yayınları olan dergilerde, *(OZ, IT, FRENDZ, CULT)* şöyle yazıyorlar:

> "Afyonun sağlığa en ufak bir zararı olsaydı, asırlardır afyon yutturulan Çin milletinin tarihten silinmesi gerekirdi. Oysa Çin'in nüfusu son üç asırda üç misli artmıştır. Sizlere marihuana içmemeniz için propaganda yapanlara aldırmamanız için bundan daha tutarlı bir delil bulunmaz."[a]

Demek tarih İngiltere'nin aleyhine işlemiş... Çünkü aşağıda okuyacağınız ünlü Wooton Uyuşturucu Maddeleri Araştırma Alt Komisyonu'nun Raporu'na (1968) göre, yirmi iki yılda (1945-1967) İngiltere'de marihuana istihlaki yüzde bine varan bir artış göstermiştir. (NOT: Wooton Komisyonu, İşçi Partisi Milletvekili Roy Jennings'in talebi üzerine Avam Kamarası tarafından seçilmiştir. Komisyonda generaller, savcılar, hâkimler, doktorlar, felsefeciler, psikiyatrlar, uzmanlar, sosyologlar ve milletvekilleri ile polis yetkilileri yer almıştır. Bu komisyonun hazırladığı rapora göre de marihuana'nın sanıldığı ya da iddia

a) *IT*. Sayı 86. 27 Ağustos 1970.

edildiği üzere *'son derece tehlikeli'* bir madde olmadığı –en fazla alkol kadar zararlı olduğu– açıklanmıştır.)

Bu raporda belirtildiğine göre İngiltere'de 30 bin kişi hafif uyuşturuculardan birini en az bir kere denemiştir. Bu rakamın onda biri ise devamlı olarak kullanmaktadır. Ağır uyuşturucuları tutku haline getirmiş olanların ise bu otuz binin dışında tutulduğu ve bu kesimin de üç-beş bin kişi olduğu belirtilmiştir. Yine aynı raporda yer alan rakamlara göre 1945 yılında polise intikal eden '4' uyuşturucu madde suçu, 1967'de '2393'e yükselmiştir. (1966 ve 1967 iki katlı artış.)

Raporda verilen diğer rakamlara göre hafif uyuşturucu maddeler en çok gençlik arasında, en yüksek olarak da üniversite çevresinde kullanılmaktadır. Bunu sanatçı çevreleri – yazar, çizer, müzisyen, işçi ve aydın kesimleri izlemektedir.[a]

Wooton Raporu (1968) İngiltere'de yapılan – bilimsel anlamdaki ilk uyuşturucu maddeler araştırmasıdır (kişisel yayınlar haricinde ve Meclis çapında). Oysa İngiltere'nin sömürgesi halindeki Hindistan'da konu ile ilgili olarak ilk bilimsel araştırma, *'Marihuana. Report of the Indian Hemp Drug Commission'* başlığı altında 1893-94 yıllarında yapılmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise uyuşturucu maddelerle ilgili olarak ilk bilimsel raporlar 1915 yılında hazırlanmış ve Washington'da toplanan *'Pan American Scientific Congress'*e sunulmuş ve bir hayli tartışmalara yol açmıştır.

Uyuşturucu maddelerin İngiltere'de ve diğer bir kesim Avrupa ülkelerinde bir 'sorun' haline gelişi 1893'lerden sonra iyice artan Amerikan emperyalizminin bir sonucudur. (NOT: 1890'larda Amerika'da büyük bir ekonomik bunalım başlamıştı. 1893 yılında Senatör William Frye, Amerika'daki ekonomik bunalımdan kurtuluş çaresi için şu öneride bulunmuştu: "Derhal dış pazar bulmalıyız, yoksa içerde ihtilal çıkacak.")[a]

Amerika, maddeye dayanan kendi kültürünü ve teknolojisini, çıkarlarını sürdürebilmek amacıyla, girebildiği ülkelere taşı-

a) Ayrıntılı bilgi için: Cannabis. Report by the Advisory Committee on Drug Dependence. London, Her Majesty's Stationary Office, Wooton Committee Rep 1968.

mış, yeryüzünde Büyük Amerika'ya çalışacak Küçük Amerikaların gelişmesini sağlamıştır.

Kısacası, Amerikalılar, yazar/düşünür Josiah Strong'un 1880'lerdeki önerilerini gerçekleştirerek, başta İngiltere olmak üzere, sözlerini geçirebildikleri her yerde kendi düzenlerini kabul ettirmişlerdir. Çağdaşlarını etkileyen bir başka yazar da gene papaz olan Josiah Strong'dur. Ülkemiz/*Our Country: Its Possible Future and Its Present Critics. - N. Y. Baker and Taylor. 1885*/adlı kitabın yazarı olan bu beye bakılırsa, Tanrı, kendinin de tuttuğu Amerikan ırkını uluslararası son yarışmaya hazırlıyordu. Strong diyor ki:

> "Nüfus üstünlüğü ve ardındaki zenginlikten gelen güçle birlikte, eşi görülmemiş bir enerjiye sahip olan bu ırk –diyelim ki en geniş özgürlük, en saf Hıristiyanlık, en yüce uygarlığın temsilcisi– kendi kurumlarını bütün insanlığa kabul ettirebilmek için özellikle saldırgan nitelikler geliştirerek, bütün dünyaya yayılacaktır... Bu güçlü ulus, Meksika'yı, Orta ve Güney Amerika'yı, denizdeki Adalar'ı, Afrika'yı ve gerisini ele geçirecektir."[b]

20. yüzyılın ikinci yarısında ise Anglo-Sakson ırkın Amerikalıları bu ırkın esas sahipleri olan İngilizleri, çeşitli tarihi etkenlerden yararlanarak, kendi duygu, düşünüş, davranış düzenine alıştırmaya bir hayli muvaffak olmuşlardır.

Uyuşturucu maddeli kültür de, İngiltere'nin şu yıllarda içinde bulunduğu bazı Amerikanvari 'sorunlar'dan biridir. Kanımız odur ki, İngiltere'de şimdilik Amerika'ya oranla daha küçük bir sorun olan bu gelişim, İngiltere teknolojik aşamalarını yapabildikçe, bugüne rahmet okuturcasına artacaktır, tıpkı kırk yıl öncesinin Amerika'sında olduğu gibi.

---

a) *Amerikan Belgeleriyle/Amerikan Emperyalizminin Doğuşu.* Doç. Dr. Türkkaya Ataöv. Doğan Yayınları. 1968. Sayfa 53.

b) *İbid.* Sayfa 34.

Uyuşturucu Maddeler Kültürü ve Almanya

20. yüzyıl Avrupa'sında uyuşturucu maddelerin en geç girebildiği/yaygınlaşabildiği ülke Batı Almanya olmuştur. Bu gecikmenin nedenini, daha önce de kısaca açıklamaya çalıştığımız sosyo-ekonomik koşullara bağlayabiliriz. Bunun yanı sıra Alman Milleti'nin hemen her fırsatta öne sürdüğü kendine özgü, *'milli yapı ayrıcalıklarını'* da göz önünde bulundurmakta yarar vardır.

Tüm tarihleri süresince Alman milleti için hiçbir zaman bir sorun haline gelememiş olan *uyuşturucu maddelerin* bugünün Almanya'sındaki durumu şöyledir:

Alman Hükümet yetkilileri ilk kez 1970 yılında kamuoyuna bir açıklama yaparak son yirmi yıla kadar Alman milleti tarafından bir *'tutku'* maddesi olarak bilinmeyen, Cannabis –marihuana, haşhaş, hemp/ afyon– eroin, morfin/LSD ve derivative'lerinin 1970'ler Almanya'sında giderek artmakta olan 'tutku' maddeleri olmaya başladıklarını duyurmuşlardır. Yine aynı yetkililerce belirtilen rakamlara göre ağır uyuşturucular şimdilik korkutucu bir oranda değildirler, fakat çok az da olsa bir artış göstermektedirler.

Cannabis ürünlerine gelince: Son yirmi yılda Almanya'da başlayan ve en hızlı artış gösteren madde marihuana olmuştur. Ne var ki son üç-beş yıldır bu ve benzeri maddeler yerlerini sentetik maddelere bırakmak üzeredirler.

LSD ise en yaygın uyuşturucu maddedir. (NOT: Gayri resmi kaynaklara göre, sentetik maddelerin en çok kullanıldığı ülkeler listesinde Almanya, Hollanda'dan sonra Avrupa ikincisi durumundadır.)

Almanya'da uyuşturucu maddelerin bir tutku haline gelmesinde kimlerin fonksiyonu, nasıl olmuştur?, sorusunun cevabını ise, Almanya'nın ciddi gazetelerinden birinde, *Die Zeit*'de yayınlanan konu ile ilgili bir makaleden aktararak cevaplayalım:

> "Almanya'ya uyuşturucu maddeleri getirenler ve yayanlar İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra güvenlik nedeniyle Almanya'ya gönderilen Amerikan askerleridir. Bu askerler, büyük çapta yürüttükleri uyuşturucu maddeli ortamın doğmasına yol açmışlardır.

> Son bir-bir buçuk yıldan beri ise, burjuva çevrelerinin bir kesim gençliği gerek uyuşturucu maddelere tutkunlukta gerekse bu kanundışı işin alışverişinde Amerikalı öğretmenlerim geride bırakmışlardır."[a]

Evet, bir kesim yeni Alman gençliği, 'işi' öylesine iyi öğrenmiş ki, yok denecek kadar az bir parayla kendi imal ettikleri sahte haşhaş, LSD ve eroini de bol bol satar olmuşlar. (NOT: Alman gençlerince sahte uyuşturucu madde yapımında kullanılan maddelerden bazılar şunlardır: Kimyon, çay, tutkal, alçı tozu, pirinçunu, talaş, badem yağı, çeşitli baharat, süttozu, şeker, kurutulmuş kahve, tezek (yanlış okumadınız) ve %10 miktarında da anamadde.)

Şimdi de özellikle sentetik maddelerin satışını yaptığını söyleyen bir Alman gencinin, Almanya'nın gençlik dergilerinden *Jasmin*'in muhabiriyle yaptığı konuşmadan bir bölüm aktaralım. (*Jasmin*, 27 Ağustos 1971. Sayfa 39. Dergide on sekiz yaşında olduğu belirtilen bu gencin bir fotoğrafı ve polise ihbar edilmemesi kaydıyla verdiği beyanatı var.)

> "Haftada en az bin LSD hapı satarım. Tanıdıklarıma ve kanımın ısındıklarına bedava verdiğim de olmuştur. Kendim de her türlü uyuşturucuyu kullanırım. Satışlardan haftalık kazancım 400 mark –2000 TL.– civarındadır. Bir yıldır satıcılık yapıyorum, fakat şu günlerde ciğerlerimden rahatsız olduğum için işe çıkmıyorum. LSD'yi üstün özelliklerine inandığım için satıyorum. İnancıma göre, LSD alan gençler kendilerini ve çevrelerinde olup bitenleri çok daha iyi tanıyıp değerlendirebilmektedirler."

(Dr. Jurgen vom Scheidt'e göre) Almanya'da toplam olarak 60 bin kişi –çoğunluğu öğrenci– uyuşturucu madde kullanmaktadır. (Ağır uyuşturucu maddeler de bu rakamın içinde fakat çok düşük bir oranda.)

Gayri resmi açıklamalara göre ise, Almanya'da uyuşturucu madde kullananların oranı %25-28 arasındadır. Öğrenim gören

a) *Die Zeit:* Magazin. Nr. 32/6 Ağustos 1971. Die Haschisch-Gangster. Sayfa 15.

gençliğin %70'i en az bir kez LSD veya bir Cannabis ürününü denemiştir. (ELTERN. 1971. Eylül. Sayfa 109.)

Alman gençliğinin büyük bir kesimi uyuşturucu maddeleri tıpatıp Amerikalı yaşıtları gibi, *'Tanrısal bilinmeyenlere varabilmek'* amacıyla kullanmaktadırlar. (NOT: Uzakdoğu kültür ve felsefeleri bir kesim burjuva kökenli Alman gençleri arasında da çok yaygındır. Özellikle, ZEN Budizm, Hinduizm, I-CHING, Gurdjieff öğretileriyle birtakım şarlatanca [örneğin Satanizm] felsefelere kapılmış birçok Alman genci vardır. Alman gençlerinin Uzakdoğu'ya olan ilgilerine ışık tutabilecek kaynak: *STERN* 4 Haziran 1972. Sayfa 32-48 ve diğer iki sayı.) Bu gençler de Amerikalı akranları gibi ülkelerini, kültürel ve sosyal ilişkilerini bırakarak, yeni bir düzen, yeni bir özgürlük bulabilmek uğruna Uzakdoğu'ya giderler. Nepal'de, Tibet'te, Goa'da yerleşirler, commune'ler kurarak *'ortak'* bir yaşantıyı sürdürürler.

'SORUN' ile ilgili olarak Federal Almanya Hükümeti'nin aldığı tedbirlerden bazıları şunlardır:

Federal Almanya Hükümeti, Gençlik, Aile ve Sağlık Bakanlığı'nın 1971 yılı bütçesine, Alman gençlerini uyuşturucu maddelerden kurtarmak amacıyla yapılacak harcamalarda kullanılmak kaydıyla 375 bin dolarlık –yaklaşık olarak 5,5 milyon TL.– bir ek ödenek koymuştur. Bu para açılmış ve açışı yapılacak olan Sağlık Sorunları Danışma Büroları'nın geliştirilmesinde kullanılacaktır. Bonn Hükümeti, ilkokul çağından başlayarak tüm öğrencilere konu ile ilgili aydınlatıcı bilgi vermeyi kararlaştırmıştır. Ayrıca, narkotik polis, psikiyatr, sosyolog ve uzmanlarla takviye edilmiş, *'uyuşturucu maddeleri kullanan* –satan değil– *kişileri hasta olarak kabul ederek bunları polis* kanalıyla değil, psikoterapik tedaviyle topluma kazandırma ilkesinin *benimsendiği ve bu yolda çalışmalara hız verildiği'*ni açıklamıştır.

Uyuşturucu Maddeler Kültürü ve Fransa

Uyuşturucu maddeler kültürünün İngiltere ve Almanya'daki durumunu gördük. Şimdi de Batı'nın bir başka ülkesini,

Fransa'yı ele alalım. Bazı kaynaklara göre, uyuşturucu maddelerin kapsamına giren birtakım doğal bitkilerin ve bunlardan elde edilmiş maddelerin (örneğin kif) Fransa'ya gelişi, Napoléon Bonaparte'ın ünlü Mısır seferinden sonraki yıllara rastlamaktadır (1798). Anlaşılan, Fransız ordusu, Mısır'dan hem zaferle (Osmanlı Ordusu'na karşı) hem de uyuşturucu maddeler kültürüyle birlikte Fransa'ya geri dönmüş.

Daha öncesini konumuzun dışında bıraktığımız için, Fransa'daki uyuşturucu maddeler kültürüne bu 180 yıllık perspektif içinde bakacağız. Evet, uyuşturucu maddelerin Fransa'nın altyapı kesimine –orduya ve onu meydana getiren işçi/köylü kesimine– gelişi böyle olmuş... Oysa, günümüzde yapılan araştırmaların sonuçlarına göre, uyuşturucu maddelerin Fransa'da genel anlamıyla, 'halk arasında yayılmakta olan bir tutku maddesi' haline gelişi de, tıpkı İngiltere ve Almanya'da olduğu gibi, şu son on-on beş yıllık döneme dayanmaktadır.

Sözünü ettiğimiz bu dönemin –İkinci Dünya Savaşı sonrası yılları– öncesinde Fransa'da uyuşturucu maddeleri kullananlar yok muydu sanki? Elbette vardı. Ama bu çevre, kendilerine *'aydın ve sanatçı'* denilen bir kesimdi ve bu *'aydın ve sanatçı'* kişilerin müthiş bir çoğunluğunun da HALK kavramıyla pek bir ilişkisi ve altyapı içinde de pek bir yeri yoktu. Yani diyeceğimiz odur ki, İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıç yıllarında (1938'de) Fransa'da uyuşturucu maddeler çok dar bir çevre içinde kullanılmaktaydı.

Bugünün Fransa'sında ise durum nasıldır acaba?

Verilen istatistiki bilgilere göre, Fransa diğer ülkelere oranla uyuşturucu maddelerden pek fazla bir etkilenmeye uğramamıştır. Gerçi uyuşturucu maddelere olan tutkunluk halk arasında giderek bir artış göstermektedir, fakat, bu artış şimdilik korkutucu rakamlara erişmemiştir (*L'EXPRESS*, 23-29 Ağustos 1971. Sayfa 29-35).

Fransa'da halen bilinen alkollü maddeler ve ilaçlar dahil 650 çeşit uyuşturucu niteliklere sahip madde bulunmaktadır. Ve yine hükümetçe yapılan açıklamalara göre, Fransız halkı için en büyük tehlike ağır ve hafif uyuşturucular değil, alkollü maddelerdir.

(NOT: 1971 yılı ortalamasına göre Fransa'da yıllık alkollü madde tüketimi adam başına 28 litre gibi müthiş bir rakamdır.) 1970-1971 döneminde çeşitli sağlık yurtları, klinikler ve hastanelerde tedavi altına alınan alkoliklerin oranı %30, uyuşturucu madde tutkunlarınınki ise %1'dir.

Hükümetçe çok düşük denmesine rağmen, bilimsel açıklamalara göre Fransa'da 1960 yılında beş yüz civarında olan eroinman/morfinman sayısının on yılda on misli artış göstererek beş bine yaklaştığı saptanmıştır. Öte yandan, ortalama 70 bin kişi hafif uyuşturucuları haftada en az bir kez kullanmaktadır.

THC, LSD vs. gibi sentetik maddelere gelince; bunlar diğer ülkelerdeki durumlarının aksine Fransa'da pek revaçta değiller. Fransız gençliğinin bu tür maddelerden uzak durduğu bir gerçek... (NOT: Fransız gençlerinin sentetik maddelere rağbet etmemeleri oldukça önemli bir sosyolojik olaydır. Bu nedenle de yetkililer uyuşturucu maddeler sorunu ile ilgili olarak yönettikleri propagandalarda ağır uyuşturuculara sentetik maddelerden çok daha fazla yer ayırmaktadırlar.) Bugüne dek Fransız Polisi'nce ele geçirilen en büyük LSD imalathanesinde bile en çok 30 bin tabletlik bir kapasite olduğu, bunun ise bugüne dek ele geçirilen eroin imalathaneleriyle kıyaslanamayacak kadar küçük bir kapasite olduğu açıklanmıştır.

Daha önce sözünü ettiğimiz *'stand-up-cat'* tipi eroin satıcılarına Fransa'da da rastlanmıştır. 1971 yılında Dr. Claudine Escoffier Lambiotte tarafından kamuoyuna yapılan bir açıklamada Fransa'da bazı kimselerin kişisel hınçları nedeniyle on iki-on üç yaşındaki çocukları eroine ve morfine alıştırdıklarının tespit edildiği duyurulmuştur.

Gerçi Fransa'da uyuşturucu madde tutkunluğu şimdilik pek yaygın değildir. Fakat Fransa'da eroin, morfin ve kokain imali son derece yaygındır. (Fransa bu fabrikasyon işinde dünyada hemen hemen bir numaradır.) Afyonun en çok işlendiği –eroin ve morfin– ülkedir Fransa. Özellikle Güney'deki –Marsilya– gizli eroin imalathanelerinde işlenen afyon, buradan dünyanın her köşesine, fakat en çok olarak da Amerika'ya götürülmektedir. Uzmanlarca açıklanan fiyat listesine göre Türkiye'den 2 bin

franka –yaklaşık olarak 7 bin lira– gizlice satın alınan bir kilo baz morfin, Fransa'da işlendikten sonra, çeşitli kaliteler altında New York'ta maksimal değerle yüz misli artarak 200 bin franka satılabilmektedir.

Fransa'da, özellikle son on yılda büyük artış gösteren uyuşturucu maddelere tutkunluk en çok öğrenci kesimini etkilemektedir. Özellikle de 1968'deki öğrenci eylemlerinden sonra, bu tutku daha da artış göstermiştir.

Fransız gençleri de çağın moda tutkusuna uyarak Uzakdoğu ülkelerine göç etmektedirler. (NOT: Fransa'da öğrenci ve aydın kesim arasında en çok okunan kitaplar araştırmasında Doğu felsefeleriyle ilgili kitaplar ilk beş arasında yer almaktadır. Wolpola Rahula, Suzuki, Ginsberg, Watts, Suriyabongs, Ludowyk vs. gibi yazarların yapıtları Fransızca olarak son yıllarda defalarca basılmıştır.)

Ağır uyuşturucu maddelerden eroin, morfin ve kokain, en çok işçi kesimi arasında kullanılmakta ve trafiği yapılmaktadır.

Son iki yıldır Fransa, Amerika'nın mali desteğiyle uyuşturucu maddeler trafiğini büyük ölçüde baltalayabilecek duruma gelmiştir. Ne var ki, Fransız Hükümeti, sırf trafikle ilgili olarak yapacağı çalışmaların yürütülebilmesi için Amerikan Hükümeti'nden çok yüklü bir yardım talebinde bulunmuş ve bu yardımı almıştır. Bu yardımın, 1970-71 dönemi için 2 milyon dolar olduğu tahmin edilmektedir. Oysa bilindiği gibi, Anayasa Profesörü Nihat Erim'in Başbakanlığı altındaki 1. Erim Kabinesi, Türkiye'de haşhaş üretimini yasaklama kararı gibi *'çok daha insancıl ve önemli'* bir yardıma karşılık ABD'den beş yıllık dönem için 525 milyon TL'lik bir yardımı –ki büyük bir kısmı kullanılmış teknik malzemedir– kabullenmiş ve en az 100 bin Türk haşhaş üreticisinin, birtakım Amerikalı gençler uğruna mağdur duruma düşmesine aldırmamıştır. *Ve yine yapılan bilimsel tahminlere göre,* Türk haşhaş üreticisinin ABD gençliğine yapılan bu tarihi yardımdan uğradığı zarar 5 MİLYAR 475 MİLYON TÜRK LİRASI kadar bir meblağdır. (*Olayların İzinde*, İsmail Cem. *Milliyet*. 17 Kasım 1971.)

Uyuşturucu Maddeler Kültürü ve İsviçre

Batı Bloku'na dahil milletler arasında, toplumundaki hemen her yapısıyla diğerlerinden ayrıcalık gösteren İsviçre, uyuşturucu maddeler sorununun doğurduğu Batıcı kültür içinde de ayrı bir yer tutar.

Teorik olarak İsviçre, uyuşturucu maddelerin rahatlıkla girip yerleşeceği, adeta saltanat kurabileceği bir ülke görünümündedir.

İsviçre ve İsviçreliler (Fransız, Alman, İtalyan, Retoromanian halkları) için DEMOKRASİ sözcüğü sadece lügatlarda kalan bir kavram değildir. Demokrasinin üç-beş politikacı bozuntusunun lafıyla değil de, halkın direkt isteğiyle biçimlendiği bu ülkede eğer bir kanton'un halkı kalkıp da *"Biz kantonumuz dahilinde uyuşturucu maddelerin serbest bırakılmasını istiyoruz,"* diye oy verse bunun aksini yürürlükte tutmaya pek güç yetmez. (NOT: Amerika'da LSD şeytanları adlı gizli örgüt kurduğu gerekçesiyle tutuklanan Dr. Timothy Leary, daha sonra Amerika'daki bir hapishaneden kaçarak çeşitli ülkeleri dolaştıktan sonra İsviçre'ye yerleşti. Amerikan polisi İsviçre Hükümeti'ne başvurarak Leary'nin geri verilmesini talep etti. Fakat Leary'nin yaşamakta olduğu kanton'un *(Vaud)* yetkilileri bu isteği geri çevirdiler. Gerekçe olarak da halkın Timothy Leary'den şikâyetçi olmadığını ve kendisinin turistik vizesi bitinceye dek İsviçre'de dilediği gibi yaşayabileceğini gösterdiler. Ve Leary iki yıla yakın bir süredir hâlâ İsviçre'dedir. Konuyla ilgili daha geçerli bir örnek verelim: *Neuchâtel* Kantonu'nda gençlik kesimi tarafından hazırlanan kürtaj kanunu tasarısı halkın oyuna sunuldu [1970] ve onaylanarak bu kanton dahilinde kanuni şartlar dahilinde çocuk aldırmak serbest oldu.)

Yani diyeceğimiz odur ki, açık ülke görünümünde olan İsviçre'de uyuşturucu maddeler hemen hemen hiç denecek kadar az bir tahribat yapmışlardır. (NOT: İkinci Dünya Savaşı sırasında İsviçre, milletlerarası casusluk örgütlerinin ve akla gelebilecek her türlü ticari vurgunların, kaçakçılıkların planlandığı ve yürütüldüğü bir ülkeydi.)

Örneğin Avrupa'nın en önemli bilim merkezlerinden biri sayılan BASEL Kantonu'nda gençlik kesimi arasında yapılan bir araştırmaya göre hafif uyuşturucuları devamlı kullananların sayısı İsviçre'deki tüm öğrencilerin toplamı içinde %4'tür. Ara sıra ve en az bir kez kullanmış olanların sayısı ise tüm İsviçre için % 20'dir. Ağır uyuşturucuları –eroin, morfin– kullananlar ise tüm İsviçre için üç yüz-beş yüz arasındadır. Hafif uyuşturucuları devamlı kullananlar tüm İsviçre için bin-altı bin arasındadır (*Gazette de Lausanne*, 21 Haziran 1972).

Kısacası, hafif veya ağır uyuşturucu maddelerin İsviçre halkına verdiği zarar alkolden çok daha azdır. (NOT: 1971 yılı istatistiklerine göre İsviçre'de 150 bin alkolik vardır.)

Kaldı ki, Uzakdoğu efsanesi İsviçreli gençlere de pek cazip gelmektedir. Günlük ve haftalık gazetelerle dergilerde ZEN üzerine, TAO üzerine, I-CHING üzerine, BUDDHA üzerine araştırmalar, makaleler gırla gitmektedir. (NOT: Daha önce sözünü ettiğimiz Doğu üzerine yazılan kitapların çoğu İsviçre'de de en çok satılan kitaplar arasındadır. CONSTRUIRE. No. 19, 10 Mayıs 1972. ZEN/Armine Seherler.)

İsviçre gençliğinin uyuşturucu maddelere kapılmamasında sosyo-psikolojik etkenlerin rolü büyük olmuştur. Şöyle ki, İsviçre'de üç-beş gram haşhaş/marihuana/esrar ile yakalanan gençler hiçbir zaman adi bir suçlu –katil, sapık, hırsız, dolandırıcı, ırz düşmanı– gibi hapishaneye atılmamaktadırlar. İsviçre polisi genellikle ilk defa yakaladığı gençleri kliniklere sevk etmekte ve buralarda bir süre *'moral'* tedavi geçiren gençler hiçbir şekilde *'sicillenmeksizin'* öğrenimlerine devam edebilmektedirler. Elbette bu anlayışlı tutumda polis örgütü yetkililerinin büyük payı vardır. Örneğin BASEL Polis Müdürü'ne göre hafif uyuşturucu maddeleri kullanan –satan değil– gençlere polisten çok psikiyatrlar karışmalıdırlar. (NOT: Şimdiki BASEL Polis Müdürü İçişleri Bakanı tarafından seçilerek görev başına getirilen –sıkı durun– bir *Sanat Tarihi Doktorudur*. Yani, Basel Kantonu'nun polis örgütü iki yıldır, Dr. Fassbind adlı 50 yaşındaki SANAT TARİHİ, PSİKOLOJİ ve ESKİ DİLLER DOKTORU OLAN BİR BİLİM ADAMI tarafından yönetilmektedir. Dr. Fassbind PARTİLİ

olmadığı gibi aynı zamanda 'gençlerin sorunlarına en olumlu çözümleri getiren polis yöneticisi' olarak da tanınmaktadır.)

Gariptir ama uyuşturucu madde tutkunu (keş) çok az olan İsviçre'de, günümüz gençliğini en çok saran ünlü iki uyuşturucu maddeyi ilk kez geliştirenler de İsviçreli doktorlar olmuştur. Bu iki madde LSD ve sentetik THC Delta-8'dir. Birincisi 1937'lerde, ikincisi de 1967'de bulunmuştur. (Cannabis sativa'nın doğal sıvı ürünü ilk kez İsviçre'de Dr. Petrzilka tarafından sentetik olarak geliştirilmiştir.)

Ve yine gariptir ama hafif uyuşturuculara rağbet etmeyen İsviçre gençliği uyuşturucu maddeli haplara (örneğin Valium) çok düşkündür. Ne var ki LSD türü, satışları gizli yapılanlara oranla eczanelerden temin edilen haplar daha çok müşteri bulmaktadır.

Uyuşturucu maddeler kültürü ve İsviçre üzerine son söz olarak, hükümetin şimdiki halde uyuşturucu maddelere bir 'sorun' olarak bakmadığını ve alkolün İsviçrelilere daha çok zarar verdiğini göz önünde tutarak tedbir ve propagandalarında bu konuya daha çok ağırlık tanıdığını söyleyebiliriz.

Uyuşturucu Maddeler Kültürü ve Türkiye

Uyuşturucu maddeler kültürünün Batı dünyasına etkilerini gördük. Şimdi de 'Batılı' sorun olarak tanımladığımız bu kültürün *Türkiye'ye, Türkiye'nin işçi-öğrenci-aydın kesimlerine etkisi olacak mıdır, olacaksa nasıl önlenecektir, uyuşturucu maddelerin kurtarıcılığına inanmak bir 'düşün' olarak özellikle toplumlardaki İşçi-öğrenci-aydın kesimini etkilediğine göre, bu oluşumun Türk toplumundaki etkilerini ve belirtilerini nasıl değerlendirmek gerekir,* onları araştırmaya çalışalım.

Bir de, ünlü 1. Erim Kabinesi'nin kendisinden de ünlü TÜRKİYE'DE AFYON ÜRETİMİNİ YASAKLAMA KARARI var. Kanımızca müthiş bir sorumsuzluk örneği olan bu karar üzerine de bazı yorumlarda bulunacağız.

A) Uyuşturucu maddeler kültürünün Türkiye'nin işçi-öğrenci-aydın kesimlerine etkisi olacak mıdır; olacaksa nasıl önlenecektir?

Yazımızın buraya kadar olan bölümlerinde UYUŞTURUCU MADDELER SORUNU'nun niçin BATI'nın ve genel anlamda BATI demek olan AMERİKANVARİ DÜZEN ANLAYIŞI'nın bir SORUNU olduğunu belgeleriyle vermeye çalıştık. Türkiye de aynı anlayışla geliştirilmek istenilen/yönetilen bir ülkedir. (NOT: Kaldı ki Türkiye, tarihi yapısı itibariyle ne tam anlamıyla DOĞULU ne de tam anlamıyla BATILI olabilecek bir ülkedir.) Bu nedenle *'uyuşturucu maddeler kültürünün Türkiye'*ye, Türkiye'nin işçi-öğrenci-aydın *kesimine etkisi olacak mıdır?'* sorusunun cevabı kesinlikle EVET'tir.

EVET, Türkiye de (Amerika'da, İngiltere'de, Almanya'da olduğu gibi) pek yakın bir gelecekte uyuşturucu maddelerden büyük ölçüde etkilenmeye, toplumunda birtakım sosyal çözülmeler/çöküntüler görmeye başlayacaktır. Uyuşturucu maddeler olayına mantık göstergesinden bakıldığında bu kaçınılmaz sonuca varmak *'kehanet'* değildir.

Sözünü ettiğimiz türden etkilenmelere en az işçi, en çok da öğrenim yaşı gençliğinin *'kolej tipi gençleri kesimi'* çarpacaklardır. Kolej tipi gençlerden muradımız, Nişantaşı'nda, Topağacı'nda, Suadiye'de, Ataköy'de, kısacası varlıklı kesimlerde yaşayabilme şansına her nasılsa sahip olabilmiş ailelerin çocuklarıdır. Aynı kesimlerin *'aydınları'* için etkilenme oranı işçi'den çok kolej tipinden azdır.

BATILI uyuşturucu maddeler kültürünün Türkiye'ye yapacağı tahribattan en az işçi kesimi etkilenecektir dedik – ÇÜNKÜ Türk işçi kesiminin AMERİKANVARİ DÜZEN ANLAYIŞIYLA ilişkisi son derece dolaylı ve karmaşık bir biçimdedir. Yani, bir Türk işçisi, uyuşturuculardan herhangi birine kapılacaksa, bunun gerçek nedeni ilkin kendi yapısallığında başlamakta, sonra düzendeki sosyo-ekonomik nedenlere dayanmaktadır.

Batılı uyuşturucu maddeler kültürünün yakın bir gelecekte Türkiye'de yapmaya başlayacağı tahribattan en çok kolej tipi gençler etkileneceklerdir dedik – ÇÜNKÜ bu gençlik kesiminin

BATI DÜŞÜNCE ÇİZGİSİYLE DİREKT ilişkisi vardır. Bu gençlik kesimi, müzik'te olsun, edebiyat'ta olsun, sinema'da olsun kısacası hemen her şeyde BATI'ya kendi toplumundan çok imrenmekte/özenmektedir. Yabancı dilleri –en az bir tane ve çoğunlukla İngilizce– konuşabilen, okuyabilen gençlik kesimi budur. Cebinde 'keyfi' için harcayabileceği parası olan gençlik kesimi budur. Yani özetlersek, *"1970'lerin Türkiye'sinde Batılı uyuşturucu maddeler kültüründen en çok etkilenecek olan gençlik 'kesiminin, varlıklı sınıfın çocuklarının olacağını ve bu gençlerin ileride ilkin ailelerine, sonra da Türk toplumuna hissedilir zararları dokunacağını"* söyleyebiliriz.

Taşralı aydınlar ve gençler içinse etkilenme durumu bazı değişik özellikler taşımaktadır. Şöyle ki, taşralı aydın kesimden, kentlerdeki bir kesim aydının olanaklarına ve düşünce düzeyine çıkabilmeye özenenlerle, kentlerin *'diskotek'* kültürlü, *'teenager'* diye lanse edilen Amerikanvari gençlerine özenenler, kendilerini ister istemez (üstelik kendilerini tam anlamıyla yoz görünümlere sokacak) bazı yapı değişimlerine zorlayacaklardır. Daha açıkçası; taşralı öğrenci-aydın kesiminden BATILILAŞMAYI üç büyük kentteki bir kesim *'imkânlı'* öğrenci-aydın'ın çizgisine getirmekle gerçekleştirebileceğini sananlar, uyuşturucu maddelerin hiç değilse birinden ve kültüründen, en aşırı biçimlere varabilecek şekilde etkileneceklerdir.

B) Batı'dan Türkiye'ye gelecek olan uyuşturucu maddeler kültürü ve bunun oluşturduğu tahribat önlenebilir mi? Bu oluşumun Türk toplumundaki belirti ve etkilerini nasıl değerlendirmek gerekir?

Birtakım duygusal açıklamaları dikkate alamayacağımız için bu sorunun cevabı da kesinlikle HAYIR'dır.

NEDEN Mİ?

BU NEDEN'in anahatlarını şöylece belirleyebiliriz:

a) Türk toplumunda kendi tarihi yapısına dayanan ve bir yerde bir hayli köklü olan (3-10 asırlık) bir uyuşturucu maddeler kültürü vardır. (NOT: Bu kültür 10-11. asırlara

kadar iner. Tarihe ilk anarşist olarak geçen Alamut Fatihi Şeyh Hassan Sabbah, Anadolu'nun ürettiği bir adamdır... IV. Murad devrinde haşhaş iptilası koskoca bir yasakla –içene idam– önlenmeye çalışılmıştır... Ayrıca İslam dini içindeki mistik kuruluşların bir çoğunda *'keyf'* içimi dergâh töresindendir.) Bu yerleşik kültür ise, öyle sanıldığı gibi pek kolay bir biçimde – örneğin çeşitli yasaklamalarla/kısıtlamalarla– önlenemez.

b) Ne var ki Anadolu'daki varlığı yadsınamayacak olan bu HALK tipi uyuşturucu maddeler kültürünün çok önemli bir özelliği vardır. Bu özellik Türk köylüsünün/halkının geleneklerine olan bağlılığından doğmuştur. *Anadolu'da, ister dinsel ister töresel amaçlarla olsun ÇOLUK ÇOCUK takımının esrar/haşhaş/keyf içmesi ağır töresel yasalarla yasaklanmıştır.*

Bu şu demektir: Anadolu köylerinde (isteyen) yaşlı ve eşraf dışında –kadın dahil– hiç kimse keyf maddelerini kullanamaz. Kullanırsa köyün yasalarına karşı gelmiş olur – ki bir yerde son derece ağır olan bu töresel yasalara karşı çıkmanın akıl kârı bir iş olmadığını hemen her köy delikanlısı bilir. BATI'dan gelecek olan uyuşturucu maddeler kültürü ise, asırlardır Türk toplumunda uyuşturucu madde kullanımını çok dar bir çevre içinde tutabilmiş olan bu gelenekçiliği yıkarak, halkın *'çoluk-çocuk'* diye tanımladığı kesimi etkileyecektir. Dolayısıyla, olay hem içicilik hem de ticaret şeklinde büyük gelişmeler/değişimler doğuracaktır.

c) Türk toplumunda HAŞHAŞ-AFYON ilişkisini uyuşturucu anlamıyla değil, fakat günlük gıda anlamında kullanmaya alışmış bir halk kesimi de vardır. Bu kesim, alınan yasaklama kararıyla *'kişiliğini oluşturan'* bir gıda maddesinden uzaklaştırılmış olacaktır. (NOT: İÇ-BATI Anadolu kesiminde haşhaş, tıpkı çay gibi, kahve gibi gıdasal niteliği olan bir tutkudur. Yani bir tiryakilik'tir.) Ve bu kesim her ne pahasına olursa olsun, 'tiryakisi' olduğu –keş anlamında değil– maddeyi bulmak isteyecektir.

d) Türk toplumunun HALK kesiminde ağır uyuşturuculara olan tutkunluk YOK denecek kadar azdır. (NOT: YOK derken, Fransa'daki, İngiltere'deki gibi sayısı on binlere varan eroinmanları kastetmiyoruz. Anadolu'da ERO-İN/KOKAİN/MORFİN çekenlerin sayısı –polis kayıtlarına ve bilimsel verilere göre– gerçekten yok denecek kadar düşüktür.)
Ne var ki gerek YASAKLAMA KARARI gerekse AMERİKANVARİ DÜZEN ANLAYIŞININ gelişmesi –halka götürülmesi– bu tutkuyu da büyük ölçüde körükleyecektir.

e) Günümüzde uyuşturucu maddeler kültürünün gelişmesini Amerika gibi dev güçlere sahip bir ülke bile önleyememektedir. Türkiye'nin zayıf polis kadrosuyla, teknik yetersizlikleriyle, mali güçsüzlükleriyle bu büyük ve çok yönlü SORUNU kendi toplumunda önleyebileceğini ümit etmek iyimserlik olur. Batı'dan gelecek olan uyuşturucu maddeler kültürünün Türkiye'de çok ağır bir tahribat yapmasını önleyebilecek tek güç Türk halkıdır. Yani bu sorundan kurtulabilmenin şansı, Türk halkının bu konudaki uyanık ve yapıcı tutumuna kalmıştır.

C) HAŞHAŞ üretiminin yasaklanması ve bu kararın Türk toplumuna etkileri üzerine.

Türkiye'de Afyon üretiminin yasaklanması ABD'nin Türkiye'ye yaptığı sürekli taleplerin bir sonucu olmuştur. Gerçekte ise Amerikalı yöneticiler ilerde yerlerini bırakacakları Amerikan gençliğinin bir kesimine güvenememektedirler. Son on yılda Amerika'da *'başıbozuk/işe yaramaz'* diye tanımlanan bir gençlik kesimi oluşmuştur. %29-32 oranında olduğu Amerikalı yöneticiler tarafından açıklanmış olan bu gençlik kesiminin kötü(!) yetiştirilmişliğinin sorumluluğu Amerikalı yöneticilere ait olması gerekirken, bu sorumlu kişiler Amerikan kamuoyuna karşı yükümlü oldukları yetiştiricilik görevini becerememiş oldukları için, suçu başkalarının üstüne yıkarak, kendi halkları önünde temize çıkmaya çalışmaktadırlar.

Bu konuda Türkiye de *'vur abalıya'* edilen ülkelerden biri, hatta adı en başta olanıdır. Özetle; *'Türkiye'den gelen HAŞHAŞ/EROİN Amerikan gençliğini bozmaktadır'* sloganıyla dünya ve Amerikan halkları şartlandırılmaktadırlar. Kaldı ki, Türkiye'den kaçak olarak çıkartılabildiği hesaplanan baz morfin'in Amerika'daki 250 bin eroinman'a ancak on beş gün yetişebileceği bilimsel olarak saptanmıştır. Ayrıca, Amerikan gençliğinin bu kıymetli kesiminin Türkiye'de 1961'e dek yirmi bir ilde yapılan haşhaş ekimi sırasında değil de, ekim alanının sekize ve dörde indirilmiş olmasından sonra baştan çıktığını ileri sürmek de bir hayli güldürücü/düşündürücüdür.

Türkiye'de haşhaş üretiminin yasaklanması için alınan kararın sorumluluğu tümüyle haksız bir isteği gerçekleştirmeyi amaçlayan Amerikalı yöneticilere ait değildir. Bize göre bu yasaklama kararının alınmasında baş sorumlu 12 Mart Muhtırası'yla işbaşına getirilen Anayasa Profesörü Nihat Erim'dir. Amerikalılardan böyle bir teklif gelmiş olabilir, bu olağandır, fakat Nihat Erim bu teklifi değerlendirirken tek taraflı davranmış ve *'Amerika'nın bir kesim gençliğini'* kurtarayım derken, Türkiye'nin bu karardan uğrayacağı sosyo-ekonomik zararların matematiğini hakkıyla değerlendirememiştir.

Oysa ABD'den alınacak tazminat konusunda bir anlaşma olmadığı takdirde Nihat Erim'in yasaklama kararı almak yerine, bu teklifi reddetmesi gerekirdi. Nihat Erim böyle yapabilseydi, üzerinde çeşitli istismarlar yapılan *'bağımlıyız/bağımlı değiliz'* tartışmalarına da bir açıklık kazandırmış olurdu – fakat yapmadı. Nihat Erim'in bunu gerçekleştiremeyişinin gerçek nedenlerini elbette ki tam anlamıyla bilemeyiz. Çünkü gerek teklifin yapıldığı ve gerekse yasaklama kararının alındığı günlerde eski Başbakan kamuoyunu tatmin edecek bir açıklama yapmamıştır. Bu nedenle Nihat Erim'den YASAKLAMA kararını hangi nedenlerle ve hangi koşullar içinde aldığını Türk ve dünya kamuoyuna açıklamasını istememiz bir haksızlık olmasa gerekir.

Çünkü Erim tarafından durdurulan AFYON ekimi büyük bir ihtimalle, önümüzdeki bir-bir buçuk yıl içinde tekrar serbest bırakılacaktır.

Çünkü Erim Kabinesi tarafından alınan yasaklama kararı, başta Türkiye'deki illegal uyuşturucu maddeler pazarının, sonra da milletlerarası illegal borsalarının fiyatını yükseltmekten öte bir işe yaramayacaktır. Yani Türkiye'de alınan yasaklama kararı içeride ve dışarıda bu işin ticaretini yapan kuruluşların ve kişilerin işine yarayacaktır. (NOT: Bu, Amerika'da da böyle olmuştur.)

Çünkü şu âna kadar Türk Hükümeti tazminat olarak ABD'den daha doğru dürüst bir mali yardım alamamıştır.

Çünkü Türk haşhaş üreticisi, Nihat Erim tarafından bir 'oldubitti'ye getirilerek çıkartılan bu kanunun armağanı olarak tam 5 MİLYAR 475 MİLYON zarar etmektedir.

Çünkü 1972 yılının hasat döneminden sonra Türkiye'de bir daha afyon ve haşhaş üretimi yapılamayacak ve asırlık geçmişiyle Afyon ekiciliği yapan 100 bin Türk köylüsü, baba yadigârı ANA ZİRAİ ürününü yetiştiremeyecektir.

Pekiyi, haşhaş üreticiliği elinden alınan Türk köylüsü ne yetiştirecektir?

Bu sorunun cevabını da yine birtakım Amerikalı uzmanlar veriyorlar. Handley Raporu diye anılan Orta-Batı Anadolu Kırsal Kalkınma Planı Raporu'nda, Amerikanvari zirai düzen anlayışının Türk köylüsüne götürülmesi kararlaştırılıyor ve Amerikalı uzmanların (mutlak) denetimi altında yapılacak bir ziraat biçiminden söz ediliyor. Yani, sekiz ili kapsayan Orta-Batı Anadolu kesiminde çiftçi bundan böyle Amerikanvari ziraat yapacak – ve (ayçiçeği, nohut, bakla vs. ile) SEBZE/MEYVE ekimleriyle Türk köylüsü kalkındırılacaktır.

Uyuşturucu Maddeler Sorunu
Hastürk Yayınları,
İstanbul 1972 ss. 1-52.

UYUŞTURUCU MADDELER SORUNU

Haşhaş olayında bugünkü durum tersine olsaydı, acaba ne olurdu? Yani ABD haşhaş üreten, Türkiye de gençliği bozulan ülkeler olsalardı da, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı, ABD'nin Devlet Başkanı'na başvurarak haşhaş üretimine son vermelerini isteseydi, acaba Sayın Başkan, sayın Amerikan basını ve sayın Amerikalı üreticiler bu teklifi nasıl karşılarlardı?

Hiç kuşkusuz Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı Amerika Birleşik Devletleri'ne yaptığı bu geziden birtakım kuru vaatler ve *"Sizin gençliğiniz bozuluyor diye biz ülkemizin ana zirai ürünlerinden biri olan haşhaşın üretimini yasaklayamayız. Sizler ülkenizin yöneticileri olarak gençliğinize sahip çıkmaya ve bunun yollarını araştırmaya bakın,"* diye bir 'öğüt' alarak dönerdi.

Niçin Amerika'da?

Uyuşturucu maddeler, dünyada bu kadar ülke dururken acaba niçin en çok Amerika'yı etkilemiştir? Niçin en çok bu ülkenin gençlerini sarmıştır? Uyuşturucu maddelerin ilkin Amerika'da, sonra da öbür Batı Bloku ülkelerinde önü alınamayan bir sorun haline gelişi nasıl olmuştur? Ve bu oluşum kimler tarafından hangi amaçlarla körüklenmiştir?

Amerikalı yöneticiler kendi gençliklerinin yozlaşmasının dışarıdan gelen etkenlerle oluştuğunu ileri sürmektedirler. Bu yöneticiler böyle diyedursunlar, ABD'deki bazı yayınlarda, bazı yazarlar açıkça uyuşturucu maddelerin propagandasını yapmaktadırlar.

Ne demek bu?

Yani Amerika'da adama, 'uyuşturucu madde kullan' diyen yayınlar mı yapılıyor? EVET.

Birkaç Örnek

a) "Genç Amerikalılar akıllarını dolduran düzenin simgesel salgınından kendilerini kurtarabilmeleri için LSD kullanmaya muhtaçtırlar."[a] (Kaldı ki, bir bilim adamı olan Dr. Timothy Leary, ilkokullarda çocuklara LSD verilmesini istemektedir. Leary'nin kitabında ayrıca uyuşturucu maddeleri kullanan yazarların, milletvekillerinin ve Pentagon mensuplarının da isimleri verilmektedir.)

b) "Arkadaş, kendi marihuana'nı kendin yetiştir."[b]

c) "Çay içersen görürsün / LSD içersen olgunlaşırsın"[c]
Kitabın adı: *LSD, The Problem Solving Psychedelic*. Yazarları: P.G. Stafford ve B.H. Bolighty.
LSD kullanmak isteyenlere rehber diye sunulan kitaptan 'ACID'in nasıl alınması gerektiğini açıklayan bölümünden bir özeti aşağıya alıyoruz:
"LSD sizi ne kutsal ne de akıllı kılar. Ama kendinizi tanımanız için yararlı bir eğitim aracı olabilir. LSD'den bir şeyler öğrenebilirsiniz."[d]

d) "Yapılan bilimsel araştırmaların sonucu olarak marihuana'nın içicisinde cinsel güçsüzlük, aggressiveness –mütecaviz olmak– cinayete yöneliklik gibi eğilim ve biyolojik etkiler yaratmadığı saptanmıştır."[e]

Yasaklama Kararı Üzerine

Yukarıdaki örneklere daha nicesi eklenebilir. Konunun ilginç yanı ABD'de birtakım adamlar uyuşturucu maddeleri överek gençleri bunları kullanmaya itebilirlerken 500 bin Türk köylüsü ana zirai ürünü olan haşhaşı üretmekten men edilmekte-

a) *The Politics of Ecstasy*, Timothy Leary. s. 180. Paladin, 1970.
b) *Steal This Book*, Abbie Hoffman, Pirate Edition, ss. 100-101. 1971.
c) Mart 1967 tarihli *The San Francisco Grade* adlı Yeraltı Dergisi'nden alınmıştır.
d) *Uyuşturucu Maddeler Sorunu*, Hastürk Yayınları, s. 7, 1972.
e) Mayor's Committee on Marijuana. Problem in the City of New York. Sociological, medical, psychological and pharmacological studies. Lancester, Pennsylvania, Cathell Press, 1944.

dir. Bu yetmezmiş gibi bir de yaklaşık olarak 5,5 milyar TL. zarara uğratılmaktadır.

30 Haziran 1971 tarihli kararla Türkiye'de haşhaş üretimini yasaklatarak Amerikan gençliğini kurtardığına inanan Anayasa Profesörü Başbakan Nihat Erim, Türk köylüsünün bu karardan uğrayacağı sosyo-ekonomik zararların matematiğini değerlendirememiştir. Hatta öyle ki –kanımızca dünyanın hiçbir yerinde böyle bir anlaşma yapılmamıştır– Nihat Erim, önce yasaklama kararını çıkartmış, ondan sonra da ABD'nin vereceği tazminat konusunda masa başına oturulmuştur.

Oysa ABD'den alınacak tazminat konusunda bir anlaşma olmadığı takdirde Nihat Erim'in yasaklama kararı almak yerine, bu teklifi reddetmesi gerekirdi. Nihat Erim, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı olarak böyle yapabilseydi üzerinde çeşitli istismarlar yapılan *'bağımlıyız/bağımlı değiliz'* tartışmalarına da bir açıklık kazandırmış olurdu. Fakat yapmadı.

Amerika'da başlayan ve zamanla öbür Batı Bloku ülkelerine sıçrayan uyuşturucu maddelere bağımlılık salgınının Türkiye'ye, Türkiye'nin işçi-öğrenci aydın kesimlerine etkisi olacak mıdır? Olacaksa nasıl önlenecektir? Uyuşturucu maddelerin kurtarıcılığına inanmak bir 'düşün' olarak özellikle toplumlardaki işçi-öğrenci-aydın kesimini etkilediğine göre, bu oluşumun Türk toplumundaki belirti ve etkilerini nasıl değerlendirmek gerekir, bir de bu var.

Tedbir Alınmalı

Kesinlikle söylenebilecek olan şudur ki, Türk toplumu ve özellikle de işçi-öğrenci-aydın kesimi Amerika'dan dünyaya yayılan bu salgından etkileneceklerdir. Çünkü Türkiye, Amerikanvari etkiler altında bir ülkedir. Bunun kaçınılmaz sonucu olarak da Türk toplumu pek yakın bir gelecekte uyuşturucu maddelerden büyük ölçüde etkilenmeye, toplumunda birtakım sosyal çözülmeler – çöküntüler görmeye başlayacaktır. Uyuşturucu maddeler olayına mantık göstergesinden bakıldığında bu

kaçınılmaz sonuca varmak 'kehanet' değildir.

Şimdiye dek bu konu ile ilgili ne bir Meclis araştırması yapılmış ne de en ufak bir tedbir düşünülmüştür. Oysa Türkiye'de uyuşturucu maddeler sanıldığı gibi hiç kullanılmıyor değildir. Büyük kentlerimizde özellikle de İstanbul'da gerek lümpen takım arasında gerekse imkânlı sınıfın çocukları arasında, uyuşturucu maddeleri kullanmak her geçen gün biraz daha yaygınlaşan bir sorun halindedir.

CUMHURİYET, 16 Aralık 1972. Sayfa 2

HAŞHAŞ POLİTİKASI

Seçimlerin yaklaştığı şu günlerde haşhaş yeniden kendinden söz ettirmeye başladı. Bunun yanı sıra basının bir başka kesiminde de uyuşturucu maddeler sorunu üzerine 'çeşitlemeler' yazılıyor.

CHP, haşhaş olayını seçim bildirisine aldı. AP'de ise –şaşılacak bir şey değil ya, neyse– konuyla ilgili yuvarlak laflar ediliyor. MP, haşhaş yasağının adil olmadığını; TBP ise kanımızca konuya en gerçekçi açıdan bakarak, bu yasaklamanın sömürücülük anlayışının bir sonucu olduğunu ima ediyorlar. MSP de, MHP de, DP de yasağa karşılar. Feyzioğlu'nun da bunlardan ayrı kalmayacağı artık herkesçe bilinmektedir. Kısacası, günümüz Türkiye'sinde politikacıların tamamına yakın çoğunluğu, ister oy avcılığı nedeniyle, ister inançlı olarak, Nihat Erim tarafından Amerika-Nixon gezisinin sonunda bir 'oldubitti'ye getirilerek çıkartılan, Türk haşhaş ekicisini ve milli ekonomiyi yaklaşık hesapla 4,5 milyar TL zarara uğratan bu karara karşıdır. Karşılar da, yüce meclisimizde haşhaş ve uyuşturucu maddeler sorunlarıyla ilgili hiçbir görüşme açılmıyor. Hazırlanmış bulunan bir tasarı raflarda bekliyor.

Haşhaş Politikası

Türkiye'de haşhaş bir ana zirai üründür. Daha doğrusu üründü. Ancak, çeşitli *'malum'* etki ve baskılarla 1961'e dek yirmi sekiz ilde yapılan haşhaş üreticiliği giderek on dört'e, sekiz'e, dört'e ve sıfır'a indirilmiştir. Akla şöyle bir soru gelmelidir: "Amerikan gençliği Türkiye'de yirmi sekiz ilde haşhaş üreticiliği yapılırken bozulmuyordu da dört ilde yapılırken mi bozuldu?"

Bu soruya akla uygun bir yanıt arandığında Türkiye'de haşhaş üretiminin yasaklanışında kaçınılmaz bir şekilde Amerika'nın uluslararası sömürücülük anlayışının politik-ekonomik etkenlerini harekete geçirmiş olduğu kanısına varılmaktadır.

Neden diyeceksiniz?

Gazete boyutlarını göz önünde tutarak çok kısa bir şekilde açıklayalım:

a) Amerika'da yapılan bilimsel araştırmalara göre dünyada 200 milyon insan *Cannabis sativa* ürünlerini (doğal maddeler; marihuana, esrar, vb.) kullanmaktadır (ağır uyuşturucular; eroin, kokain, morfin, acid dahil değil).
b) Amerikalı yöneticilere göre Amerika'nın (hükümetin) ilk hedefi yeryüzünde doğal üretim yapılan alanlarda bunu durdurtmak ve yasaklatmaktır.
c) Marihuana, 1937 yılına dek Amerika'da serbestçe satılan bir maddeydi. Amerika'da yasaklanmasında birtakım politik etkenler vardır. Bu maddenin karaborsaya sürülmesinin bazı çevrelere kolay tarafından tatlı servetler kazandırdığı da bilinmektedir. Yasaklama kararının adil olmadığını savunan eski New York Belediye başkanlarından La Guardia, iki yıl süren bir araştırma yaptırarak marihuana'nın hükümet tarafından öne sürüldüğünce zararlı olmadığını bilim adamlarına saptatmıştır.
d) Günümüz Amerika'sında marihuana'yı yeniden yasallaştırmak için kampanyalar başlamıştır. Amerikalı yöneticiler ve işadamları 200 milyonluk bir pazarın nasıl değerlendirilebileceğini gayet iyi bilen insanlardır. Pek yakında dünyada *cannabis sativa* ekimleri yasaklanırken, Amerika'da devletin denetimi altında satışına başlanırsa hiç şaşılmamalıdır. İşi biraz abartarak söyleyelim ki, bu gerçekleşirse, Amerikalı işadamları Türkiye'ye bile marihuana satarlar. (Bu fantezi değildir. Amerika'daki ticaret anlayışını iyi değerlendirenler, Amerikanvari ticaret düzeninde olmazın olmadığını söylemektedirler.)

Yeşil Devrim

Hatırlardadır; 2-6/10/1972 tarihleri arasında ülkemizde cafcaflı basın haberleriyle duyurulan bir seminer yapılmıştı: *Türk Tarımında Verimi Artırma Sorunları ve Dünya Tecrübeleri Semineri.* Büyük Tarabya Oteli'nde düzenlenen seminerde Yeşil Devrim'in (!) gözde isimlerinden AID Teknik Yardım Bürosu Tarım Bölümü Başkanı (Washington) Dr. Milo Cox, konuşmasında şöyle bir noktaya değinmişti:

"Herhangi bir memlekette tarımın fiziki karakteri üzerindeki en önemli etkenler, o bölgenin engebeleri, toprağı ve iklimidir, fakat fiziki özelliklerin sınırları içinde olup bitenler, gerek ekonomik, sosyal ve politik şartlara, gerekse tarımsal şartlara ve bu şartlar arasındaki nispi dengeye bağlıdır. Teknik yardımın dayandığı *ilk esas* hem bu şartların hem de fiziki hususların bazılarının değişebilir olması, isteyerek yapılan dikkatli ayarlamalarla tarımsal gelişmenin yönünün ve hızının değiştirilebileceği ve bu değişikliklerin ekonomik, sosyal ve politik maliyetlerinin mutlaka çok yüksek olmasının gerekmediğidir."

Aynı seminerde bulunan bir başka uzmansa Rockefeller Vakfı Buğday Araştırma ve Eğitim Merkezi Tarımsal Proje Başkanı (Ankara) Bill C. Wright'tı.

Mr. Wright, konuşmasında Türk Hükümeti'nin tarımsal araştırmalar yapmak üzere Rockefeller Vakfı'nı yardıma çağırdığını söylemiştir. Amerika'nın şaşırtıcı ticaret düzeni ve Rockefeller Vakfı'nın –ve diğer vakıfların– nasıl birer kuruluşlar olduklarını ve hangi amaçlarla çalışmakta olduklarını ayrıntılı bilgilerle öğrenmek isteyenler Ferdinand Lundberg'in *Para Babaları* adlı kitabını okusunlar. (E Yayınları, 1973.)

Türkiye tarımı üzerine hazırlanan ve genellikle haşhaş üretim alanlarını hedef almış olan bir başka rapor da Amerikalı uzman Arthur M. Handley tarafından hazırlanmıştır. Bu raporda da Amerika'nın kesin denetimi altında tarım yapılması önerilmişti.

Sonuç

Bu örnekleri niçin verdik? Öteden beri Türkiye'de tarımın Batılılaştırılması önerilmektedir. Oysa yukarıya aldığımız örnekler başka bir gerçeği yansıtmaktadırlar. Buna göre: Türkiye'de tarım Batılılaştırılırken, Amerikanlaştırılmıştır. Oysa Batılılaşma demek Amerikanlaşma demek değildir. Amerika'nın günümüzde temsil ettiği Suprakapitalizm'dir. Başka bir deyişle Amerikanizm'dir. Türkiye'de haşhaş üretiminin yasaklanması işte bu 'Tarımın Amerikanlaştırılması' düşüncesinin ve çabalarının bir sonucudur.

Üstelik haşhaş ekiminin yasaklanmasından sonra Amerika Türk çiftçisine çok düşük bir tazminat ödemiştir. Oysa son iki yılda artan hayat pahalılığı ve enflasyon üreticiye ödenmiş bulunan o çok az tazminatı büyük ölçüde etkilemiş ve eline geçen parada alım gücü olarak önemli derecede erime yaratmıştır. Üretici bir yandan ana-zirai üretim maddesini yitirmiş, bir yandan adil olmayan bir tazminat almış, bir yandan da eline geçen üç-beş bin lirayı enflasyonist etkilere kaptırmıştır. Tüm yaşantısında bir kez olsun haşhaş görmemiş olduğuna inandığımız Nihat Erim'in yasaklama kararını aldırırken bunları hiç hesaba katmamış olması olağandır.

Özetlersek; kanımızca, yapılacak olan seçimlerden sonra hangi parti veya koalisyon işbaşına gelirse gelsin en kısa zamanda bu saçma kararı kaldırmalı ve haşhaş ekimi yeniden serbest bırakılmalıdır. Hem de öyle üç-beş ilde değil, ekilebilecek her yerde haşhaş üretimi yapılmalıdır. Bu üretim devletin kesin denetimi altında olmalı ve Amerikalı yöneticiler kendi gençliklerini kurtarmak istiyorlarsa ülkemizde yetiştirilen haşhaşın tamamını satın almalıdırlar. Bundan sonrası onlara kalmış bir iştir. Bu haşhaşı ister yaksınlar, ister tıbbi amaçlarda kullansınlar. Ama yutturmaca tazminatlar vererek Türk köylüsünden fedakârlık yapmasını istemesinler. Çünkü yazımızın başında da belirttiğimiz üzere uyuşturucu maddeler sorunu Türk gençliğinin başında olsaydı Amerikalı yöneticiler ve işadamları hiçbir şekilde bizim gözyaşımıza bakmazlardı.

CUMHURİYET, 11 Eylül 1973. Sayfa 2

AMERİKA VE HAŞHAŞ POLİTİKASI – 1

Bozuk Yetişmiş Gençliğin Suçu Geri Kalmış Ülkelere Yükleniyor

"Afyon ekimini durdurun, yoksa size yaptığımız dış yardımı keseriz!"

Bu sözler Amerikan Senatosu Dış Yardım Başkanı Senatör Proxmire tarafından söylenmiş ve 24 Haziran 1971 tarihinde Türkiye basınında yer almıştı. Senatör Proxmire'nin bu tehdidinin üzerinden çok geçmedi. Hemen altı gün sonra o günlerin Başbakanı Anayasa Profesörü Nihat Erim, Türkiye'de haşhaş ekiminin yasaklandığını, Türk ve dünya halklarına duyurdu. Tarih: 30 Haziran 1971.

Nihat Erim, Türkiye'de (ya da kendi söyleyişiyle Türkya'da) üst üste iki kez başbakanlık yapmış, kerametleri ve 'icraatlarıyla' ünlenmiş bir politikacıdır. Sevgili Amerikan gençliğini kötü yola sürüklenmekten kurtarmak için Filantropist-İnsancıl/Hayırsever devlet adamı pozuna bürünüp aldığı kararla kendi ülkesinde en az 100 bin ailenin ne yiyip ne içeceğini düşünmeyen ve her türlü baskıya yeşil ışık yakan ikinci bir devlet adamımız henüz yetişmemiştir.

Anımsanacağı üzere Nihat Erim, Türkiye'de haşhaş ekimini yasaklatırken, dünyada hemen hiç uygulanmamış bir politik yöntemi izlemiş ve Amerikalı dostlarımızın NE KADAR TAZMİNAT ÖDEYECEĞİNİ KARARA BAĞLAMADAN YASAKLAMA KARARINI ALDIRMIŞTI.

Nihat Erim, bu üstün vatanseverliği açısından da gelmiş geçmiş politikacılarımız arasında tektir.

Amerikalılar ile Uşak'taki Haşhaş Ekicileri

Aşağıda okuyacağınız satırları yazdığımızda haşhaşın yasaklanmasının üzerinden sadece üç gün geçmişti. (NOT: Bu yazı 2 Temmuz 1971 Cuma günü *AKŞAM* gazetesinin 2. sayfasında yukarıdaki başlık altında yayınlanmıştır.)

> "... Amerikalı yöneticiler, Amerikan halkına karşı yüklendikleri genç kuşakları olumlu yetiştirebilme sorumluluğunu beceremedikleri için bu bozuk yetişmiş gençliğin suçunu vur abalıya ederek başta Türkiye olmak üzere, az gelişmiş ülkelere yükleyip paçayı kurtarabilmeye bakmaktadırlar... ABD dış yardım faslından (tazminat yerine) araç-gereç esprisiyle beş milyon doları bulacak malzeme yardımı yapacaktır... ABD'li yöneticilerin yaptıkları teklif öylesine azdır ki, hani azıcık abartmayla bu paranın Amerikalı milyoner bir işadamının ailesi ve çocuklarıyla harcadıkları yıllık eğlence parası olduğunu söylemek haksızlık olmaz..."

Bu sözlerimiz 1974 Türkiye'sinde gerçekleşti. Şöyle ki, ABD ne doğru dürüst tazminat ödedi ne de haşhaş ekilen alanlardaki yoksul Türk köylüsünü kalkındıracak köklü zirai ve sınai yatırımlarda bulundu. Alavere dalavere derken Nixon'ın isteği oldu ama Nihat Erim'in Amerikalılara güvenerek çektiği 'kalkındıracağız' edebiyatı gerçekleşmedi. Oysa Nixon ile esaslı bir pazarlığa girilebilseydi, Türk köylüsünün yaptığı bu tarihi fedakârlığa karşı doyurucu bir tazminat alınabilirdi. Çünkü Başkan Nixon'ın 1972 yılı için, Uyuşturucu Maddelere Karşı Mücadele tahsisatı olarak, bütçeden ayırttığı para (aman sıkı durun) tam 371 MİLYON DOLAR'dı. ABD ise bize bu paranın onda birinden azını, o da beş yıl taksitli olarak vermeyi önermişti. Ayrıca yasaklama kararının alınış tarihi de ilginç bir güne rastlamaktadır. Şöyle ki, Nixon tarafından Kongre'de istenilen bu 371 milyon doların kullanımının bitim tarihi ile (ABD için mali yıl olarak) Türkiye'nin haşhaşı yasaklama tarihi aynı güne rastlamaktadır. Bu salt bir rastlantı değilse kararın aceleye getirilmesinde bir 'mali' gariplik var demektir. Öte yandan, Nixon, bir yıl öncesi, yani 1970-71 için sadece 166 milyon dolar, bir önceki yıl,

yani 1969-70 için de sadece 67 milyon dolar tahsisat talebinde bulunmuştu.

Kimdir Bu Baştan Çıkmış Amerikan Gençliği?

Bir de bu var. Anadolu'daki 100 bin haşhaş üreticisi yüzyıllardır ektiği ana zirai ürününü yitirirken hangi Amerikalı gençleri kurtarmıştır? Ve niçin en azından Nihat Erim kadar mutluluk duyamamıştır? Amerikan gençliği Türkiye'de yirmi sekiz ilde (1950) haşhaş üretilirken baştan çıkmıyordu da dört ilde üretim yapılırken mi baştan çıktı?

Bu yazı dizisinde Başkan Nixon tarafından kötü yola sürükleniyor oldukları acıklı bir konuşmayla dünyaya açıklanan Amerikan gençliğinin bir kesitinden söz edeceğiz. Ayrıca Amerika'daki bu yozlaşmış gençlik kesitinin Türk gençliğine etkisi olur mu, olmaz mı, bir de buna değineceğiz.

Türkiye'de haşhaşın kimler için yasaklanmış olduğunu belgeleriyle göstermeye çalışacağız. Ondan sonra yasaklama kararında bir *'insaf'* olup olmadığına karar verilsin.

Örneklere geçmeden önce şunu da belirtelim ki, eğer haşhaş üreten ülke ABD ve gençliği bozulan ülke de Türkiye olsaydı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı ABD'nin Devlet Başkanı'na başvurup üretime son verilmesini isteseydi! *"Siz gençliğinize sahip çıkmaya bakın. Sizin gençliğiniz eroinman oluyor diye biz ana zirai ürünümüzü yasaklayıp da çiftçimizi mağdur durumda bırakamayız,"* yollu bir *'nasihat'* alırdı.

Yeni HALKÇI, 24 Mart 1974. Sayfa 3

AMERİKA VE HAŞHAŞ POLİTİKASI – 2

ABD'nin Toplum Düzeni Halkını Yılgınlığa Sürüklemiştir...

Amerika Birleşik Devletleri, gerçekte, eşi menendi bulunmayacak kadar *'garip'* bir ülkedir. Olmazın olmadığı ülkedir Amerika! Pragmacı (yararcılık) dünya görüşüyle şartlandırılmış olan Amerikan toplumunda her kafadan bir ses çıkar. Örneğin Uzakdoğulu birtakım şarlatan peygamberler dünyanın hiçbir ülkesinde –hatta kendi ülkelerinde bile– Amerika'da gördükleri ilgiyi görmezler.

Amerika'da herkes istediğini söyler, yazar, çizer, kimse de karışmaz diye bir inanç vardır. Bu inanç, gerçekte, pek öyle abartıldığı kadar doğru değilse bile belli konular için geçerlidir. Örneğin, metafizik doğrultuda önüne gelen aklına ne geliyorsa yazabilir, söyleyebilir, ama bazı teorik tartışmalarda ileri gidildi mi, FBI ve CIA adamın gözünün yaşına bakmazlar.

Amerika bir enstitüler ve istatistikler ülkesidir. Amerika'da oturan herkes birtakım fişlere bağlanmıştır. Devletin elinde her yurttaşına ait bilgi vardır. Sayısız istatistik yayınlayan enstitüler gerek Amerikan gerekse ilişkilerinin bulunduğu yabancı ülke halklarının genel eğilimlerinin ne yönde olduğunu bu eğilimlerle ilgilenenlere duyururlar. Halk bu bilgileri ya hiç görmez ya da ilgi duyup da araştırmaz. Ama bu bilgileri değerlendiren elite'ler vardır. Bunlar Amerika'nın zengin ve süper zengin para babalarıdır. Bu adamlar, devletin ya da özel kuruluşların yayınladıkları bilgilerden yararlanarak uluslararası tezgâhlarını kurarlar ve işletirler.

Amerika'da işadamı diye bilinen sermayedarlar çevresinin daha fazla para kazanmak için yapmayacakları girişim yoktur. Bu genel tutumları nedeniyledir ki, bazı durumlarda her şeyi

göze alırlar. İki örnek olsun diye belirtelim: Amerika'da Vietnam Savaşı'ndan en kârlı çıkanlar silah yapım tröstleri olmuştur. Ama yüz binlerce insan ölmüş, bu umurlarında değildir. İkincisi, ünlü ITT şirketi Şili'de Başkan Allende'yi devirebilmek için denemedik yol, dökmedik para bırakmamıştır.

İyi ama bu sözlerin Türkiye'deki haşhaş yasağıyla ilgisi ne diyeceksiniz.

Bunları yazışımızın nedeni şu: Türkiye'nin haşhaş yasağını değerlendirirken Amerika'nın iç yapısını da göz önünde tutmak gerekiyor. Uyuşturucu maddeler bunca ülke dururken niçin Amerika'da salgın-tutku haline gelmiştir? Niçin en çok bu ülkenin insanlarını etkilemiştir? Haşhaşın üreticisi biz olduğumuz halde niçin bizim ülkemizde eroinman yoktur da Amerika'da vardır?

Bu soruların kısaca yanıtlanması şöyledir: Uyuşturucu maddeler en çok Amerika'da yaygınlaşmıştır, çünkü bu maddelerin ticareti en çok bu ülkede yapılabilmiştir. En çok bu ülkenin insanlarını etkilemiştir, çünkü *Amerika'nın toplum düzeni kaçınılmaz bir şekilde insanları çeşitli konularda yılgınlığa sürüklemiştir.* Dünyaya refah toplumu, bolluk bereket toplumu diye tanıtılan Amerika'da devletin resmi açıklamalarına göre tam anlamıyla fakir sayılan (günlük kazançları iki-üç dolar arasında) tam 76 milyon insan yaşamaktadır. Kısacası uyuşturucu madde tutkunluğu Amerika'da gökten zembille inmiş bir sorun değil. Amerikanvari düzen anlayışının oluşturduğu ve bu oluşumdan da bazı çıkar çevrelerinin milyarlarca dolar kazandıkları bir olaydır.

Bir husus daha belirtelim. Amerikan toplumu bizim gibi geri bıraktırılmış ülkelere yutturulduğu kadar sıhhatli bir toplum da değildir. Ve Amerikan toplumunun bu sıhhati-bozuk yanıdır ki, yozlaşmış diye tanımlanan bir gençlik kesiminin oluşmasına sebep olmuştur.

Bir ülke düşünün ki, birtakım profesörleri, yazarları, şarkıcıları uyuşturucu madde kullandıklarını 'iftiharla' açıklıyorlar. Yazılar, kitaplar yayınlıyorlar, konuşmalar yapıyorlar. Gençlere, "Siz de LSD kullanın, aklınız açılsın," diyorlar. Ondan sonra

da yöneticileri kalkıp bizim gençliğimiz Türkiye'den gelen eroinden yozlaşıyor diyebiliyorlar.

Örnek mi istiyorsunuz? Buyurun okuyun.

1. Adamın adı Timothy Leary. Profesör, 54 yaşında. Psikoloji öğrenimini Berkeley Üniversitesi'nde yapmış. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde, bu arada İspanya, Danimarka ve İtalya'da öğretim görevlisi olarak konferanslar vermiş, 1963 yılında bağlı bulunduğu Harvard Üniversitesi'nden çıkartılmış. Çıkarılış nedeni ilginç: Dr. Leary'nin LSDemons *(LSD şeytanları)* adlı bir tarikat kurup yüzlerce gönüllü öğrencisiyle birlikte LSD yutup *'psikolojik'* deneyler yaptığı duyulmuş da ondan.

Şimdi, bu LSD'ci profesörün kitabından bazı satırlar okuyalım. Burada akıldan çıkartılmaması gereken husus, toplumlarında idolleşmiş kimselerin gençler üzerindeki büyük etkisidir.

Dr. Leary diyor ki:

"Al LSD'yi ve gör. Sinir sisteminin ve hücrelerinin sana ne dediğini dinle."

"Al marihuana'yı da, duyum organlarının sana ne söyleyeceklerini öğren."

"Al RNA'yı da moleküler öğrenim süreci nasıl işliyor öğren."[a]

"Genç kuşak (aklını dolduran) sembolik salgını tedavi edebilmek için LSD'ye muhtaçtır."[b]

Aynı kitapta Dr. Leary, LSD kullanan çok ünlü isimlerden de söz ediyor. Bu arada Pentagon'daki bazı yüksek görevlileri ve bazı parlamenterleri de sayıyor. Ünlü *Life* dergisinin sahipleri Luce ailesi ile Cary Grant da doktorun listesinde yer alan ünlü LSD'ciler.

Bunlar da doktorun kendi çocuklarıyla ilgili sözleri:

"Gelecekte doğacak çocuklarımı okula göndermeyeceğim."[c] Doktorun on dört yaşındaki oğlu marihuana içmekten altı kez tutuklanmıştır.

---

a) *The Politics of Ecstasy*, s. 86.
b) *a.g.y.* s. 180.
c) *a.g.y.* s. 170.

2. *"Nixon hükümetinin bütün yaptığı organik (doğal) uyuşturucuları piyasadan uzaklaştırmak olmuştur. Ridalin, LSD, THC, DMT, Sentetik Meskalin, Anfitamin gibi hap olan sentetik ne varsa en bol şekilde piyasayı doldurdu. Bunlardan birçoğu yarı - legaldi ve ülke içindeki üretimi dışardan kaçak sokulmasından daha kolaydı. Hapçılık oldukça da karlı bir işti. Üstelik anfetamin ailesi uyuşturucular kullanıcılarında alışkanlık da yaptığı için sürekli müşteri de bulunabiliyordu. Ve Kaliforniyalı, kullanılmış oto satıcısı Nixon da gelmiş geçmiş en büyük hap satıcısı (pusher) olmak yolundaydı."*[a]

Bu satırların yazarı da Abbie Hoffman adlı genç bir yazardır. Aynı Hoffman diğer kitaplarında da gençlere nasıl molotof kokteyli yapılabileceğini ve esrarlı sigara nasıl sarılır onları açıklar.

3 - Amerika'da en çok kullanılan uyuşturucular Nixon yönetiminin iddia ettiği gibi eroin değil, haplardır. Örneğin RNA ve DNA denilen aminoasitler en revaçta olan uyuşturucuların başındadırlar, LSD ise bazı çevrelerce ileri sürüldüğüne göre tam anlamıyla YARARLI bir maddedir. Yararının aklı açıyor olduğu söylenmektedir. LSD'nin ve RNA'nın son derece önemli ve kullanıcısına gerçeği tanıtan tabletler olduklarına dair ünlü bir bilimsel kitapta (sayfalarca açıklamasıyla birlikte) şu sözler yer almaktadır:

> "LSD şevk/heyecan üretir. Sizlere oyunun ötesini görmenizde yardımcı olur."[b]

Bu kitap, gerçekte, marihuana'nın sanıldığı ve gösterildiğinin tersine alkolden daha az zararlı olduğunu bilimsel açıklamalarla ispatlayabilmek için yazılmıştır.

Marihuana 1937 yılına dek Amerika'da satışı ve ticareti serbest olan bir metaydı. Ancak o yıl yasaklandı. Marihuana'nın karaborsa satışından daha çok para kazanılacağı düşünüldü (çünkü aynı tatlı - kârcılık viski yasağı sırasında da olmuştu). New York'un unutulmaz Belediye Başkanı Fiorello La Guardia

a) Woodstock Nation. Abbie Hoffman. Vintage, 1968, s. 69. Hoffman daha sonra intihar etti.

b) *The Marihuana Papers*, David Solomon. Signet, 1966. s. 132.

hükümetin aldığı bu karara karşı çıktı ve bu kararın karaborsayı teşvikten başka hiçbir anlamı olmadığını çünkü marihuana'nın hükümetin propagandacılarınca yutturulmaya çalışıldığı kadar zararlı bir madde olmadığını söyledi. Guardia, 1938'de bilim adamlarına bir araştırma yaptırarak marihuana'nın alkolden daha az zararlı olduğunu kanıtlattı.

Bu arada günümüz Amerika'sında marihuana'yı yeniden legal kılabilmek için çalışmalar yapıldığını ve çeşitli örgütlerin de kurulduğunu belirtelim. Yani biz haşhaşımızı yasaklarken Amerika, marihuana satmaya başlarsa şaşırmayalım. Çünkü Amerika için bugün kötü olan işin ucunda para varsa yarın cici'dir.

Kısaca örneklendirdiğimiz bu üç kitap Amerika'da milyonlarca satmıştır. Bu satışı sağlayabilmeleri için bir pazarları olması gerekir. Pazarı oluşturanların tamamına yakın çoğunluğu Başkan Nixon'ın *'baştan çıkmışlar'* diye tanımladığı gençlerdir ve ilgililerce belirtildiğine göre bu gençlik kesimi her gün artış göstermektedir.

Öte yandan baştan çıkmış diye suçlanan bu genç kuşaklar da Nixon'ı suçlamakta ve her fırsatta onun politikasına karşı olduklarını söylemektedirler.

Yarınki yazımızda örneklere devam ederken bu Amerikan gençlerinin kimler olduklarına da kısaca değineceğiz.

Yeni HALKÇI, 25 Mart 1974. Sayfa 3

AMERİKA VE HAŞHAŞ POLİTİKASI – 3

Haşhaşın Yasaklanmasında Sentetik İlaç Sanayiinin Büyük Etkisi Var

Başkan Nixon, 17 Kasım 1971'de Kongre'de yaptığı uzun bir konuşmayla Amerikan Hükümeti'nin uyuşturucu maddelere karşı amansız bir savaş açtığını ve her ne pahasına olursa olsun bu sorunu kökünden kazıyacağını dünyaya açıklamıştı, 1 Mayıs 1971'de yürürlüğe giren Uyuşturucu Maddelerin İstimalini Önleme ve Denetleme Yasağı ile ABD'de uyuşturucu ve narkotik maddelere karşı mücadelede yeterli bir temel hazırlanmış olacaktı.

Bu konuda Başkan Nixon'a danışmanlık yapanlardan biri de Nelson Gross'du. Kendisi ABD Devlet Başkanlığı Milletlerarası Narkotik Maddeler Dairesi Koordinatör ve Başdanışmanı'ydı. Gross, Başkan Nixon'ın yaptığı konuşmadan bir gün sonra, yani, 18 Kasım 1971'de Atlantic City'de toplanan New Jersey Eyaleti 56. Belediyeler Birliği Yıllık Toplantısı'nda on iki daktilo sayfası tutan bir tebliği okumuş ve haşhaşın niçin yasaklanması gerektiğini açıklamıştı. Gross, aynı zamanda ABD'nin doğal uyuşturucuları yasaklatmaktan edineceği yararlara da üstü kapalı biçimde değinmişti.

Nelson Gross'un tebliğinden bu bölümü okuyalım (Sayfa 5):

"ABD'nin milletlerarası çapta gerçekleştirmeye çalıştığı başlıca gayesi afyon üretimine ve haşhaş ekiciliğine son verdirmektir. Afyon derivativ'lerinin yerine kullanılabilecek başka maddelerin, özellikle de günümüzde tıbbi amaçlarla kullanılan kodein'in geliştirilmesi, diğer afyon üretimlerinin geçerliliğini ortadan kaldırmış olacaktır. Nedir ki, bu gerçekleştirilinceye dek afyon mamullerinin tıpta kullanılması sürecektir. Ayrıca bazı ülkelerde tıpta kullanılan afyonun üretiminden elde edilen ka-

zançlarda kanunen bir sakınca yoktur. Bunlara rağmen biz kendi isteğimizi gerçekleştirmek için şu programda ısrar etmekteyiz. 1) Afyon derivativ'lerinin yerine geçebilecek sentetik maddelerin gerçekleştirilmesi. 2) Kaçak afyon mamulleri üretilerek bunların geliştirilmelerinin, sürümlerinin ve milletlerarası trafiklerinin yapılışına karşı mücadele eden ülkelere yardımcı olmak. 3) Milli ve milletlerarası denetimi güçlendirmek."

Türkiye'nin Durumu

Başdanışman Nelson Gross konuşmasının daha ileri bir bölümünde Türkiye'nin aldığı yasaklama kararına değinmiş ve şöyle demiştir (Sayfa 7):

"Türkiye'nin aldığı yasaklama kararına karşılık, Amerikan hükümeti afyon ekiminin sona erdirildiği alanlarda zirai endüstrinin geliştirilmesi ve uygulanacak ziraat tekniği üzerine tavsiyelerde bulunması amacıyla Tarım Bakanı Clifford Hardin'i Türkiye'ye göndermiştir. Yasaklama kararının alınmasından sonra Türkiye'nin yabancı borsalara ihraç ettiği kanuni satışlarından uğrayacağı zararların karşılanmasında ve yasaklama bölgelerinde ziraatın geliştirilmesi için uygulanması gereken çalışmalarda kendilerine mali yönden yardıma hazır olduğumuzu bildirmiş bulunuyoruz." *(NOT: Bakan Hardin, Türkiye'yi ziyaretinden üç gün sonra istifa etti.)*

1974 Türkiye'sinde bu bay danışmanın bol keseden attığı ve hükümetini şirin göstermek çabasındaki mutlu yardımseverlik vaatleri de gerçekleşmedi. ABD, 35 milyon dolarlık bir yardım/tazminat öngörmüştü. Tamamı nakit olmayan bu yardımın ödenmesi ise beş yıllık taksitler halinde olacaktı. Yani yılda 7 milyon dolarlık yardım yapılacaktı. Üstelik bunun bir kısmı da araç-gereç şeklindeki belki çoğu da kullanılmış olan 'malzeme' olacaktı. Buna göre ortalama tazminat olarak köylüye nakit 450 lira kadar bir ödenti uygun görülmüştü.

Ya Marihuana Ne Durumda?

Nixon bir yandan Türkiye'deki haşhaşı yasaklatırken, diğer yandan da marihuana'nın durumunu araştırmıştı. Iowa Senatörü Harold E. Hughes başkanlığındaki Alkolizm ve Narkotik Maddeler Araştırma Komitesi yüz sayfalık bir rapor hazırlamış ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Elliot L. Richardson tarafından Nixon'ın yardımcısı Spiro T. Agnew'e sunmuştu. 1971 yılının Mart ayında verilen bu raporun sunuş yazısında Bakan Richardson'ın belirttiğine göre, marihuana'nın sağlığa zararlı olduğuna dair KESİN BULGULAR OLMADIĞI, FAKAT ARAŞTIRMALARIN SÜRDÜRÜLDÜĞÜ belirtilmiştir. Yani komisyon marihuana'nın zararlı olup olmadığına dair bir karara varmış değildir. İyi mi? Uşak'ta üretilen haşhaş kesin zararlı da Marihuana zararlı mı değil mi PEK BELLİ DEĞİL...

Bu yazı aynen şöyle (Marijuana and Health. A Report to the Congress - From the Secretary, Department of Health Education and Welfare. Ocak 31, 1971. Sayfa VII. i.):

> Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı,
> Washington D.C.
> 1 Şubat 1971
> Sayın Spiro T. Agnew
> Senato Başkanı
> Washington D.C.
>
> Sayın Başkan: 'Marihuana ve Sağlık' adlı bu rapor, amme hukukuna ilişkin 91-296 sayılı kanunun beşinci bendinde yer alan marihuana ve sağlık mevzuatı hükümleri çerçevesine uygun olarak hazırlanmıştır.
>
> Bu rapor, Meclis'çe istenilmiş bulunan marihuana istimalinden doğan sıhhi sonuçları inceleyen yıllık raporların ilkidir. Raporda, marihuana istimali ve insan üzerindeki etkileri, günün bilimsel araştırmalarına dayanılarak incelenmiş olup, rapor bu bilimsel araştırmaların bir özeti durumundadır. Buna rağmen, marihuana'ya dair, özellikle de uzun süreli kullanılma halinin insan vücudunda meydana getirdiği sıhhi sonuçlarla ilgili bilimsel olarak he-

nüz cevaplandırılmamış birçok soru bulunmakta olup, bu rapor, üzerinde hayli tartışmalar yapılan bu maddenin insan sağlığına olan etkilerine dair kesin yargı verilmesini sağlayacak bir belge olarak kabul edilmemelidir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nca yürütülmekte olan araştırma programı çalışmalarına hız verilmiş olup konu ile ilgili bilimsel eksikliklerin giderilmesi için yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Yeni bilgilerin elde edilmesiyle birlikte, marihuana istimalinin insan vücudunda meydana getirdiği etkileri daha geniş kapsamlı raporlar halinde inceleyeceğimizi umut ediyoruz.

Saygılarımla
Elliot L. Richardson
Bakan

Gelelim Sağlığı Bozuk Amerikalılara

Nixon, çoğunluğu kendisine ve izlediği politikaya karşı olan gençleri başıbozuklukla suçlarken, onlar da kendisinin yanlış yolda olduğunu söylemektedirler.

Uyuşturucu maddelere en çok ilgi duymuş olan gençlik kesimi bunlardır. Kimdir bu gençler? Bunlar genellikle orta ve orta-altı sınıfların çocuklarıdır. Dar gelirli ve çeşitli toplumsal sorunları olan ailelerden yetişmişlerdir. Bin bir güçlükle yükseköğretim görmüşler ya da tamamlayamadan ayrılmışlardır. *(NOT: Amerika'da yükseköğrenim paralıdır ve bir hayli de pahalıdır.)* Yaşları on beş ile otuz beş arasındadır. Koyu savaş ve askerlik aleyhtarıdırlar. Aralarında ideolojik örgütlerle ilişkileri olanlar varsa da bunlar azınlıktadırlar. Üstelik Amerika'daki sol örgütlerin yapısallığı da bir hayli tartışma götürmektedir. Bu gençlik kesimi başlıca; *beatnic, hippi, freak, vietnic, peacenic, yippi, hell's angels, rockers, greasers, weathermen, white panthers* gibi isimler altında tanımlanmaktadır. Amaçları özgürlük sözcüğünde birleşmektir. Ama her grup kendine göre bir özgürlük istemi tutturmuş sürdürmektedir.

Bu gençlik grupları genellikle Amerika'da kurulmuş olan underground – yeraltı örgütlerine girip çıkmaktadırlar. Bu ör-

gütler sayılamayacak kadar çoktur. Yeraltı dünyasının iki yüze yakın gazetesi, dergisi, magazini vb. vardır. Bir zamanlar (beş yıl öncesine dek) bu örgütler uyuşturucu maddeleri kullanmayı teşvik etmişlerdi. Şimdilerde kendilerini devrimci olarak kabul edenlerin bunları kullanmamasını istemektedirler.

İki örnek okuyalım.

1) "Eğer Acid (LSD demek) aldığınız zaman herhangi bir aksilik çıkar da yardıma ihtiyaç duyarsanız aşağıdaki telefon numaralarından birini aramayı ihmal etmeyin. Polise başvurmanızı tavsiye etmeyiz. Çünkü onlara kalırsanız ya tımarhaneye ya da başka bir yere tıkılırsınız – ki bu da hiç hoş bir şey olmaz. Bu nedenle bizi arayın daha iyi.
   Meditation Center – Tefekkür Merkezi, N.Y. 989-9289."
2) Adamın adı Jeff Nuttall. 1933 doğumlu. Şair, ressam, caz müzisyeni. İngiltere'deki yeraltının önde gelenlerinden. Çeşitli yayınları var. Yazar ve yayıncı olarak çalışmış. Kitabının adı: *The Bomb Culture.*

Ne der bu Jeff Nuttall? (LSD konusunu iyice inceledikten sonra birtakım bilimsel denilen gerçeklerden hareket edip LSD'nin yararlı bir madde olduğunu söylüyor.)

"Bir şeyin kendi 'iç boşluğuna' dönmesi gerekmekteydi. Bireyin, aklın stratosferinden sperma gibi akan son derece tehlikeli müzik akımının ve ışığın içinde yıkanması gerekmekteydi."[a]

Yazara göre birey bu tehlikeli deneyi gerçekleştirebilirse daha sonra 'iç boşluğundan' geri dönmeliymiş...

Şu İşe Bakın

Nihat Erim, Türkiye'de haşhaş ekimini yasaklatıp sevgili Amerikan gençliğine yardımcı olmaya çalışırken, birtakım aklıevvel Amerikalılar kendi yurttaşlarına ve dolaylı olarak da tüm dünya gençliğine *"LSD yutun. Aklınız başınıza gelir"* diye duyu-

a) *The Bomb Culture*, Jeff Nuttall. Paladin 1970.8.242.

rularda bulunuyorlar. Sen ne yapıyorsun diyen yok adamlara. Çünkü her şey Amerika'nın o kendine özgü 'ticaret kutsaldır' gargarası içinde, kitabına uydurularak tezgâhlanıyor.

Yoksa bu Amerikalı profesör, yazar, çizer takımının önerilerine uyup biz de mi LSD yutmaya başlasak? Hayır, bakarsınız aklımız aydınlanıverir de bari bundan sonra her yüzümüze gülenden kazık yemekten kurtuluruz.

Yeni HALKÇI, 26 Mart 1974. Sayfa 3

AMERİKA VE HAŞHAŞ POLİTİKASI – 4

Amerika'nın Sorununun Ceremesini Biz Çekiyoruz

Amerika Birleşik Devletleri özellikle 1967'den bu yana Türkiye'de haşhaş ekimini durdurmak için çaba göstermiş ve hükümetlerimize baskı yapmıştır. Bu baskı ve tehditler 1971'de gerek Amerikan basınının gerekse Nixon'ın ve onun adamlarının dilinden düşmeyen, *'Türkiye'de haşhaş üretimi yasaklanmalıdır'* sloganıyla semeresini vermiş ve yasaklama kararı alınmıştır. Bu yasaklama kararının alınmasında bazı komprime gerekçelerin yanı sıra diplomatik düzeyde de Türkiye'nin imza koyduğu uluslararası bir anlaşmaya (Cenevre'de 1961'de imzalanan Uyuşturucu Maddelere Karşı Mücadele Yasası) uymayarak ruhsat tanzimini gerçekleştirmediği gösterilmiştir. *(NOT: Yasaklama kararından sonra bu formalite de tamamlanmış ve ruhsatlandırma yapılmıştır.)*

Günümüzde uyuşturucu maddeler sorunu Türkiye'nin değil, Amerika'nın sorunudur. Yani, onların sorununun ceremesini biz çekiyoruz. Oysa ABD'li yöneticiler, kendi ülkelerinde çözümlemelidirler bu sorunu. Tabii çözümleyebilirlerse. Biz Nixon'ın yöneticilerinin bu sorunu kendi ülkelerinde çözümleyebileceklerini sanmıyoruz. Bu nedenle de Nixon, palyatif (göstermelik, üstünkörü) tedbirlerle işi yürütmeyi sürdürecektir. Üstelik Nixon, şu günlerde politik bakımdan çeşitli skandallarla karşı karşıyadır. Birkaç yıl önce ve tam seçim sırasında Türkiye'de kazanmış olduğu bir zaferin şimdi Türkiye'de haşhaş ekiminin yeniden başlatılmasıyla yenilgiye dönüşmesine ve kamuoyu karşısında zaten yarı yarıya yitirmiş olduğu prestijini daha da zedelemeye pek yanaşmayacaktır.

Bu Durumda Ne Olabilir?

Koalisyon hükümeti haysiyetli dış politika uygulamak eğiliminde olduğunu belirtmiştir. Hükümetin dış politikasında haşhaş sorunu da önemli bir yer tutmaktadır. Tarım Bakanı Turgut Özal'ın 22 Şubat 1974'te yaptığı, "Haşhaş ekimine ekim ayında başlanacak" şeklindeki açıklaması şimdiden Amerikalıları telaşa düşürmüştür. Ecevit de çeşitli demeçleriyle ekimin yeniden yapılacağını gerek Türk halkına gerekse Amerikan Büyükelçisi'ne duyurmuştur. ABD'nin ise bu haklı isteğimize yanaşmayacağı bellidir. Üstelik ilk tepkiler de gelmeye başlamıştır. Üç yıl önce Senatör Proxmire'in söylediği "Afyon üretimini durdurun yoksa size yaptığımız dış yardımı keseriz" tehdidi bu kez bir başka senatör tarafından tekrarlanmıştır. "Bir ABD Senatörü haşhaş ekimine başlanırsa Türkiye'ye tüm ekonomik yardımların kesilmesini istedi." (24 Şubat, *Cumhuriyet*. Sayfa 1.) James Buckley adlı bu senatör Amerika'nın en zengin ailelerinden birinden gelmedir. Cumhuriyetçi Parti'nin kodamanlarındandır. Partisi içinde aşırı tutucu kanadın temsilcisi durumunda olan Buckley, Kennedylere karşı yürüttüğü muhalefetiyle ünlenmiştir.

Bu durumda ne olur?

İlkin, bir an için dahi olsa akıllardan çıkartılmaması gereken bir husus var: Nixon, Türkiye'de haşhaş ekimini yeniden başlatmamak için akla gelen ya da gelmeyen her OYUNA başvurmaktan kaçınmayacaktır. Nixon'ın her önerisinin altında bir oyun yatabileceğini unutmamak gerekir. Çünkü Nixon'a 'Tricky Dick – Üç Kâğıtçı' lakabını takan biz değil Amerikan kamuoyudur. Nixon'ın içinde bulunduğu politik durum tam anlamıyla naziktir. Bu Türkiye için bir fırsattır. Koalisyon hükümeti bu fırsatı değerlendirmelidir. Ülkemizde yürürlükte olan kapitalist karma ekonomisinin ruhu da *'fırsatlardan'* yararlanmayı öngörür. Yani ortada Amerikalı dostlarımızı gücendirecek bir durum yoktur. Çünkü ülkemizi kalkındırmak için benimsenmiş olan yöntem Made in USA, yani Amerikan Malı'dır. Bu nedenle birkaç yol önerilebilir:

1) Nixon, öyle inanıyoruz ki, çeşitli girişimlerinin yanı sıra, tazminatı artıralım, yatırım yapalım vb. gibi önerilerde bulunacaktır. Böyle bir öneri olursa, Nihat Erim'in yaptığı gibi, 'İyi Yürekli' devlet adamlığı oynamadan, Nixon'ın önerdiğinden fazlasını talep etmeliyiz. Bu ayıp değil, HAKKIMIZDIR. Çünkü haşhaş ekiminin durdurulması salt 100 bin ailenin ana zirai ürününü yitirmesi değil, ülke ekonomimizin gayri safi milli hasılasının zarara uğramasıyla ilgilidir. Bu nedenle, ya şimdikinden çok yüksek ve NAKTİ bir tazminat istenmeli ya da devletin denetimi altında üretime izin verilmelidir.
2) Günümüzde her ülke ana ürünü neyse onu bir koz veya silah olarak kullanır olmuştur. Haşhaş bizim için önemli bir kozdur. Biz de onu kullanabiliriz. Nasıl ki, Amerika, Vietnam'da yüz binlerce insanın ölümüne aldırmadan silah yapım tröstlerini beslemişse biz de Amerika'da birtakım başıbozuk gençlerin uyuşturucu maddelere kapılmasına aldırmadan haşhaşımızı yetiştirebiliriz. Yani Amerikalılar bizi, *'insanlığa yardımcı olmamakla'* suçlayamazlar. Kaldı ki, uyuşturucu maddelere tutkunluk tedavi ve tedbirlerle önlenebilir, ama öbür dünyaya gidenlerin geri döndükleri duyulmamıştır. Tazminat konusunda anlaşma olmazsa, Türkiye'de, öyle üç-beş ilde değil, devletin kesin denetimi altında daha önce ekim yapılan her yerde haşhaş yetiştirilmesi sağlanmalıdır. Bir nokta daha var. Tazminatın dört ilde yapılan ekimlerin hasılatına göre değil, yirmi bir ilde yapılan ekimin hasılatına göre hesaplanması gereklidir.
3) ABD ve onun dev petrol tröstleri bütün dünyada petrol spekülasyonu yaratarak fiyat artırmışlar ve düşünülemeyecek kadar büyük kârlar sağlamışlardır. Türkiye'nin bu yıl petrole ödeyeceği para 1 MİLYAR DOLARDIR. Nixon'ın içinde bulunduğu prestij durumu iyi değerlendirilebilirse ABD ucuz petrol bulmamız konusunda Araplara baskı yapabilir. Çünkü Amerika'da genel havadan anlaşıldığına göre Nixon bir darbe daha yerse yerini yitirebi-

lecektir. Biraz yürekli ve rasyonel bir dış politika bize bu durumda büyük yarar ve uluslararası prestij sağlayabilir.

4) Türkiye'nin bu yıl buğday ihtiyacı da olacaktır. Bazı hesaplara göre bu ihtiyacın mali bilançosu 240 milyon dolar kadardır. Haşhaş bu açığın belli ölçüde giderilebilmesi için bir koz olarak da kullanılabilir. Bizim haşhaştan uğradığımız ulusal zararın 4,5 milyar TL olduğu düşünülürse haşhaşın yasaklanmasına karşılık buğday verilmesi yolunda sıkı bir pazarlık yapılabilir.

Nihat Erim'e Düşen Görev

Bu arada Nihat Erim'e de bir görev düşmektedir. Kendisi haşhaşı hangi koşullar altında yasaklatmış olduğunu bugüne dek ekonomik-politik bilgilerle bilimsel şekilde kamuoyuna açıklamış değildir. Üstelik bugünkü hükümetin ve ulusumuzun başına sorun kesilen haşhaşı bu hale getiren kendisidir. Onun için ilkin bu kararı niçin ve nasıl aldığı konusunda açıklamalar yapmalı ve kendisine bir baskı yapılmışsa bunu anlatmalıdır. Gerek Nihat Erim (ayrıca Memduh Tağmaç ve İhsan Sabri Çağlayangil de haşhaş üretiminin yasaklanmasına yeşil ışık yakmışlardır) gerekse haşhaş ekiminin durdurulmasına imza koyanlar bu işin düzeltilmesinde koalisyon hükümetine bütün bildiklerini açıklayarak yardımcı olmalıdırlar.

Nihat Erim'in ulusuna karşı zorunlu olduğu bu tarihi sorumluluğu yüklenmekten kaçınmayacağını dileriz.

Sonuç

Amerika'da yaygınlaşan uyuşturucu maddeler salgınının hiç dikkati çekmeyen bazı ilginç yönleri vardır. Şöyle ki, Amerika'da işkollarına göre eleman fazlalığı (kadro şişkinliği) vardır. Elitist yetiştirme çabalarının sonucu olan bu durumda da gençliğin altyapıdan gelen kesimi büyük çapta İHTİYAÇ FAZLASI durumundadır. Bu gençlik kesimi için ABD'de yükselip ADAM

olabilme gibi bir şans yoktur. Çünkü tüm subaşlarına gelecek olanlar önceden saptanır hale gelmiştir. Nixon'ın yozlaşmış gençlik diye tanımladığı kesim bu durumun bilincindedir. Ve bunu protesto amacıyla da çalışmayı durdurmuş, yani kapitalist ekonominin gelişmesine katkıda bulunmaktansa parazit durumuna geçerek onu sömürmeyi yeğlemiştir. Hiç çalışmayan ve ulusal ekonomiyi kemiren bu kesimin sayısı yaklaşık olarak üç-beş milyon civarındadır. Şimdi bu gençler uyuşturucu madde kullanımını kesseler ve iş arayıp ADAM olma yolunu seçseler Nixon bunlara nasıl iş bulacak? Amerika'da zaten otomasyon nedeniyle işsizlik artıyor, bir de bunlar çıkarsa ortalık hepten karışır. Bu nedenle uyuşturucu madde kullanan ve Hindistan yollarına düşen gençlik gerçekte (biraz garip gelecek ama) zaten gözden çıkarılmış olan gençliktir. Yoksa gençliğine tam anlamıyla sahip çıkmak, onları eğitip toplumlarına yararlı insanlar haline getirmek isteğinde olan her hükümet ilkin kendi ülkesinde bazı bilimsel tedbirler alır, sonra da başka ülkelerden yardım ister. Ama kendi ülkesinde 'ticaret kutsaldır' deyip çeşitli yayınları görmemezlikten gelen ve gençleri adeta dolaylı yoldan uyuşturucu madde kullanmaya itekleyen bir hükümetin Türkiye'de haşhaşı yasaklatmasında birtakım ticari nedenler olsa gerektir.

Yeni HALKÇI, 27 Mart 1974. Sayfa 3.

AÇIKLAMALAR, TANIMLAR, NOTLAR

Birinci Bölüm

1) İsmail Cem, *Tarih Açısından 12 Mart*, Cilt 2, Tarihteki Yeri ve Sonuçları. Cem Yayınevi, 1977., s. 43.
2) "Çağlayangil, 12 Mart'ı Açıklıyor", *Politika*, (12/III/1976) Zikreden İsmail Cem, a.b.k. s. 47 (Not: Çağlayangil bu demeci İ. Cem'e vermiştir.)
3) Engels, "kan ve silah siyaseti"nin bir süre için başarı kazanabileceğini, ama sonuçta mutlaka iflas edeceğini yaklaşık yüz yıl önce göstermişti. Bkz. Frederick Engels, *The Role of Force in History. A study of Bismarck's policy of blood and iron*. Lawrence and Wishart, 1968.
4) Muhtıra, Türk basınında hemen hemen tüm gazetelerin birinci sayfasında yer almıştır. 13/3/1971.
5) *Ulus*, (CHP yarı-resmi organı) 13 Mart 1971. Zikreden Suna Kili. 1960 - 1975 Döneminde Cumhuriyet Halk Partisi'nde Gelişmeler, Siyaset Bilimi Açısından Bir İnceleme. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları. 1976., s. 269.
6) *Ulus*, 22 Mart 1971. Zikreden, Suna Kili, *a.b.k.* s. 284.
7) *"Tanrı"* ve *"Allah"*, bir ve aynı değildirler. Batı'da Tanrı (God) denildiğinde hiçbir Hıristiyan'ın aklına Müslümanların *"Allah"*ı gel-

mez. Bir Hıristiyan için *"Tanrı"* ne denli somutsa, bir Müslüman için de *"Allah"* o denli soyuttur. Kanımızca, *"Allah"* kavrayışı (comprehension) yeryüzünün nesnelliğinden çıkarsanmış ve bundan sezinlenebilecek olan her türlü nicelik ve niteliği simgeleyebilmek amacıyla yapılmış rasyonel bir soyutlamadır. Buna, *"Düşünsel Somut"* da denebilir. Bu nedenledir ki, *"Allah"* kavrayışı ile, *"Tanrı"* yakıştırması BİR ve AYNI değillerdir, diyoruz. Özellikle Milli Selamet partisi (MSP) ve çevresindekiler arasında bu nedenle tartışmalar çıkmıştır. Konuyla ilgili bir yazı için Bkz.: *Yeni Devir*, Akif İnan/Tanrı-Allah Tartışması, 29 Ağustos 1977, s. 3-7.

8) *"İçerik"* (Content) ve "Öz"ü (Essence) birbirleri yerine kullanma eğilimi bazı şol çevrelerde vardır. Böylesi bir davranış, Bilimsel Komünizm'e ihanet değilse de cehaletin ta kendisidir. Öz Türkçe Sözlük, "Öz"ün karşılığı olarak "İçerik"i gösteriyor diye, komünistlerin de buna uymaları gerekmez. O, adı üstünde *"Öz Türkçe"* Sözlük! Bkz.: *Öz Türkçe Sözlük*, Ali Püsküllüoğlu. Bilgi Yayınevi, Genişletilmiş İkinci Baskı, 1971., s. 243.

9) "Elles ne sont que les hallucinations de son agonie, des mots qui se transforment en phrases, des esprits qui se transforment en spectres." Bkz.: Karl Marx, Le 18 Brumaire de Louis Bonaparte. Editions Sociales, Paris, 1945, p. 97. Almancası için bkz. Der Achtzehnte Brumaire des Louis Bonaparte von Karl Marx. Vierte Auslage, Hamburg, Otto Meissners Verlag, 1909. p. 106.

10) *"Coup de support"* diye siyasi literatürde bir yoktur! Bu yakıştırmayı bilerek yapıyoruz. Kelime anlamıyla *"Destek (in) Darbe (si)"* demek oluyor. *Status quo*'yu restore ederek desteklemek amacıyla gerçekleştirilmiş ve parlamento lağvedilmeden meşruiyet kazandırılmış bir askeri girişimi tanımlayabilmek amacıyla kullanıyorum. *"Coup de main"* ve buna bağlı olarak *"coup de tete"* ise Marx tarafından Fransızca olarak kullanmışlardır. Bkz.: (9) numaralı not, ditto. Kelime anlamıyla birincisi, "cesur ve beklenmedik atakla geçici destek girişimi", ikincisi de "düşünmeden kalkışılmış davranış" diye çevrilebilirler. 12 Mart Muhtırası, bir Karşı-devrim girişimi değildi. Eğer gerçekleştirilmiş bir *"İhtilal"* olsaydı ve buna karşı bir girişim yapılsaydı, o zaman 12 Mart da, açıkça bellidir ki, üç maddelik *"Böyle"* bir Muhtıra'yla başlamazdı.

11) Marx, Türkçe'de *"İlişki-Durum-Koşul"* anlamlarına gelen tek bir sözcük kullanmaktadır: Verhâltnisse. Bu nedenledir ki, İktisadi İlişkiler, derken Durum ve Koşul da akla gelmelidir.

12) CHP'nin eski programları gibi yeni programı da yer yer Protectionism'in (Kanımızca Korunmacılık diye Türkçeleştirilebilir; bazı yazarlar Himayecilik demektedirler) etkisindedir. Bu konudaki bir yazımız için Bkz.: *Le Communiste*, Nowember 1977 No: 236. Ayrıca, Lenin, protectionism üzerinde durmuştur. Özellikle "Emperyalizm, Kapitalizm'in En Üst Durağı"na bakılabilir.

İkinci Bölüm

13) Bildiği üzere, ilk *"Assassin/Suikastçı"* örgüt, Hasan Sabbah tarafından 11. yüzyılda Anadolu'da kurulmuştur. Sabbah'ın fedailerine "Haşhiş" verdiği varsayıldığı için (Marko Polo'dan naklen) bu örgüte Avrupa'da "Haşhişin" de denilmiştir. Böyle bir adın verilmesi tabiidir ki tutarsızdır, çünkü Sabbah'ın adı zaten belliydi. Sabbah, Şia'nın İsmailiye -günümüzde Kerim Ağa Han da bir İsmailiye temsilcisidir- koluna bağlıydı. *"Assassin"* Hasan Sabbah, yanlış olarak "Anarşizm"in ilk kurucusu olarak da tanıtılmaktadır. Oysa "Assassin", *"Şia"* ile birlikte ele alınabilecek bir akımdır ve günümüzde "Terrorizm" diye tanımlanan eğilimin İslamiyet içindeki ilk örgütlenmiş tarzıdır, kanısındayız. *"Haşhişin"* ve *"İsmailiye"* bağlantısı için bkz.: *Du Hashisch*. Et de l'alienation Mentale, suivi de Recherches sur lés ailenes en Orient par Moreau de Tours, (chez) Kesserling - Yverdon, 1974, pp. 29/30. Bu kitabın önsözünde otografiyle ilgili bir hataya da değinilmektedir. Bu da bazı Batılı kaynakların bu sözcüğü değişik yazılışlarıyla ilgilidir. Örneğin, *"Dictionaire Universel des Sciences, des Lettres et des Arts de Bouillet"* (1896) *"Hachich"* derken, Baudelaire, *"Haschisch"* demektedir vd. *"Haşiş"* ile İsmailiye bağlantısı için ayrıca bkz.: F.W. Fernau, *"Mos-Lems on the March"*, A. Knopf, 1954, p. 59.

14) Moreau (öl. 1884) *a.b.k.* s. 26. Bu alıntının Fransızcasını da aktarmayı uygun gördük: *"Hachisch* est le nom de la plante dont le principe actif forme la base des diverses préparations enivrantes usitées en Egypte, en Syrie et généralement dans presque toutes les contrees orientales. Cette plante est commune dans l'Inde et dans l'Asie méridionale, où elle vient sans culture. C'est une espèce de charvre qui différe très peu de nötre chanvre d'Europe. Les botanistes l'ont nommé Cannabis indica."

15) TEK Sözleşmesi'nde *"Kenevir Bitkisi"* deyimi: Kenevir türünden herhangi bir bitkiyi ifade eder; (c) bendi. Bu tanımın sakatlığı açıktır. Çünkü "herhangi bir" denerek bir "boşluk" (loophole anlamında) bırakılması uygun görülmüştür. Çıkarlara uyan "herhangi bir"in kapsamı dışında, uymayan da "herhangi bir"in kapsamı dahilinde mütalaa edilebilsin istenmiştir. Zaten bu sözleşmede sayısız boşluk vardır. Bu sözleşme, bir bakıma, ABD'nin çıkarlarını kollamak ve çoğaltmak amacıyla faaliyet göstermiş olan uzmanların bir başarısı olarak değerlendirilebilir.

16) *"Esrar"* Prof. Dr. Alaeddin Akçasu, *Uyuşturucu Maddeler Sorunu*, Hastürk Yayınları, 1972, s. 104. Akçasu, Haşiş ve/ile Hasan Şabbah bağlantısı hakkında şöyle yazıyor: "Hasan Sabbah'ın fedailerinin tecavüzlerinin çok yaygın olduğu bu zamanlarda Haçlılar Kudüs'ü zapt etmişler fakat kısa zaman sonra terke mecbur edilmişlerdir. Yurtlarına dönen Haçlı orduları Orta Şark'ın en müessir silahı olan suikastı ve esrarı Avrupa'ya götürmüşlerdir. Bu sebepten, suikastçılara haşişin kelimesinden alınan "Assasin" ismi verilmiştir. Hasan Sabbah'ın ismine izafeten esrara haşiş denmiştir, diye bir görüş mevcut ise de Arapça'da haşiş ot manasına gelen bir kelimedir. Belki de bitkinin ot olması hasebiyle ondan elde edilen esrara haşiş ismi verilmiş ve haşiş kullananlara da haşişin denilmekte idi." (s. 106) Türkiye'de neye *"Esrar"* denildiğini Akçasu, şöyle göstermektedir: "Charas - Churus = Churrus: Hususi olarak yetiştirilmiş bitkilerin uçlarından elde edilen reçinedir. Bilhassa Pakistan'da kullanılan şeklidir. İşte bu reçineye memleketimizde esrar denmektedir. Kenevirin dişi çiçeklerinin elde edilir." Anglo-Amerikan argosunda, *"Haşiş"* karşılığı olarak *"Grass"* da denilmektedir. *"Grass"* İngilizce'de *"Ot"* anlamında kullanılan bir sözcüktür.

17) İstanbul Narkotik Büro Raporu'nda *"Esrar"* şöyle açıklanmıştır: "ESRAR: Toksik maddelerden olup Doğu ve Ortadoğu âleminin en çok kullanıldığı maddelerdir. ESRAR kenevir otunun çiçeklerinden elde edilir. Toz halinde olup pişirilerek plaka haline getirilir. Kına renginde olup kendisine has bir kokusu vardır." *Uyuşturucu Maddeler Sorunu*, Hastürk Yayınları, 1972, s. 155.

18) "Uyuşturucu Maddeler Sorununa Toplu Bir Bakış." Prof. Dr. Özcan Köknel (İstanbul Üniversitesi İst. Tıp Fakültesi Psikiyatri Kürsüsü), *Uyuşturucu Maddeler Sorunu*, Hastürk Yayınları, 1972, s.70)

19) *İnsanlık Tarihi Boyunca Uyuşturucu Madde Sorunları*, Dr. Özcan Köknel, Gelişim Yayınları, 1976, s. 91.

20) *"Tezahürler"*in mutlaklaştırılması mantıksal antinomilerle düşünmeyi de beraber getirir. Bir süre sonra *"Antinomy"* özerklik kazanır ve düşünceyi belirleyerek yönlendirmeye başlar. Buna *acute* bir örnek verelim. Dr. Maurice Nicoll, *Living Time* adlı kitabında (London, 1952) sh. 1. şöyle yazmış: "Gözegörünmez olduğumuzu bir türlü kavrayamıyoruz. Gözegörünmez insanların dünyasında yaşadığımızı bir türlü idrak edemiyoruz. Hayatın, bütün diğer tanımlarının ötesinde, görünürle görünmezin bir dramı olduğunu (bir türlü) anlayamıyoruz." İngilizcesi aynen şöyle: "We do not grasp that we are invisible. We do not realise that we are in a world of invisible people. We do not understand *that life, before all other definitions of it, is a drama of the visible and the invisible."* (altı çizili). Zikreden, E. F. Schumacher, *A Guide for the Perplexed*, Abacus, 1978, p. 44. (Not: *"Neo-Moralism"* öncülerinden Dr. Schumaeher'de (öl. 1977) ilgimizi çeken husus, şu ünlü *"Yahudi Masalı"*na -İNSANIN ATASI MAYMUNDUR- pek inanmadığını çekinerek de olsa gösterebilmiş olmasıdır. Alman asıllı bir Batı Avrupalı düşünür için böylesi bir reddiye dikkat çekici sayılmalıdır. Kitabının yayınlanışını göremeden ve beklenmedik şekilde ölen Dr. Schumacher Budha, Mevlana, Paracelsus, Dante, Gurdjieff ile Hıristiyan mistiklerine eğilim göstermiştir.)

21) Bu konuda Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi ve B.M. Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Kontrol Organı Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Şükrü Kaymakçalan, şunları yazmaktadır. "Türkçe'de haşhaş sözcüğünün haşişe benzeyişi, bir bakıma kötü bir rastlantıdır. Basın ve yayın organlarında kenevirden elde edilen esrar ile, haşhaştan afyon ve morfin aracılığıyla elde edilen eroin'in sık sık karıştırıldığı görülmektedir. Bu hata yüzünden bazen kaçakçılık konularında yabancıların Türkiye'yi haksız yere kınamalarına da fırsat verilmiş olmaktadır." *Milliyet*, 30/3/79, s.2.

22) 2313 sayılı "Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkındaki Kanunun 3. maddesi şöyledir: "Münhasıran esrar yapmaya yarayan nebatın (hintkeneviri) ekilmesi ve her ne şekilde olursa olsun esrarın ihzar, ithal, ihraç ve satışı memnudur." Zikreden, Doç. Dr. H. Yılmaz Günal (şimdi Profesör), *Uyuşturucu Madde Suçları*, Kazancı Yayınları, Bilimsel Dizi: 4. Ankara 1976. s. 86. Not: 51 ÖNEMLİ NOT: 22/5/1979 tarihinde kabul edilen ve 31 Mayıs 1979 tarihinde 16652 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2236 numaralı kanunla, 2313 sayılı kanunun 3, 23 ve 28'inci maddeleri de-

ğiştirildi. Yeni kanunla belirlenen yeni 3. madde aynen şöyledir: "Madde 3. -Münhasıran esrar yapmak için kenevir ekilmesi ve her ne şekilde olursa olsun esrarın ihzar, ithal, ihraç ve satışı yasaktır... 23/5. maddedeki yasak hilafına kenevir bitkisi ekenler mahkemece bir yıldan az olmamak üzere hapis ve iki bin liradan on bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar."
Bu durumda yeni kanunla "KENEVİR BİTKİSİ" ekimi yasaklanmıştır. Kenevir bitkisi denildiğinde Batı'nın uluslararası hukukunda ne anlaşılması girektiği ise TEK Sözleşmesi'yle belirlenmiştir. (Bkz. Dipnot, 15) Son derece kaypak ve esnek olan bu KENEVİR BİTKİSİ tanımı sayesinde/aracılığıyla Türkiye'de "Haşhaş"ın ekimi de, ABD emperyalistlerine verilecek ödünler ve/veya şu namlı "Müttefikçe Yardımlaşma" anlaşmaları uyarınca yeniden sınırlandırılabilir, yasaklatılabilir. Bu muhtemel tehlikeye maruz kalmamak için TEK Sözleşmesi'ndeki söz konusu deyimin tanımının Türkiye tarafından belirlenmesi zorunludur, kanısındayız.

23) I. Nihat Erim Kabinesi tarafından alınan bu karar 5/2654 sayıyla kayıtlıdır ve 13881 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Yürürlüğe girişi, ekimi yapılmış olan haşhaşın hasadından sonrasını öngörmekteydi.

24) T.M.O. Raporu, *Günaydın*, 18.11.1974. Zikreden, HAŞHAŞ TUZAĞI. Emperyalizmin Türkiye Üzerine Oyunları: 1. İNFO-TÜRK AJANSI, Kasım, 1974. s. 6 (Imprimeire offset et diffusion CO-ODIFF SC Chausee de Ninove, 561 Bruxelles 1080-Belgique.)

25) *"Kaçak İmal(at)"* (Illicit Manufacture) TEK Sözleşmesi'nde iki ayrı tanıma tabi tutulmuştur. Bu ayrım sırasında *"Kaçak"* bir anlam değişimine uğratılarak *"Kaçakçılık"* haline getirilmiş ve *"Kaçak"* diye değil, *"Kaçakçılık"* ve *"İmal"* şöylece tanımlanmışlardır: "1) 'Kaçakçılık' deyimi: İşbu sözleşmenin amaçlarına aykırı olarak uyuşturucu madde ekimini veya her türlü ticareti ifade eder. 2) 'İmal' deyimi: İstihsal hariç, uyuşturucu madde elde edilmesini mümkün kılan bütün işlemleri ifade eder. Ve uyuşturucu maddelerin artırılması ve diğer uyuşturucu maddelere dönüştürülmesi işlemlerini kapsar." Biz burada verilen tanımı, sözcüğün tam anlamıyla *"Absürd/Anlam-sız"* bulduğumuz için, "İmal" derken neyin kastedildiğini belirtebilmek amacıyla ÖZEN'in, "İmal" tanımını öne çıkarmayı yeğledik. ÖZEN, "İmal"den şunu kastetmektedir. "Uyuşturucu madde elde etmeye yarayan bazı bitkilerin (Cannabis, afyon çiçeği, haşhaş) işlenmesi ya da kimyasal bazı maddele-

re gerekli reaktifler uygulanması sonucu tesirli ve kullanılır hale sokulması 'imal' sayılır. Uyuşturucu maddelerin çıkarıldığı bitkilerin toplanması, depo edilmesi, imal değildir. Örneğin: esrar imal etmeye yarayan kenevirin sap ve yaprakları ile toplanıp torbalara, çuvallara doldurulması gibi. İmal için kenevir (cannabis) bitkisinin tepesindeki yaprak ve tohumlar özel numaralı eleklerden geçirilerek toz halinde ya da macun şeklinde esrar elde edilmesi imal sayılır. Uyuşturucu maddelerin her birinin imali için ayrı ve değişik metotlar uygulanır. İmal için özel ve bu maddeleri elde etmeye 'münhasır' alet ve araçlar kullanılması gerekmez. Değişik işlerde kullanılan aletler ve vasıtalarla da ilkel usullerle uyuşturucu maddeler 'imal' edilebilir. Uyuşturucu madde imali bir veya birkaç safhada yapılmış olabilir. Her safha ayrı ayrı yerlerde yapılmış olabilir." Cahit Özen, "Uyuşturucu Maddelere Karşı Mücadele." *Uyuşturucu Maddeler Sorunu*, İstanbul 1972, s. 127. Zikreden, GÜNAL, *a.b.k.* s. 87.

26) ÖZEN, *a.b.k.* s. 123.

27) GÜNAL, *a.b.k.* s. 177.

28) GÜNAL, *a.b.k.* s. 8.

29) Bu sözleşmenin metni ve uyuşturucu maddelerin ismen listesi için Prof. GÜNAL'ın adı belirtilmiş olan kitabına bakınız.

30) *International Herald Tribune*, October 6, 1977. pp. 1/2. "New Brain Chemicals Found, Spurring Extensive Research."

31) HAŞHAŞ TUZAĞI, ss. 23/24.

Üçüncü Bölüm

32) Doktora tezinde bir öğretim üyesi, üstelik *"ilerici"* diye nitelendirilebilecek bir öğretim üyesi, *"Emperyalizm"* kavramı üzerine bir dipnot düşüp görüşlerini şöyle açıklıyor: "Emperyalizm kavramı, milliyetçilik gibi, belki de ondan daha tartışmalı bir kavramdır. Nasıl hem baş ağrısına, hem kansere, hem kırık çıkığa ve hem de unutkanlığa iyi geldiği iddia edilen bir ilaç büyük bir olasılıkla bunların hiçbirine iyi gelmiyorsa, farklı nitelikteki toplumsal olayları bir tek terim altında toplamak da aynı sonucu doğurabilir. Yani toplumsal bilimlerde bir kavramın kapsamı ne denli geniş tutulursa, o kavram veya terim, anlamını ve bilimsel kumlanımını o denli yitirir. Emperyalizm sözcüğü, bu terime Hobson ta-

rafından verilen anlamdan değişik kullanıldığı zamanda yukarda belirtilen sakınca doğacağından, bu tezde orijinal dar anlamında kullanılmıştır. Geniş anlamda kullanıldığı takdirde bir kabilenin ötekine saldırıp samandan evlerini yakması veya bir derebeyin ötekinin şatosuna el koymasına da Emperyalizm adını vermek gerekecektir." (Emperyalizm'in Marksist-Leninist yorumunun bir eleştirisi için bkz. M.M. Ball-H.B. Kiloğlu, *International Relations*, London, The London Institute of World Affairs, 1956, s. 68) Baskın Oran, *Azgelişmiş Ülke Milliyetçiliği, Kara Afrika Örneği*, SBF Yayınları, 396. 1977, s. 47. Öyle anlaşılıyor ki, Baskın Oran, *"Emperyalizm"* derken Lenin'in neyi kastettiğini, Lenin'den değil, bazı namlı anti-komünistlerin tahrifli yazılarından izlemiş. Bu sağlıklı bir yol değildir. Çünkü örneğin, SSCB'nin ne olduğunu ona karşı kasıtlı olan güçlerin ağızlarından dinlersek, *"Emperyalizm"* ile *"SSCB"*yi de birleştiririz. Nitekim *"Sovyet Emperyalizmi"* yakıştırmasını ilk kullanan Eisenhower'dır. Başkan Eisenhower, 1956 yılının Mart ayında yaptığı bir konuşmada bu yakıştırmayı açıkça söylemiştir. Daha sonra Batı Avrupa'nın en gerici - reaksiyoner çevreleri bu yakıştırmaya yapıştılar. Örneğin ünlü *"Die Wahrheit"* dergisi ve broşürleri bunlardandır, 1 Nisan 1956 tarihli 4 Numaralı sayasının başlığı, "Wirtschafthilfe gegen Sowjetimperialismus"tur ve Eisenhower'in sözü edilen demecini vermektedir.

33) Lenin, *Selected Works*, Progress Publishers, Moscow, Third Printing 1975, s. 227. Ayrıca bkz, s. 232.

34) *a.b.k.* s. 257.

35) *a.b.k.* s. 258.

36) Karl Marx, *Capital*, Vol, I. Progress Publishers, Moscow, 1974, s. 710.

37) *a.b.k.* s. 704.

38) *a.b.k.* s. 705.

39) aynı sayfa.

40) *The Times*, 15 June 1977, p. 4 Bir de 1979 değerlendirmesi aktaralım: *La Suisse* gazatesinin bildirdiğine göre Roma-Fiumicino Havaalanı'ndan çıkış yapmaya hazırlanan iki İsviçrelide üç kilo saf eroin ele geçirilmiştir. Gazetenin belirttiğine göre bunun piyasa değeri 10 milyon franktır (TL olarak 16,66 üzerinden 160 milyon). Şunu da ekleyelim: Eğer bu yakalananlar Türk olsalardı, tüm basında birinci sayfada verilecekler, TV'de ilk haber olarak geçecek-

tiler. İsviçreli oldukları için haber TV'de verilmedi, bu gazetede ise çok küçük olarak 33. sayfada verilmişti. Bkz. *La Suisse*, 2 Fevrier, 1979, p. 33.

41) *International Herald Tribune* (IHT) 2 June 1977, p. 4. "U.S. Anti-Narcotics Program Seemingly Menaced in Pakistan" (New Opium Traffic Feared).
42) *IHT*, 15 July 1977. "Lebanon Opium Upsurge Worries U.S., Turkey" By Joe Alex Morris, Jr.
43) Baskın Oran, *a.b.k.* s. 12.
44) *IHT*, 27 June 1977, p. 3. "Howard Hughes Reportedly Took Big Drug Doses."
45) *IHT*, 17 December 1977, p. 3. "U.S. Drug Unit to Crack Down on 'Angel Dust' (Alarmed by Increased use of PCP).
46) *IHT*, 26 June 1977, p. 3. "Drug Problem No Longer Seen as American."
47) *Newsweek*, Heroin Invades Europe, April 18, 1977.
48) *Der Spiegel*, 30 Mai 1977. "Harte Welle in Deutschland. Heroin, der tödliche Schuss."
49) *a.b.d.* s. 186.
50) *Newsweek*, April 18, 1977, p. 16.
51) Special Document No. 4 The Opium and Narcotic Drug Situation in China, before the XXIInd Session of the League of Nations Apium Advisory Committee. Statement by Stuart J. Fuller. American Representative. The Anti-Opium Information Bureau: Geneva (1937).
52) *a.b.k.* s. 15.
53) *a.b.k.* s. 3.
54) *IHT*. 8-9 October 1977, p. 3. "Unwitüng GI Given LSD in '61 Interrogaüon" (Army Drug Tests Disclosed).
55) *The Times*, 21 July 1977, pp. 1/6. "Details of CIA Druf Experiments/ How CIA Planned to Bend Minds."
56) *IHT*, 3 August 1977, pp. 1-2. "The CIA's Bizzare 25 - Year Project on Mind Control" (A Grope Into World of Wild Ideas) (4 Ağustos. Devam). "CIA Used Network of Contractors in Search for Mind Control."
57) *IHT*, 4 August 1977, pp. 2. "Turner Cites Mind-Control Tests." (CIA Sponsored 149 Projects) by Fred Farris.
58) *IHT*, 18 July 1977, p. 3. "CIA Finds Files on Drug Tests Revealing a Wider Program" (Secret Experiments) by Antony Marro.

59) *IHT*, 4 August 1977, p. 1-2. "CIA Used Magician as Research Consultant" by Joseph B. Treaster.
60) *IHT*, 22 September 1977. "CIA's LSD Spray Was Big Fizzle" (Ex-Experimenter Telis Prober) by Bili Richards.
61) *IHT*, 17-18 September 1977, pp. 1-2. "Mental Health in the U.S. President's Study Panel Finds Emotional Stress. More Widespread Than Was Previously Believed" by Richard D. Lyons.
62) *Cumhuriyet*, 3 Ekim 1977, ss. 1/9. "Diplomatik Bitki: Haşhaş", Abdullah Gelgeç.
63) *Cumhuriyet*, 6 Ekim 1977, s. 5. (aynı yazı).
64) *IHT*'den dört haber: "New York to Relax Marijuana Penalties." 29 June 1977, p. 4. "Easing of Marijuana Laws Urged" 15 November 1977, p. 3. "Marijuana Use Goes Public Across U.S." by Marily Chase. 30 November 1977, p. 16. "Teen-Age Druf Use Said Rising in U.S." by Victor Cohn. 20 April 1979, p. 3.
65) *Haşhaş Tuzağı, a.k.* s. 48.

KAYNAKLAR

Anderson, Chester and Lorraine Glendby, *Flight Plans*, Jerry Hopkins, Hippie Papers. Signet Books, 1968.

Ataöv, Türkkaya Doç. Dr., *Amerikan Belgeleriyle/Amerikan Emperyalizminin Doğuşu*. Doğan Yayınları, 1968.

Beer, Max, *Sosyalizm ve Sosyal Mücadeleler Tarihi*.

Cannabis, Report by the Advisory Committee on Drug Dependence, London. Her Majesty's Stationary Office, Wooton Committee Rep, 1968.

Cleaver, Eldridge, *Soul on Ice*. Delta Books, 1968

Post-Prison Writings and Speeches, Panther Books, 1967.

Engels, Frederick, *The Role of Force in History*. A Study of Bismarck's Policy of Blood and Iron. Lawrence and Wishart, 1968.

Fernau, F. W., *Moslems on the March*. A. Knopf. 1954.

Ginsberg, Ailen, Kaddish. *City Light Books*. 1969.

Grolier, Religions in U.S.A. 1969.

Günal, H. Yılmaz Doç. Dr., *Uyuşturucu Madde Suçları*. Kazancı Yayınları, Ankara, 1976.

Haşhaş Tuzağı, Emperyalizmin Türkiye Üzerine Oyunları. Info-Türk Ajansı, Kasım 1974.

Hoffman, Abbie, *Revolution for the Hell of it*. Dial Press INC. 1968. (4. Baskı)

Steal This Book. Pirate Edition, Underground Press, 1971.

Woodstock Nation. Vintage, 1968.

İpekçi, İsmail Cem, *Tarih Açısından 12 Mart*. Cem Yayınevi, 1977.

Johnston, William S.J., *The Stili Point, Reflections in Zen and Christian Mysticism*. Perennial Library, Tokyo, 1970.

Kerouac, Jack, *The Dharma Bums*. Mayflower, 1969. (2. Baskı)

Kili, Suna, *1960-1975 Döneminde Cumhuriyet Halk Partisi'nde Gelişmeler, Siyaset Bilimi Açısından Bir İnceleme*. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 1976.

Köknel, Özcan, *İnsanlık Tarihi Boyunca Uyuşturucu Madde Sorunları*. Gelişim Yayınları, 1976.

Leary, Timothy, *The Politics of Ecstasy*. Paladin, 1970.

Lenin, V. I., *Selected Works*. Progress Publishers. Moscow, 1975. (Third Printing)

Leonhardt, Rudolf Walter, *Haschisch Report*. Dokumente und Fakten zur Beurteilung eines Sogenannten Rauschgiftes. Piper, 1970.

Marijuana and Health, A Report to Congress from the Secretary of U.S. Department of Health, Education and Welfare. Mart.

1971. Committee Print. Washington D.C. MARX, Kari - Capital. Progress Publishers, Moscow, 1974.

– Le 18, Brumaire de Louis Bonaparte. Editions Sociales.

Paris, 1945. Mayor's Committee on Marijuana, Proble in the City of New York. Sociological, medical, psychological and pharmacological studies. Lancester, Pennsylvania, Cathell Press, 1944.

Mels, Gertrud, Bernhard - Deutsche Jugendliche unterwegs von Istanbul nach Kathmandu - unter berücksichtigung der drogengefaehrdung. Eine sozialpaedagogische Situationsanalyse, Düsseldorf, 1976.

Merton, Thomas, *The Seven Storey Mountain*. Signet Books.

– *No Man is an Island*. Dell, 1957.

– *Seeds of Contemplation*. Dell, 1954.

Moreau de Tours, *Du Hashisch Et de l'Alienation Mentale, suivi de Recherches sur les alienes en Orient par Moreau de Tours*, (chez) Kesserling, Yverdon, 1974.

Nukariya, Kaiten, *The Religion of Samurai*. 1973.

Nuttall, Jeff, *The Bomb Culture. Paladin*, 1970.

Oran, Baskın, *Azgelişmiş Ülke Milliyetçiliği, Kara Afrika Örneği*. SBF Yayınları, No. 396, 1977.

Oversight Hearings on Narcotics Abuse and Current Federal and International Narcotics Control Effort. Hearings Before the Select

Committee on Narcotics Abuse and Control. House of Representatives, 94 Congress. Second Session. September-21, 22, 23, 27, 28, 29 and 30, 1976. Printed for the use of the Select Committee on Narcotics Abuse and Control. U.S. Government Printing Office, Washington, 1977. SCNAC - 95 - I - 1.

Schumacher, E.F., *A Guide for the Perplexed*. Abacus, 1978.

Solomon, David, *The Marijuana Papers*. Signet, 1966.

Special Document No. 4. The Opium and Narcotic Drug Situation in China. Statement by Stuart J. Fuller. Geneva, 1937.

Suzuki, D.T., *An Introduction to Zen Buddism*. Evergreen, 1964. (3. Baskı) - Essays in Zen Buddism. Luzac, 1951. (6. Baskı)

Şakir, Nazım Dr. - *Alkolden başka Zehirlerle Toksikomani, (Uyuşturucu Maddelerle) Klinik, Tedavi ve Mücadele*. Altıncı Milli Türk Tıp Kongresi. Ankara, 1935.

Uyuşturucu Maddeler Sorunu. Aytunç Altındal, Prof. Dr. Rasim Adasal, Prof. Dr. Özcan Köknel, Doç. Dr. Günsel Koptagel, Prof. Dr. Alâeddin Akçasu, Dr. Aydın Uluyazman, Prof. Dr. Cahit Özen, Arslan Başer Kafaoğlu, Arthur M. Handley, İstanbul Narkotik Büro Raporu. Hastürk Yayınları, 1972.

Watts, Alan W., *The Way of ZEN*. Pelican, 1970. (6. Baskı)

Special Document No. 4.

THE OPIUM AND NARCOTIC DRUG SITUATION IN CHINA

before the XXIInd Session

of the League

of Nations Opium Advisory Committee.

Statement by Stuart J. FULLER,

American Representative.

THE ANTI-OPIUM INFORMATION BUREAU: GENEVA

9. Avenue Bertrand. Geneva.

THE OPIUM AND NARCOTIC DRUG SITUATION IN CHINA

During the course of the XXIInd Session of the League's Opium Advisory Committee, the question of the situation in the Far East was discussed. On that occasion, Mr. Stuart J. Fuller, Representative of the United States of America made, on June Ist, 1937, the following statement:

Before undertaking to speak of the situation in China today, I wish to say a word or two of appreciation for the Chinese annual report for 1935, which has been in the hands of the Committee for some time past. Fault may be found with this report, on the grounds of incompleteness and of inaccuracy, but this is true of a great many of the other annual reports which are received from governments. In contrast to previous Chinese reports, the one for 1935 contains a great deal of definite, concrete information-enough to show the nature of the efforts which the Chinese National Government was in the year under review devoting to the campaign against the drug evil. And I am informed that a supplementary report will be submitted in respect of 1935 to fill certain gaps in the report already received. I think that the members of the Committee will agree with me that the Chinese Annual Report for 1935 is unquestionably the best which the Chinese Government has yet presented.

Turning now to the situation in China as it was in 1936 and as it is today;-China being far and away the largest single producer of raw opium in the world, it would seem logical to consider *first:* developments in respect of the production of raw opium, *second:* the situation in respect of illicit imports, *third:* the situation in respect of illicit export and *lastly:* developments in respect of illicit manufacture.

As to the production of raw opium, the information which we have received in my country indicates that, in the provinces of China where there is no Japanese influence, as sincere effort has been made to reduce the production of raw opium and that

this effort has met with surprising success. The Committee will recall that, in China south of the great wall, the principal producing provinces have for years been Yunnan, Szechuan and Kweichow. It will recall that, for years past, the production of Yuman has been estimated at 4.500 tons per annum, that of Szechuan at a similar figure and that of Kweichow as usually around 400 tons.

I am happy to say that the information which has reached me indicates that in the three provinces referred to (and they represent most of the production south of the great wall), the restrictive measures enforced by the Chinese Government are now commencing to have a noticeable effect. The production for the crop year 1936-1937 is estimated to have been reduced in Yunnan by about 50 % and in Szechuan by about the same proportion, tilli it now rests at about one-half of the usual output.

When we come, however, to the provinces under Japanese control or influence, we find a very different state of affairs. In the three northeastern provinces, that is to say Manchuria, we find that the are designated by the regime now functioning in that region for lawful opium poppy cultivation in 1937 was 156,061 acres as compared to 133,333 acres in 1936, an increase of 17%; and that unlawful cultivation had reached a point such that the regime referred to found it necessary, on February 6, 1937, to issue a public warning to unlicensed cultiators. The anticipated gross revenue from government opium sales in Manchuria in 1937 is estimated at a figure over 28% greater than the gross revenue realized in 1936. As interest in the welfare of the people seems inconsistent with a policy of selling them more opium, one is necessarily led to see in the drive against illicit poppy, growing nothing more than an effort to destroy business competition.

Last year I said to the Committee: "Where Japanese influence advances in the Far East, what goes with it? Drug traffic." This continues to be the case.

The developments of the past year in the province of Chahar afford a striking illustration. When the military forces of the re-

gime now functioning in Manchuria and Jehol occupied northern Chahar there immediately resulted a forced increase in the area sown to poppy and in opium production; and morphine factories were at once started in Chahar by Japanese. One was started at Kalgan and later moved to Changpeh where it would not be go conspicuous. Another is at Kalgan. Both use local and Jehol opium. The former is reported to employ 342 persons. The latter is reported to employ 170 workers and to have an output of 50 kg. of heroin daily, or some 15 times the world's legitimate needs.

As for Inner Mongolia, the following excerpt from The New York Times of November 17, 1936 would appear to call for explanation:

"Shanghai, November 16, 1936.

"The critical Suiyuan Province situation, made obscure " by many contradictory reports, was clarified this evening " by Major Gen. Seiichi Kita, Japanese Military Attache " in Shanghai, when he explained his country's participaiton " in this curious Inner Mongolian criss. He said: "'In order to offset Outer Mongolia's highly mechanized army, which is equipped by Russia, we have assisted the "Inner Mongolians by selling them planes'. He continued, "'Reports that the Mongols are too poor to buy tanks, " armored cars and munitions are untrue, for they have " assets such as a vast opium harvest. We have been paid" in kind.'"

Turning now to the question of illicit import into China, the Committee will recall that a great deal has been said and continues to be said about he illicit import into China of both raw opium and manuftured drugs. Owing, however to loose terminology much of this talk has been misleading. Drugs brought into China from the Kwantung Leased Territory may properly be regarded as imports, but to describe as importations drugs brought into China south of the wall from China north of the wall is a misnomer. That is illicit movement within the country and cannot properly be described as import.

Movement of manufatured drugs from Europe to China appears to have ceased entirely in the past three years, the current of illicit traffic having set in the opposite direction.

According to reliable information, illicit import into China is now limited to raw Iranian opium from Iran and from Macao, to morphine and heroin from Dairen in the Kwantung Leased Territory, to comparatively small quantities of cocaine from Formosa and Japan and to raw opium from Chosen.

The import into China of raw opium of any origin whatever is forbidden by law. Nevertheless, reliable information is to the effect that 500 chests or 36,000 kg. of raw Iranian opium were shipped from Iran to China in the Iranian year.

1935-36 and 700 chests or 51,000 kg. in the Iranian year

1936-37. Contrary to the terms of the drug conventions, an ever increasing flood of Iranian opium continues to be imported into Manchuria for use in the manufacture of morphine and heroin, at least forty to fifty tons a year, sufficient for the manufacture of four or five times the world's annual needs of heroin for medical and scientific purposes. The annual report of Macao for 1934 indicated the export from that colony of raw Iranian opium in huge quantities. Subsequent reports of seizures indicate that illicit export from Macao to neighboring territory continues.

It was reported that, in April 1936, some seventeen tons of Yunnan opium were despatched in a single lot from Yunnanfu by railway across Indo-China to Haiphong and thence by steamer to Kwang-chow-van (the French leased territory in South China). I am now informed that this lot of opium was almost all trans-shipped at sea and conveyed for distribution to the Chinese Coast near the Canton delta, a small quantity only being delivered at Kwang-chow-wan. Perhaps the French representative or the Chinese representative could give the Committee further information concerning this transaction.

Further with regard to the smuggling of raw opium into China north of the great wall may be mentioned the movement of raw opium from Chosen to Manchuria. On February 2nd of the current year, Director Munezue of the Monopoly Bureau of the

Government General of Chosen was reported in the Keijo Nippo (Japanese language organ of the Government General of Chosen) as having, on February 1st, 1937, made the following statement to the press:

"About 41,335 pounds of opium have been exported " annually to Manchuria. At a conference of departmental " opium secretaries in Tokyo it was recently decided to " increase this volume pursuant to demands from Manchuria as well as to demands for increased cultivation " of poppies in North and South Kankyo provinces.

"In February or March I plan to vist Manchuria to " conclude a contract to this end.

"Present compensation to poppy growers is about" Yen 120 per kwan (8.267 pounds). If production is " increased from 7,000 kwan (57,870 pounds) to 10,000 " kwan (82,670 pounds), poppy growers will receive more " than Yen 1,000,000."

In an official press release of February 20, 1937, the Monopoly Bureau of the Government General of Chosen announced a three year program of extension of poppy growing which embodied the following fetaures:

"Poppy cultivation: added area of 2,457 acres in Keiki," South Kankyo and Kogen provinces, to be developed; " 492 acres in 1937, 1,228 acres in 1938, and 737 acres

" in 1939

" Opium manufacturers guilds to be established, to be " provided with Government subsidies and be made " responsible to the Monopoly Bureau authorities for " direction of poppy growing, manufacture and delivery " of crude opium, and advancement of loans to poppy " growers."

Of possible significance in its relation to the whole problem of increased opium production in Chosen, and the ease with which that drug may be obtained in Chosen, is a press item of February 24, 1937, reporting the arrest for opium addiction of a twenty-two ear old Japanese college student. Efforts to eradicate narcotic addiction in Chosen continue unabated, and the increased opium production referred to is frankly designed for export to Manchuria.

The matter of illicit export from China received extended consideration in the Sub-Committee on Illicit Traffic and is discussed in that Sub-Committee's report. With regard to manufactured derivatives of opium, which formerly moved from Europe to China, the current has reversed itself and the movement of such drugs is now from China and Dairen to North America, to Egypt and to Europe. As of possible interest to the Committee, however, and as illustrating the constant improvement which smugglers are making in their methods, I am handing over to the Secretariat a photograph of a packet of pressed heroin which is reported to be openly on sale at Tientsin and which is exported from there to other parts of China, including Shanghai, by Japanese and Koreans who use the railway as a means of transportation. These packets of pressed heroin look exactly like a cake of packed soap. Each packet weighs 132 grams, measures $3^{1/4}$ x 2 x $1^{1/4}$ inches and costs in Tientsin ¥37.50 per packet. One side of the cover looks exactly as the attached photograph, while on the other side there is a replica of a sail boat surrounded by a fancy frame. On the narrow sides of the packet there is an inscription in Chinese reading. "Beware of Imitations". Both ends of the packed are sealed with pieces of paper on which is printed an anchor with the figures "235". A piece of string is run through these pieces of paper and sealed with a lead plumb. The lead plumb also has an anchor stamped on one side and the figures "235" on the reverse side. Such packets are mostly used for local sale. For export a special packet is prepared consisting of four similar cases weighing altogether 569 grams.

Turning now to the situation in respect of illicit manufacture, information available to the American authorities indicates that, while, in a few of the provinces south of the great wall, some progress was achieved in 1936 in suppression of such manufacture, the manufacture of black base and other opium derivatives continued unabated in all regions under Japanese control or influence, notably in Manchuria and Jehol and in the province of Fukien, and also in certain in China to which neither Japanese nor other foreign influence extends.

Fukien Province, where Japanese influence is apparent, using as a raw material principally raw Iranian opium, apparently continues to be the seat of a flourishing heroin manufacture.

The provcince of Hopei, in which Peiping, Tientsin and the so called demilitarized zone are located, has become the seat of the world's most extensive manufacture of illicit heroin. The conditions in Peiping, Tientsin and Eastern Hopei are appalling and beyond description. In Hopei the traffic is engineered and controlled by Japanese and Koreans, but it should be noted that Szechuan, Kansu and other outlying provinces which are remote from foreign influences continue to turn out black base and other opium derivatives.

The Committiee may be interested to know that, in the summer of 1936, an enterprising dealer in opium at Peiping instituted an advertising campaign, through the mails, to dispose of his opium as a result of which a number of highly placed and eminently respectable foreigners in that city received circulars in Chinese, a translation of which reads as follows:

"Sir:

"I have been deeply addicted to opium for more than " ten years, and hae hitherto purchased from smugglers " the native opium which required. The quality was " not pure or good, and the price was also very high. " Yesterday through the introduction of my friend I " purchased from the Li K'ang Native Opium Wholesaler " five ounces of Jehol opium of special grade bearing tax" stamps. When I smoked that opium after preparation, " I found that the smell was good and that the effect was " great. The selling price is $3 only per ounce. Further- " more, there are the first grade which costs $2.80, second " grade $2.60, third grade $2.30, and Liangchow $1.90. All " grades bear tax stamps. If you purchase 100 ounces or " more, there will be a rebate of ten cents. It is indeed " true that the goods are excellent and that the prices are " cheap. The goods are really of superior quality.

"The said Li K'ang Opium Wholesaler is located at " No. 10, Hai Tsung Pu Hut'ung, East City, Peiping, and " its telephone

number is 1593 East Office. The goods will be sent to you upon receipt of your order by tele- " phone. It will do no harm if all my comrades of the " same appetite should make a trial, so as to know that " I am telling no lie.

"Respectfully yours,
"A Person of The Same Taste."

I am handing over to the Secretariat a photostatic copy of one of these circulars.

Information in the hands of the American authorities fully confirms the evidence of the Chinese seizure reports and the statements made to the Sub-Committee on Illicit Traffic by the Chinese representative to the effect that illicit traffic in manufactured drugs is rapidly extending down the railways from Hopei Province toward the Yangtsze River due to the energetic work of Japanese and Korean peddlers.

Last year I characterized the situation in Manchuria and Jehol, where, as we were informed by the Japanese representative, there is no legislation to control manufacture of or trade in opium derivatives, as "terrifying". According to information received, the condition in that area is now almost beyond belief. This is the one region in the world where the governing authoritiy not only makes no effort to prevent the abuse of narcotic drugs but actually profits by the rapid increase of narcotic addiction.

The degradation of the population of Manchuria through increasing use of opium and its derivatives has actually come to a pass where even Japanese newspapers published in that area have been moved to protest.

Late in January, 1937, there was held in Hsingking, the seat of the central government in Manchuria (formerly known as Changchun) a conference of provincial governors. After the statements made at that conference of governors, Mr. T. Kikuchi, the Japanese editor of the Sheng Citing Shih Pao (South Manchuria Railway owned Chinese language daily of Mukden) openly criticized the Goverment's narcotics policy. He charged

that (i) the licensed opium retailing system has not checked the spreading use of that drug,

(2) large numbers of young people have taken to narcotics,

(3) it is inconsistent for the Government to advocate the improvement of public health and yet permit the population to be poisoned by narcotics, (4) opium and its derivatives are a blot on "Manchukuo's" honor. With the permission of the Committe, I will read translations of three courageous articles from Mr. Kikuchi's newspaper.

"Sheng Ching Shih Pao,
"Mukden, Manchuria,"
January 24, 1937.

"Second Day Conference of Provincial Governors"
of Manchukuo.

"The Conference of Manchukuo provincial governors " was opened on January 22, 1937. The second day " conference started at 10 a.m.

"On the second day, questions and answers were freely " raised and made by the governors and bureau directors " of the Central Government departments... Publuc " health, colonization and civil engineering matters were " discussed. Both the provincial governors and the bureau " directors were unanimous in their opinion that the " people's health should be improved and that opium can " make Manchukuo perish. They further expressed a " hope that the Government will make proper disposal of " such matters as a re-examination of the opium policy, " evils of opium retail houses, prevention of young people " from becoming addicted to narcotics and an expansion " of national hospitals."

"Editorial in Sheng Ching Shih Pao,"
January 27, 1937.

" Opium retailing and Health Preservation.

" The danger of opium is known by everyone. There has long been talk of racial and national perdition through opium smo-

king. After the establishmer :f Manchukuo, the Government adopted the licensed opium house system to prohibit opium smoking gradually, as it was feared hat opium addicts of long standing could not stop 'smoking immediately. Simultaneously, opium addict ' sanitaria were established in various places for curing ' the habit and restoring normal health.

"From the time the opium retail system was established, ' we have written editorials to serve as warnings. Contrary to expectations, after several years of the enforcement of the opium retail system, none of the opium ' addicts have stopped smoking, and in addition, a large ' number of young people have become opium smokers ' It is, therefore, to the point that at the governors'" conference there was expressed a desire to re-examine the " licensed opium house question in order that the people's " health maybe preserved.

"In recent years, the Government has paid careful " attention to the health of the people and has endeavoured" to improve it. Yet the adoption of the licensed opium " house system and the freedom allowed the people to " smoke opium as they please in licensed opium houses " affects their health far more than unsanitary conditions. " Opium, together with heroin and morphia, causes many " deaths (in Manchuria).

"It may be said that since there are opium addict sanitaria already established for the treatment of the public, the Government can do nothing more if the people themselves take to narcotics like the moths flying into a flame. We feel, however, that if a proper procedure is required for the purchase of opium and that if the number of licensed opium houses is decreased, it may be possible to reduce the number of opium smokers. It is, after all, a shame for any civilized country to permit the open sale of narcotics. In extenuation it may be said that our country adopted the licensed opium retail system only as a temporary measure, it having been decided to reduce annually the opium cultivation areas. It would seem practicable to designate a limited number " of years for addicts to break off the habit, if not out of public health considerations, at least, in order to adhere to the

original aim of reduced consumption. " The provincial governors this time are of the same opinion as we in regard to the re-examination of the opium question. That is, the people must universally be healthy. Then the country and its race can develop sturdily. The present curious form of health preservation leaves a blot. Moreover, the logic of discussing public health and yet allowing the people to be poisoned seems to be inconsistent. The present conditions may be a plan to get rid of the weak and keep the strong. It is, nevertheless, a disgraceful reflection on the people that they should continue to take poison like candy in spite of the existence of opium addict sanitaria and public health organizations. Once orders are issued by the Government, none of the addicts will dare desobey them. If opium smoking is to be controlled only when the situation develops to its worst, then it will be too late. " It is sometimes said that since opium addicts cannot return to normal health, it would be better to let them live or die as they like. We ask, what harm can there be in strictly prohibiting them to smoke opuim? Those who die due to government prohibition are a minority. And by such prohibition the addiction of young people to the drug may be checked. This will naturally greatly preserve the health of the people.

"Some say that opium is a rich source of government revenue. If it is suddenly cut off, the Government cannot make up the loss. We maintain that the land of Manchukuo is wide and fertile and that the cultivation of other crops to take the place of opium wold compensate for the loss.

"Why leave this shame, making possible the existence in this country of unhealty people? We have suggested to the governors ' conference a re-examination of the opium retail question, and although we have not yet heard of the results, it is felt that the Central Government authorities will, for the health of the people, take the matter into deep consideration and make proper disposal of it."

Sheng Ching Shih Pao."
Mukden, Manchuria,
"February 18, 1937.

"Number of Deaths in Mukden during January due to Narcotics Poisoning.

"The number of deaths in the Mukden Municipality 1 during January due to narcotics poisoning has been ' investigated by the Public Health Section of the Shenyang ' Police Bureau and is af follows:

Reported by:	Kodhnia		Nedoir		Opim		
City Police	Men	Women	Man	Women	Man	Women	Total
Office...	5	1					6
East Suburd							
Police Office	7		1	1			9
North Suburd							
Police Office	1		2				3
South Market							
Police Office	44	4	27	2			77
North Market							
Police Office	59		10		1		70
Police Office							
West of Railway	6						6
Totals	122	5	40	3	1		171

This ends, for the time being, my quotations from the Sheng Ching Shih Pao.

Press reports have stated that, in 1935, in the principal cities of Manchuria, nearly 6,000 persons died of narcotic addiction without any provision for their interment. As bearing on this subject, I quote below the statement of an eye witness who was in Mukden on October, 1936.

"Adjacent to a rag pickers ' market about a reeking " open sewer are some fifty or more hovels inhabited by" the lowest type of prostitutes who, in addition to their regular occupation, also openly dispence narcotics. The setting was loathsome to a degree. Demonstrating with peculiar force the relation of cause to effect, there lay " on an ash heap just behind te narcotic brothels seven " naked corpses which had evidently been stripped of " their rags by fellow addicts. It is generally stated that " this

is a daily sight, despite regular removal of the bodies " by the Red Swastika Society. There was offered no other " explanation than that these dead met their end through " narcotic poisoning...

The as heaps of Mukden and Harbin have become so notorious that Mr. Kikuchi was moved to write the following editorial, which I quote in translation.

"Sheng Ching Shih Pao,
"Mukden, Manchuria,"
February 18, 1937.

"Many Dead on Rung Fu Shih Ash Heap.

"Everyone knows the danger of morphia. There are " many people who die from its poison each year. It is " lamentable to say that these people, in becoming addicted " to morphia, are digging their own graves. The ash " heap at Rung Fu Shih, outside of the large west city gate, " is the morphia centre of Mukden. It is general know- " ledge that almost daily drug addicts die there.

"It is now learned that at the foot of the ash heap there " were found dead during the several days after the Lunar "New Year thirteen young men of about twenty years of " age. Their hair was disheveled and their faces dirty. " They could be recognized at a glance as morphia addicts. " Their upper garments and trousers were stripped from " their bodies. Some of them were lying on the ground " with their faces turned upward; some with their faces " covered; and some were lying in the gutters. It was a " pitiable sight. On the morning of the 6th instant, these " dead bodies were still lying at that place.

"It is deeply hoped that the Municipal Government and " philanthropic organizations will at an early dress " these corpses for burial so as to show regard for humanity " and to improve the appearance of the city."

What has the government which holds or should hold itself responsible for the welfare of the people of Manchuria done about this? I the conference of provincial governors no remedi-

al measures are reported to have been advocated. The Government's opium program for 1937 envisages a 25% increase in sales over 1936. No intention has been exhibited to check the brazen traffic in morphine and heroin. Mr. Chairman, I put it to you that this is a sad but most illuminating example of the results of greed, of large scale poisoning of one's fellow man for gain and an example of the results of greed, of large scale poisoning of one's fellow man for gain and an example of total disregard of the obligations which any government, de facto or de jure, which hopes to enjoy respect, confidence or recognition, has toward other governments of the world.

Many of those present will recall an occasion, not so very long ago, when in this Committee an expose was made of illicit manufacture which had suddenly sprung up in an alarming manner in a certain country,-an occasion when one of our oldes and most respected colleagues said, "This cancer on the face of Europe must be extirpated." What happened? It was extirpated: Now we have another cancer, this time on the face of Asia. It remains to be seen whether those responsible for the ash heaps of Harbin and Mukden, Tongshan, Tientsin and Peiping will do anything about it before they are overtaken by a retribution which all their ill gotten gains cannot avert.

THE ANTI-OPIUM INFORMATION BUREAU: GENEVA, in presenting the above statement, draws attention to the fact that:

The Advisory Committee, now definitely informed as to conditions in Manchuria, Jehol and other territories under Japanese control or influence, can no longer put off advising the Council as to measures which should be taken to put an end to the present scandalous state of affairs existing in those territories and demanding from the Japanese Government precise information concerning the steps which that Government will take to end the criminal activities of Japanese illicit drug manufacturers and traffickers, as well as information as to when those measures will be enforced.

Should the Advisory Committee fail to take action comme-surate with the gravity of the situation it will be discredited.